

Βρυξέλλες, 12 Ιουνίου 2026
(OR. en)

10491/26

Διοργανικός φάκελος:
2025/0555(COD)

COMPET 764	ECOFIN 810
IND 413	COH 116
MI 629	INDEF 125
CADREFIN 290	CULT 86
FIN 874	CYBER 290
RECH 281	JAI 821
ESPACE 102	DIGIT 164
CONSOM 194	DATAPROTECT 199
DUAL USE 48	FREMP 209
EDUC 270	RELEX 832
TELECOM 317	COPS 348
ENER 397	UD 181
ENV 725	AUDIO 85
CLIMA 329	PROCIV 131
AGRI 495	IPCR 66
TRANS 420	MAP 128
SAN 478	FISC 221
PHARM 107	CODEC 1165
BIOTECH 81	IA 165
POLMIL 239	CSC 402
POLGEN 168	

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 11770/1/25 REV 1

Θέμα: Κανονισμός για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας (ETA), συμπεριλαμβανομένου του ειδικού προγράμματος για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της άμυνας
– *Μερική γενική προσέγγιση*

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα το κείμενο που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο (Γενικές Υποθέσεις) κατά τη σύνοδό του στις 16 Ιουνίου 2026 με σκοπό την επίτευξη μερικής γενικής προσέγγισης σχετικά με την πρόταση κανονισμού για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας.

Η αρίθμηση της πρότασης της Επιτροπής παραμένει αμετάβλητη μέχρι το τέλος των διαπραγματεύσεων.

Όλα τα ποσά δημοσιονομικής αναφοράς εκκρεμούν εν αναμονή της ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

Οι διατάξεις εντός αγκυλών εξαιρούνται από τη μερική γενική προσέγγιση.

2025/0555 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΑ), συμπεριλαμβανομένου του ειδικού προγράμματος για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της άμυνας, την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/522, (ΕΕ) 2021/694, (ΕΕ) 2021/697, (ΕΕ) 2021/783 και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/696, (ΕΕ) 2023/588, (ΕΕ) 2025/2643

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 43 παράγραφος 2, το άρθρο 91, το άρθρο 100 παράγραφος 2, το άρθρο 168 παράγραφος 5, το άρθρο 172 πρώτο εδάφιο, το άρθρο 173 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο, το άρθρο 175 πρώτο εδάφιο, το άρθρο 182 παράγραφος 4, το άρθρο 183 σε συνδυασμό με το άρθρο 188 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 189 παράγραφος 2, το άρθρο 192 παράγραφος 1, το άρθρο 194 παράγραφος 2, το άρθρο 212 παράγραφος 2 και το άρθρο 322 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,¹

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,²

¹ ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

² ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) [Ο παρών κανονισμός καθορίζει ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΑ), συμπεριλαμβανομένου του ειδικού προγράμματος για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της άμυνας, το οποίο θα αποτελέσει το ποσό προνομιακής αναφοράς κατά την έννοια της διοργανικής συμφωνίας για τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι τρέχουσες τιμές υπολογίζονται με την εφαρμογή σταθερού αποπληθωριστή 2 %.]

- (2) Η Ένωση διανύει μια καθοριστική περίοδο για το μέλλον της, από πολιτική, οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική άποψη και από άποψη κλίματος και ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των αυξημένων κινδύνων πραγμάτωσης συμβατικών στρατιωτικών απειλών. Στην έκθεση Draghi με τίτλο «The future of European competitiveness» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας)³ παρουσιάζεται ένα νέο όραμα για την αναζωογόνηση της βιώσιμης ανάπτυξης στην Ευρώπη. Στην έκθεση Letta⁴ αναφέρεται ότι η Ευρώπη πρέπει να αξιοποιήσει την ενιαία αγορά της ώστε να αποκτήσει ηγετική θέση στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας⁵ προβλέπεται κοινός χάρτης πορείας για την τόνωση της απανθρακοποίησης και της ανταγωνιστικότητας, με βάση τις συστάσεις των εν λόγω εκθέσεων. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία⁶ περιγράφεται η ανάγκη να επιταχυνθεί η απανθρακοποίηση, η επανεκβιομηχάνιση και η καινοτομία, συνδυάζοντας τη δράση για το κλίμα και την ανταγωνιστικότητα στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής ανάπτυξης. Τα τομεακά σχέδια δράσης για τη βιομηχανία, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, η χαλυβουργία, η βιομηχανία μετάλλων και η χημική βιομηχανία, αποσκοπούν στη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Στην ανακοίνωση σχετικά με την κατάσταση της Ψηφιακής Δεκαετίας 2025⁷ τονίζεται η επείγουσα ανάγκη να προαχθεί η συνεργασία και να αυξηθούν οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις με σκοπό την ενίσχυση της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας, κυριαρχίας και συμπεριληπτικότητας της Ένωσης. Στην κοινή Λευκή Βίβλο για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα⁸ υπογραμμίζεται η ανάγκη μαζικών και ταχέων επανεπενδύσεων στον τομέα της άμυνας προς στήριξη της ελευθερίας δράσης της Ευρώπης. Προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις συγκεκριμένες ανάγκες που προκύπτουν λόγω γεωπολιτικών προκλήσεων που εγείρουν σοβαρές ανησυχίες σε επίπεδο ασφάλειας.

³ The future of European competitiveness (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας), έκθεση του Mario Draghi, Σεπτέμβριος 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

⁴ Έκθεση του Enrico Letta σχετικά με το μέλλον της ενιαίας αγοράς, Απρίλιος 2024, <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁵ Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας — Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση [COM(2025) 85 final, 26.2.2025].

⁷ COM(2025) 290 final — Κατάσταση της Ψηφιακής Δεκαετίας 2025: Να συνεχιστεί η οικοδόμηση της κυριαρχίας και του ψηφιακού μέλλοντος της ΕΕ.

⁸ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, «Στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας» [JOIN(2023) 20 final της 20.6.2023].

Επιπλέον, οι προτεραιότητες της στρατηγικής για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας υπογραμμίζουν περαιτέρω την κρίσιμη ανάγκη διασφάλισης του τεχνολογικού πλεονεκτήματος της Ένωσης και ελαχιστοποίησης των κινδύνων των οικονομικών σχέσεων, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των αλυσίδων εφοδιασμού και, ως εκ τούτου, με τη μείωση των εξαρτήσεων. Στο ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς τονίζεται η ανάγκη να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και να επιταχυνθεί η στρατηγική μετάβαση σε όλους τους τομείς της γαλάζιας οικονομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην απανθρακοποίηση και στην κλιμάκωση της καινοτομίας. Όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την πορεία προς το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ)⁹, ο προσεχής μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της Ένωσης πρέπει να είναι περισσότερο στοχευμένος, απλούστερος, πιο ευέλικτος και προβλέψιμος και να ανταποκρίνεται καλύτερα στις προτεραιότητες της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης.

- (2α) Το ΕΤΑ θα πρέπει να επιδιώκει, στο σύνολό του, τους γενικούς στόχους που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του ΕΤΑ.

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Η πορεία προς το προσεχές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο [COM(2025) 46 final, 11.2.2025].

- (3) Για να ανακτήσει και να ενισχύσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα, είναι σημαντικό η Ένωση να αναζωογονήσει τον κύκλο καινοτομίας, αναπτύσσοντας την ικανότητά της για ανατρεπτική καινοτομία και επενδύοντας σε αναδυόμενες στρατηγικές τεχνολογίες αιχμής με σημαντικό οικονομικό δυναμικό, μεταξύ άλλων αυξάνοντας την παραγωγικότητα. Για να διασφαλιστεί η αυτονομία της στην παγκόσμια οικονομία, η Ένωση θα πρέπει να κατοχυρώσει την τεχνολογική και βιομηχανική υπεροχή της σε στρατηγικούς τομείς, αρχής γενομένης από τις αλυσίδες εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την κυκλική οικονομία, να αναπτύξει και να παράγει στρατηγικές τεχνολογίες στην Ευρώπη, καθώς και να μετριάσει τους κινδύνους που επηρεάζουν την ασφάλεια και την ανθεκτικότητά της και απορρέουν από κρίσιμες εξωτερικές εξαρτήσεις. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς και των καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων, με αναλογικό τρόπο και χωρίς εκτόπιση της ιδιωτικής χρηματοδότησης, λαμβανομένων υπόψη των υψηλών επενδυτικών αναγκών για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της Ένωσης, μεταξύ άλλων για την απανθρακοποίηση και την ψηφιακή μετάβαση. Τέτοιες καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων μπορεί επίσης να οφείλονται σε συνθήκες που σχετίζονται με την ανθεκτικότητα, τις δυνατότητες ή την ασφάλεια, σε διαταραχές στη συνδεσιμότητα ή σε αυξημένη έκθεση στρατηγικών υποδομών και αξιακών αλυσίδων σε απειλές. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη μόχλευση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα μέσω της βελτίωσης της χρήσης μηχανισμών επιμερισμού των κινδύνων μεταξύ των κονδυλίων της Ένωσης και των ιδιωτών επενδυτών, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση της δημόσιας χρηματοδότησης. Με τον τρόπο αυτόν θα αξιοποιηθεί και θα ενισχυθεί περαιτέρω ο αντίκτυπος της προόδου που έχει επιτευχθεί στην Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, η οποία θα παράσχει το αναγκαίο κανονιστικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των ιδιωτικών επενδύσεων. Η χρήση τυχόν πρόσθετων εθνικών πόρων δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ.
- (4) Η ενωσιακή χρηματοδότηση θα πρέπει να παρέχει στήριξη στις επιχειρήσεις και τα έργα καθ' όλη τη διάρκεια της επενδυτικής διαδρομής. Η διαδρομή αυτή περιλαμβάνει όλα τα στάδια ανάπτυξης και παραγωγής στρατηγικών τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών στην Ευρώπη, από την εφαρμοσμένη έρευνα και όλες τις μορφές καινοτομίας, επέκτασης και βιομηχανικής ανάπτυξης έως τη μεταποίηση και τη διείσδυση στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαίας στήριξης των επενδύσεων και των λειτουργικών δαπανών, των υποδομών και των δεξιοτήτων. Η επενδυτική διαδρομή δεν είναι γραμμική, καθώς όλα τα στάδια αλληλοτροφοδοτούνται και ενδέχεται να προκύψουν ιδέες για νέες τεχνολογίες, προϊόντα ή υπηρεσίες σε οποιοδήποτε στάδιο. Η ενωσιακή χρηματοδότηση πρέπει να ανταποκρίνεται σ' αυτήν τη μη γραμμική πραγματικότητα με μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά την παροχή στήριξης, ενώ πρέπει παράλληλα να διατηρείται η προβλεψιμότητα της χρηματοδότησης.

- (5) Η ενωσιακή χρηματοδότηση θα πρέπει να διευκολύνει τη δημιουργία και την επέκταση καινοτόμων και βιομηχανικών οικοσυστημάτων, στα οποία διάφοροι παράγοντες αλληλεπιδρούν βάσει συνεργειών. Τα επιτυχημένα οικοσυστήματα χαρακτηρίζονται από εντατικές και ευέλικτες αλληλεπιδράσεις και συνεργασία μεταξύ μικρών και μεγάλων εταιρειών, πανεπιστημίων, ερευνητικών ιδρυμάτων, παρόχων υποδομών, επενδυτών, καθώς και δημόσιων αρχών. Χωρίς τέτοια συνεργασία εντός και μεταξύ των επιμέρους οικοσυστημάτων καινοτομίας και βιομηχανικών οικοσυστημάτων, το δυναμικό καινοτομίας παραμένει αναξιοποίητο.
- (6) Η ψηφιακή συνδεσιμότητα και η κυβερνοασφάλεια είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της συνεργασίας εντός του οικοσυστήματος, καθώς επιταχύνουν την καινοτομία, καθιστούν δυνατή την απρόσκοπτη και ασφαλή πρόσβαση σε κρίσιμες ψηφιακές ικανότητες και λύσεις σε ολόκληρη την Ένωση, διευκολύνουν τις διασυνοριακές συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και προωθούν τη διαλειτουργικότητα και την οικονομική αποδοτικότητα.
- (7) Ως εκ τούτου, σκοπός του ΕΤΑ είναι η δημιουργία επενδυτικής ικανότητας για τη στήριξη της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας όσον αφορά στρατηγικές τεχνολογίες, υποδομές, προϊόντα, υπηρεσίες και τομείς, με την εξασφάλιση μιας πιο απρόσκοπτης επενδυτικής διαδρομής. Το Ταμείο αποσκοπεί να προωθήσει τη δημιουργία και την επέκταση της καινοτομίας, της ιδιωτικής χρηματοδότησης και των βιομηχανικών οικοσυστημάτων καθώς και τη μεταξύ τους συνεργασία.
- (8) Στην Ένωση εξακολουθούν να υφίστανται ανισότητες μεταξύ των περιφερειών όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και τις επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας. Μετά από συνεχείς προσπάθειες τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο για τη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας, είναι καιρός να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό κάθε περιφέρειας. Με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής σύνδεσης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών με τις ενωσιακές αξιακές αλυσίδες, η Ένωση στο σύνολό της θα ενισχύσει τη θέση της στο πλαίσιο του παγκόσμιου ανταγωνισμού.

- (9) Οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και οι υπερπόντιες χώρες και εδάφη της Ένωσης αντιπροσωπεύουν μοναδικά και στρατηγικά πλεονεκτήματα που ωφελούν την Ένωση στο σύνολό της —συμπεριλαμβανομένων της εγγύτητας με τρίτες χώρες, των εξαιρετικών συνθηκών για την έρευνα στους τομείς του διαστήματος και της αστροφυσικής, του πλούσιου δυναμικού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της πλούσιας βιοποικιλότητας και των εκτεταμένων θαλάσσιων ζωνών. Το ETA θα πρέπει να αξιοποιήσει το δυναμικό των περιφερειών αυτών ως γεωστρατηγικών προπυργίων, ιδίως για τη στήριξη των στόχων της Ένωσης ως προς την ασφάλεια, την ετοιμότητα, τις περιφερειακές αξιακές αλυσίδες και την ανταγωνιστικότητα.
- (9α) Σύμφωνα με το άρθρο 182 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία τίθεται σε εφαρμογή μέσω ειδικών προγραμμάτων, στα οποία διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες της υλοποίησής τους, καθορίζεται η διάρκειά τους και προβλέπονται τα σχετικά μέσα που κρίνονται απαραίτητα. Το ETA περιλαμβάνει το ειδικό πρόγραμμα για την έρευνα στον τομέα της άμυνας κατά την έννοια του άρθρου 182 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, με το οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»] όσον αφορά τις ερευνητικές δραστηριότητες στον τομέα της άμυνας.

- (10) Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει τον στενό συντονισμό και συνέργειες μεταξύ όλων των πηγών χρηματοδότησης της Ένωσης στο ΠΔΠ. Για τον σκοπό αυτόν, το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία θα πρέπει να συνδέεται στενά με το ΕΤΑ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία αξιοποιεί τα χρηματοδοτούμενα από την Ένωση ερευνητικά αποτελέσματα με σκοπό την περαιτέρω καινοτομία και παραγωγή στην Ευρώπη. Προκειμένου να ενισχυθούν οι συνέργειες, τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού (στο εξής: προγράμματα εργασίας) θα πρέπει να ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος τη συνιστώσα «Ανταγωνιστικότητα», μέρος II «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» του κανονισμού (ΕΕ) [XXX]¹⁰ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»]¹¹ και να διασφαλίζουν τη συνοχή με αυτή, σύμφωνα με τη διαδικασία επιτροπής που ορίζεται στον παρόντα κανονισμό. Οι ειδικοί στόχοι και δραστηριότητες που ορίζονται στα σκέλη πολιτικής που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό μπορούν να υλοποιούνται, όπου αρμόζει, μέσω ειδικών δράσεων έρευνας και καινοτομίας. Τα προγράμματα εργασίας του ΕΤΑ, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας στο πλαίσιο των σκελών πολιτικής των κεφαλαίων IV έως VII του ΕΤΑ, θα πρέπει να εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες του προγράμματος εργασίας για το ΕΤΑ, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επιτροπολογίας του, ώστε να διατηρείται απρόσκοπτη η στήριξη της επενδυτικής διαδρομής. Το σύνολο κανόνων του ειδικού προγράμματος για την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας θα πρέπει να θεσπίζεται στο πλαίσιο του ΕΤΑ, ενώ οι κανόνες των προγραμμάτων εργασίας για το ΕΤΑ πρέπει να εφαρμόζονται στη συνιστώσα «Στήριξη της πολιτικής για την αμυντική βιομηχανία», μεταξύ άλλων στη συνιστώσα «Συνεργατική έρευνα και ανάπτυξη, καινοτομία και τεχνολογική υπεροχή στον τομέα της άμυνας». Οι κανόνες του «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του για τις επιτροπές αξιολόγησης και τα κριτήρια χορήγησης, θα πρέπει να εφαρμόζονται στις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του μέρους «Ανταγωνιστικότητα» του πυλώνα II του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», το οποίο θα πρέπει να ενσωματώνεται σε ειδικό μέρος των προγραμμάτων εργασίας του ΕΤΑ. Όσον αφορά τη σύνδεση, προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα σε δράσεις που περιέχονται στο ειδικό μέρος για τη συνεργατική έρευνα που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα πρέπει να αποτελεί η πλήρης ή μερική σύνδεση με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

¹⁰ ΕΕ L [...], [...], σ. [...].

¹¹ COM(2025) 543.

- (11) Προκειμένου να ενισχυθούν οι συνέργειες μεταξύ των δράσεων στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του Ταμείου Καινοτομίας, τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συνοχή με τις προτεραιότητες του Ταμείου Καινοτομίας και τα είδη των δράσεων που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του εν λόγω Ταμείου. Από κοινού, το ΕΤΑ, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και το Ταμείο Καινοτομίας αναμένεται να παρέχουν συνεκτική στήριξη στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης.
- (12) Επιπλέον, για να προβλεφθεί ισχυρή σύνδεση με το εργαλείο συντονισμού της ανταγωνιστικότητας, τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη συνοχή με τα επιλεγμένα έργα και τις προτεραιότητες ανταγωνιστικότητας που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του εργαλείου αυτού.
- (12α) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των πόρων της Ένωσης για την επίτευξη των στόχων του ΕΤΑ, το ΕΤΑ υλοποιείται σε συνέργεια με άλλα ταμεία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων του Ταμείου «Παγκόσμια Ευρώπη», του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία, του Erasmus+ και του προγράμματος AgoraEU.
- (13) Η συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορεί να ωφελήσει την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα και η μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων του ΕΤΑ. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι δυνατή η εκτέλεση τμημάτων του προϋπολογισμού του ΕΤΑ μέσω ευρωπαϊκών συμπράξεων από κοινού με άλλους εταίρους, δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, όταν αποτελεί την πλέον αποτελεσματική μορφή υλοποίησης των στόχων πολιτικής, ιδίως για τις δραστηριότητες διείσδυσης στην αγορά. Η επιλογή αυτή περιλαμβάνει συμπράξεις στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2028-2034, καθώς και συμπράξεις που συνάφθηκαν στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027, οι οποίες παραμένουν σε λειτουργία κατά τη διάρκεια της μεταβατικής φάσης. Προκειμένου να ενισχυθούν οι συνέργειες και να βελτιωθεί η αποδοτικότητα, οι ευρωπαϊκές συμπράξεις θα πρέπει να ακολουθούν μια στρατηγική προσέγγιση βάσει χαρτοφυλακίου για την ενίσχυση της συνοχής, τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και τη βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή τους στους στόχους ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο του παρόντος Ταμείου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να επιλέγεται ένα συνεκτικό και συμπληρωματικό χαρτοφυλάκιο περιορισμένου αριθμού ευρωπαϊκών συμπράξεων με διαφανή, ανοικτή και ανταγωνιστική διαδικασία βασιζόμενη σε ένα σύνολο ποσοτικοποιήσιμων κριτηρίων που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής.

- (14) Το ΕΤΑ θα πρέπει να χρησιμοποιεί το σύνολο της εργαλειοθήκης του προϋπολογισμού της Ένωσης για την αποδέσμευση πρόσθετων δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, ιδίως από θεσμικούς επενδυτές καθ' όλη τη διάρκεια της επενδυτικής διαδρομής. Θα πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία μιας «επενδυτικής νοοτροπίας» με την καλύτερη μόχλευση δημόσιων πόρων και του δυναμικού ελαχιστοποίησης των κινδύνων του προϋπολογισμού της Ένωσης. Θα πρέπει να μεγιστοποιήσει την προστιθέμενη αξία της δράσης της Ένωσης και να προσελκύσει ιδιωτικά κεφάλαια ώστε να εξασφαλιστεί μια ανταγωνιστική βιομηχανική βάση καινοτομίας, μεταξύ άλλων με τη χρήση καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της συνεπένδυσης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με ασύμμετρες αποδόσεις κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση χρηματοδοτικών μέσων που προσελκύουν ιδιώτες επενδυτές θα πρέπει να αποτελεί την προτιμώμενη επιλογή, όπου είναι δυνατόν.
- (15) Η έκθεση Draghi ζητεί μεγαλύτερη επενδυτική στήριξη για τη γεφύρωση του χάσματος επενδύσεων και αναγνωρίζει το πρόγραμμα InvestEU ως το βασικό μέσο επιμερισμού του κινδύνου. [Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να δημιουργήσει ενιαία δημοσιονομική εγγύηση και να παράσχει χρηματοδοτικά μέσα για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ.]
- (16) Σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό, κοινωνικό, γεωπολιτικό περιβάλλον και περιβάλλον ασφάλειας, η πρόσφατη πείρα έχει καταδείξει την ανάγκη να διέπονται από μεγαλύτερη ευελιξία το ΠΔΠ και τα προγράμματά του. [Για τον σκοπό αυτόν, και σύμφωνα με τους στόχους του ΕΤΑ, η χρηματοδότηση θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη, κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού, τις εξελισσόμενες ανάγκες πολιτικής και τις προτεραιότητες της Ένωσης, όπως προσδιορίζονται στα σχετικά έγγραφα που δημοσιεύει η Επιτροπή, ενώ παράλληλα θα πρέπει να εξασφαλίζεται η απαραίτητη προβλεψιμότητα για την υλοποίηση των επενδύσεων.]
- (17) Το ΕΤΑ θα πρέπει να διευκολύνει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση από προγράμματα της Ένωσης μέσω εστιασμένων στον χρήστη, ταχέων, απλούστερων και εναρμονισμένων διαδικασιών, καθώς και να βελτιώσει τη συνοχή τόσο μεταξύ των μέσων της Ένωσης όσο και με τις επενδύσεις των κρατών μελών. Το ΕΤΑ θα πρέπει να θέσει τους δικαιούχους ενωσιακής χρηματοδότησης, και ιδίως τη βιομηχανία, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του επικείμενου 28ου καθεστώτος, στο επίκεντρο του σχεδιασμού των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης.

- (18) [Το ΕΤΑ θα πρέπει να λειτουργεί μέσω τεσσάρων σκελών πολιτικής που αντικατοπτρίζουν τις βασικές προτεραιότητες πολιτικής της Ένωσης: Καθαρή μετάβαση και απανθρακοποίηση της βιομηχανίας· Υγεία, βιοτεχνολογία, γεωργία και βιοοικονομία· Ψηφιακή πρωτοκαθεδρία· Ανθεκτικότητα και ασφάλεια, αμυντική βιομηχανία και διάστημα.]
- (19) Οι υποδομές αποτελούν βασικό παράγοντα για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα. Οι επενδύσεις σε υποδομές αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς της Ένωσης, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας της Ένωσης. Για παράδειγμα, το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών ενθαρρύνει βιώσιμες μορφές μεταφορών, προωθεί βελτιωμένες πολυτροπικές και διαλειτουργικές ψηφιακές λύσεις και λύσεις μεταφορών, οι οποίες κατά συνέπεια συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας είναι καίριας σημασίας για μια πραγματική Ενεργειακή Ένωση που θα καταστήσει δυνατή την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα, με τη σύνδεση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και καθαρής ενέργειας των χωρών της Ένωσης, ώστε να διασφαλιστεί η ενεργειακή μας ανεξαρτησία και ανταγωνιστικότητα. Για τον σκοπό αυτό, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη διασυννοριακών γραμμών διασύνδεσης, εγχώριων δικτύων μεταφοράς και διανομής. Η στήριξη του ΕΤΑ θα πρέπει να λειτουργεί με συνοχή και συμπληρωματικότητα με τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ). Είναι σημαντικό για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης να προβλεφθούν συνέργειες μεταξύ της ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών με ισχυρό διασυννοριακό αντίκτυπο που υποστηρίζεται από τον ΜΣΕ, και της επενδυτικής στήριξης για την απανθρακοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση των υποδομών μεταφορών και ενέργειας και των ψηφιακών υποδομών στο πλαίσιο του ΕΤΑ.
- (20) Επιπλέον, τα διευρωπαϊκά ψηφιακά δίκτυα είναι απαραίτητα για τη διασύνδεση εθνικών και διεθνών δικτύων τηλεπικοινωνιών, καθώς καθιστούν δυνατή την απρόσκοπτη και ασφαλή διασυννοριακή πρόσβαση σε υψηλών επιδόσεων ικανότητες υπολογιστικής, υπολογιστικού νέφους, δεδομένων και τεχνητής νοημοσύνης. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να αναπτυχθούν, να προστατευθούν και να διατηρηθούν οι υποδομές για την ανταγωνιστικότητα, όπως τα επίγεια δίκτυα κορμού και οι υποδομές υποβρύχιων καλωδίων, ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια των υπηρεσιών σε περίπτωση συμβάντων, καθώς και να ενισχυθούν οι ικανότητες ανίχνευσης σε θαλάσσιες λεκάνες για τη βελτίωση της ασφάλειας των υποβρύχιων καλωδίων, όπως τονίζεται στην κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ασφάλεια καλωδίων».

- (21) Η ανταγωνιστική δύναμη της Ένωσης έγκειται στους πολίτες της. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας προσδιορίζει την προώθηση των δεξιοτήτων και των ποιοτικών θέσεων εργασίας ως οριζόντιο καταλύτη. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 2025 τονίζεται ότι «μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2025, για μια Ένωση δεξιοτήτων, θα πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της απόκτησης, της αναγνώρισης και της διατήρησης δεξιοτήτων σε ολόκληρη την ΕΕ, από την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων έως την ενεργητική συμμετοχή σε δραστηριότητες διά βίου μάθησης, την επανειδίκευση και την αναβάθμιση δεξιοτήτων, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και το σχέδιο δράσης που τον συνοδεύει». Ο δυναμικός διάλογος εμπίπτει στις προσπάθειες αυτές. Το ανθρώπινο κεφάλαιο και η προώθηση της ισότητας των φύλων έχουν καθοριστική σημασία για τη βιώσιμη ευημερία της Ένωσης, την οικονομική της ανθεκτικότητα και τη μοναδική κοινωνική οικονομία της αγοράς της. Είναι σημαντικό να προωθηθεί η βιώσιμη ευημερία, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας, με την τόνωση της αύξησης της παραγωγικότητας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας των οικονομικών τομέων της Ένωσης, την προσέλκυση πρόσθετων επενδύσεων και τη στήριξη μιας δυναμικής ενιαίας αγοράς και μεγαλύτερης οικονομικής ασφάλειας. Το ΕΤΑ θα πρέπει να συμβάλει στην Ένωση Δεξιοτήτων¹², στηρίζοντας την ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού που διαθέτει τις ειδικές δεξιότητες που απαιτούνται στους στρατηγικούς επενδυτικούς τομείς του ΕΤΑ, μέσω της διά βίου μάθησης, της εκπαίδευσης, των έργων κατάρτισης και των προγραμμάτων μαθητείας, καθώς και της δημιουργίας ελκυστικών ποιοτικών θέσεων εργασίας προσβάσιμων σε όλους και όλες. Παράλληλα, οι επενδύσεις του ΕΤΑ θα πρέπει να συνοδεύονται από επενδύσεις σε δεξιότητες, ώστε να μετριάζονται οι ελλείψεις δεξιοτήτων στον εκάστοτε στρατηγικό τομέα του ΕΤΑ. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να περιλαμβάνεται η ευρωπαϊκή εγγύηση δεξιοτήτων που παρέχει στους εργαζομένους σε τομείς που βρίσκονται σε φάση αναδιάρθρωσης τη δυνατότητα να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους και να επανειδικευτούν, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές, περιφερειακές και/ή τομεακές στρατηγικές μετάβασης. Το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει τη συλλογή πληροφοριών για τις δεξιότητες, μεταξύ άλλων την ανάλυση των ελλείψεων δεξιοτήτων, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση, και να προωθεί συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μεταξύ πανεπιστημίων, παρόχων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ, κοινωνικών εταίρων και οργανισμών εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογίας. Το ΕΤΑ θα πρέπει επίσης να μπορεί να στηρίζει δραστηριότητες συνασπισμών ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, μεταξύ άλλων σε συνεργασία με εργοδότες, με σκοπό τη βελτίωση των επιδόσεών τους όσον αφορά την καινοτομία και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ταλέντων.

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Μια Ένωση Δεξιοτήτων [COM(2025) 90 final της 5.3.2025].

(21α) Το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει δράσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος, τη δράση για το κλίμα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από το πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027, συμπεριλαμβανομένων της κυκλικής οικονομίας, της φύσης και της βιοποικιλότητας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, καθώς και της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας. Οι «δραστηριότητες LIFE» θα πρέπει να διατηρούν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του προγράμματος LIFE, διασφαλίζοντας την παροχή συνεχούς στήριξης σε καινοτόμα έργα με προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή και σε όλους τους σχετικούς συμφεροντούχους όσον αφορά την καθαρή μετάβαση και την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας, καθώς και την ευαισθητοποίηση σχετικά με το κλίμα και το περιβάλλον σε όλα τα σχετικά επίπεδα διακυβέρνησης.

(22) Το ΕΤΑ θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης της βιομηχανίας, προωθώντας την ανάπτυξη και την εκδίπλωση καθαρών τεχνολογιών και των αλυσίδων εφοδιασμού τους. Το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια και της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία, μετατρέποντας την καθαρή μετάβαση και την απανθρακοποίηση σε κινητήρια δύναμη ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Για τον σκοπό αυτόν, το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει την απανθρακοποίηση με μια τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγιση, η οποία εμπεριέχει λύσεις καθαρών μηδενικών και χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη συμβολή των διαφόρων τεχνολογιών στην εξισορρόπηση του δικτύου και στη σύζευξη τομέων, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί ιδίως με τις επενδυτικές ανάγκες των ενεργοβόρων τομέων. Επιπλέον, θα πρέπει να προωθήσει την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια, εξασφαλίζοντας ασφαλή, οικονομικά προσιτή, αποδοτική, ανανεώσιμη και καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους. Το ΕΤΑ θα πρέπει να συμβάλει στη μετάβαση προς μια οικονομία βιολογικής βάσης, απανθρακοποιημένη, κυκλική, αποδοτική ως προς τη χρήση πόρων, κλιματικά ουδέτερη, που χαρακτηρίζεται από ανθεκτικότητα των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της καθαρής μετάβασης των ΜΜΕ, για παράδειγμα στους τομείς του τουρισμού, των μεταφορών, των κατασκευών και σε άλλους οικονομικούς τομείς. Θα πρέπει να στηρίζει επίσης τη βιώσιμη, θετική για τη φύση και ανθεκτική βιομηχανική παραγωγή σε ενεργοβόρες βιομηχανίες στην Ένωση, σύμφωνα με τους στόχους της πρότασης για την πράξη για την επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής. Θα πρέπει να στηρίζει τα προηγμένα υλικά σύμφωνα με τους στόχους της επικείμενης πράξης για τα προηγμένα υλικά. Θα πρέπει επίσης να στηρίζει τους στόχους του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών), ενισχύοντας την παραγωγική ικανότητα των τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και την εντατικοποίηση των παραγωγικών ικανοτήτων και υποστηρίζοντας τις επενδύσεις σε σχετικές υποδομές.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (ΕΕ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (22α) Για την απανθρακοποίηση του τομέα των μεταφορών, το ΕΤΑ θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να επενδύσει, συμπληρώνοντας άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης, στην ανάπτυξη ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και στον εξηλεκτρισμό. Αυτό αφορά μεταξύ άλλων και τις σχετικές υποδομές, όπως υποδομές φόρτισης, και τα κινητά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων οχημάτων, σκαφών όπως αλιευτικά σκάφη, αεροσκάφη και τροχαίο υλικό, καθώς και τον εκσυγχρονισμό, την αυτοματοποίηση και την ψηφιοποίηση των μεταφορικών υποδομών, για παράδειγμα των λιμένων, των ενεργειακών κόμβων λιμένων και των σιδηροδρόμων υψηλής ταχύτητας. Οι πρωτοβουλίες αυτές μπορούν να εξυπηρετούν τους στόχους των πολιτικών της ΕΕ για τις μεταφορές, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης βιώσιμων μεταφορών, της ανταγωνιστικότητας και του μετασχηματισμού της αυτοκινητοβιομηχανίας και των σχετικών βιομηχανικών αξιακών αλυσίδων, υπό το πρίσμα των τομεακών στρατηγικών και σχεδίων δράσης της ΕΕ.
- (23) Το ΕΤΑ θα πρέπει να συμβάλει επίσης στην προστασία, την αποκατάσταση και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων του αέρα, των υδάτων, των ακτών, της θάλασσας, της γης και του εδάφους, με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης, την ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας και την αντιμετώπιση της υποβάθμισης των χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των οικοσυστημάτων γλυκών υδάτων, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής όπως η ξηρασία, οι πλημμύρες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Το σκέλος του ΕΤΑ για την καθαρή μετάβαση και την απανθρακοποίηση θα πρέπει να χρηματοδοτεί έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.
- (24) Τα έργα και οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του σκέλους «Καθαρή μετάβαση και την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας» θα πρέπει να στηρίζουν την απανθρακοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, να προωθήσουν την απανθρακοποίηση των διαδικασιών παραγωγής, τον εφοδιασμό και την υιοθέτηση λύσεων ανανεώσιμης και καθαρής ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση, τις ενοποιημένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις δυνατότητες ευελιξίας του ενεργειακού συστήματος, την αποθήκευση ενέργειας, τις ενεργειακές ανακαινίσεις και τις καινοτόμες λύσεις θέρμανσης και ψύξης, καθώς και την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων που βασίζονται στη φύση και λύσεων όσον αφορά τη ζήτηση για καθαρά και απαλλαγμένα από ανθρακούχες εκπομπές κτίρια, μεταφορές και βιομηχανία. Όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων του ΕΤΑ, το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει δράσεις της συνιστώσας ανάπτυξης του μηχανισμού για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, σε συνέργεια με το [10ο ΠΠ: Ορίζων Ευρώπη].

- (25) Η παραγωγικότητα της μεταποιητικής βιομηχανίας της Ένωσης εξαρτάται από την αποδοτική χρήση των πόρων, ενώ οι εισροές υλικών αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος του κόστους παραγωγής. Οι κυκλικές προσεγγίσεις των υλικών, των προϊόντων, των υπηρεσιών και της μεταποίησης ενισχύουν την παραγωγικότητα των πόρων, ενώ οι δραστηριότητες συγκράτησης της αξίας, όπως η ανακατασκευή, η ανακαίνιση και η επισκευή, προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης. Το ΕΤΑ θα πρέπει να συμβάλει στη βιοοικονομία, την κυκλική οικονομία και την πρόσβαση σε υλικά, συμπεριλαμβανομένων των βιοϋλικών.
- (26) Η Ένωση έχει τη δυνατότητα να καταστεί παγκόσμια ηγετική δύναμη στις ψηφιακές τεχνολογίες. Το ΕΤΑ θα πρέπει να προωθεί την ανάπτυξη και την εφαρμογή ψηφιακών λύσεων, υποδομών και ικανοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση, και την ανάπτυξη προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας, προς όφελος της ευρωπαϊκής κοινωνίας και οικονομίας. Εκτός από τη στήριξη για την ανάπτυξη προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων στο πλαίσιο του ΕΤΑ, θα πρέπει να υποστηριχθεί, μέσω άλλων προγραμμάτων του ΠΔΠ, ένα ευρύτερο επαρκές επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων βασικών και ενδιάμεσων δεξιοτήτων, καθώς οι δεξιότητες αυτές είναι σημαντικές για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (27) Η χρόνια ανεπάρκεια επενδύσεων στον ευρωπαϊκό τεχνολογικό τομέα είναι ένας από τους κύριους λόγους για την έλλειψη ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, σε σύγκριση με τους παγκόσμιους ανταγωνιστές της. Επιπλέον, η κυριαρχία της Ένωσης στις ψηφιακές τεχνολογίες και υποδομές έχει καταστεί καίριας σημασίας για την ανθεκτικότητα, την ασφάλεια της Ένωσης και τη δημοκρατία, όπως επισημαίνεται στην έκθεση του 2025 για την κατάσταση της Ψηφιακής Δεκαετίας, στην οποία υπογραμμίστηκαν επίσης τα σημαντικά κενά που εξακολουθούν να υφίστανται για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το 2030, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης (TN), των ημιαγωγών, της τεχνολογίας 5G και των προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας.

- (28) Καθώς ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Ένωσης επιταχύνεται, οι πολλές κρίσιμες εξαρτήσεις από προμηθευτές εκτός Ένωσης (από προμηθευτές πρώτων υλών, προηγμένων ημιαγωγών και μικροκυκλωμάτων TN έως προμηθευτές συστημάτων, υποδομών και υπηρεσιών) απαιτούν ευρωπαϊκές εναλλακτικές λύσεις που θα εδραιώσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην οικονομία της Ευρώπης, ενώ παράλληλα θα διαφυλάσσονται οι κοινές μας αξίες ως ο βασικός παράγοντας διαφοροποίησης, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση της ισχύος των τεχνολογιών ανοικτού κώδικα, των διαλειτουργικών προτύπων και των εκ σχεδιασμού ασφαλών λύσεων.
- (28α) Καθοριστικές για τη στήριξη της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας είναι τόσο οι κανονιστικές όσο και οι μη κανονιστικές πρωτοβουλίες πολιτικής της Ένωσης στον ψηφιακό τομέα, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, πρωτοβουλιών όπως στρατηγικές, σχέδια δράσης, υφιστάμενες και μελλοντικές νομικές πράξεις της Ένωσης που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη (όπως ο κανονισμός για την TN, το σχέδιο δράσης για μια ήπειρο TN, η στρατηγική εφαρμογής της TN, η ευρωπαϊκή στρατηγική για την τεχνητή νοημοσύνη στην επιστήμη και η [πρόταση πράξης για το υπολογιστικό νέφος και για την ανάπτυξη της TN]): τη διαλειτουργικότητα· τα δεδομένα και το υπολογιστικό νέφος (στρατηγική για την Ένωση Δεδομένων και κανονισμός για τα δεδομένα)· τις ψηφιακές υποδομές και τη συνδεσιμότητα (όπως η [πρόταση κανονισμού για τα ψηφιακά δίκτυα]), τα υποβρύχια καλώδια και τις πρωτοβουλίες καλωδιακής συνδεσιμότητας (το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ασφάλεια των καλωδίων)· την ψηφιακή ταυτότητα και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης (eIDAS2 και [πρόταση για τα ευρωπαϊκά πορτοφόλια επιχειρήσεων])· τις κβαντικές τεχνολογίες (η στρατηγική της ΕΕ για την κβαντική Ευρώπη και η [πρόταση πράξης για την κβαντική τεχνολογία])· την κυβερνοασφάλεια (όπως ο κανονισμός για την κυβερνοανθεκτικότητα, ο κανονισμός για την αλληλεγγύη στον κυβερνοχώρο, [η πρόταση κανονισμού για την κυβερνοασφάλεια 2] και η οδηγία NIS 2)· τους ημιαγωγούς (όπως η [πρόταση κανονισμού για τα μικροκυκλώματα 2])· και με ευρύτερες στρατηγικές πρωτοβουλίες, όπως η διεθνής ψηφιακή στρατηγική για την Ένωση. Η στήριξη της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας θα πρέπει να υλοποιηθεί συνεκτικά προς την επίτευξη των επιδιώξεων και των στόχων του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» που θεσπίστηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴.

¹⁴ Απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» (ΕΕ L 323 της 19.12.2022, σ. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

(28β) Στους βασικούς τεχνολογικούς τομείς για επενδύσεις περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι εξής: τεχνητή νοημοσύνη (συμπεριλαμβανομένων μοντέλων, αλγορίθμων και εργαλείων TN, ψηφιακών δίδυμων με χρήση TN, βιώσιμης TN, εγκαταστάσεων για τη διενέργεια δοκιμών και πειραμάτων TN)· υπολογιστική υψηλών επιδόσεων και τεχνολογίες και υποδομές δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων των εργοστασίων TN, των γιγαντοεργοστασίων TN και των χώρων δεδομένων)· κβαντικές τεχνολογίες και υποδομές (συμπεριλαμβανομένων υπολογιστικής και προσομοίωσης, επικοινωνιών, και ανίχνευσης)· ημιαγωγοί (συμπεριλαμβανομένων της μικροηλεκτρονικής και της φωτονικής, των υλικών και τεχνολογιών ευρέος ενεργειακού διακένου, του σχεδιασμού μικροκυκλωμάτων, των τεχνολογιών διεργασιών, και των κβαντικών μικροκυκλωμάτων)· προηγμένα υλικά· τεχνολογίες και υπηρεσίες λογισμικού (συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας καταμεμημένου καθολικού)· επαυξημένη πραγματικότητα και εικονικοί κόσμοι, πλατφόρμες και τεχνολογίες που σχετίζονται με τα μέσα ενημέρωσης· ρομποτική (συμπεριλαμβανομένης της αυτοματοποίησης) και τεχνολογίες και διαδικασίες προσθετικής και ψηφιακής μεταποίησης· τεχνολογίες και υποδομές συνδεσιμότητας (συμπεριλαμβανομένων της υπολογιστικής παρυφών στις τηλεπικοινωνίες και των τεχνολογιών υπολογιστικού νέφους, του διαδικτύου των πραγμάτων, των τεχνολογιών ανίχνευσης και επικοινωνίας, των τεχνολογιών καθοδήγησης και πλοήγησης, των προηγμένων υποδομών συνδεσιμότητας, των ψηφιακών δικτύων, των δικτύων 5G και 6G και άλλων ασύρματων τεχνολογιών, των δικτύων επικοινωνιών —δικτύων κορμού, οπισθόζευξης και πρόσβασης και της ανθεκτικότητας των δικτύων, της παρακολούθησης και της αποδοτικότητας του ραδιοφάσματος, των υποβρύχιων καλωδίων, των προηγμένων ικανοτήτων υποβρύχιας παρατήρησης και επισκευής)· νέες και αναδύομενες ψηφιακές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων υβριδικών τεχνολογιών, διατομεακών ψηφιακών τεχνολογιών και εφαρμογών, μεταξύ των οποίων και με δυνατότητες διπλής χρήσης· ψηφιακές υποδομές και υπηρεσίες, όπως τα πορτοφόλια ψηφιακής ταυτότητας της ΕΕ και οι υπηρεσίες εμπιστοσύνης, συμπεριλαμβανομένων [των ευρωπαϊκών πορτοφολιών επιχειρήσεων], και διαλειτουργικές ψηφιακές τεχνολογίες. Στους οριζόντιους τομείς υπάγονται: η κυβερνοασφάλεια (συμπεριλαμβανομένων της μετακβαντικής κρυπτογραφίας, των προηγμένων λύσεων κυβερνοασφάλειας και των εθνικών και περιφερειακών κυβερνοκόμβων)· προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες, η αναβάθμιση δεξιοτήτων και η επανειδίκευση, και προγράμματα εξειδικευμένων δεξιοτήτων· η στήριξη της υιοθέτησης και της ανάπτυξης (ευρωπαϊκοί κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, δίκτυο «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις»)· η τυποποίηση και η διαλειτουργικότητα.

- (28γ) Η προώθηση βασικών ψηφιακών τομέων στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα καθιστά την οικονομία μας συνολικά πιο ανταγωνιστική, ασφαλή, κυρίαρχη και βιώσιμη, ενώ παράλληλα ενισχύει την ανθεκτικότητα και την ετοιμότητα της κοινωνίας. Επιπλέον, οι διαλειτουργικές ψηφιακές τεχνολογίες προάγουν τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα, διευκολύνοντας την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, η οποία αποτελεί το σημαντικότερο εφαλτήριο ώστε οι ευρωπαϊκές ψηφιακές νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις να καταστούν ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο.
- (28δ) Η στήριξη της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας θα πρέπει να υλοποιηθεί ιδίως μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων: ανάπτυξη και διαμόρφωση βιώσιμων βασικών ψηφιακών τεχνολογιών· οικοδόμηση ελκυστικών, ανταγωνιστικών και ανθεκτικών ψηφιακών οικοσυστημάτων και ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού· δημιουργία, ανάπτυξη, εκσυγχρονισμός, ολοκλήρωση και ανάπτυξη προηγμένων και βιώσιμων ψηφιακών εφαρμογών, υποδομών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των διευρωπαϊκών ψηφιακών δικτύων· στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού και της διαλειτουργικότητας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα· στήριξη της ανάπτυξης, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της επιβολής της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας και πολιτικής· ενίσχυση του οικοσυστήματος κυβερνοασφάλειας της Ένωσης και βελτίωση του υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας στην Ένωση. Για λόγους συνέχειας, και δεδομένου ότι η χρηματοδότηση είναι απαραίτητη για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και αυτονομία του τομέα της κυβερνοασφάλειας, ο συντονισμός των επενδύσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών θα πρέπει να διασφαλίζεται σε επίπεδο Ένωσης από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας (ECCC) και το δίκτυο εθνικών κέντρων συντονισμού, σύμφωνα με τις παραμέτρους που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/887 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵, ή μέσω οποιωνδήποτε άλλων μέτρων που ενδέχεται να ληφθούν για τον σκοπό αυτό.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/887 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας και του δικτύου εθνικών κέντρων συντονισμού (ΕΕ L 202 της 8.6.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj>).

- (29) Η τεχνολογική πρόοδος και η καινοτομία σε κάθε οικονομικό τομέα —και, ως εκ τούτου, η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητά τους— καθορίζονται ουσιαστικά από την ενσωμάτωση των ειδικών ανά τομέα ψηφιακών επιτευγμάτων και τη χρήση ψηφιακών λύσεων, η υποστήριξη των οποίων θα πρέπει να παρέχεται οριζόντια από το ΕΤΑ στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στα διαφορετικά σκέλη πολιτικής του ΕΤΑ.
- (29α) Η ενίσχυση του υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας στην Ένωση είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητάς της. Ως εκ τούτου, το ΕΤΑ θα πρέπει τόσο να προωθεί την κυβερνοασφάλεια εκ σχεδιασμού ενσωματώνοντας μέτρα κυβερνοασφάλειας σε όλες τις σχετικές δραστηριότητες όσο και να στηρίζει την ανταγωνιστικότητα του οικοσυστήματος κυβερνοασφάλειας της Ένωσης, ιδίως των ΜΜΕ, των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων.
- (29β) Η εξάρτηση από προμηθευτές υψηλού κινδύνου τρίτων χωρών σε κρίσιμους τομείς ενδέχεται να αποτελέσει στρατηγικό κίνδυνο παρεμβάσεων από το εξωτερικό και να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα και την κυριαρχία της Ένωσης. Η Ομάδα Συνεργασίας, που θεσπίστηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2022/2555¹⁶, σε συνεργασία με την Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA), διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διενέργεια συντονισμένων σε ενωσιακό επίπεδο εκτιμήσεων κινδύνου για την ασφάλεια κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τεχνικούς και, κατά περίπτωση, μη τεχνικούς παράγοντες κινδύνου σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία.

¹⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

- (30) Η Ένωση πρέπει να προστατεύσει τα συμφέροντά της στον τομέα της ασφάλειας έναντι προμηθευτών οι οποίοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν διαρκή κίνδυνο για την ασφάλεια λόγω πιθανών παρεμβάσεων από τρίτες χώρες, καθώς και λόγω ελλιπούς ασφάλειας των ίδιων των προμηθευτών, ιδίως στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να μειωθεί ο κίνδυνος της συνεχιζόμενης εξάρτησης από προμηθευτές υψηλού κινδύνου στην εσωτερική αγορά, μεταξύ άλλων στην αλυσίδα εφοδιασμού του τομέα τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), καθώς οι προμηθευτές αυτοί θα μπορούσαν να έχουν δυνητικά σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια των χρηστών και των εταιρειών σε ολόκληρη την Ένωση και στις υποδομές ζωτικής σημασίας της Ένωσης όσον αφορά την εμπιστευτικότητα, την ακεραιότητα και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων και των υπηρεσιών. Ο περιορισμός αυτός θα πρέπει να βασίζεται σε αναλογική εκτίμηση κινδύνου και σε συναφή μέτρα μετριασμού, όπως ορίζονται στις πολιτικές και τη νομοθεσία της Ένωσης.
- (31) Η επιτυχής ανάπτυξη της διαλειτουργικότητας σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο έχει σημαντικό, αναξιοποίητο δυναμικό, ιδίως για την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στην ανάπτυξη πανευρωπαϊκών ψηφιακών δημόσιων υποδομών που θα περιλαμβάνουν διαλειτουργικά, ασφαλή και κυρίαρχα ψηφιακά δίκτυα, λύσεις και υπηρεσίες, ώστε να αντιμετωπιστεί ο κατακερματισμός της διαλειτουργικότητας σε ολόκληρη την Ένωση, και έτσι να μετασηματιστεί ο δημόσιος τομέας των κρατών μελών σε ένα διασυνδεδεμένο, απρόσκοπτο και ευέλικτο ψηφιακό οικοσύστημα. Η εφαρμογή της διαλειτουργικότητας από τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις σε όλα τα επίπεδα αποτελεί προϋπόθεση για έναν ανθεκτικό δημόσιο τομέα που βασίζεται στην καινοτομία, ο οποίος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για ανταγωνιστικότητα, τεχνολογική κυριαρχία και ασφάλεια.

(31α) Για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα, η ανθεκτικότητα και η μακροπρόθεσμη ευημερία της Ένωσης, είναι αναγκαίο να προωθηθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που αναγνωρίζει την αλληλεξάρτηση μεταξύ της υγείας των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών και των οικοσυστημάτων. Η προσέγγιση «Μία υγεία», όπως ορίστηκε από την ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου «Μία υγεία» το 2021, προβλέπει ένα ολοκληρωμένο και ενοποιημένο πλαίσιο που αποσκοπεί στη βιώσιμη ισορροπία και βελτιστοποίηση της υγείας των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών και των οικοσυστημάτων και στην αντιμετώπιση των απειλών για τη δημόσια υγεία, τα συστήματα τροφίμων, τη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον, μέσω της βελτίωσης της πρόληψης, της ετοιμότητας και της ανθεκτικότητας, τη βιωσιμότητα και την καινοτομία σε όλους τους σχετικούς τομείς. Η προσέγγιση αυτή και η πιθανή κινητοποίηση σχετικών επιστημονικών κλάδων και επιπέδων διακυβέρνησης, σε όλη την έκτασή τους, θα πρέπει να διασφαλίζουν συνεκτικά μέτρα πολιτικής και να επιτρέπουν στην Ένωση να διαφυλάσσει την υγειονομική ασφάλεια, την ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας, να αντιμετωπίζει την κλιματική αλλαγή, να προστατεύει τους φυσικούς πόρους και τη βιοποικιλότητα, να διαφυλάσσει την επισιτιστική ασφάλεια και να ενισχύει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

(32) Για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστεί η αύξηση των μεταδοτικών και μη μεταδοτικών ασθενειών και να μειωθεί η επιβάρυνση που απορρέει από αυτές, μέσω στοχευμένων στρατηγικών προώθησης της υγείας και πρόληψης των νόσων, καθώς και συνεχιζόμενων επενδύσεων στα συστήματα υγείας, στον φαρμακευτικό τομέα και στον τομέα των ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας και με βάση αποτελεσματικές δράσεις που υλοποιούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷, οι εν λόγω δράσεις, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ικανοτήτων, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τις δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας και την προώθηση αποτελεσματικών, προσβάσιμων και ανθεκτικών συστημάτων υγείας, μπορούν να τονώσουν σημαντικά την παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού μέσω της βελτίωσης της υγείας του πληθυσμού και της άμβλυνσης των ελλείψεων εργατικού δυναμικού, στηρίζοντας παράλληλα τα συστήματα υγείας που προωθούν την καινοτομία. Η αξιοποίηση των δεδομένων υγείας είναι απαραίτητη στο πλαίσιο των προσπαθειών αυτών, ώστε να καθίσταται δυνατή η λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων. Επιπλέον, οι επενδύσεις στον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών έργων που προσδιορίζονται σε νομικές πράξεις της Ένωσης, και η προώθηση υπεύθυνης καινοτομίας που αντικατοπτρίζει τις αξίες της Ένωσης με την εδραίωση και τον εξορθολογισμό της βάσει στοιχείων μετάβασης από τα ιατρικά επιτεύγματα σε εμπορεύσιμες λύσεις είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, είναι δε επωφελείς και για την ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας [Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)] για την περίοδο 2021-2027 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2014 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 1, ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

- (32α) Το πρόγραμμα EU4Health για την περίοδο 2021-2027 έχει συμβάλει σημαντικά σε βασικούς τομείς, όπως η ετοιμότητα και η αντίδραση ενάντια σε κρίσεις στον τομέα της υγείας, η προαγωγή της υγείας και η πρόληψη νόσων, ο καρκίνος και οι σπάνιες νόσοι. Για να αξιοποιηθεί η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε αυτούς τους τομείς, θα πρέπει επίσης να εξεταστεί η στήριξη στο πλαίσιο του ΕΤΑ του φάσματος των δράσεων που είχαν προηγουμένως λάβει στήριξη δυνάμει του EU4Health και δεν καλύπτονται από άλλα προγράμματα του ΠΔΠ. Ειδικότερα, για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση ενάντια σε απειλές που ενδέχεται να οδηγήσουν σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας, θα πρέπει να εξετάζεται η συνέχιση της στήριξης στο πλαίσιο του ΕΤΑ σχετικών δράσεων που είχαν προηγουμένως λάβει στήριξη δυνάμει του EU4Health, εάν εμπίπτουν στους ειδικούς στόχους που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να συμπληρώνουν δράσεις πιο επιχειρησιακού χαρακτήρα για τους σκοπούς της πρόληψης και της ετοιμότητας ενάντια σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας και για την αντιμετώπισή τους, οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) [Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης και στήριξη της Ένωσης για την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας] και οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως η επιτήρηση, η ταχεία ανάπτυξη μέτρων δημόσιας υγείας, η ανάπτυξη εφεδρικής δυναμικότητας, η δημιουργία αποθεμάτων και η ανάπτυξη ιατρικών αντιμέτρων, καθώς και η κατάρτιση και οι ασκήσεις.
- (32β) Η βιοτεχνολογία είναι μία από τις πλέον ελπιδοφόρες τεχνολογίες αυτού του αιώνα, ικανή να φέρει επανάσταση σε πολλούς τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των τομέων της υγείας και της υγειονομικής περίθαλψης, των γεωργικών ειδών διατροφής, της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος, της θάλασσας και των υδάτων. Η ενίσχυση των αναδυόμενων αξιακών αλυσίδων και η παροχή πρόσβασης σε κονδύλια, χρηματοδότηση και εξατομικευμένη στήριξη, κατά περίπτωση για παρόχους υγειονομικής περίθαλψης, σχετικούς ερευνητικούς οργανισμούς, ΜΜΕ, νεοφυείς επιχειρήσεις, επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, τεχνοβλαστούς και φορείς καινοτομίας είναι ουσιαστικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι η βιοτεχνολογία παρέχει λύσεις που αντικατοπτρίζουν τις αξίες της Ένωσης και συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης.

- (32γ) Η γεωργία αποτελεί στρατηγικό τομέα, θεμελιώδους σημασίας για τη διατροφική κυριαρχία, την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανθεκτικότητα της Ένωσης. Αποτελεί βασική συνιστώσα των συστημάτων τροφίμων, τα οποία περιλαμβάνουν ολόκληρη την αλυσίδα από την παραγωγή έως την κατανάλωση και καλύπτουν τη γεωργία, την αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια, την παραγωγή τροφίμων και ζωοτροφών, τη μεταποίηση, τη διανομή, το λιανικό εμπόριο, την κατανάλωση και τα απόβλητα, ενώ παράλληλα περιλαμβάνουν τη βιομηχανία αγροδιατροφικών προϊόντων. Ο γεωργικός τομέας αντιμετωπίζει αυξανόμενες προκλήσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής, της λειψυδρίας, των πλημμυρών και της απώλειας βιοποικιλότητας, φαινόμενα που πρέπει να αντιμετωπιστούν για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα και της μακροπρόθεσμης ευημερίας της Ένωσης. Είναι κρίσιμο να δοθούν στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και τροφίμων η σχετική ικανότητα και συγκεκριμένες λύσεις για τη μετάβαση σε έναν βιώσιμο, κλιματικά ουδέτερο, ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή και έξυπνο ως προς τη διαχείριση των υδάτων γεωργικό τομέα. Αυτό συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη ποιότητα των υδάτων και στην ασφάλεια της παραγωγής τροφίμων και ζωοτροφών, στη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και στη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας. Συνολικά, είναι αναγκαίο να ενισχυθούν η ανταγωνιστικότητα, η καινοτομία, η βιωσιμότητα, η ανθεκτικότητα και οι ισότιμες συνθήκες στους τομείς της γεωργίας, της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της δασοκομίας, καθώς και στις αγροτικές και παράκτιες περιοχές, ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης και η υγεία των ζώων και των φυτών.
- (33) Η βιοοικονομία αποτελεί κινητήρια δύναμη ανάπτυξης που επιτρέπει στην Ευρώπη να επιτύχει την πράσινη μετάβαση, να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα και τη στρατηγική αυτονομία της. Μολονότι η βιοοικονομία της Ευρώπης αναδιαμορφώνει ήδη τα βιομηχανικά οικοσυστήματα, ενισχύει τη στρατηγική αυτονομία και απελευθερώνει αξία σε όλους τους στρατηγικούς τομείς, είναι ζωτικής σημασίας να ενισχυθούν οι επενδύσεις, οι πρωτοβουλίες και οι στρατηγικές σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών, ώστε να μετατραπεί από εξειδικευμένη πρακτική σε κανόνα σε όλους τους τομείς και τις περιφέρειες της Ένωσης, προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της, ιδίως για τις βασικές βιομηχανίες.

- (34) Απαιτούνται επενδύσεις, πρωτοβουλίες και στρατηγικές για τη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας και την επιτάχυνση της ανακάλυψης, της ανάπτυξης, της ελαχιστοποίησης των κινδύνων, της επίδειξης, της κλιμάκωσης και της μεταποίησης καινοτομιών στη βιοοικονομία, για τη στήριξη της διείσδυσής τους στην αγορά, την παροχή χρηματοδότησης κατά τη διάρκεια της πορείας καινοτομίας για νεοφυείς επιχειρήσεις και για την επέκταση εταιρειών υψηλής ανάπτυξης, τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας των πόρων και τη διασφάλιση της προμήθειας βιομάζας βιώσιμης προέλευσης. Η βιοοικονομία συμβάλλει στην απανθρακοποίηση, παρέχοντας βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις αντί προϊόντων και διαδικασιών που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα, αλλά και στην κυκλικότητα, την καθαρή μετάβαση, την ανθρακοδεσμευτική γεωργία, τη βιοποικιλότητα, τις υπηρεσίες οικοσυστήματος και την αποκατάσταση της φύσης.
- (35) Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και των στρατηγικών οικονομικών τομέων της είναι ουσιώδης προκειμένου η Ένωση να παραμείνει ανταγωνιστική ακόμη και σε περιόδους κρίσης, αλλά και για την ασφάλειά της. Για να διασφαλιστεί η εν λόγω ανθεκτικότητα, το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση των εξαρτήσεων και στη διαφοροποίηση του εφοδιασμού σε στρατηγικούς τομείς, όπως ο τομέας των κρίσιμων πρώτων υλών, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τις ικανότητες της Ένωσης για ασφαλή εφοδιασμό με βιώσιμες κρίσιμες πρώτες ύλες σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα σύμφωνα με τους στόχους του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸ (στο εξής: κανονισμός για τις κρίσιμες πρώτες ύλες), στις οποίες βασίζονται όλοι οι βιομηχανικοί τομείς. Η επιδίωξη ενός φιλόδοξου και αμοιβαία επωφελούς εμπορικού θεματολογίου είναι ουσιαστικής σημασίας για την ικανότητα της Ένωσης να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού της και να μειώσει αποτελεσματικά τις εξαρτήσεις. Το ευρωπαϊκό κέντρο κρίσιμων πρώτων υλών θα πρέπει να ενημερώνει την επιτροπή δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η οποία συγκαλείται ως γενική επιτροπή ή επιτροπή ανθεκτικότητας του ΕΤΑ, σχετικά με την εφαρμογή της στήριξης για ανθεκτικές αξιακές αλυσίδες κρίσιμων πρώτων υλών.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ), ΕΕ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>

(36) Επιπροσθέτως, λόγω του γεωπολιτικού πλαισίου και ιδίως του απρόκλητου και αδικαιολόγητου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Ένωση και τα κράτη μέλη, ιδίως εκείνα που συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία και την Ουκρανία, έχουν εκτεθεί σε υψηλό κίνδυνο υλοποίησης συμβατικών στρατιωτικών απειλών, όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση για τις ανατολικές παραμεθόριες περιοχές, με αποτέλεσμα τη δημιουργία καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων· ως εκ τούτου, η αύξηση των επενδύσεων στην άμυνα συνιστά, πλέον, προτεραιότητα. Η αμυντική βιομηχανία και το διάστημα αποτελούν βασικά οικοσυστήματα για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας, της ετοιμότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, καθώς και για την αύξηση της αμυντικής ετοιμότητας της Ένωσης. Υποστηρίζουν επίσης την προσήλωση της Ένωσης στη βιωσιμότητα, την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια, καθώς και τη θέση της Ένωσης στον κόσμο. Η ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας (EBTBA) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αμυντική βιομηχανική ετοιμότητα και την ανάπτυξη δυνατοτήτων. Είναι επίσης απαραίτητη για την προστασία των πολιτών της Ένωσης, καθώς εξασφαλίζει την ικανότητα της Ένωσης να ανταποκρίνεται στις αναδυόμενες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας, να στηρίζει την Ουκρανία και να διατηρεί τη θέση της Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα. Η EBTBA αναγνωρίζεται ως στρατηγικό πλεονέκτημα, καθώς συμβάλλει στην οικονομική ανθεκτικότητα και την ασφάλεια της Ένωσης, καθώς και στην καινοτομία, την τεχνολογική υπεροχή και τη στρατηγική αυτονομία της. Σε ολόκληρη την Ένωση και τα κράτη μέλη, ο αμυντικός τομέας εξελίσσεται ταχέως, με τις τεχνολογίες αιχμής και τους νέους παράγοντες να διαδραματίζουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο. Οι κύκλοι καινοτομίας επιταχύνονται επίσης, με αυξανόμενη εστίαση στην ταχεία πρωτοτυποποίηση, δοκιμή και επικύρωση, μεταξύ άλλων σε πραγματικά επιχειρησιακά περιβάλλοντα. Για τη βελτίωση των στρατιωτικών μεταφορών, πρέπει να αναπτυχθούν επενδύσεις σε μεταφορικές και υλικοτεχνικές δυνατότητες διπλής χρήσης, καθώς και στην προστασία και την ανθεκτικότητα των υποδομών διπλής χρήσης και των συστημάτων αποθήκευσης καυσίμων και των συνοδευτικών συστημάτων, λαμβανομένης υπόψη τυχόν αξιολόγησης της συνάφειάς τους από τα κράτη μέλη ή στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ.

Η ανάπτυξη συστημάτων αποθήκευσης καυσίμων και συνοδευτικών συστημάτων δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανάπτυξη νέων υποδομών αγωγών καυσίμων και τον εκσυγχρονισμό ή την επέκταση των υφιστάμενων υποδομών. Ως εκ τούτου, η συντονισμένη και διαρκής στήριξη της EBTBA, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης αμυντικών έργων κοινού ενδιαφέροντος σε επίπεδο Ένωσης, είναι καίριας σημασίας προκειμένου να ενισχυθεί η αμυντική βιομηχανική ετοιμότητα και η συλλογική ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών. [Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να χρηματοδοτηθούν δράσεις που στηρίζουν την ενίσχυση της ουκρανικής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας, καθώς η βιομηχανία της θα είναι απαραίτητη για τη στήριξη των αυξημένων ευρωπαϊκών αμυντικών αναγκών.] Η στήριξη της πολιτικής για την αμυντική βιομηχανία στο πλαίσιο του ETA θα πρέπει να υλοποιηθεί λαμβανομένων υπόψη των στόχων της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα, και να συνάδει με τις προτεραιότητες που αφορούν τις αμυντικές δυνατότητες και έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), ιδίως στο πλαίσιο του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων (CDP), και με τις ευκαιρίες συνεργασίας που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της συντονισμένης ετήσιας επανεξέτασης στον τομέα της άμυνας (CARD). Επιπλέον, το ETA θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη και, κατά περίπτωση, να επιδιώκει την ευθυγράμμιση με τη συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO), καθώς και πρωτοβουλίες και έργα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EOA). Το ETA θα πρέπει επίσης να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις σχετικές δραστηριότητες που διενεργεί ο Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO), συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας αμυντικού σχεδιασμού του NATO. Το ETA θα πρέπει να σέβεται πλήρως τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών.

(36α) (...)

(36β) Τα κράτη μέλη, οι συνδεδεμένες χώρες και η Ουκρανία, ή μια SEAP, θα πρέπει να είναι σε θέση να δημιουργούν, να διαχειρίζονται και να διατηρούν δεξαμενές αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας αποτελούμενες από αμυντικά προϊόντα τα οποία τα κράτη μέλη, οι συνδεδεμένες χώρες και η Ουκρανία θα μπορούν εύκολα να αγοράσουν ή να χρησιμοποιήσουν, με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της EBTBA και την ανασυγκρότηση, την ανάκαμψη και τον εκσυγχρονισμό της ουκρανικής BTBA. Οι εν λόγω δεξαμενές, οι οποίες θα συνίστανται σε αποθέματα αμυντικών προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο προμήθειας από την EBTBA ή την ουκρανική BTBA, θα αυξήσουν τη ζήτηση και την προβλεψιμότητα για τον αμυντικό τομέα. Θα δώσουν θετικά μηνύματα στην ενωσιακή και την ουκρανική βιομηχανία, παρέχοντάς τους κίνητρα να παραγάγουν αμυντικά προϊόντα και να προβούν σε επενδύσεις με σκοπό την ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων σε αυτόν τον τομέα.

- (37) Η διαστημική τεχνολογία και τα διαστημικά δεδομένα και υπηρεσίες της Ένωσης έχουν καταστεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής των Ευρωπαίων και συμβάλλουν σημαντικά στην προώθηση των στρατηγικών συμφερόντων. Το διάστημα συμβάλλει σε όλους τους τομείς της οικονομίας, από τη γεωργία έως τον τραπεζικό τομέα, τις τηλεπικοινωνίες, την ετοιμότητα και τη διαχείριση των καταστροφών. Αποτελεί κρίσιμο παράγοντα που προάγει την ασφάλεια και την άμυνα, την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, για παράδειγμα με την παροχή υπηρεσιών ακριβούς θέσης για ευρύ φάσμα τομέων και χρηστών, και για όλες τις μορφές μεταφορών, και, ως εκ τούτου, διαδραματίζει καίριο ρόλο για την ανεξαρτησία και την κυριαρχία της Ευρώπης. Το διάστημα είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης και των στρατηγικών της στόχων, μεταξύ άλλων για την οικονομική ευημερία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική ασφάλεια, την απανθρακοποίηση, την προστασία του περιβάλλοντος, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης. Το διάστημα συμβάλλει στην οικονομική ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών. Προάγει επίσης την επιστημονική έρευνα και την τεχνολογική καινοτομία, με δευτερογενείς επιδράσεις σε ευρύ φάσμα τομέων. Τέλος, το διάστημα προσφέρει μια πλατφόρμα διεθνούς συνεργασίας και διαστημικής διπλωματίας, ενισχύοντας τη θέση της Ένωσης ως αξιόπιστου εταίρου στη διεθνή σκηνή.
- (38) Οι διαστημικές συνιστώσες στο πλαίσιο του ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχουν σταθερές και απολύτως αξιόπιστες επιχειρησιακές υπηρεσίες και να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα των εν λόγω υπηρεσιών σε καθορισμένες περιοχές εξυπηρέτησης. Πρέπει να διασφαλιστεί η συνέχεια, η ακεραιότητα και η ανθεκτικότητα των επιχειρησιακών υπηρεσιών, καθώς και ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας, ακόμη και στις πιο σοβαρές καταστάσεις κρίσης, μεταξύ άλλων μέσω διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής. Οι διαταραχές στις υπηρεσίες αυτές θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν δραματικές επιπτώσεις για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της. Προκειμένου να αποφευχθούν, θα πρέπει να εφαρμοστούν ειδικές διατάξεις όσον αφορά, ιδίως, τους όρους επιλεξιμότητας και συμμετοχής και την κατεπείγουσα ανάγκη για την παροχή υπηρεσιών σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες και για την κυβερνητική υπηρεσία του Galileo. Επιπλέον, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών, η συμμετοχή στην υποσυνιστώσα επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος (SST) θα πρέπει να είναι δυνατή μόνο για τη Νορβηγία, δεδομένης της στρατηγικής της θέσης και του γεγονότος ότι η συμμετοχή της θα μπορούσε να ωφελήσει τις υποδομές SST.

(38α) Όσον αφορά τις επιχορηγήσεις προς τον διαστημικό τομέα, η πείρα δείχνει ότι η απορρόφησή τους από τους χρήστες και την αγορά λειτουργεί καλύτερα όταν χορηγούνται με αποκεντρωμένο τρόπο. Εμπόδιο για τα υφιστάμενα μέτρα με το υψηλότερο ποσοστό επιτυχίας μεταξύ των νεοεισερχόμενων και των ΜΜΕ, όπως οι «επιταγές», έχει αποτελέσει το ανώτατο όριο χρηματοδοτικής στήριξης, το οποίο θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αυξηθεί για τον διαστημικό τομέα. Επιπλέον, οι συμφεροντούχοι στον διαστημικό τομέα καλούνται να επωμιστούν ειδικές έμμεσες δαπάνες, όπως δαπάνες που σχετίζονται με την ασφάλεια ή τη χρήση συγκεκριμένων εγκαταστάσεων δοκιμών. Ως εκ τούτου, ο εφαρμοστέος ενιαίος συντελεστής έμμεσων δαπανών θα πρέπει να ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο 25 % των συνολικών άμεσων επιλέξιμων δαπανών. Επιπλέον, όταν η εκμετάλλευση μιας διαστημικής συνιστώσας ανατίθεται στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα (στο εξής: Οργανισμός), που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) xx/xx* [EUSPA], αυτός θα πρέπει να είναι σε θέση να αναθέτει με τη σειρά του καθήκοντα σε άλλες οντότητες, αποφεύγοντας παράλληλα την περιττή αλληλεπικάλυψη εργασιών, με σκοπό την αποτελεσματική υλοποίηση.

* ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στον φάκελο 2026/0084(COD)

(38β) Στις [να προστεθεί η ημερομηνία], η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας του Συμβουλίου ενέκρινε το έγγραφο «High Level Civil Military User Needs for Governmental Satellite Communications» (Ανάγκες των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών χρηστών υψηλού επιπέδου για την κυβερνητική υπηρεσία γεωσκόπησης – EOGS), το οποίο συντάχθηκε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) και στο οποίο συγχωνεύονται οι απαιτήσεις των στρατιωτικών χρηστών, όπως προσδιορίστηκαν από τον ΕΟΑ στο πλαίσιο του κοινού επιτελικού στόχου του που θεσπίστηκε τον Απρίλιο του 2026, και οι ανάγκες των μη στρατιωτικών χρηστών, όπως συγκεντρώθηκαν από την Επιτροπή. Λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω αναγκών των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών χρηστών υψηλού επιπέδου, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν τεχνικές προδιαγραφές για την ανάπτυξη και την υλοποίηση της υποδομής της υπηρεσίας EOGS μέσω εκτελεστικών πράξεων. Δεδομένου του δυνητικού αντικτύπου στα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας των κρατών μελών και στα συμφέροντα ΚΕΠΠΑ της Ένωσης, οι αποφάσεις σχετικά με την ανάπτυξη και τις επιχειρήσεις νέων αποστολών και υποδομών γεωσκόπησης στο πλαίσιο της EOGS απαιτούν την άσκηση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, οι οποίες θα πρέπει να ανατεθούν στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίσει σχετικά με πρόταση της Επιτροπής, η οποία θα βασίζεται σε ανάλυση των ελλείψεων. Δεδομένου του καθοριστικού ρόλου του SatCen για την υποστήριξη της αυτόνομης λήψης αποφάσεων της Ένωσης και των κρατών μελών, θα πρέπει να ανατεθούν στο SatCen τα καθήκοντα που σχετίζονται με τις λειτουργίες των υπηρεσιών και των δεδομένων της EOGS. Σύμφωνα με το άρθρο 40 της ΣΕΕ και το άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΕΕ, ο καθορισμός πολιτικών, περιορισμών και ιεράρχησης όσον αφορά την πρόσβαση για την παροχή υπηρεσιών της EOGS σε εξουσιοδοτημένους χρήστες θα πρέπει να σέβεται τα συμφέροντα της Ένωσης στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, και τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας των κρατών μελών. Η πρόσβαση τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών σε υπηρεσίες και δεδομένα της EOGS θα πρέπει να υπόκειται σε διεθνείς συμφωνίες.

- (39) Μολονότι η εθνική ασφάλεια παραμένει αρμοδιότητα των κρατών μελών, η θωράκισή της απαιτεί συνεργασία και συντονισμό σε επίπεδο Ένωσης. Το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει τους στόχους πολιτικής για μια ασφαλέστερη και πιο προστατευμένη Ευρώπη που θα είναι καλύτερα προετοιμασμένη έναντι των απειλών κατά της ασφάλειας, ιδίως με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και της στρατηγικής αυτονομίας, συμπεριλαμβανομένης της θαλάσσιας και τελωνειακής ασφάλειας, των κρίσιμων ενεργειακών και μεταφορικών υποδομών και της μη στρατιωτικής ετοιμότητας. Για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων απειλών κατά της ασφάλειας, όπως η τρομοκρατία, ο βίαιος εξτρεμισμός, το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα, το έγκλημα που διευκολύνεται από τον κυβερνοχώρο και οι επιθέσεις σε κρίσιμες υποδομές, καθώς και την αντιμετώπιση των κλιματικών καταστροφών και των υβριδικών απειλών, το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει τις προσπάθειες της Ευρώπης να αποκτήσει περισσότερη επίγνωση των απειλών, να ενισχύσει την ανθεκτικότητά της, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας των κρίσιμων οντοτήτων κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557¹⁹ και άλλων οντοτήτων που θα μπορούσαν να θεωρηθούν κρίσιμης σημασίας σε περίπτωση απειλών κατά της ασφάλειας, να τονώσει τις επενδύσεις της στον τομέα της ασφάλειας και να προωθήσει την ετοιμότητά της εκ σχεδιασμού σε όλους τους σχετικούς τομείς.
- (40) Οι ίδιες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο για μη στρατιωτικές και αμυντικές εφαρμογές, συχνά χάρη σε νεοφυείς επιχειρήσεις και φορείς καινοτομίας. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη να αναζητηθούν μέτρα για την καλύτερη αξιοποίηση των δυναμικών συνεργειών μεταξύ μη στρατιωτικού και αμυντικού τομέα και των τεχνολογιών διπλής χρήσης, πράγμα που θα ενισχύσει επίσης την ανθεκτικότητα της περιφερειακής ασφάλειας. Στήριξη προς τις τεχνολογίες, τα υλικά, τη γνώση ή τα προϊόντα διπλής χρήσης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για μη στρατιωτικούς όσο και για στρατιωτικούς σκοπούς μπορεί να δοθεί οριζόντια από το ΕΤΑ, ώστε να εξασφαλιστεί καλύτερη σύνδεση της τεχνολογικής βιομηχανίας της Ένωσης με την αμυντική βιομηχανική βάση της, καθώς και με το κεφάλαιο τεχνολογικής καινοτομίας της Ένωσης.

¹⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

- (41) [Για να διασφαλιστεί η προβλεψιμότητα για τους συμφεροντούχους και να παρασχεθεί επαρκές επίπεδο βεβαιότητας για τον σχεδιασμό των επενδύσεων, το ΕΤΑ θα πρέπει να καθορίσει ενδεικτική κατανομή του προϋπολογισμού σε όλα τα σκέλη πολιτικής για την περίοδο 2028-2034, διατηρώντας παράλληλα την ευελιξία να ανακαταναείμει τμήματα του προϋπολογισμού σύμφωνα με τις νέες προκλήσεις και τις αναδυόμενες προτεραιότητες καθ' όλη τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.] Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι διατίθεται ένα ορισμένο ελάχιστο κονδύλιο του προϋπολογισμού για μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και ότι οι αναλήψεις υποχρεώσεων κατανέμονται σε ετήσιες δόσεις επί περισσότερων του ενός έτους σε κάθε σκέλος πολιτικής, ώστε η Ένωση να μπορέσει να ενοποιήσει τη ζήτησή της, να συνάψει στρατηγικές μακροπρόθεσμες σχέσεις με τους αποδέκτες, να παράσχει μακροπρόθεσμη προβλεψιμότητα στη βιομηχανία και το χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα και να καταστήσει δυνατή τη δημιουργία σημαντικών υποδομών της Ένωσης, όπως για το υδρογόνο και τη βιομηχανική διαχείριση άνθρακα, δορυφορικών συστημάτων παγκόσμιας κλάσης, υποβρύχιων υποδομών παρατήρησης, κυβερνοασφάλειας, κβαντικών ημιαγωγών, ΤΝ και υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων ή κρίσιμων υποδομών, καθώς και έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της άμυνας και του διαστήματος.
- (42) [Για την επίτευξη των σημαντικών στόχων και τη διαχείριση του ΕΤΑ, θα πρέπει να παρέχεται επαρκές επίπεδο πόρων για την υλοποίηση του ΕΤΑ. Ως εκ τούτου, το κονδύλιο του προϋπολογισμού θα πρέπει να εξασφαλίζει επαρκή συνεισφορά στο κόστος διαχείρισης του ΕΤΑ.]

- (43) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰ (στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός») εφαρμόζεται στον παρόντα κανονισμό. Ορίζει τους κανόνες για την κατάρτιση και την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις μη χρηματοοικονομικές δωρεές, τις προμήθειες, την έμμεση διαχείριση, τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²¹, τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου²², τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου²³ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου²⁴, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού, της διόρθωσης και της διερεύνησης παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης, της ανάκτησης των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, της επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

²¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²² Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²³ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) πρέπει να διενεργεί έρευνες, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και εξακριβώσεων, με σκοπό να διαπιστωθεί αν υπάρχει απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία είναι αρμόδια να διερευνά και να ασκεί δίωξη σε περιπτώσεις απάτης και άλλων αξιόποινων πράξεων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.²⁵ Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης πρέπει να συνεργάζονται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχουν τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στην Επιτροπή, στην OLAF, στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και να διασφαλίζουν ότι τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.

- (44) Για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, το ΕΤΑ θα πρέπει, εκτός από τον προϋπολογισμό του, να προσελκύει και να παράγει, όπου είναι δυνατόν, πρόσθετα εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΤΑ θα πρέπει να είναι ανοικτό και να διευκολύνει τις συνέργειες και τη συνεργασία για κάθε χρηματοδοτική ή μη χρηματοδοτική συνεισφορά που μπορεί να στηρίξει τους στόχους ανταγωνιστικότητας, μεταξύ άλλων από κράτη μέλη, τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

²⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (45) Για την προώθηση της ανθεκτικότητας της οικονομίας της Ένωσης, ιδίως με τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων, το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει την προτίμηση της Ένωσης για στήριξη της ανάπτυξης και της μεταποίησης στρατηγικών τεχνολογιών και τομέων που βρίσκονται στην Ένωση, ιδίως για δράσεις που σχετίζονται με στρατηγικά περιουσιακά στοιχεία και συμφέροντα, την αυτονομία ή την ασφάλεια της Ένωσης, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις διεθνείς δεσμεύσεις της. Είναι σημαντικό η ενωσιακή χρηματοδότηση να συμβάλει στην υιοθέτηση στρατηγικών τεχνολογιών που αναπτύσσονται στην Ένωση και χρηματοδοτούνται μέσω ενωσιακών κονδυλίων. Για τη στήριξη της ανάπτυξης και της μεταποίησης στην Ένωση στρατηγικών τεχνολογιών που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, το ΕΤΑ θα πρέπει να μπορεί να θέτει όρους στη στήριξή του μέσω ελεγκτικών περιορισμών, περιορισμών στις μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων και εφοδιαστικών περιορισμών όσον αφορά τη χρήση συγκεκριμένων προϊόντων και τεχνολογιών.
- (46) Οι δραστηριότητες του ΕΤΑ θα πρέπει να είναι ανοικτές στη συμμετοχή τρίτων χωρών, όταν αυτό εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση θα πρέπει να μπορεί να επιτρέπει την πλήρη ή μερική σύνδεση τρίτων χωρών με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΕΤΑ, όταν ισχύουν σχετικές διεθνείς συμφωνίες με την εν λόγω χώρα και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται σε αυτές. Οι τρίτες χώρες θα πρέπει επίσης να συμπεριλαμβάνουν την κατηγορία των ευρωπαϊκών πολύ μικρών κρατών (Πριγκιπάτο της Ανδόρας, Πριγκιπάτο του Μονακό, Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου και Κράτος της Πόλης του Βατικανού). Η συμμετοχή θα πρέπει να διέπεται από δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας και να διασφαλίζει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων και των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης. Κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη συμμετοχή τρίτων χωρών θα πρέπει να διαφυλάσσονται οι αντίστοιχες προνομίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 218 της ΣΛΕΕ.

- (47) Το ΕΤΑ θα πρέπει να είναι ανοικτό και να διευκολύνει συνέργειες με άλλες δραστηριότητες της Ένωσης που στηρίζουν τομείς πολιτικής στενά συνδεδεμένους με την ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος-πλαίσιου για την έρευνα και την καινοτομία, των εξωτερικών πολιτικών και των προγραμμάτων που τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη. Αυτό θα πρέπει να καθιστά δυνατό τον συνδυασμό και τη σώρευση χρηματοδότησης για δράσεις που στηρίζουν τους στόχους περισσότερων του ενός τομέων πολιτικής της Ένωσης. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικών κανόνων για τη στήριξη της πολιτικής για την αμυντική βιομηχανία, θα πρέπει να είναι δυνατή η εφαρμογή ενιαίου συνόλου κανόνων και η υπογραφή ενιαίας νομικής δέσμευσης για ολόκληρο το ποσό της χρηματοδότησης που χορηγείται σε έργο ή δράση από χωριστά προγράμματα. Σε κάθε περίπτωση, τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να διευκρινίζουν ποιοι κανόνες ισχύουν. Θα πρέπει να καθιερωθεί συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών για τη διασφάλιση της συνέπειας και της συμπληρωματικότητας μεταξύ του ΕΤΑ και του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] [εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης]. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκολυνθεί η στήριξη που παρέχεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] [εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης] και δυνάμει του ΕΤΑ σε έργα στα οποία έχει απονεμηθεί η σφραγίδα ανταγωνιστικότητας, με βάση την αξιολόγηση που διενεργήθηκε πριν από την απονομή της σφραγίδας ανταγωνιστικότητας και με την επιφύλαξη των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Τα κριτήρια για την απονομή της σφραγίδας ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπον ώστε η σφραγίδα να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εγγύηση ποιότητας που παρέχει στους θεσμικούς επενδυτές τη διαβεβαίωση ότι το έργο έχει ελεγχθεί δεόντως. Η σφραγίδα ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να απονέμεται σε έργα υψηλής ποιότητας που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του ΕΤΑ, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών έργων στο πλαίσιο του κανονισμού για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, του κανονισμού για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών και του κανονισμού (ΕΕ) 2025/102 (στο εξής: κανονισμός για τα φάρμακα κρίσιμης σημασίας), καθώς και άλλων στρατηγικών έργων που προσδιορίζονται σε νομικές πράξεις της Ένωσης, ο δε κατάλογος των έργων στα οποία έχει απονεμηθεί η σφραγίδα ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να διατίθεται με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων σχετικά με τη δημοσίευση και την εμπιστευτικότητα. Το ΕΤΑ θα πρέπει να μπορεί να υλοποιείται από κοινού με άλλα προγράμματα της Ένωσης ή με άλλους συγχρηματοδότες ή συνεπενδυτές, και αυτοί οι συγχρηματοδότες ή συνεπενδυτές θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν σε επιτροπές αξιολόγησης για από κοινού χρηματοδοτούμενες διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής. Η υλοποίηση όλων αυτών των δραστηριοτήτων συνέργειας θα πρέπει να είναι απλή. Οι απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και τήρησης αρχείων για τους αποδέκτες θα πρέπει να μειωθούν, όπου είναι δυνατόν, σε μία μόνο συμβατική διαδικασία υποβολής στοιχείων και πληρωμής με ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για το σύνολο της παρεχόμενης στήριξης.

- (48) Η ενωσιακή στήριξη θα πρέπει να είναι εστιασμένη στην επίτευξη των στόχων σε επίπεδο πολιτικών και ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας. Σε κάθε περίπτωση, η χρηματοδότηση από το ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχεται με τη μορφή που είναι η πλέον κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων του, ενώ παράλληλα η διοικητική επιβάρυνση για τους αποδέκτες θα πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό. Κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, το ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει την πλήρη εργαλειοθήκη της ενωσιακής στήριξης και να διασφαλίζει συνέργειες μεταξύ των υποστηριζόμενων πολιτικών του, ιδίως παρέχοντας τη δυνατότητα απλουστευμένων κοινών διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής για την επιδίωξη στόχων που αφορούν περισσότερες από μία πολιτικές. Η εξάλειψη των επαχθών χρηματοοικονομικών εκθέσεων μέσω της ευρύτερης δυνατής χρήσης χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες θα πρέπει να επιδιωχθεί ως μείζον μέτρο απλούστευσης.
- (49) [Το ΕΤΑ θα πρέπει να στηρίζει ένα ευρύ φάσμα πολιτικών που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα και παράλληλα να παρέχει ένα εναρμονισμένο βασικό σύνολο κριτηρίων επιλεξιμότητας για την παροχή καθοδήγησης σε επίπεδο πολιτικών και να διασφαλίζει επαρκές επίπεδο προστασίας των οικονομικών συμφερόντων και των συμφερόντων ασφάλειας, εστιάζοντας την ενωσιακή στήριξη σε αποδέκτες στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των υπερπόντιων χωρών και εδαφών. Όπου απαιτείται, το ΕΤΑ θα πρέπει να καθορίζει ειδικούς όρους επιλεξιμότητας για στρατηγικούς τομείς και τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των υποκείμενων αξιακών αλυσίδων, των κρίσιμων υποδομών της Ένωσης και ειδικών ικανοτήτων.]

(50) Το ETA θα πρέπει να υλοποιείται μέσω προγραμμάτων εργασίας, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό. Τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να μπορούν να εγκρίνονται σε ετήσια ή, κατά προτίμηση, σε πολυετή βάση, ανάλογα με τη φύση και τον στόχο των δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, τα πολυετή προγράμματα θα πρέπει να εξετάζονται για τους σκοπούς της ενωσιακής στήριξης που παρέχεται για δημοσιονομικές εγγυήσεις και χρηματοδοτικά μέσα, με σκοπό να εξασφαλιστεί προβλεψιμότητα για τους εταίρους υλοποίησης. Για τις συνεισφορές των σκελών πολιτικής στο μέσο InvestEU του ETA, μπορεί να ζητηθεί εκ των προτέρων η γνώμη του/των οικείου/-ων εταίρου/-ων υλοποίησης, ώστε να διασφαλιστεί η υλοποιησιμότητα και η σκοπιμότητά τους. Ο καθορισμένος τρόπος υλοποίησης του ETA αντικατοπτρίζει τις διαπιστωμένες ανάγκες όσον αφορά τον προσανατολισμό, την ευελιξία, την προβλεψιμότητα και την αποτελεσματικότητα, οι οποίες απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, τα προγράμματα εργασίας και τα έγγραφα της πρόσκλησης πρέπει να καθορίζουν πιο τεχνικές λεπτομέρειες εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το σύνολο των πολιτικών που στηρίζονται από το ETA, συμπεριλαμβανομένων ειδικών κριτηρίων επιλεξιμότητας και ανάθεσης/χορήγησης/απονομής ανάλογα με το μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού — είτε πρόκειται για επιχορήγηση είτε για δημόσιες συμβάσεις— και τους επιδιωκόμενους ειδικούς στόχους πολιτικής. Σύμφωνα με το άρθρο 136 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι περιορισμοί όσον αφορά την επιλεξιμότητα θα πρέπει να ισχύουν για τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου, για λόγους ασφάλειας. Όταν τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, θα πρέπει, κατά περίπτωση, να λαμβάνουν υπόψη την ποιότητα και τον αντίκτυπο των προτάσεων υπό το πρίσμα των στόχων του ETA, καθώς και εάν οι προτάσεις έχουν τη δυνατότητα να στηρίξουν τις συγκεκριμένες δραστηριότητες των σκελών πολιτικής. Η αξιολόγηση των προτάσεων θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας. Τα προγράμματα εργασίας αποτελούν επίσης το κατάλληλο μέσο για την κατανομή του προϋπολογισμού σύμφωνα με τις εξελισσόμενες προτεραιότητες πολιτικής και θα πρέπει να καθορίζουν τις συνεισφορές, τους ειδικούς όρους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να καλύπτουν τομείς προτεραιότητας που συμβάλλουν αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα στην επίτευξη των στόχων του παρόντος προγράμματος.

- (50α) Οι ΜΜΕ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ευρωπαϊκής οικονομίας και σημαντική πηγή δυναμικού απασχόλησης και ανάπτυξης, αλλά αντιμετωπίζουν επίσης προκλήσεις και εμπόδια που ενδέχεται να χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Για να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ανάγκες των ΜΜΕ, τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να περιγράφουν σε ειδικό μέρος τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να στηρίζουν τις ΜΜΕ.
- (51) Για την αποτελεσματική προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων μέσω των χρηματοδοτικών μέσων και της δημοσιονομικής εγγύησης, οι εταίροι υλοποίησης πρέπει να συμμετέχουν στενά στη διαδικασία αυτή. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η καθοδήγηση και η ευθυγράμμιση των πολιτικών, καθώς και η δημιουργία δεξαμενών έργων προς χρηματοδότηση. Η πείρα και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την υλοποίηση του προγράμματος InvestEU υπογραμμίζουν τη σημασία της ύπαρξης επενδυτικών κατευθυντήριων γραμμών κατά τη δημιουργία αυτής της συμμετοχής και της παροχής της αναγκαίας προβλεψιμότητας και προβολής στους εταίρους υλοποίησης και τους επενδυτές, προκειμένου να αναπτύξουν τις οργανωσιακές τους ικανότητες και να δημιουργήσουν σειρά επενδύσεων, ενώ παράλληλα διατηρείται η αναγκαία ευελιξία για τη διασφάλιση επαρκούς καθοδήγησης πολιτικής κατά την υλοποίηση. Στις επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να περιλαμβάνεται λεπτομερής περιγραφή των τομέων πολιτικής της παρέμβασης και της εστίασης στις επενδύσεις, με σκοπό τη διασφάλιση της προσθετικότητας και την παροχή κινήτρων για την προσέλκυση ιδίως ιδιωτικών κεφαλαίων και θεσμικών επενδυτών, καθώς και δημόσιας χρηματοδότησης, με αναλογικό τρόπο, για τη στήριξη των στόχων πολιτικής και των στρατηγικών έργων της Ένωσης. Οι επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να καταρτίζονται σε διαβούλευση με τους εταίρους υλοποίησης, ώστε να αξιοποιούνται οι γνώσεις τους για την αγορά. Θα πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα στους εταίρους υλοποίησης να επενδύουν σε τομείς προτεραιότητας της Ένωσης και να τους παρέχουν κίνητρα για μεγαλύτερη ανάληψη κινδύνων, με τη στήριξη του υψηλότερου συντελεστή προβλέψεων για το μέσο InvestEU του ΕΤΑ. [Για την κάλυψη των εξελισσόμενων αναγκών και εξελίξεων, είναι δυνατή η επανεξέταση των επενδυτικών κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης του ΠΔΠ.]
- (52) Η χρηματοδότηση για την επέκταση εταιρειών υπερπροηγμένης τεχνολογίας στο πλαίσιο του Ταμείου «Scaleup Europe» που ανακοινώθηκε στη στρατηγική για τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, η οποία υπήρχε κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να πραγματοποιείται υπό τους όρους που συμφωνήθηκαν στο ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027. Όλη η χρηματοδότηση για τις επεκτεινόμενες νέες επιχειρήσεις στο πλαίσιο του ΠΔΠ για την περίοδο 2028-2034 θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΤΑ.

(52α) Θα πρέπει να διασφαλιστούν συμπληρωματικότητες και συνέργειες μεταξύ του Ταμείου του ΕΣΚ και του ΕΤΑ σε όλα τα στάδια υλοποίησης. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να υλοποιείται ιδίως μέσω δημοσιονομικών εγγυήσεων επιμερισμού του κινδύνου και μέσω χρηματοδοτικών μέσων από εταίρους υλοποίησης που είναι υπεύθυνοι απευθείας ή μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών για την επιλογή των επενδύσεων. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να μπορεί να στηρίζει κάθε οικονομικά βιώσιμο τελικό αποδέκτη και επένδυση, σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάπτυξής τους, από το στάδιο της νεοφυούς επιχείρησης (αρχική χρηματοδότηση και πρώιμη ανάπτυξη) έως το στάδιο της επέκτασης, καθώς και όλες τις τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των ρηζικέλευθων τεχνολογιών. Η ενωσιακή στήριξη που καταλήγει στους τελικούς αποδέκτες θα πρέπει να μπορεί να λάβει πολλές μορφές, π.χ. δάνεια, εγγυήσεις, επενδύσεις οιονεί μετοχικού και μετοχικού κεφαλαίου. Το Ταμείο του ΕΣΚ θα πρέπει να παρέχει στήριξη σε εταιρείες με τη μορφή άμεσων επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου. Οι επενδυτικές αποφάσεις του Ταμείου του ΕΣΚ θα πρέπει να περιλαμβάνουν αξιολόγηση ώστε να διασφαλίζεται ότι το Ταμείο του ΕΣΚ επενδύει σε τελικούς αποδέκτες (κατά κανόνα νεοφυείς επιχειρήσεις υπερπροηγμένης τεχνολογίας) που δεν μπορούν να καλύψουν όλες τις χρηματοδοτικές ανάγκες τους από πηγές της αγοράς ή από το ΕΤΑ, λόγω του επιπέδου κινδύνου που ενέχουν οι νέες τεχνολογίες ή οι νέες αγορές. Οι υπηρεσίες επιχειρηματικών επιταχυντών του ΕΣΚ θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν μη χρηματοδοτική στήριξη σε δικαιούχους και τελικούς αποδέκτες του ΕΣΚ, και να στοχεύουν στις ιδιαίτερες ανάγκες τους που σχετίζονται με την υπερπροηγμένη τεχνολογία και την ανατρεπτική καινοτομία, ενώ η συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ θα πρέπει να μπορεί να παρέχει ευρύτερες συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη στήριξη ευρύτερου φάσματος δικαιούχων. Θα πρέπει να δημιουργηθούν συνέργειες ώστε οι τελικοί αποδέκτες του μέσου Accelerator του ΕΣΚ και του Ταμείου του ΕΣΚ να έχουν τη δυνατότητα να χρηματοδοτούνται κατά τη φάση επέκτασής τους από το μέσο InvestEU του ΕΤΑ, ιδίως τον μηχανισμό επέκτασης, υπό τον όρο ότι πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις. Αυτές οι συμπληρωματικότητες θα πρέπει να διασφαλιστούν, για παράδειγμα, με τη συνεργασία της συμβουλευτικής επιτροπής στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ και της επιτροπής ΕΣΚ.

- (53) [Για την επίτευξη του στόχου της μεταφοράς των αποτελεσμάτων της έρευνας στις αγορές και της ενίσχυσης της βιομηχανικής παρουσίας της Ένωσης σε στρατηγικές τεχνολογίες και τομείς, ο κανονισμός (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»] θα συνδέεται στενά με το ΕΤΑ και θα στηρίζει δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, όπως ορίζεται στα σκέλη πολιτικής του ΕΤΑ. Τα προγράμματα εργασίας του ΕΤΑ θα περιλαμβάνουν δράσεις συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας, σε ειδικό μέρος. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται συνεισφορές σε ευρωπαϊκές συμπράξεις που έχουν συσταθεί βάσει του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία, όπου απαιτείται για την επίτευξη των στόχων του ΕΤΑ. Τα προγράμματα εργασίας του ΕΤΑ θα πρέπει επίσης να καθορίζουν προτεραιότητες πολιτικής που θα κατευθύνουν τις «προκλήσεις» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας.]
- (54) Τα εργαλεία συντονισμού της βιομηχανικής πολιτικής [δηλαδή οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τη δημιουργία αξιακών αλυσίδων της ενιαίας αγοράς, οι πρωτοπόροι της ΕΕ στον τομέα της τεχνολογίας, οι δράσεις εντατικοποίησης της παραγωγής και οι συμπληρωματικές ενισχύσεις για σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) και οι ταχείες και στοχευμένες δράσεις για την ανταγωνιστικότητα] θα πρέπει να θεσπίζονται μέσω των προγραμμάτων εργασίας. Η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης της Ένωσης είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της οικονομικής ασφάλειας της Ένωσης, τη διασφάλιση της συνέχειας του εφοδιασμού κατά τη διάρκεια κρίσεων και τη διαφύλαξη της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως σε στρατηγικούς τομείς. Προκειμένου να προωθηθούν ανθεκτικές αξιακές αλυσίδες της Ένωσης που εκτείνονται σε πολλά κράτη μέλη, τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να μπορούν να περιλαμβάνουν ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για την κλιμάκωση των αξιακών αλυσίδων, που στηρίζουν την προετοιμασία έργων και ιδίως την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και θεσμικών επενδυτών, καθώς και δημόσιων κεφαλαίων, με αναλογικό τρόπο, με σκοπό την ενσωμάτωση προμηθευτών, κατασκευαστών και φορέων καινοτομίας από διαφορετικά κράτη μέλη και τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τις αξιακές αλυσίδες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ενίσχυση της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης διασυνοριακών αξιακών αλυσίδων που περιλαμβάνουν ΜΜΕ, με παράλληλη αποφυγή των στρεβλώσεων.
- (55) Προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας μέσω της καινοτομίας από τη βάση προς την κορυφή με βιομηχανικό προσανατολισμό, τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να μπορούν να περιλαμβάνουν ειδικές διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής από τη βάση προς την κορυφή σε 2 στάδια για τον εντοπισμό και τη στήριξη των πρωτοπόρων της ΕΕ στον τομέα της τεχνολογίας μέσω κοινοπραξιών με βιομηχανικό προσανατολισμό. Οι εν λόγω κοινοπραξίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν ΜΜΕ προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό τους και να ενισχυθεί η προστιθέμενη αξία της Ένωσης, ενώ θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν εταίρους στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

- (56) Θα πρέπει να δημιουργηθεί μια οριζόντια, διατομεακή εργαλειοθήκη χρηματοδότησης που θα εξυπηρετεί όλα τα σκέλη πολιτικής και θα παρέχει κάθε μορφή στήριξης που επιτρέπεται από τον δημοσιονομικό κανονισμό, όπως χρηματοδοτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης που παρέχεται με τη μορφή μετοχικού κεφαλαίου. Η επιλογή του ειδικού χρηματοδοτικού μέσου, και ιδίως το αν η στήριξη θα είναι επιστρεπτέα ή όχι, θα πρέπει να εξαρτάται από τη φύση των προς χρηματοδότηση δράσεων (για παράδειγμα, υποκείμενες αδυναμίες της αγοράς, συγκεκριμένη ανάγκη, φύση του κλάδου, στάδιο ανάπτυξης ή τύπος του δικαιούχου). Η ενωσιακή στήριξη θα πρέπει να ελαχιστοποιεί τους κινδύνους των έργων στον βαθμό που απαιτείται για την πραγματοποίηση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα και για την επιτυχή υλοποίηση των έργων. [Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν χαμηλότερα και τόσο υψηλά όσο απαιτείται για την υλοποίηση του υποστηριζόμενου έργου.] Θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση μείγματος χρηματοδοτικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων συνδυαστικών πράξεων και συνδυασμού χρηματοδότησης. Το ΕΤΑ θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι χρησιμοποιείται το καταλληλότερο χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ειδικές δράσεις σε κάθε πρόγραμμα εργασίας, ανάλογα, μεταξύ άλλων, με το στάδιο ανάπτυξης, τις ειδικές ανάγκες του κλάδου και τις υποκείμενες αδυναμίες της αγοράς.
- (56α) Η γενική επιτροπή του ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει συμβουλές σχετικά με πιθανές δράσεις για τη στήριξη των ΜΜΕ και των νεοφυών επιχειρήσεων, ώστε να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των ΜΜΕ και των νεοφυών επιχειρήσεων από ολόκληρη την Ένωση κατά τον σχεδιασμό δράσεων που απευθύνονται σε ΜΜΕ. Η γενική επιτροπή του ΕΤΑ θα πρέπει επίσης να χρησιμεύει ως φόρουμ για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για θέματα που σχετίζονται με το ΕΤΑ. Η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συμβουλές που παρέχει η γενική επιτροπή του ΕΤΑ κατά την υλοποίηση του ΕΤΑ.

(56β) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν στρατηγική συμβολή σε πρώιμο στάδιο της υλοποίησης του ΕΤΑ σχετικά με τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση για το ΕΤΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες τάσεις ανταγωνιστικότητας και τους τομείς στους οποίους εντοπίζονται αδυναμίες της αγοράς. Για τον σκοπό αυτόν, η γενική επιτροπή του ΕΤΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να συνεδριάζει σε κατάλληλο επίπεδο, πριν από την έναρξη της περιόδου του ΠΔΠ και μετά από $t+3$ έτη, προκειμένου να διατυπώνει συστάσεις σχετικά με τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες του ΕΤΑ. Προκειμένου να μπορούν να εξετάζονται ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με τη συνεργατική έρευνα και την καινοτομία, οι συνεδριάσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν κοινή συνεδρίαση με την επιτροπή δυνάμει του άρθρου 17β της [απόφασης του Συμβουλίου — Ορίζων Ευρώπη 2025/0544] στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου. Οι συνεδριάσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ευρύτερη πολιτική καθοδήγηση της Ένωσης για την περίοδο που καλύπτεται από το ΠΔΠ. Προς διευκόλυνση της συζήτησης, η Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει πολυετές στρατηγικό έγγραφο που καλύπτει τα θέματα που σχετίζονται με το ΕΤΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά στοιχεία που υποβάλλονται, συμπεριλαμβανομένων των απόψεων των κρατών μελών, των σχετικών αναλύσεων, των μελετών ανάλυσης προοπτικών και των τεκμηριωμένων στοιχείων από οικονομικούς και βιομηχανικούς οργανισμούς και οργανισμούς Ε&Κ, κατά περίπτωση. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού, της διαδικασίας επιτροπολογίας για την έγκριση των προγραμμάτων εργασίας και του συμβουλευτικού χαρακτήρα της γενικής επιτροπής του ΕΤΑ. Οι συστάσεις που διατυπώνονται από τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια των εν λόγω συνεδριάσεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, χωρίς να δεσμεύεται η Επιτροπή, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

(57) Η ανατροφοδότηση από τις κοινότητες των συμφεροντούχων θα πρέπει να διαρθρώνεται μέσω συμβουλευτικών επιτροπών και να αντικατοπτρίζεται στον σχεδιασμό των προγραμμάτων εργασίας. Για τον σκοπό αυτόν, το συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες και συμβουλές στην Επιτροπή σχετικά με τις τάσεις σε επίπεδο πολιτικών, τις επενδυτικές ανάγκες και την υλοποίηση του ΕΤΑ από τη σκοπιά των συμφεροντούχων, συμπεριλαμβανομένων των φορέων υλοποίησης έργων, της έρευνας και της βιομηχανίας. Οι προτεραιότητες των προγραμμάτων εργασίας θα πρέπει να διαμορφώνονται και μέσω διαβουλεύσεων με πολλούς συμφεροντούχους, όπως τομειακούς εμπειρογνώμονες, ερευνητές και βιομηχανικούς κλάδους, κοινωνικούς εταίρους, επενδυτές, τελικούς χρήστες και κοινωνία των πολιτών, από τις ΜΜΕ έως τους μεγάλους οργανισμούς. Με τούτο ως γνώμονα, η Επιτροπή θα πρέπει να δημιουργήσει δημόσια δίκτυα συνεργασίας με τη μορφή τουλάχιστον μίας θεματικής πλατφόρμας ανά σκέλος. Οι πλατφόρμες αυτές θα πρέπει να επιτρέπουν σε όλους τους σχετικούς συμφεροντούχους να υποβάλουν σε εθελοντική βάση τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα τομιακά ζητήματα που, κατά τη γνώμη τους, πρέπει να αντιμετωπιστούν με τα προγράμματα εργασίας. Οι διαβουλεύσεις, μαζί με τη γνωμοδότηση του συμβουλίου συμφεροντούχων του ΕΤΑ, θα πρέπει να τροφοδοτούν τις εργασίες της Επιτροπής σχετικά με τα προγράμματα εργασίας.

- (58) Τα ΣΕΚΕΕ αποτελούν μέσο κρατικών ενισχύσεων και εργαλείο βιομηχανικής πολιτικής που αξιολογούνται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ²⁶. Συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και στην ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της βιομηχανίας και της οικονομίας της Ένωσης. Τα ΣΕΚΕΕ καθιστούν δυνατή τη συγκέντρωση γνώσεων, εμπειρογνωσίας, χρηματοδοτικών πόρων και οικονομικών παραγόντων σε ολόκληρη την Ένωση και δημιουργούν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε ολόκληρη την Ένωση. Τα ΣΕΚΕΕ διευκολύνουν επίσης την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε έργα υψηλού κινδύνου που είναι απαραίτητα για να καταστεί πιο άμεση η ενσωμάτωση της πρωτοποριακής καινοτομίας στη βιομηχανική ανάπτυξη και σε έργα υποδομών μεγάλης σημασίας για την Ένωση με ανοικτή και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση. [Δεδομένων των κοινών σημείων των επιδιωκόμενων στόχων, το ΕΤΑ θα ενισχύσει συνέργειες μεταξύ της ενωσιακής χρηματοδότησης και των ΣΕΚΕΕ, στηρίζοντας συγκεκριμένα έργα που είναι ενσωματωμένα σε ΣΕΚΕΕ, με βάση τη συμβολή τους στις στρατηγικές προτεραιότητες της Ένωσης, όπως η ανθεκτικότητα της Ένωσης, και την ικανότητα της χρηματοδότησης του ΕΤΑ να διευρύνει τη συμμετοχή, ιδίως των ΜΜΕ, ή να διευρύνει την κάλυψη των κρατών μελών, καθώς και να αυξήσει την ενωσιακή προστιθέμενη αξία.]
- (59) [Η διαρκώς εξελισσόμενη γεωπολιτική κατάσταση υπογραμμίζει την ανάγκη της Ευρώπης να διασφαλίσει τη δική της στρατηγική αυτονομία και να αποφύγει τις στρατηγικές εξαρτήσεις. Το ΕΤΑ θα περιλαμβάνει τη δυνατότητα στήριξης της εντατικοποίησης της παραγωγής και ανάληψης δράσεων επιτάχυνσης της ανταγωνιστικότητας για έργα που παρέχουν ειδική στήριξη στην ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία.] Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, για έργα που έχουν επιλεγεί ως στρατηγικά βάσει του κανονισμού για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, του κανονισμού για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών και του κανονισμού για τα φάρμακα κρίσιμης σημασίας.
- (60) Ο μηχανισμός αλληλασφάλισης (ΜΑΑ), που συστάθηκε δυνάμει του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και τελεί υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, έχει αναδειχθεί σε σημαντικό μηχανισμό διασφάλισης ο οποίος μετριάξει τους κινδύνους που συνδέονται με τα οφειλόμενα ποσά που δεν επιστρέφονται από συμμετέχοντες που αθετούν τις υποχρεώσεις τους. Ως εκ τούτου, ο ΜΑΑ θα πρέπει να συνεχιστεί και, κατά περίπτωση, να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από δράσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ.

²⁶ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής, Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (C/2021/8481) (ΕΕ C 528 της 30.12.2021, σ. 10).

(61) Για να διερευνηθούν όλοι οι πιθανοί τρόποι βελτίωσης της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, το ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει ένα διαρθρωμένο πλαίσιο για στοχευμένο πειραματισμό κατά τη χορήγηση και την υλοποίηση της ενωσιακής στήριξης, ιδίως για την καλύτερη στόχευση και επιτάχυνση των διαδικασιών χορήγησης της Ένωσης, καθώς και για την απλούστευση και επιτάχυνση της υλοποίησής τους προς όφελος των αποδεκτών. Αυτό θα πρέπει να προβλέπει, εντός σαφώς καθορισμένου πλαισίου, τη δυνατότητα να προσδιορίζονται κατά περίπτωση ορισμένες δράσεις ή κατηγορίες δράσεων ώστε να επωφελούνται από ορισμένες προσθήκες, παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις από άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης και να ελέγχονται οι επιπτώσεις τους σε πραγματικές συνθήκες για την περιορισμένη περίοδο της διάρκειας του ΕΤΑ, με την παράλληλη διαφύλαξη της ύπαρξης κατάλληλων διασφαλίσεων, ιδίως κοινού ευρωπαϊκού συμφέροντος. Οι μηχανισμοί αυτοί έχουν έκτακτο χαρακτήρα. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι μηχανισμοί αυτοί εφαρμόζονται αποκλειστικά όταν πρόκειται για δράσεις στρατηγικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης, η χρήση τους θα πρέπει να περιορίζεται σε δράσεις στρατηγικού αντικτύπου, στο πλαίσιο των οποίων η απουσία ή η καθυστέρηση ενωσιακής στήριξης θα οδηγήσει σε σημαντικό κίνδυνο για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης. Η προσφυγή στους μηχανισμούς αυτούς θα πρέπει να αιτιολογείται δεόντως σε κάθε περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη της φύσης, της κλίμακας και του επείγοντος χαρακτήρα της σχετικής δράσης, οι δε λόγοι για τη χρήση τους θα πρέπει να κοινοποιούνται με διαφάνεια, μεταξύ άλλων μέσω της δημοσίευσης στη σχετική ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων. Η εφαρμογή πειραματικών μέτρων θα μπορούσε να προσφέρει διδάγματα για την αξιολόγηση μελλοντικών αλλαγών στο οριζόντιο νομικό πλαίσιο για την παροχή ενωσιακής στήριξης.

- (62) Όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, το ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει μηχανισμό στοχευμένης παρέμβασης για τη σκόπιμη παροχή ενωσιακής στήριξης σε ορισμένες δράσεις στρατηγικής και οικονομικής σημασίας. Όταν ορισμένα σημαντικά έργα δεν μπόρεσαν να υλοποιηθούν επιτυχώς εντός του χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση των τακτικών ανταγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης, το ΕΤΑ θα πρέπει να προβλέπει τη δυνατότητα άμεσης ανάληψης εξαιρετικών έργων που παρέμειναν χωρίς χρηματοδότηση στο πλαίσιο οποιουδήποτε προγράμματος της Ένωσης ή να συνεχίζει την απρόσκοπτη χρηματοδοτική στήριξη έργων που λειτουργούν εύρυθμα κατά τα επόμενα στάδια της επενδυτικής διαδρομής τους, χωρίς να επιβάλλεται πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση στους αποδέκτες. Επιπλέον, σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετείται με τις σχετικές τομεακές νομικές πράξεις, όπως ο κανονισμός για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών, ο κανονισμός για τις κρίσιμες πρώτες ύλες ή η οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁷ (στο εξής: οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές) και αναφέρεται στην ανακοίνωση σχετικά με τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία και στη στρατηγική για την ενιαία αγορά, θα πρέπει να είναι δυνατό να προσδιορίζονται σε χωριστές, υφιστάμενες ή μελλοντικές, νομικές πράξεις της Ένωσης οι περιπτώσεις στις οποίες συγκεκριμένα έργα, όπως στρατηγικά έργα, θεωρούνται δημόσιου συμφέροντος ή τεκμαίρεται ότι εξυπηρετούν υπέρτερο δημόσιο συμφέρον.
- (63) [Όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, το ΕΤΑ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να παρέχει μηχανισμό «ταχύρρυθμης παρέμβασης» για την επιτάχυνση της παροχής ενωσιακής στήριξης με σκοπό την αντιμετώπιση επειγουσών χρηματοδοτικών αναγκών, ώστε να καταστεί δυνατή η επιτυχής υλοποίηση σημαντικών επιχειρηματικών ιδεών στην ενιαία αγορά, όταν η εν λόγω χρηματοδότηση δεν είναι διαθέσιμη, σε επαρκές επίπεδο, στην αγορά. Για τον σκοπό αυτό, λόγω του επείγοντος χαρακτήρα, ορισμένοι έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται μόνο μετά τη χορήγηση της χρηματοδότησης, ώστε να διευκολύνεται η υλοποίηση της χρηματοδότησης, να περιορίζεται η διοικητική επιβάρυνση για τους αποδέκτες, και να παρέχεται οικονομική ασφάλεια με τον ταχύτερο δυνατό τρόπο, ενώ παράλληλα να γίνεται αποδεκτό ένα εύλογο επίπεδο δημοσιονομικού κινδύνου για την Ένωση, ανάλογο προς τους επιδιωκόμενους στόχους.]

²⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και της οδηγίας 98/70/ΕΚ όσον αφορά την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

- (64) Όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, το ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει κίνητρα σε νεοφυείς επιχειρήσεις και φορείς καινοτομίας εγκατεστημένους εκτός Ένωσης, ώστε να μετεγκατασταθούν ή να επενδύσουν και να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους στην ενιαία αγορά, με την πρόβλεψη μηχανισμού «κινητροδοτικής παρέμβασης» για την προσέλκυση επιτυχημένων νεοφυών επιχειρήσεων και φορέων καινοτομίας από ολόκληρο τον κόσμο, αξιοποιώντας επίσης το δίκτυο αντιπροσωπίας της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να αίρονται προσωρινά οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας, για παράδειγμα όσον αφορά την εγκατάσταση στα κράτη μέλη ή στις συνδεδεμένες χώρες κατά την έναρξη της ενωσιακής στήριξης, ώστε να δίνεται στους αποδέκτες η δυνατότητα να επανεγκατασταθούν εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου με τη διασφάλιση της επακόλουθης ενωσιακής στήριξης. Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης θα πρέπει να προστατεύονται δεόντως και οι πληρωμές δεν θα πρέπει να καταβάλλονται έως ότου εκπληρωθούν οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας.
- (65) Όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, το ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει έναν πιο ευέλικτο και προσβάσιμο τρόπο εντοπισμού, επιλογής και στήριξης καινοτόμων έργων και ιδεών, μεταξύ άλλων προβλέποντας ουδέτερες ως προς το μέσο διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που επιτρέπουν σε ερευνητές, επιχειρηματίες, εταιρείες και άλλους πολίτες να προτείνουν τη λύση καινοτομίας τους χωρίς τον αρχικό τεχνητό περιορισμό ή οριοθέτηση της ενωσιακής στήριξης σε επιχορήγηση, προμήθεια ή άλλη μορφή στήριξης από την Ένωση. Οι ιδέες θα πρέπει να αξιολογούνται και να επιλέγονται με βάση τα πλεονεκτήματά τους όσον αφορά την αντιμετώπιση της αντίστοιχης πρόκλησης ή της προτεραιότητας πολιτικής της Ένωσης, ενώ το πλέον κατάλληλο και αποτελεσματικό μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού για τη στήριξη αυτών των ιδεών, είτε πρόκειται για επιχορηγήσεις, προμήθειες ή άλλη μορφή στήριξης, θα πρέπει να επιλέγεται μόνον εκ των υστέρων, με βάση τις απαιτήσεις και τα πλεονεκτήματα του εκάστοτε έργου.
- (66) Όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, το ΕΤΑ θα πρέπει να απλουστεύει και να επιταχύνει την υλοποίηση της ενωσιακής στήριξης για ορισμένα σημαντικά έργα.
- (67) Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει δημοσιονομική εγγύηση και χρηματοδοτικά μέσα για την κινητοποίηση πρόσθετων επενδύσεων σε ολόκληρη την Ένωση με σκοπό τη στήριξη της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας σε στρατηγικές τεχνολογίες, υπηρεσίες και τομείς.

- (68) Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να υλοποιηθεί από εταίρους, συμπεριλαμβανομένων του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και ιδρυμάτων, καθώς και οργανισμών εξαγωγικών πιστώσεων. Δεδομένου του ρόλου του βάσει των Συνθηκών, της δυνατότητας του να λειτουργεί σε όλα τα κράτη μέλη και της υφιστάμενης πείρας από το τρέχον ταμείο InvestEU, ο Όμιλος ΕΤΕπ θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί προνομιούχο εταίρο υλοποίησης στο πλαίσιο της συνιστώσας της ΕΕ του μέσου InvestEU του ΕΤΑ. Εκτός από τον Όμιλο ΕΤΕπ, οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και ιδρύματα θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρουν συμπληρωματικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα, δεδομένου ότι η πείρα και οι δυνατότητές τους σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο θα μπορούσαν να είναι επωφελείς για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των δημόσιων πόρων σε ολόκληρο το έδαφος της Ένωσης και για τη διασφάλιση δίκαιης και ισορροπημένης γεωγραφικής κατανομής των έργων με βάση μια ανοικτή αρχιτεκτονική, η οποία θα πρέπει να παραμείνει βασική πτυχή του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, με βάση την ευρεία συνεργασία και πείρα στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU. Η Επιτροπή και ο Όμιλος ΕΤΕπ θα πρέπει να συνεργάζονται με στόχο να υποστηριχτεί η υλοποίηση του μέσου InvestEU του ΕΤΑ και να προωθηθεί η συνέπεια, η απουσία αποκλεισμών, η προσθετικότητα και η αποτελεσματική χρήση.
- (69) Για να αποφευχθεί η περιττή διοικητική επιβάρυνση και να διασφαλιστεί η ταχεία ανάπτυξη και η αδιάλειπτη στήριξη της αγοράς καθ' όλες τις περιόδους προγραμματισμού, η υλοποίηση του μέσου InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να βασίζεται στην υφιστάμενη κοινότητα των εταίρων υλοποίησης του προγράμματος InvestEU που έχουν αξιολογηθεί θετικά κατά πυλώνες, τις συμβατικές ρυθμίσεις και τα σχετικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εγκυρότητα των υφιστάμενων αξιολογήσεων κατά πυλώνες, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Επιπλέον, για να διασφαλιστεί η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η ταχύτερη ανάπτυξη και η απλούστευση για τις εντεταλμένες οντότητες, η υλοποίηση του μέσου InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να βασίζεται σε υφιστάμενες συμφωνίες, υποδείγματα για νομικές και συμβατικές ρυθμίσεις, καθώς και καθιερωμένα εργαλεία παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων. Με τον τρόπο αυτόν θα βελτιωθεί ο αντίκτυπος της ενωσιακής στήριξης και θα καταστεί δυνατό να τεθεί περισσότερο στο επίκεντρο η αποτελεσματική στήριξη των τελικών αποδεκτών. Η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να βασίζεται και να επαναχρησιμοποιεί, εν όλω ή εν μέρει, τις συμφωνίες με εταίρους υλοποίησης που έχουν συναφθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523, καθώς και τις αξιολογήσεις που πραγματοποιεί η ίδια ή άλλες οντότητες στο πλαίσιο συμφωνιών που έχουν συναφθεί δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

- (70) Για να παρέχεται στους εταίρους υλοποίησης ευρύτερη πρόσβαση στο μέσο InvestEU του ΕΤΑ, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να συνάπτει συμφωνίες στο πλαίσιο έμμεσης διαχείρισης με όλες τις κατηγορίες οντοτήτων που απαριθμούνται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (71) Για να διασφαλιστεί η συνέπεια, η δημοσιονομική εγγύηση και τα χρηματοδοτικά μέσα, μεταξύ άλλων όταν συνδυάζονται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστικές πράξεις, στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (72) Για να διασφαλιστεί η συνέπεια στην εκτέλεση των δημοσιονομικών εγγυήσεων, των χρηματοδοτικών μέσων και των συνδυαστικών πράξεων στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων της Ένωσης, η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών ρυθμίσεων και όρων και προϋποθέσεων για την ανάπτυξη αυτών των μορφών στήριξης στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων.
- (72α) Η αξιολόγηση κατά πυλώνες στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τους κανόνες για την έμμεση διαχείριση που ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό.
- (73) Για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίζει μέγιστο ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, συντελεστή προβλέψεων για την εν λόγω δημοσιονομική εγγύηση σύμφωνα με το άρθρο 214 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς και την υποχρέωση της Επιτροπής να αξιολογεί κάθε έτος τον εν λόγω συντελεστή προβλέψεων σύμφωνα με την αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού και σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Επιτροπής και τη δυνατότητα τρίτων μερών και τρίτων χωρών να συνεισφέρουν ειδικά στο μέσο InvestEU του ΕΤΑ.
- (74) [Είναι απαραίτητο να προβλεφθεί η δυνατότητα το μέσο InvestEU του ΕΤΑ, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής εγγύησης, να χρησιμεύει ως οριζόντιο εργαλείο υλοποίησης για άλλες πολιτικές της Ένωσης, ώστε να παρέχεται στήριξη στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ένωσης σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στα εν λόγω προγράμματα. Για τον σκοπό αυτό, οι αντίστοιχες προβλέψεις χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων θα πρέπει να πραγματοποιούνται από τα εν λόγω άλλα προγράμματα. Όταν άλλα προγράμματα της Ένωσης συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των εσωτερικών πολιτικών της Ένωσης, η στήριξη με τη μορφή δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικών μέσων, μεταξύ άλλων όταν συνδυάζεται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστική πράξη, θα πρέπει να παρέχεται αποκλειστικά διά του μέσου InvestEU του ΕΤΑ.]

- (74α) Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να προβλέπει τη δυνατότητα δημιουργίας συνιστώσας κράτους μέλους. Οι λεπτομερείς όροι και προϋποθέσεις που διέπουν τη συνεισφορά στη συνιστώσα κράτους μέλους υπό τη μορφή πόρων, συμπεριλαμβανομένων των πηγών, των ποσών, των συντελεστών προβλέψεων και των λεπτομερειών παράδοσης, θα πρέπει να καθορίζονται σε συμφωνία συνεισφοράς που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής και του οικείου κράτους μέλους για την εν λόγω συνιστώσα. Για τους σκοπούς της συνιστώσας κράτους μέλους, εκπρόσωποι των συνεισφερόντων κρατών μελών θα πρέπει να καλούνται να συμμετέχουν στην παρακολούθηση της υλοποίησης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της σχετικής συνιστώσας, για παράδειγμα με τη συμμετοχή σε ειδικά επί τούτω μέρη των διαλόγων εξέτασης πολιτικής.
- (75) Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να λειτουργεί ως ενιαίο, κεντρικό σημείο για τη σύσταση και τη διαχείριση δημοσιονομικής εγγύησης και όλων των χρηματοδοτικών μέσων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των εσωτερικών πολιτικών της Ένωσης. Τούτο θα συμβάλει στη βελτίωση της αποδοτικότητας και θα αυξήσει τον αντίκτυπο της ενωσιακής χρηματοδότησης στις πολιτικές. Η Επιτροπή και οι εταίροι υλοποίησης θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι τα νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που πρόκειται να θεσπιστούν δυνάμει του παρόντος κανονισμού συνάδουν με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 212 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, ώστε να διασφαλίζεται η ταχεία ανάπτυξή τους. Αυτό έχει ήδη γίνει για τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που θεσπίστηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁸.
- (75α) Η επιτροπή επενδύσεων στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να βασίζεται στο μοντέλο εύρυθμης λειτουργίας της επιτροπής επενδύσεων στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU. Η σύνθεση της επιτροπής επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζει ευρεία κάλυψη των σκελών πολιτικής, συνδυάζοντας άριστη εμπειρογνώσια όσον αφορά τον οικονομικό τομέα και την αγορά με ειδικές ανά τομέα γνώσεις. Αυτό θα πρέπει να καταστεί δυνατό με την παρουσία μόνιμων μελών και εμπειρογνομένων με πείρα στις επενδύσεις σε τομείς που καλύπτονται από τα σκέλη πολιτικής.

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (76) Οι ευρωπαϊκές καινοτόμες νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις αποτελούν βασικές κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας. Καθώς αναγνωρίζεται ότι αντιμετωπίζουν επίμονα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στην αναγκαία χρηματοδότηση εντός της Ένωσης, το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει στοχευμένη χρηματοδοτική στήριξη σε αναπτυσσόμενες και επεκτεινόμενες εταιρείες στην Ένωση σε όλα τα στάδια —από τη σύσταση και την εκκίνηση έως την επέκταση και τη βιομηχανική παραγωγή. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να παρέχει άμεση και έμμεση χρηματοδότηση σε ευρωπαϊκές εταιρείες με σκοπό την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών, με αποτέλεσμα την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της ευρωπαϊκής επιχειρηματικότητας και των ευρωπαϊκών επενδύσεων. Με τον τρόπο αυτό θα ενδυναμωθούν οι νεοφυείς και οι επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και θα ενισχυθεί η παγκόσμια ηγετική θέση της Ένωσης στην τεχνολογία και τη βιομηχανία, ενώ παράλληλα θα γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας και επενδύσεων στην Ευρώπη και θα υλοποιηθεί η φιλοδοξία της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ θα πρέπει να περιλαμβάνει μηχανισμό που αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις υψηλής ανάπτυξης που αναπτύσσουν ή χρησιμοποιούν καινοτόμες τεχνολογίες, μεταξύ άλλων σε τομείς σημαντικούς για τα στρατηγικά συμφέροντα και την οικονομική ασφάλεια της Ένωσης, θα μπορούν να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε επαρκές κεφάλαιο για την επέκταση των επιχειρήσεών τους. Θα κινητοποιεί επενδύσεις από τις κεφαλαιαγορές της Ευρώπης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες των πολιτικών της Ένωσης.
- (77) Θα πρέπει να θεσπιστεί συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ για τη στήριξη των στόχων του ΕΤΑ, με βάση τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU. Η δράση αυτή θα πρέπει να ενοποιήσει τη συμβουλευτική στήριξη προς ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς σε ολόκληρη την Ευρώπη, προσφέροντας εξατομικευμένες υπηρεσίες σε δυνητικούς δικαιούχους, και να συμβάλει στην ανάπτυξη σειράς δυνητικών επενδυτικών πράξεων στο πλαίσιο του ΕΤΑ σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ταυτόχρονα, οι υπηρεσίες στήριξης των επιχειρήσεων, όπως το δίκτυο «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις», μεταξύ άλλων, θα πρέπει να έχουν ως ρόλο αφενός να συνδράμουν τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ώστε να καταστούν πιο καινοτόμες και ανταγωνιστικές, να αναπτυχθούν και να επεκταθούν στην ενιαία αγορά, και αφετέρου να ενημερώνουν και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την απόκτηση πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω κεφαλαιαγορών. Για να αποφευχθεί η περιττή διοικητική επιβάρυνση και να διασφαλιστεί η ταχεία ανάπτυξη και η αδιάλειπτη στήριξη της αγοράς, το ΕΤΑ θα πρέπει να μπορεί να βασιστεί στην υφιστάμενη κοινότητα συμβουλευτικών εταιρών του προγράμματος InvestEU που έχουν αξιολογηθεί κατά πυλώνες.

- (77α) Προς υποστήριξη της υλοποίησης του ΕΤΑ και των σκελών πολιτικής του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ορίζουν και να στηρίζουν τα εθνικά σημεία επαφής. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζεται με το δίκτυο εθνικών σημείων επαφής προκειμένου να τονώνει τη συνεργασία και να διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών, γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών που παρέχουν τα εθνικά σημεία επαφής σε ολόκληρη την Ένωση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαχειρίζονται και να χρηματοδοτούν τα εθνικά σημεία επαφής. Θα πρέπει να εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να επεκτείνουν περαιτέρω τις υπηρεσίες που παρέχουν τα εθνικά σημεία επαφής σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο. Τα εθνικά σημεία επαφής θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν, μεταξύ άλλων, εξατομικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης των επιχειρήσεων και ελέγχου των προτάσεων για την υποστήριξη των αιτούντων που υποβάλλουν αίτηση για πρώτη φορά, καθώς και υπηρεσίες στοχευμένης στήριξης σε στρατηγικούς τομείς, ώστε να μειωθούν οι φραγμοί όσον αφορά την είσοδο και να διευκολύνεται η επιτυχής συμμετοχή, σε συνεργασία με τη συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ, το δίκτυο της ΕΕ για τις επιχειρήσεις και άλλες δομές. Η ανάπτυξη ικανοτήτων που παρέχεται στα εθνικά σημεία επαφής στο πλαίσιο του ΕΤΑ μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως κατάρτιση, μάθηση, εργαστήρια και καθοδήγηση, προκειμένου να ενισχυθούν οι ικανότητές τους με στόχο τη βελτίωση της στήριξης προς τους αιτούντες και τους συμφεροντούχους. Στο πλαίσιο των σκελών πολιτικής του ΕΤΑ, μπορεί να παρέχεται στα εθνικά σημεία επαφής εξατομικευμένη, ειδική ανά τομέα στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων, για παράδειγμα μέσω θεματικών δικτύων εθνικών σημείων επαφής, όταν αυτό συνάδει με τους ειδικούς στόχους του σχετικού σκέλους πολιτικής.
- (78) Οι ΜΜΕ αντιπροσωπεύουν πάνω από το 99 % του συνόλου των επιχειρήσεων στην Ένωση, παρέχουν τα δύο τρίτα των θέσεων εργασίας και συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας σε όλους τους τομείς. Υπάρχουν επιχειρήσεις σε φάση επέκτασης σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα καινοτομίας. Η τόνωση της ανάπτυξης και της καινοτομίας της Ένωσης μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την ενίσχυση των πολλών επεκτεινόμενων επιχειρήσεων που υπάρχουν στο σύνολο των ΜΜΕ της Ένωσης. Οι ΜΜΕ είναι απαραίτητες για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας.

- (79) Ωστόσο, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τις ΜΜΕ, ιδίως για τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, καθώς συχνά βασίζονται σε εξωτερική χρηματοδότηση για τη στήριξη των σχεδίων ανάπτυξής τους. Οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν περαιτέρω εμπόδια για την καινοτομία και την ανάπτυξη, τα οποία δεν επηρεάζουν τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις στον ίδιο βαθμό, όπως η έλλειψη επιχειρηματικών δεξιοτήτων, η έλλειψη πρόσβασης σε υποδομές τεχνολογίας, οι δυσκολίες στην προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας ή η πρόσβαση σε εξαγωγικές αγορές και αξιακές αλυσίδες προκειμένου να αναπτύξουν τις δραστηριότητες διεθνοποίησής τους.
- (80) Τα στοιχεία δείχνουν ότι η άμεση χρηματοδοτική στήριξη προς τις ΜΜΕ δεν επαρκεί για τη στήριξη της επέκτασής τους και ότι χρειάζονται στοχευμένη συμβουλευτική σε επίπεδο Ένωσης από την οποία και επωφελούνται. Η παροχή συμβουλών σχετικά με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς, την καινοτομία και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης. Επιπλέον, η στήριξη των επιχειρήσεων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο είναι ποικιλόμορφη και θα πρέπει επίσης να συνδέει τις λιγότερο ανεπτυγμένες και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Οι υφιστάμενες πρωτοβουλίες της Ένωσης, όπως το δίκτυο «Enterprise Europe Network», η ευρωπαϊκή πλατφόρμα συνεργασίας συνεργατικών σχηματισμών και οι ευρωπαϊκοί κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, συνέβαλαν στη γεφύρωση αυτού του χάσματος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δημιουργηθεί το δίκτυο «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις», με βάση το δίκτυο Enterprise Europe Network (EEN), την ευρωπαϊκή πλατφόρμα συνεργασίας συνεργατικών σχηματισμών (ECCP) και άλλα δίκτυα, με σκοπό την απλούστευση και τον εξορθολογισμό των συμβουλευτικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών εταιρικής σχέσης.

- (81) Το ΕΤΑ πρέπει να στηρίζει την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ της Ένωσης μέσω δύο κύριων οδών, οι οποίες θα υλοποιηθούν μέσα από τα προγράμματα εργασίας. Πρώτον, συμπληρωματικά προς το δίκτυο «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις», το ΕΤΑ πρέπει να διεξαγάγει επίσης πρόσθετες διατομεακές δραστηριότητες που θα εστιάζουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ. Δεύτερον, τα σκέλη πολιτικής του ΕΤΑ θα πρέπει να περιλαμβάνουν ειδικές δράσεις που απευθύνονται σε ΜΜΕ στρατηγικών τομέων, όπως συστήματα πρωμοδότησης, για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ, με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας, της ανάπτυξης και της επέκτασης των ΜΜΕ. Ειδική στήριξη θα πρέπει να μπορεί να χορηγείται για την πρόσβαση ΜΜΕ και μικρών εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης σε όλους τους τομείς της οικονομίας σε χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων μικροχρηματοδότησης και στήριξης των κοινωνικών επιχειρήσεων, καθώς και τη διαθεσιμότητά της σχετικής χρηματοδότησης.. Επιπλέον, μια ευέλικτη χρηματοδοτική εργαλειοθήκη στο πλαίσιο του ΕΤΑ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ΜΜΕ θα μπορούν να λαμβάνουν το είδος της στήριξης που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες τους κατά τη διάρκεια της επενδυτικής τους διαδρομής.
- (82) Για την περαιτέρω στήριξη των αρχών της απλούστευσης και της εύκολης πρόσβασης των δικαιούχων σε ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης, το ΕΤΑ θα πρέπει να προσφέρει μια ενιαία πύλη που θα συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με όλες τις ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης και θα παρέχει πρόσβαση σ' αυτές, καθώς και να στηρίζει άλλες δραστηριότητες. Η ενιαία πύλη θα πρέπει να διευκολύνει και να επιταχύνει την πρόσβαση σε ενωσιακά και άλλα κονδύλια, σε χρηματοδότηση και σε επενδύσεις, απλουστεύοντας την προσέγγιση και αξιοποιώντας πλατφόρμες, όπως η «Πύλη χρηματοδότησης και Προσφορών», η «Πύλη InvestEU», η «Πύλη πρόσβασης στη χρηματοδότηση», η «Πύλη STEP» και άλλες σχετικές πλατφόρμες. Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατή η απευθείας υποβολή αίτησης για ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης που διαχειρίζεται η Επιτροπή στην ενιαία πύλη.

- (83) [Το ΕΤΑ πρόκειται να υλοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX]²⁹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [στο εξής: κανονισμός για τις επιδόσεις], ο οποίος θεσπίζει τους κανόνες για την παρακολούθηση των δαπανών και το πλαίσιο επιδόσεων για τον ενωσιακό προϋπολογισμό, μεταξύ άλλων τους κανόνες για τη διασφάλιση ομοιόμορφης εφαρμογής των αρχών της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και της ισότητας των φύλων, που αναφέρονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και στ) αντίστοιχα του δημοσιονομικού κανονισμού, τους κανόνες για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της Ένωσης, τους κανόνες για τη δημιουργία πύλης ενωσιακής στήριξης, τους κανόνες για την αξιολόγηση των προγραμμάτων, καθώς και άλλες οριζόντιες διατάξεις που εφαρμόζονται σε όλα τα προγράμματα της Ένωσης, όπως εκείνες που αφορούν την πληροφόρηση, την επικοινωνία και την προβολή.]
- (83α) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον κανονισμό για τις επιδόσεις, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί την υλοποίηση του ΕΤΑ και τις συνολικές επιδόσεις του, συμπεριλαμβανομένων των τάσεων συμμετοχής και της γεωγραφικής κατανομής των χρηματοδοτούμενων δράσεων σε ολόκληρη την Ένωση σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού για τις επιδόσεις, και να ενημερώνει ετησίως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το επίπεδο υλοποίησης του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού για τις επιδόσεις. Θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι, στο τέλος της περιόδου υλοποίησης, αποφεύγεται η υπερβολική και επί μακρόν γεωγραφική συγκέντρωση, η οποία δεν δικαιολογείται από την κατανομή των σχετικών τεχνολογικών και βιομηχανικών ικανοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει τη γενική επιτροπή του ΕΤΑ σχετικά με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των επιδόσεων και τυχόν μέτρα που λαμβάνονται σε περίπτωση που εντοπιστεί υπερβολική και επί μακρόν συγκέντρωση.
- (84) Σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό, κοινωνικό και γεωπολιτικό περιβάλλον, η πρόσφατη πείρα έχει καταδείξει την ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία να διέπονται από μεγαλύτερη ευελιξία το ΠΔΠ και τα προγράμματα της Ένωσης. [Για τον σκοπό αυτόν, και σύμφωνα με τους στόχους του ΕΤΑ, η χρηματοδότηση θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις εξελισσόμενες ανάγκες πολιτικής, όπως προσδιορίζονται στα σχετικά έγγραφα που δημοσιεύει η Επιτροπή, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και στα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενώ παράλληλα θα πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκής προβλεψιμότητα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.]

²⁹ ΕΕ L ..., σ.

- (85) Προκειμένου να επιτευχθούν οι γενικοί και ειδικοί στόχοι του ΕΤΑ, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά την έγκριση των επενδυτικών κατευθυντήριων γραμμών του μέσου InvestEU του ΕΤΑ και τις προσαρμογές στο μέγιστο ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης και στον συντελεστή προβλέψεων, καθώς και όσον αφορά ορισμένα μέτρα στήριξης της διαστημικής πολιτικής. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομώνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου³⁰. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομώνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (86) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι για την υλοποίηση του ΕΤΑ μέσω ορισμένων μέτρων που καθορίζονται στα προγράμματα εργασίας, καθώς και ορισμένων μέτρων στήριξης της διαστημικής και αμυντικής βιομηχανικής πολιτικής, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³¹.

³⁰ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

- (87) Τα προγράμματα εργασίας για την εφαρμογή των κεφαλαίων III έως VIII και άλλες πράξεις για την εφαρμογή των ίδιων κεφαλαίων θα πρέπει να εγκρίνονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Η διαδικασία εξέτασης θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την έκδοση ορισμένων πράξεων, όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, μεταξύ άλλων των προγραμμάτων εργασίας για την υλοποίηση δραστηριοτήτων για την καθαρή μετάβαση, την υγεία, τη βιοτεχνολογία, τη γεωργία και τη βιοοικονομία, την ψηφιακή πρωτοκαθεδρία, την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια, την αμυντική βιομηχανία και το διάστημα, δεδομένου ότι οι εν λόγω πράξεις θα πρέπει να υποστηρίζονται πλήρως και να δημιουργούν συνέργειες με εθνικές δραστηριότητες και δραστηριότητες επιμερισμένης διαχείρισης που διεξάγονται από τα κράτη μέλη. Για ορισμένες εκτελεστικές πράξεις τεχνικού χαρακτήρα στον τομέα του διαστήματος θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία.
- (87α) Προκειμένου να διασφαλίζεται κατάλληλη εκπροσώπηση των κρατών μελών, η Επιτροπή θα πρέπει να προσπαθεί να κοινοποιεί στα κράτη μέλη, αρκετά πριν από τις συνεδριάσεις των συνθέσεων της επιτροπής, ημερήσιες διατάξεις στις οποίες προσδιορίζονται τα σημεία που θα συζητηθούν και, κατά περίπτωση, τα σημεία για τα οποία θα διεξαχθεί ψηφοφορία κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων. Κατά περίπτωση, οι ημερήσιες διατάξεις των σχετικών συνθέσεων της επιτροπής θα πρέπει να περιλαμβάνουν θέματα ειδικά για τη συνεργατική έρευνα και την καινοτομία.

- (88) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει άμεσα εφαρμοστέες εκτελεστικές πράξεις σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις στις οποίες δεν έχει εγκριθεί πρόγραμμα εργασίας ή χρειάζεται να εγκριθεί με ταχείες διαδικασίες για την άμεση αντίδραση σε κρίση ή όταν το απαιτούν άλλοι παρόμοιοι εξαιρετικοί και δεόντως αιτιολογημένοι λόγοι έκτακτης ανάγκης ή επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης.
- (89) Το ΕΤΑ αντικαθιστά τα προγράμματα που θεσπίστηκαν με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2021/522, (ΕΕ) 2021/694³², (ΕΕ) 2021/696³³, (ΕΕ) 2021/697³⁴, (ΕΕ) 2021/783³⁵, (ΕΕ) 2023/588³⁶ και τροποποιεί τους κανονισμούς (ΕΕ) 2021/696, (ΕΕ) 2023/588 και (ΕΕ) 2025/2643. Για τον σκοπό του παρόντος κανονισμού, οι αναφορές στα κριτήρια επιλεξιμότητας βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2025/2643 θα πρέπει να νοούνται ως αναφορές στα αντίστοιχα ισοδύναμά τους στον παρόντα κανονισμό.

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694>).

³³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/696 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697>).

³⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/783 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα (LIFE) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 (ΕΕ L 172 της 17.5.2021, σ. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

³⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/588 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2023, για τη θέσπιση ενωσιακού προγράμματος ασφαλούς συνδεσιμότητας για την περίοδο 2023-2027 (ΕΕ L 79 της 17.3.2023, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

ΤΜΗΜΑ 1

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Άρθρο 1

[Αντικείμενο]

1. [Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΑ), συμπεριλαμβανομένου ειδικού προγράμματος για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της άμυνας που αναφέρεται στο άρθρο 182 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και καθορίζει τους στόχους του ΕΤΑ, τον προϋπολογισμό του για την περίοδο 2028-2034, τις μορφές ενωσιακής στήριξης και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω στήριξης στο πλαίσιο διατομεακών δραστηριοτήτων και ειδικών πολιτικών που υποστηρίζονται από το ΕΤΑ.
2. Ο παρών κανονισμός καθορίζει:
 - α) το σκέλος «Καθαρή μετάβαση και απανθρακοποίηση της βιομηχανίας» — το οποίο υλοποιείται μέσω των δραστηριοτήτων που ορίζονται στο κεφάλαιο II και το κεφάλαιο IV και συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
 - β) το σκέλος «Υγεία, βιοτεχνολογία, γεωργία και βιοοικονομία» — το οποίο υλοποιείται μέσω των δραστηριοτήτων που ορίζονται στο κεφάλαιο II και το κεφάλαιο V και συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β)·
 - γ) το σκέλος «Ψηφιακή πρωτοκαθεδρία» — το οποίο υλοποιείται μέσω των δραστηριοτήτων που ορίζονται στο κεφάλαιο II και το κεφάλαιο VI και συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ)·

- δ) το σκέλος «Ανθεκτικότητα και ασφάλεια, αμυντική βιομηχανία και διάστημα» — το οποίο υλοποιείται μέσω δραστηριοτήτων που ορίζονται στο κεφάλαιο II και το κεφάλαιο VII, συμπεριλαμβανομένου του ειδικού προγράμματος για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της άμυνας που αναφέρεται στην παράγραφο 1, και συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ).
3. Ο κανονισμός θεσπίζει επίσης ένα νομικό πλαίσιο που αποσκοπεί στη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού, στην άρση των επενδυτικών εμποδίων και των σημείων συμφόρησης στην παραγωγή, καθώς και στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανικής βάσης της Ένωσης.]

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- 1) «συμβουλευτική συμφωνία»: νομική πράξη με την οποία η Επιτροπή και ο συμβουλευτικός εταίρος καθορίζουν τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση των υπηρεσιών συμβουλευτικής έργων·
 - 2) «συμβουλευτικός εταίρος»: επιλέξιμος αντισυμβαλλόμενος, όπως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή άλλη οντότητα, με τον οποίο η Επιτροπή έχει συνάψει συμβουλευτική συμφωνία με σκοπό την υλοποίηση μίας ή περισσότερων συμβουλευτικών πρωτοβουλιών, πλην των συμβουλευτικών πρωτοβουλιών που υλοποιούνται μέσω εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών κατόπιν ανάθεσης από την Επιτροπή, ή μέσω εκτελεστικών οργανισμών·
 - 3) «συνιστώσα»: μέρος του μέσου InvestEU του ΕΤΑ όπως ορίζεται στο άρθρο 24 παράγραφος 1, το οποίο καθορίζεται από την προέλευση των πόρων που συντρέχουν τη στήριξη·

- 4) «έλεγχος»: η δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε νομική οντότητα άμεσα, ή έμμεσα μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων·
- 4α) «αμυντικά προϊόντα»: τα συνδεδεμένα με τον τομέα της άμυνας προϊόντα, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα της οδηγίας 2009/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁷, καθώς και έργα, προμήθειες και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με τα εν λόγω προϊόντα για όλα ανεξαιρέτως τα στοιχεία του κύκλου ζωής τους κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο γ) της οδηγίας 2009/81/EK³⁸.
- 5) «δομή εκτελεστικής διαχείρισης»: όργανο νομικής οντότητας το οποίο έχει διοριστεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και το οποίο, κατά περίπτωση, αναφέρεται στον διευθύνοντα σύμβουλο ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με ανάλογη εξουσία λήψης αποφάσεων, και το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο να διαμορφώνει τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική κατεύθυνση της νομικής οντότητας και επιβλέπει και παρακολουθεί τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο διαχείρισης·
- 6) «Όμιλος ΕΤΕπ»: η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), οι θυγατρικές της και άλλες οντότητες που έχουν συσταθεί βάσει του άρθρου 28 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 5 για το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (καταστατικό της ΕΤΕπ)·
- 6α) «διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ» ή «ΔΠΕΕ»: κάθε πληροφορία ή υλικό που έχει χαρακτηριστεί με διαβάθμιση ασφαλείας ΕΕ και του οποίου η άνευ αδείας κοινολόγηση μπορεί να βλάψει ποικιλοτρόπως τα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών·

³⁷ Οδηγία 2009/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 146 της 10.6.2009, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).

³⁸ Οδηγία 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- 6β) «διαβαθμισμένες προϋπάρχουσες πληροφορίες»: κάθε διαβαθμισμένο δεδομένο, υλικού ή άυλου χαρακτήρα, το οποίο κατεχόταν πριν από την προσχώρηση σε δεδομένη δράση και έχει προσδιοριστεί σε έγγραφη συμφωνία ως αναγκαίο για την υλοποίηση της εν λόγω δράσης. Οι πληροφορίες αυτές φέρουν εθνική σήμανση διαβάθμισης ή σήμανση διαβάθμισης ΕΕ·
- 6γ) «διαβαθμισμένες νέες πληροφορίες»: κάθε διαβαθμισμένο αποτέλεσμα, υλικού ή άυλου χαρακτήρα, το οποίο παράγεται στο πλαίσιο συγκεκριμένης δράσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού·
- 7) «σύμβαση εγγύησης» ή «συμφωνία συνεισφοράς»: συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής και εταίρου υλοποίησης για την υλοποίηση της στήριξης στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ·
- 8) «επιτακτικό δημόσιο συμφέρον»: για τους σκοπούς του άρθρου 20, επιτακτικός λόγος για την παροχή ενωσιακής στήριξης για συγκεκριμένη δράση ή σύνολο δράσεων, λόγω σαφούς και σημαντικής συμβολής στην επίτευξη των στόχων πολιτικής βάσει του άρθρου 3 του ΕΤΑ, όταν η δράση έχει στρατηγικό αντίκτυπο και όταν η απουσία ή η καθυστέρηση της ενωσιακής στήριξης θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικό κίνδυνο για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης, ο οποίος δικαιολογεί την εφαρμογή επιταχυμένων και απλουστευμένων κανόνων για την ανάθεση/χορήγηση/απονομή·
- 9) «εταίρος υλοποίησης»: οντότητα που υλοποιεί, υπό έμμεση διαχείριση, στήριξη στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ·
- 10) «σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος» (ΣΕΚΕΕ): έργα που πληρούν όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή κάθε μεταγενέστερη αναθεώρηση της εν λόγω ανακοίνωσης·

- 11) «επενδυτική διαδρομή»: το συνεχές της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδοτικής στήριξης και των μηχανισμών στήριξης πολιτικών που παρέχονται σε αποδέκτες σε ολόκληρη την αλυσίδα ανάπτυξής του, συμπεριλαμβανομένης μιας ολοκληρωμένης σειράς δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων και την παροχή στήριξης για την προώθηση της καινοτομίας και της οικονομικής ανάπτυξης. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εκκίνηση από τις φάσεις της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, τη συνέχεια μέσα από τα στάδια της επέκτασης και της βιομηχανικής ανάπτυξης, και το πέρασμα στην πλήρη βιομηχανική παραγωγή, τη βιομηχανική ωριμότητα και τη διεθνοποίηση·
- 12) «χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις» ή «χρηματοδοτικές ή επενδυτικές πράξεις»: πράξεις για την άμεση ή έμμεση παροχή χρηματοδότησης σε τελικούς αποδέκτες μέσω χρηματοπιστωτικών προϊόντων οι οποίες υλοποιούνται:
- α) από εταίρο υλοποίησης επ' ονόματί του, παρέχονται από τον εταίρο υλοποίησης σύμφωνα με τους εσωτερικούς του κανόνες, πολιτικές και διαδικασίες και καταχωρίζονται λογιστικά στις οικονομικές καταστάσεις του εταίρου υλοποίησης ή, κατά περίπτωση, γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων·
 - β) στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου InvestEU του ΕΤΑ, από εταίρο υλοποίησης επ' ονόματί του ή επ' ονόματί του αλλά για λογαριασμό της Επιτροπής, κατά περίπτωση·
- 13) «νομικές οντότητες»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο βάσει του ενωσιακού, του εθνικού ή του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των δομών για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα εξοπλισμών (SEAP) —οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2025/2643 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹— το οποίο διαθέτει τη νομική προσωπικότητα και την ικανότητα να ενεργεί, ιδίω ονόματι, να ασκεί δικαιώματα και να υπόκειται σε υποχρεώσεις, ή οντότητα χωρίς νομική προσωπικότητα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 200 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού·

³⁹ ΕΕ L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>

- 14) «σκέλος πολιτικής»: στοχευμένος τομέας για στήριξη από την εργαλειοθήκη του ΕΤΑ, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2·
- 15) «σύναψη προεμπορικών συμβάσεων»: σύναψη συμβάσεων προμήθειας υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που περιλαμβάνουν καταμερισμό κινδύνων-οφελών υπό όρους αγοράς, όταν είναι σαφής ο διαχωρισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης από τη διάθεση εμπορικών ποσοτήτων τελικών προϊόντων·
- 16) «συμβουλευτική έργων»: υπηρεσίες συμβουλευτικής που υποστηρίζουν επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων και ανάπτυξης της αγοράς, καθώς και υπηρεσίες επιχειρηματικής επιτάχυνσης που παρέχονται από συμβουλευτικούς εταίρους, από εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών που έχουν συνάψει σύμβαση με την Επιτροπή ή μέσω εκτελεστικών οργανισμών·
- 17) «σφραγίδα ανταγωνιστικότητας»: σήμα ποιότητας που απονέμεται σε πρόταση που υποβάλλεται στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και πιστοποιεί ότι η εν λόγω πρόταση πληροί όλες τις απαιτήσεις ποιότητας που καθορίζονται στη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής·
- 18) «μικρή εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης»: οντότητα όπως ορίζεται στο παράρτημα της σύστασης της Επιτροπής 2025/1099⁴⁰·
- 19) «μικρή και μεσαία επιχείρηση» ή «ΜΜΕ»: πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ⁴¹ της Επιτροπής·
- 20) «συμφεροντούχοι»: άτομα, ομάδες ή οργανώσεις που επηρεάζονται και μπορούν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του προγράμματος·

⁴⁰ Σύσταση της Επιτροπής, της 21.5.2025, σχετικά με τον ορισμό των μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

⁴¹ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

- 21) «υποδομές»: όλα τα υλικά και εικονικά στοιχεία που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών και οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων δικτύων και περιουσιακών στοιχείων, καθώς και κινητών περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με υποδομές —εξαιρουμένων των κινητών περιουσιακών στοιχείων προς επισκευή που αναφέρονται στο σημείο 21α-α κατωτέρω— τα οποία προωθούν την απανθρακοποίηση, την ανθεκτικότητα, την αποδοτικότητα, την ψηφιοποίηση και τη διαλειτουργικότητα·
- 21α-α) «μεταφορικές και υλικοτεχνικές δυνατότητες διπλής χρήσης»: δυνατότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για μη στρατιωτικούς όσο και για στρατιωτικούς σκοπούς μεταφορών· ως «μεταφορικές δυνατότητες» νοούνται όλα τα προϊόντα, τα μεταφορικά μέσα ή το προσωπικό, χωριστά ή σε συνδυασμό, που μπορούν να διευκολύνουν, να καταστήσουν δυνατές και να εκτελέσουν επιχειρήσεις στρατιωτικών μεταφορών, καθώς και κινητά περιουσιακά στοιχεία για την επισκευή στρατηγικών υποδομών διπλής χρήσης, ενώ ως «υλικοτεχνικές δυνατότητες» νοείται το προσωπικό, ο εξοπλισμός και οι υπηρεσίες που μπορούν να διευκολύνουν, να καταστήσουν δυνατή και να παράσχουν υλικοτεχνική υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένων της αποθήκευσης και της διανομής καυσίμων, προμηθειών και άλλων βασικών προϊόντων·
- 21α) «δυναμική διαχείριση διαθεσιμότητας»: η έγκαιρη παροχή αμυντικών προϊόντων στη συμφωνηθείσα τοποθεσία και στα συμφωνηθέντα επίπεδα διαθεσιμότητας, καθώς και η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τη διαθεσιμότητα και που θα μπορούσαν να πάρουν τη μορφή ελλείψεων του σχετικού αμυντικού προϊόντος· στο πλαίσιο αυτό, ως «διαθεσιμότητα» νοείται η ικανότητα του αμυντικού προϊόντος να λειτουργεί απρόσκοπτα υπό καθορισμένες συνθήκες και να είναι έτοιμο προς χρήση, όταν απαιτείται·

- 21β) «συντήρηση αμυντικών προϊόντων»: όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διασφάλιση της ετοιμότητας και της επιχειρησιακής ικανότητας αμυντικού προϊόντος, ιδίως για τη διατήρηση του εξοπλισμού ή την αποκατάστασή του σε καθορισμένες συνθήκες έως το τέλος της χρήσης του, στα οποία συγκαταλέγονται η επιχειρησιακή ετοιμότητα, η μακροζωία και οι αναβαθμίσεις, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη και η εξειδίκευση, η επιθεώρηση, η γενική επισκευή, οι δοκιμές, η τακτική συντήρηση, η τροποποίηση, η ταξινόμηση ως προς τη συντηρησιμότητα, η επισκευή, η ανάκτηση, η ανακατασκευή, η αντικατάσταση, η διάσωση υλικών και ο κανιβαλισμός·
- 21β-α) «κύκλος ζωής αμυντικού προϊόντος»: όλα τα πιθανά διαδοχικά στάδια ενός αμυντικού προϊόντος, από την έρευνα και την ανάπτυξη έως τον παροπλισμό και τη διάθεση·
- 21γ) «δράση συντονισμού και στήριξης»: δράση για τους σκοπούς της ανάπτυξης ικανοτήτων, της διάδοσης πληροφοριών και γνώσεων και της ευαισθητοποίησης.

Άρθρο 3

Στόχοι

1. Ο γενικός στόχος του ΕΤΑ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, η συμβολή στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη στρατηγική αυτονομία, την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια της Ένωσης, με τη στήριξη επενδύσεων που παρέχουν ενωσιακή προστιθέμενη αξία σε ολόκληρη την εσωτερική της αγορά, ιδίως σε στρατηγικούς τομείς και τεχνολογίες, καθώς και σε καινοτόμες λύσεις, κατά τη διάρκεια της επενδυτικής διαδρομής, με τους ακόλουθους τρόπους:
 - α) με την επίτευξη τεχνολογικού, οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου από τις επενδύσεις της Ένωσης, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη ανατρεπτικής και επαυξητικής καινοτομίας, καθώς και αναδύμενων στρατηγικών τεχνολογιών αιχμής διπλής χρήσης με σημαντικό οικονομικό δυναμικό, μεταξύ άλλων με την αύξηση της παραγωγικότητας και με την ανάπτυξη και την επιτάχυνση της μεταποιητικής, βιομηχανικής και εμπορικής τους χρήσης·

- β) με τη μείωση ή την πρόληψη των στρατηγικών εξαρτήσεων της Ένωσης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της κυριαρχίας και της οικονομικής και ενεργειακής ασφάλειας της Ένωσης, μεταξύ άλλων μέσω της διαφοροποίησης πηγών και αγορών, της κυκλικής χρήσης των πόρων, της στήριξης της εντατικοποίησης της ενωσιακής παραγωγής στρατηγικών τεχνολογιών και μέσω της δημιουργίας, της ενίσχυσης και της διαφύλαξης κρίσιμων αξιακών αλυσίδων και υποδομών της Ένωσης, μεταξύ άλλων, έναντι κάθε είδους απειλών, συμπεριλαμβανομένων κυβερνοαπειλών ή υβριδικών απειλών, όπως δολιοφθοράς ή παραπληροφόρησης·
- γ) με την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς και των καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων, ιδίως μέσω προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων και θεσμικών επενδυτών, καθώς και δημόσιας χρηματοδότησης με αναλογικό τρόπο, με την εξασφάλιση προσθετικότητας, με αποφυγή των αλληλεπικαλύψεων και χωρίς να εκτοπίζονται άλλοι ιδιώτες ή δημόσιοι επενδυτές, και με τη λειτουργία ως ολοκληρωμένης πλατφόρμας για την παροχή στοχευμένης χρηματοδοτικής στήριξης σε εταιρείες σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων όσων επιδιώκουν ενεργά τη μεταποίηση, τη βιομηχανική ανάπτυξη και τη διείσδυση στην αγορά·
- δ) με την προώθηση της ολοκλήρωσης των κεφαλαιαγορών της Ένωσης σύμφωνα με τον στόχο της δημιουργίας της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων εργαλείων για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού των κεφαλαιαγορών της Ένωσης, την εξάλειψη των εμποδίων, τη δημιουργία κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις και τη διαφοροποίηση και ενίσχυση των πηγών χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις της Ένωσης σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με λιγότερο ανεπτυγμένες κεφαλαιαγορές·
- ε) με την ευθυγράμμιση της στήριξης της έρευνας, της καινοτομίας και της βιομηχανικής πολιτικής με σκοπό να μετασχηματιστεί η ερευνητική αριστεία της Ένωσης σε ενωσιακή βιομηχανική ισχύ στις παγκόσμιες αγορές και να διασφαλιστεί το μέλλον της μεταποίησης στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα θα προωθείται μια καινοτόμος ευρωπαϊκή οικονομία·

- στ) με την ανάπτυξη και την ενίσχυση διασυνοριακών και κρίσιμων υποδομών της Ένωσης που είναι καθοριστικές για την ανταγωνιστικότητα, τη στρατηγική ανεξαρτησία και την ανθεκτικότητα της Ένωσης, ιδίως στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών —συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών μεταφορών— των ψηφιακών υποδομών, των υποδομών ασφάλειας, της άμυνας, του διαστήματος, των υδάτων και των κοινωνικών υποδομών και των συναφών δεδομένων και υπηρεσιών·
- ζ) με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και των μικρών εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση και της ικανότητάς τους να αναπτύσσονται και να επεκτείνονται, ιδίως με τη βελτίωση της πρόσβασής τους σε χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων και σε ιδιωτικές επενδύσεις, μικροχρηματοδότηση και στήριξη προς κοινωνικές επιχειρήσεις, καθώς και με τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε ενωσιακή χρηματοδότηση, με την πρόβλεψη ταχύτερων, απλουστευμένων και εναρμονισμένων διαδικασιών, και με τη μείωση του φόρτου υποβολής εκθέσεων και τη διασφάλιση της αναλογικότητάς του·
- η) με την προώθηση ποιοτικών θέσεων εργασίας και την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων ζωτικής σημασίας για όλα τα είδη εργασίας σε στρατηγικούς τομείς για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης, μέσω οριζόντιων επενδύσεων και πρωτίστως μέσω επενδύσεων σε ειδικές δεξιότητες, με σκοπό τη συμβολή στη διαθεσιμότητα δεξιοτήτων σε μελλοντικές αναδυόμενες τεχνολογίες, καθώς και με μέριμνα οι επενδύσεις να συνοδεύονται από επενδύσεις σε δεξιότητες·
- θ) με τη διασφάλιση της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς και τη σύνδεση του πλήρους δυναμικού ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, μεταξύ άλλων με τη στήριξη, σε κάθε στάδιο της επενδυτικής διαδρομής, πρωτοβουλιών που είναι πιθανό να δημιουργήσουν σημαντικά οφέλη για την καινοτομία, την παραγωγικότητα και την ασφάλεια με θετικό δευτερογενή αντίκτυπο για την ενιαία αγορά και την ανθεκτικότητα των εσωτερικών αξιακών αλυσίδων της Ένωσης·
- ια) με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης σε μια βιώσιμη, απανθρακοποιημένη και ψηφιακή οικονομία που θα είναι δίκαιη και θα στηρίζει τους εργαζομένους και τις κοινότητες, συμβάλλοντας στην προστασία της βιοποικιλότητας και της ανθρώπινης υγείας·
- ια-α) με τη στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση σχετικών ενωσιακών νομοθετικών πράξεων και πολιτικών.

2. Στο πλαίσιο των γενικών στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 1, το ΕΤΑ επιδιώκει ιδίως τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
- α) όσον αφορά τη στήριξη της καθαρής μετάβασης και της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας, τους ειδικούς στόχους:
- i) της στήριξης της απανθρακοποίησης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων της στήριξης των ΜΜΕ και των ενεργοβόρων βιομηχανιών, της παραγωγής καθαρής τεχνολογίας και των αλυσίδων εφοδιασμού της και της εντατικοποίησης της παραγωγής, καθώς και των σχετικών επενδύσεων σε υποδομές, και της συμβολής στη μετάβαση προς μια βιώσιμη, κυκλική, αποδοτική ως προς την ενέργεια, το νερό και τους πόρους, κλιματικά ουδέτερη, θετική για τη φύση και ανθεκτική οικονομία, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και με τεχνολογικά ουδέτερο τρόπο·
 - ii) της προώθησης πρωτοπόρων αγορών για καθαρά προϊόντα, υπηρεσίες, διαδικασίες και τεχνολογίες·
 - iii) του ενστερνισμού, από τις βιομηχανίες, τεχνολογιών απανθρακοποίησης, κυκλικών τεχνολογιών και άλλων λύσεων για τις βιομηχανικές διαδικασίες και δραστηριότητές τους·
 - iv) της απανθρακοποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού, της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης, του ενστερνισμού λύσεων ανανεώσιμης και καθαρής ενέργειας, της ανάπτυξης της ευελιξίας του ενεργειακού συστήματος, της ανάπτυξης, ανθεκτικότητας, ενοποίησης και ψηφιοποίησης των υποδομών και των συστημάτων ενέργειας και μεταφορών, της τόνωσης της έξυπνης κινητικότητας, των ανανεώσιμων καυσίμων και των καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και του εξηλεκτρισμού, καθώς και της τόνωσης της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας·
 - v) της ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων που βασίζονται στη φύση, καινοτόμων κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων και λύσεων από την πλευρά της ζήτησης για καθαρά κτίρια, μεταφορές και βιομηχανία χωρίς ανθρακούχες εκπομπές, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα της κοινωνίας στην κλιματική αλλαγή.

- β) όσον αφορά τη στήριξη της υγείας, της βιοτεχνολογίας, της γεωργίας και της βιοοικονομίας:
- i) όσον αφορά τη στήριξη της υγείας, τους ειδικούς στόχους προώθησης της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας στον τομέα της υγείας προς όφελος των ανθρώπων και της κοινωνίας σε ολόκληρη την Ένωση, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη μετουσίωση της καινοτομίας σε πράξη, την ασφάλεια του εφοδιασμού και τη βιομηχανική ικανότητα και δυνατότητα που απαιτούνται για τη διαχείριση των προκλήσεων στον τομέα της δημόσιας υγείας και μελλοντικών σοβαρών διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας· βελτίωσης και προστασίας της δημόσιας υγείας και της υγείας του πληθυσμού, με προτεραιότητα στην προαγωγή της υγείας και την πρόληψη των νόσων, με την ανάπτυξη καλύτερης διάγνωσης και θεραπείας καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, μέσω της προσέγγισης «υγεία σε όλες τις πολιτικές» και της πολιτικής «Μία υγεία», καθώς και με την ενίσχυση της καινοτομίας, της ετοιμότητας, της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας και των αρχών δημόσιας υγείας·
 - ii) όσον αφορά τη στήριξη της βιοτεχνολογίας, τους ειδικούς στόχους της συμβολής στην καινοτομία, την ανάπτυξη και την κλιμακούμενη παραγωγή και τον ενστερνισμό, της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας βιοτεχνολογικών λύσεων, συμπεριλαμβανομένων φαρμάκων, ιατροτεχνολογικών προϊόντων, in vitro διαγνωστικών ιατροτεχνολογικών προϊόντων και ιατρικών αντιμέτρων·
 - iii) όσον αφορά τη στήριξη της πολιτικής για τη βιοοικονομία, τους ειδικούς στόχους της προώθησης μιας καινοτόμου και ανταγωνιστικής βιοοικονομίας στην Ένωση, μεταξύ άλλων στους τομείς των υλικών και των προϊόντων βιολογικής προέλευσης, της βιοπαραγωγής, των καινοτόμων τροφίμων, των χημικών προϊόντων βιολογικής προέλευσης· συμπεριλαμβανομένης της στήριξης των ΜΜΕ, των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων, της προώθησης της ανάπτυξης, της κλιμακούμενης παραγωγής και του ενστερνισμού, της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας των καινοτομιών της βιοοικονομίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται σε διατομεακή βιοτεχνολογία αιχμής και λύσεις βιολογικής προέλευσης, προκειμένου να ενισχυθούν οι αλυσίδες εφοδιασμού τους και να αυξηθεί η ανθεκτικότητά τους·

- iv) όσον αφορά τη στήριξη της γεωργίας και της επισιτιστικής ασφάλειας, τον ειδικό στόχο της προώθησης της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας της γεωργίας, των συστημάτων τροφίμων (συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης τροφίμων), της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας, της δασοκομίας, των αγροτικών και παράκτιων περιοχών και της στήριξης του ρόλου τους στον μετριασμό της κλιματικής κρίσης, της περιβαλλοντικής κρίσης και της κρίσης βιοποικιλότητας, καθώς και στη διασφάλιση της υγείας των ζώων και των φυτών.
- γ) όσον αφορά τη στήριξη της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας, τους ειδικούς στόχους της προώθησης της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της κυριαρχίας του ψηφιακού τομέα για μια ανταγωνιστική και ασφαλή Ένωση και τον στόχο της αξιοποίησης των οφελών της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας για τους πολίτες και την κοινωνία, τις δημόσιες διοικήσεις και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ένωση. Αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη στήριξη του συνόλου του πεδίου εφαρμογής του ψηφιακού τομέα και των αλυσίδων αξίας με ολοκληρωμένο και στρατηγικό τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης νεοφυών επιχειρήσεων, επεκτεινόμενων επιχειρήσεων και ΜΜΕ, με έμφαση σε βασικούς ψηφιακούς τομείς που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την τεχνητή νοημοσύνη, την υπολογιστική υψηλών επιδόσεων και τις τεχνολογίες και υποδομές δεδομένων, τις κβαντικές τεχνολογίες και υποδομές, τους ημιαγωγούς, τα προηγμένα υλικά, τις τεχνολογίες και υπηρεσίες λογισμικού, την επαυξημένη πραγματικότητα και τους εικονικούς κόσμους, τις πλατφόρμες και τις τεχνολογίες που σχετίζονται με τα μέσα ενημέρωσης, τη ρομποτική, τις τεχνολογίες και διαδικασίες προσθετικής και ψηφιακής μεταποίησης, τις τεχνολογίες και υποδομές συνδεσιμότητας, τις ψηφιακές υποδομές και υπηρεσίες, όπως η ψηφιακή ταυτότητα, οι υπηρεσίες εμπιστοσύνης και οι διαλειτουργικές ψηφιακές τεχνολογίες, την κυβερνοασφάλεια και νέες και αναδυόμενες ψηφιακές τεχνολογίες, καθώς και διατομεακές ψηφιακές τεχνολογίες και εφαρμογές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με δυνατότητες διπλής χρήσης, ιδίως με τους ακόλουθους τρόπους:

- i) ανάπτυξη και διαμόρφωση βιώσιμων βασικών ψηφιακών τεχνολογιών·
 - ii) οικοδόμηση ελκυστικών, ανταγωνιστικών, ασφαλών και ανθεκτικών ψηφιακών οικοσυστημάτων και ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού·
 - iii) δημιουργία, ανάπτυξη, εκσυγχρονισμός, ολοκλήρωση και ανάπτυξη προηγμένων και βιώσιμων ψηφιακών εφαρμογών, υποδομών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των διευρωπαϊκών ψηφιακών δικτύων·
 - iv) στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού και της διαλειτουργικότητας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα·
 - v) στήριξη της ανάπτυξης προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας·
 - vi) στήριξη της ανάπτυξης, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της επιβολής σχετικών ενωσιακών νομοθετικών πράξεων και πολιτικών·
 - vii) ενίσχυση του υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας στην Ένωση· και
 - viii) στήριξη του δυναμικού καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας των τομέων και κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας.
- δ) όσον αφορά τη στήριξη για την «Ανθεκτικότητα και ασφάλεια, αμυντική βιομηχανία και διάστημα», το ETA επιδιώκει:
- 1) όσον αφορά τη στήριξη ανθεκτικών αξιακών αλυσίδων κρίσιμων πρώτων υλών, τους ειδικούς στόχους της ενίσχυσης της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης, της οικονομικής ασφάλειας και της ανθεκτικότητας της ενωσιακής βιομηχανίας, με τους ακόλουθους τρόπους:
 - α) ενίσχυση των διαφόρων σταδίων της αλυσίδας εφοδιασμού κρίσιμων πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας της Ένωσης για εξερεύνηση, εξόρυξη, επεξεργασία, ανάκτηση, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών·

- β) διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού και των αγορών·
 - γ) βελτίωση της έγκαιρης διαθεσιμότητας των εν λόγω προϊόντων, μεταξύ άλλων με τη μείωση του χρόνου διεκπεραίωσης της παράδοσής τους, τη δέσμευση χρονοθυρίδων κατασκευής ή τη δημιουργία αποθεμάτων προϊόντων, ενδιάμεσων προϊόντων ή κρίσιμων πρώτων υλών.
- 2) όσον αφορά τη στήριξη της ευρωπαϊκής βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης στον τομέα της άμυνας (EBTBA), τους ειδικούς στόχους:
- α) της προώθησης της αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας της Ένωσης και των κρατών μελών μέσω της ενίσχυσης της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, της ανταπόκρισης και της ανθεκτικότητας της EBTBA, συμπεριλαμβανομένης της παροχής στήριξης σε νεοφυείς επιχειρήσεις, επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και ΜΜΕ, καθώς και μέσω της προώθησης ενός καινοτόμου αμυντικού βιομηχανικού οικοσυστήματος της ΕΕ·
 - β) της συνεργατικής έρευνας και ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα·
 - γ) της συνεργασίας καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του αμυντικού εξοπλισμού, ιδίως στις προμήθειες στον τομέα της άμυνας και για την ανάπτυξη ευρωπαϊκών αμυντικών έργων κοινού ενδιαφέροντος·
 - δ) της προσαρμογής της EBTBA στις διαρθρωτικές μεταβολές, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητάς της να διασφαλίζει την έγκαιρη διαθεσιμότητα και προμήθεια αμυντικών προϊόντων.
- 3) Όσον αφορά την υλοποίηση των διαστημικών συστημάτων και της διαστημικής πολιτικής της ΕΕ, τους ειδικούς στόχους:
- α) του σχεδιασμού, της ανάπτυξης, της εγκατάστασης, της λειτουργίας και της συντήρησης διαστημικών συστημάτων, τα οποία παρέχουν υψηλής ποιότητας και επικαιροποιημένα δεδομένα, πληροφορίες και υπηρεσίες στον τομέα του διαστήματος, ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών και στις απαιτήσεις ασφάλειας και στηρίζουν τις πολιτικές της Ένωσης και της διασφάλισης της εξέλιξης των εν λόγω συστημάτων και υπηρεσιών·

- β) της μεγιστοποίησης των κοινωνικοοικονομικών οφελών των διαστημικών δραστηριοτήτων, ιδίως με την προώθηση της ανάπτυξης μιας καινοτόμου και ανταγωνιστικής διαστημικής οικονομίας της Ένωσης και την αξιοποίηση πληροφοριών, δεδομένων και υπηρεσιών του τομέα του διαστήματος, και της στήριξης της ανάπτυξης μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς για διαστημικές δραστηριότητες, μεταξύ άλλων συνεργατική έρευνα και καινοτομία για διαστημικά προϊόντα και τεχνολογίες και στήριξη νεοφυών επιχειρήσεων, επεκτεινόμενων επιχειρήσεων και ΜΜΕ, με παράλληλη στήριξη των εταιρειών ώστε να αναπτυχθούν διεθνώς·
 - γ) της ενίσχυσης της ασφάλειας, της προστασίας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας όλων των δραστηριοτήτων στο απώτερο διάστημα·
 - δ) της προώθησης του ρόλου της Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα στον τομέα του διαστήματος και της διαστημικής διπλωματίας.
- 4) όσον αφορά τη στήριξη της βιομηχανίας της μη στρατιωτικής ασφάλειας, τους ειδικούς στόχους της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της ανταποκρισιμότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας της μη στρατιωτικής ασφάλειας, στους ακόλουθους τομείς:
- α) ασφάλεια και ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών διπλής χρήσης, των κρίσιμων οντοτήτων, των τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών·
 - β) λύσεις για τον έλεγχο εμπορευμάτων και προσώπων στα σύνορα·
 - β-α) προστασία των συνόρων, ασφάλεια στη θάλασσα και τελωνειακή ασφάλεια·
 - γ) ικανότητες πολιτικής ετοιμότητας, πρόληψης και αντίδρασης έναντι απειλών κατά της ασφάλειας·
 - δ) πρόληψη και καταπολέμηση του εγκλήματος, ιδίως της τρομοκρατίας, του βίαιου εξτρεμισμού, του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και του εγκλήματος που διευκολύνεται από τον κυβερνοχώρο·
 - ε) ενίσχυση των ικανοτήτων των σχετικών τελικών χρηστών στον τομέα της μη στρατιωτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών στον τομέα της ασφάλειας.

Άρθρο 4

[Προϋπολογισμός]

1. [Το ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του ΕΤΑ για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2028 έως την 31η Δεκεμβρίου 2034 ανέρχεται σε 234 300 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
2. Η ενδεικτική κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι η εξής:
 - α) 11 000 000 000 EUR για δραστηριότητες που συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3, όπως υλοποιούνται ιδίως μέσω διατομεακών δραστηριοτήτων, όπως η μη θεματική στήριξη του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, που αναφέρεται στο κεφάλαιο II τμήμα 2· συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ, συνεργασία ΜΜΕ, ανάπτυξη δεξιοτήτων και πρόσβαση σε χρηματοδότηση, που αναφέρονται στο κεφάλαιο III·
 - β) 26 210 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
 - γ) 20 393 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β)·
 - δ) 51 493 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ)·
 - ε) 125 204 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ).
3. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δραστηριότητες των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανέμονται σε περισσότερα οικονομικά έτη με ετήσιες δόσεις.
4. Μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2034 ώστε να καλυφθούν οι αναγκαίες δαπάνες για την εκπλήρωση των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3 και να καταστεί δυνατή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και των δαπανών που καλύπτουν κρίσιμες επιχειρησιακές δραστηριότητες και υπηρεσίες.

5. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και οι πρόσθετοι πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 5 μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή τεχνικής και διοικητικής βοήθειας με σκοπό την υλοποίηση του ΕΤΑ, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, λογιστικών και άλλων ελέγχων και αξιολόγησης, θεσμικών συστημάτων και πλατφορμών τεχνολογίας πληροφοριών, δραστηριοτήτων ενημέρωσης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της θεσμικής επικοινωνίας σχετικά με τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης, καθώς και για την παροχή κάθε άλλης τεχνικής και διοικητικής βοήθειας ή για δαπάνες σχετικές με το προσωπικό με τις οποίες επιβαρύνεται η Επιτροπή για τη διαχείριση του ΕΤΑ.]

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΚΑΝΟΝΩΝ

Άρθρο 5

Πρόσθετοι πόροι

1. Τα κράτη μέλη, τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης, τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμοί, διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη μπορούν να διαθέτουν πρόσθετες χρηματοδοτικές ή μη χρηματοδοτικές συνεισφορές στο ΕΤΑ ή σε οποιονδήποτε από τους ειδικούς στόχους του που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, συμπεριλαμβανομένων ειδικών συνεισφορών στη δημοσιονομική εγγύηση και στα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 21. Οι πρόσθετες χρηματοδοτικές συνεισφορές συνιστούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχεία α), δ) ή ε) ή του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο X του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] [κανονισμός NRPF], να διατεθούν στο ΕΤΑ. Οι εν λόγω πόροι εκτελούνται άμεσα ή έμμεσα από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή γ) του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι πόροι αυτοί προστίθενται στο ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 4 και χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους. Όταν η Επιτροπή δεν έχει αναλάβει νομική δέσμευση στο πλαίσιο άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης για πρόσθετα ποσά που διατίθενται κατ' αυτόν τον τρόπο στο ΕΤΑ σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, τα αντίστοιχα μη δεσμευμένα ποσά μπορούν, κατόπιν αιτήματος του οικείου κράτους μέλους, να μεταφερθούν και πάλι σε ένα ή περισσότερα αντίστοιχα κεφάλαια του προγράμματος ή των διαδόχων του.
3. [Τυχόν έσοδα που προκύπτουν από δραστηριότητες και συνιστώσες του κεφαλαίου VII τμήμα 3 του παρόντος κανονισμού αποτελούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού για το ΕΤΑ ή το διάδοχό του πρόγραμμα.]
4. [Από την 1η Ιανουαρίου 2028 / ημερομηνία έναρξης του προγράμματος], κατά παρέκκλιση από το άρθρο 212 παράγραφος 3 πρώτο, δεύτερο και τέταρτο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού, τα έσοδα, οι επιστροφές και οι ανακτήσεις από χρηματοδοτικά μέσα χρηματοδοτούμενα από τον παρόντα κανονισμό, τον προκάτοχό του, καθώς και από εκείνα που αναφέρονται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523, χρησιμοποιούνται για την παροχή ενωσιακής στήριξης στο πλαίσιο του ΕΤΑ. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι εν λόγω πόροι αποτελούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό για το ΕΤΑ.]
5. [[Από την 1η Ιανουαρίου 2028 / ημερομηνία έναρξης του προγράμματος], κατά παρέκκλιση από το άρθρο 216 παράγραφος 4 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, τυχόν πλεόνασμα προβλέψεων για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις που θεσπίζονται με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2015/1017[2] και (ΕΕ) 2021/523[3] μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή ενωσιακής στήριξης στο πλαίσιο του ΕΤΑ. Οι πόροι αυτοί αποτελούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό, κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, για το ΕΤΑ.]

Εναλλακτική, συνδυασμένη και σωρευτική χρηματοδότηση

1. Το ΕΤΑ υλοποιείται σε συνέργεια με άλλα προγράμματα της Ένωσης. Μια δράση που έχει λάβει συνεισφορά της Ένωσης από άλλο πρόγραμμα μπορεί επίσης να λάβει συνεισφορά στο πλαίσιο του ΕΤΑ υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συνεισφορές δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικών κανόνων για τη στήριξη της πολιτικής για την αμυντική βιομηχανία, οι κανόνες του σχετικού προγράμματος της Ένωσης εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά ή μπορεί να εφαρμοστεί ενιαίο σύνολο κανόνων οποιουδήποτε από τα συνεισφέροντα προγράμματα της Ένωσης σε όλες τις συνεισφορές και να συναφθεί ενιαία νομική δέσμευση. Εάν η συνεισφορά της Ένωσης βασίζεται σε επιλέξιμες δαπάνες, η σωρευτική στήριξη από τον προϋπολογισμό της Ένωσης δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης και μπορεί να υπολογίζεται κατ' αναλογία σύμφωνα με τα έγγραφα που καθορίζουν τους όρους στήριξης.
2. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ μπορούν να διεξάγονται από κοινού υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση με κράτη μέλη, θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς, διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, καθώς και των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ υπόκεινται σε ενιαίο σύνολο κανόνων και έχουν ως αποτέλεσμα τη σύναψη ενιαίας νομικής δέσμευσης. Για τον σκοπό αυτόν, οι εταίροι μπορούν να διαθέσουν πόρους στο ΕΤΑ σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος κανονισμού, ή να επιφορτιστούν με την εκτέλεση της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού. Στις διαδικασίες από κοινού ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, εκπρόσωποι των εταίρων στην εν λόγω διαδικασία μπορούν επίσης να είναι μέλη της επιτροπής αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 153 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Συντονισμός όσον αφορά το ΕΤΑ και άλλα προγράμματα της Ένωσης

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει την στρατηγική συνοχή και τη συνεπή υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία και του Ταμείου Καινοτομίας.
2. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, κατά τρόπο ανάλογο προς τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, διευκολύνουν τον συντονισμό και τη συνοχή μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας και των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης σχετικά με κοινές προτεραιότητες ανταγωνιστικότητας σε επιλεγμένους βασικούς τομείς και έργα που θεωρούνται στρατηγικής σημασίας και κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
3. Το ΕΤΑ υλοποιείται σε συνέργεια και συμπληρωματικά με το Ταμείο «Παγκόσμια Ευρώπη», για τη στήριξη της ολικής ανταγωνιστικότητας, τη διασφάλιση διαφοροποιημένων πηγών εφοδιασμού και την ενίσχυση του εξαγωγικού δυναμικού και των ευκαιριών των ευρωπαϊκών εταιρειών, καθώς και με άλλα προγράμματα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία, του Erasmus+ και του προγράμματος AgoraEU.

Σφραγίδα ανταγωνιστικότητας

1. Όταν το πρόγραμμα εργασίας προβλέπει τη δυνατότητα της σχετικής απονομής, σφραγίδα ανταγωνιστικότητας απονέμεται σε προτάσεις ή δράσεις υψηλής ποιότητας οι οποίες πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) έχουν αξιολογηθεί σε διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ·
 - β) πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω διαδικασίας· και
 - β-α) συμμορφώνονται με τυχόν πρόσθετους όρους που ενδέχεται να καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας ή στα έγγραφα που σχετίζονται με την εν λόγω διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να στηρίζουν έργα στα οποία έχει απονεμηθεί σφραγίδα ανταγωνιστικότητας ή μπορούν να παρέχουν στήριξη μέσω του ΕΤΑ διαθέτοντας πρόσθετους πόρους στο ΕΤΑ σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 ή 2.
4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, απονέμεται η σφραγίδα ανταγωνιστικότητας στα στρατηγικά έργα που προσδιορίζονται σε νομικές πράξεις της Ένωσης και συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β).

Επιλεξιμότητα

1. Καθορίζονται κριτήρια επιλεξιμότητας προκειμένου να στηριχτεί η επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων που τίθενται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα οποία εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ.
2. Με την επιφύλαξη όλων των ειδικών προϋποθέσεων ή περιορισμών που ορίζονται σε κάθε σκέλος πολιτικής ή συνιστώσα και της συνέπειας με το άρθρο 10, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες νομικών οντοτήτων μπορούν να είναι επιλέξιμες για να λάβουν ενωσιακή στήριξη σε διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση:
 - α) οντότητες εγκατεστημένες σε κράτος μέλος ή σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη·
 - β) οντότητες εγκατεστημένες σε συνδεδεμένη χώρα·
 - γ) διεθνείς οργανισμοί·
 - δ) άλλες οντότητες εγκατεστημένες σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες, μόνον όταν η χρηματοδότηση των εν λόγω οντοτήτων είναι απαραίτητη για την υλοποίηση της δράσης και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3, ιδίως σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για την εξυπηρέτηση της στρατηγικής αυτονομίας και της οικονομικής ασφάλειας της Ένωσης.

3. Επιπλέον των προβλεπόμενων στο άρθρο 168 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι συνδεδεμένες τρίτες χώρες που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού και οι διεθνείς οργανισμοί μπορούν, κατά περίπτωση, να συμμετέχουν και να επωφελούνται από τους μηχανισμούς προμήθειας που καθορίζονται στο άρθρο 168 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι κανόνες που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 168 του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στις συμμετέχουσες συνδεδεμένες τρίτες χώρες και στους διεθνείς οργανισμούς.
4. Όσον αφορά τις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ, οι ακόλουθες δραστηριότητες δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη:
 - α) δραστηριότητες που απαγορεύονται από το δίκαιο της Ένωσης, το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο ή από το εθνικό δίκαιο όλων των κρατών μελών· ή
 - β) δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται ήδη πλήρως από άλλες κρατικές ή ιδιωτικές πηγές.
- 4α. Σύμφωνα με το άρθρο 136 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι περιορισμοί όσον αφορά την επιλεξιμότητα ισχύουν για τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, για λόγους ασφάλειας.
5. Στο πρόγραμμα εργασίας ή στα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορεί να διευκρινίζονται περαιτέρω τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
6. Εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών δεν παρίστανται σε συζητήσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής

1. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που καθορίζονται στα προγράμματα εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 15 ή στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων αντικατοπτρίζουν, κατά περίπτωση, τους γενικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 1 και βασίζονται στις ακόλουθες αρχές:
 - α) την ποιότητα των υποβαλλόμενων προτάσεων σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες που καθορίζονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Τα κριτήρια ποιότητας περιλαμβάνουν στοιχεία όπως την τεχνική αξία, τα καινοτόμα και λειτουργικά χαρακτηριστικά και την ικανότητα επίτευξης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων·
 - β) τον αντίκτυπο των αναμενόμενων αποτελεσμάτων των προτάσεων στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων που ορίζονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενωσιακή προστιθέμενη αξία, τη συμβολή στην ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα, και τον βαθμό στον οποίο το έργο μπορεί να υπερβεί χρηματοδοτικά εμπόδια, όπως η έλλειψη χρηματοδότησης από την αγορά ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων· και
 - γ) την ικανότητα των προτάσεων να υποστηρίζουν συγκεκριμένες δραστηριότητες βάσει των κεφαλαίων III, IV, V, VI και VII τμήματα 1, 3 και 4, κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τους στόχους των εν λόγω δραστηριοτήτων.
2. Εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών δεν παρίστανται σε συζητήσεις σχετικά με τα κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής.
3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων βάσει του κεφαλαίου VII τμήμα 2.

[Προτίμηση της ΕΕ]

1. [Η στήριξη του ΕΤΑ στοχεύει στην ανάπτυξη της παραγωγής και της εκμετάλλευσης στρατηγικών τεχνολογιών και τομέων στην Ένωση, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις διεθνείς δεσμεύσεις. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να εφαρμόζουν οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 για την προστασία των στρατηγικών και οικονομικών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης, καθώς και της ασφάλειας και των κρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών που παρέχουν.
2. Το πρόγραμμα εργασίας, οι επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές ή τα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να καθορίζουν προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων και της αυτονομίας της Ένωσης όπου είναι αναγκαίο και σκόπιμο, μεταξύ άλλων μέσω προτιμησιακών προϋποθέσεων, όπως περιορισμοί ή κίνητρα για τις οντότητες της Ένωσης, και παράλληλα να περιορίζουν τη στρέβλωση της ενιαίας αγοράς. Οι εν λόγω προϋποθέσεις επιλεξιμότητας μπορούν να έχουν τη μορφή:
 - α) περιορισμών συμμετοχής και επιδόσεων που απαιτούν από τις συμμετέχουσες οντότητες να εγκαθίστανται, να χρησιμοποιούν εγκαταστάσεις ή να ασκούν δραστηριότητες στα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, σε άλλες επιλέξιμες χώρες. Το πρόγραμμα εργασίας ή τα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να καθορίζουν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω περιορισμών συμμετοχής και επιδόσεων·
 - β) περιορισμών μεταφοράς που απαιτούν από τους αποδέκτες χρηματοδότησης από το ΕΤΑ, κατά τη διάρκεια ή εντός 5 ημερολογιακών ετών από τη λήξη μιας δράσης, να μη μεταφέρουν άμεσα ή έμμεσα το σύνολο πράξεων, αποτελεσμάτων ή συναφών δικαιωμάτων πρόσβασης και χρήσης ή ορισμένες πράξεις, ορισμένα αποτελέσματα ή συναφή δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης αδειών, από επιλέξιμο κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα σε μη επιλέξιμη τρίτη χώρα. Διαφορετικά, η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί να μειωθεί και να ανακτηθεί πλήρως ή εν μέρει. Το πρόγραμμα εργασίας ή τα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να περιέχουν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω περιορισμών μεταφοράς·

- γ) περιορισμών στην προμήθεια και το περιεχόμενο που απαιτούν από τους αποδέκτες χρηματοδότησης από το ΕΤΑ να διασφαλίζουν ορισμένη ελάχιστη χρήση ή πορισμό εξοπλισμού, προμηθειών και υλικών, ή συστατικών στοιχείων τους, που χρησιμοποιούνται για τη δράση από επιλέξιμες οντότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α) και β), εκτός εάν οι εν λόγω προμήθειες και υλικά δεν μπορούν εύλογα να αποτελέσουν αντικείμενο πορισμού από τις εν λόγω επιλέξιμες οντότητες. Το πρόγραμμα εργασίας ή τα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να καθορίζουν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω περιορισμών προμήθειας και περιεχομένου·
- δ) περιορισμών ελέγχου που απαιτούν από τους αποδέκτες χρηματοδότησης από το ΕΤΑ να αποκτήσουν και/ή να διατηρήσουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν, χωρίς περιορισμούς επιβαλλόμενους από μη επιλέξιμες οντότητες, σχετικά με τη δημιουργία και τη χρήση αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένων της νομικής εξουσίας και της πρακτικής ικανότητας τροποποίησης, αντικατάστασης ή αφαίρεσης συστατικών στοιχείων αποτελεσμάτων που υπόκεινται σε περιορισμούς επιβαλλόμενους από μη επιλέξιμες οντότητες ή τρίτες χώρες. Το πρόγραμμα εργασίας ή τα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να περιέχουν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω περιορισμών της αρχής σχεδιασμού.
3. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που επηρεάζουν την ασφάλεια, την άμυνα ή τη δημόσια τάξη, ιδίως όσον αφορά στρατηγικούς πόρους και συμφέροντα της Ένωσης ή των κρατών μελών της, πρέπει να υπόκεινται σε περιορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 136 του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι εν λόγω περιορισμοί επιλεξιμότητας μπορούν, ειδικότερα, να περιλαμβάνουν:
- α) όσον αφορά τις συμμετέχουσες οντότητες, περιορισμούς ως προς τις δομές εκτελεστικής διαχείρισης και περιορισμούς ιδιοκτησίας και ελέγχου που περιστελλουν τη συμμετοχή όλων των οντοτήτων ή ορισμένων εξ αυτών σε όσες διαθέτουν δομή εκτελεστικής διαχείρισης, καθώς και στην ιδιοκτησία και τον έλεγχο από φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, σε άλλες επιλέξιμες χώρες·

- β) όσον αφορά τις δραστηριότητες που υλοποιούνται, περιορισμοί ως προς τον τόπο εκτέλεσης, τη χρήση εγκαταστάσεων ή τον εξοπλισμό που περιστέλλουν τη χρήση για όλες ή ορισμένες δραστηριότητες στα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, σε άλλες επιλέξιμες χώρες ή κατάγονται από αυτά ή αυτές·
- γ) όσον αφορά άλλους περιορισμούς ασφάλειας, περιορισμούς ως προς ελέγχους ασφάλειας και εκτιμήσεις κινδύνων, εξουσιοδοτήσεις ασφάλειας, περιορισμούς δικαιωμάτων μεταβίβασης και πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης αδειών για τη διασφάλιση κατάλληλων εγγυήσεων για όλα τα αποτελέσματα ή ορισμένα απ' αυτά και άλλες πληροφορίες που παράγονται ή χρησιμοποιούνται από τη δράση.]

Άρθρο 11

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το ΕΤΑ

1. Το ΕΤΑ μπορεί να είναι ανοικτό στη συμμετοχή των ακόλουθων τρίτων χωρών, μέσω πλήρους ή μερικής σύνδεσης με αυτό, σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 3 και εφαρμόζονται:
 - α) στα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη Συμφωνία για τον ΕΟΧ, καθώς και στα πολύ μικρά ευρωπαϊκά κράτη (Άγιος Μαρίνος, Ανδόρα, Βατικανό και Μονακό), σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στις σχετικές συμφωνίες·
 - β) στις υπό προσχώρηση χώρες, τις υποψήφιες χώρες και τα δυνάμει υποψήφια μέλη, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους στα προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια, πρωτόκολλα και αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·

- γ) στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους στα προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια, πρωτόκολλα και αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·
- δ) σε άλλες τρίτες χώρες, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται σε ειδική διεθνή συμφωνία η οποία καλύπτει τη συμμετοχή της τρίτης χώρας σε οποιοδήποτε πρόγραμμα της Ένωσης.

2. Οι συμφωνίες για τους σκοπούς της συμμετοχής στο ΕΤΑ που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

- α) διασφαλίζουν δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας που συμμετέχει στο ΕΤΑ·
- β) καθορίζουν τους όρους συμμετοχής στα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού των χρηματοδοτικών συνεισφορών —οι οποίες συνίστανται σε επιχειρησιακή συνεισφορά και τέλος συμμετοχής— στο ΕΤΑ και στις γενικές διοικητικές δαπάνες του·
- γ) δεν παρέχουν στην τρίτη χώρα εξουσίες λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος·
- δ) εγγυώνται τα δικαιώματα της Ένωσης για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών της συμφερόντων·
- ε) κατά περίπτωση, διασφαλίζουν την προστασία των στρατηγικών συμφερόντων, των συμφερόντων ασφάλειας, άμυνας και δημόσιας τάξης της Ένωσης και των κρατών μελών.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο δ), η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και εγγυάται ότι οι αποφάσεις που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση σε πρόσωπα που δεν είναι κράτη κατά την έννοια του άρθρου 299 της ΣΛΕΕ, καθώς και οι διατάξεις και οι διατάξεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι εκτελεστές.
4. Χωριστές ειδικές συμφωνίες μπορούν να συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 218 της ΣΛΕΕ για δραστηριότητες στο πλαίσιο του ΕΤΑ που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παροχή ασφαλών υπηρεσιών και κρίσιμων περιουσιακών στοιχείων στην Ένωση.

Άρθρο 12

Υλοποίηση και μορφές της ενωσιακής στήριξης

1. Το ΕΤΑ υλοποιείται μέσω προγραμμάτων εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα προγράμματα εργασίας είναι ετήσια ή πολυετή. Η υλοποίηση του ΕΤΑ μέσω πολυετών προγραμμάτων εργασίας προτιμάται ανάλογα με τη φύση και τον στόχο των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται.
2. Το ΕΤΑ υλοποιείται σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση με τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του εν λόγω κανονισμού.
3. Με την επιφύλαξη των κανόνων που ορίζονται στο άρθρο 53α, οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ συμμορφώνονται με τις γενικές διατάξεις του ΕΤΑ, όπως ορίζονται στα κεφάλαια I και II του παρόντος κανονισμού, οι οποίες, σε περίπτωση σύγκρουσης, υπερισχύουν οποιωνδήποτε άλλων κανόνων που αφορούν τις δραστηριότητες ή μεταγενέστερων εκτελεστικών πράξεων.

4. Όταν οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ αφορούν περισσότερους από έναν ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, το πρόγραμμα εργασίας μπορεί, βάσει του ποιοι από τους εφαρμοστέους κανόνες είναι καταλληλότεροι για τη φύση και τα ειδικά χαρακτηριστικά της εν λόγω δραστηριότητας και, κατά περίπτωση, ποια συνιστώσα υπερισχύει, να διευκρινίζει ότι η διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής πρέπει να υλοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες για έναν από τους σχετικούς ειδικούς στόχους που ορίζονται στα κεφάλαια IV έως VII του παρόντος κανονισμού, επιπλέον του δημοσιονομικού κανονισμού και των γενικών κανόνων που ορίζονται στα κεφάλαια I και II του παρόντος κανονισμού. Για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 2), εφαρμόζονται οι κανόνες που ορίζονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου VII.
5. Σύμφωνα με το άρθρο 192 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι επιχορηγήσεις χορηγούνται στο πλαίσιο ανοικτών και ανταγωνιστικών διαδικασιών κατόπιν δημοσίευσης προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 198 του εν λόγω κανονισμού, συμπεριλαμβανομένου του στοιχείου ε).
6. Η ενωσιακή στήριξη μπορεί να παρέχεται υπό οποιαδήποτε μορφή προβλέπεται στον δημοσιονομικό κανονισμό, ιδίως με επιχορηγήσεις, βραβεία, προμήθειες, μη χρηματοοικονομικές δωρεές, δημοσιονομικές εγγυήσεις ή χρηματοδοτικά μέσα.
7. Όταν η ενωσιακή στήριξη παρέχεται με τη μορφή δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικών μέσων, μεταξύ άλλων όταν συνδυάζονται με άλλες μορφές μη επιστρεπτέας στήριξης σε συνδυαστικές πράξεις, η στήριξη αυτή υλοποιείται σύμφωνα με τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού.

8. Όταν η ενωσιακή χρηματοδότηση παρέχεται με τη μορφή επιχορήγησης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που συνδυάζεται σε συνδυαστικές πράξεις με άλλες μορφές επιστρεπτέας στήριξης που δεν στηρίζονται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, η χρηματοδότηση παρέχεται σύμφωνα με τον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού και με τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού ή, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, με τη μορφή απλουστευμένων επιλογών κόστους. Η χρηματοδότηση μπορεί επίσης να παρέχεται με τη μορφή επιστροφής των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών όταν οι στόχοι μιας δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν με άλλο τρόπο ή όταν η εν λόγω μορφή είναι αναγκαία για να καταστούν δυνατές άλλες πηγές χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης από τα κράτη μέλη.
9. Σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, για δράσεις που υλοποιούν δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να απαρτίζεται εν μέρει ή εν όλω από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.
10. Οι συνεισφορές σε μηχανισμό αλληλασφάλισης που ορίζεται στο άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων Ευρώπη»] μπορούν να καλύπτουν τον κίνδυνο που συνδέεται με την ανάκτηση ποσών που οφείλονται από αποδέκτες και θεωρούνται επαρκής εγγύηση βάσει του άρθρου 155 του δημοσιονομικού κανονισμού. Καμία συμπληρωματική εγγύηση ή ασφάλεια δεν γίνεται δεκτή από δικαιούχους, ούτε τους επιβάλλεται.
11. Όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3, μέρη του ΕΤΑ μπορούν να υλοποιούνται μέσω ευρωπαϊκών συμπράξεων, σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 11 του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία, και να προσδιορίζονται και να συμφωνούνται σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη.

- 11α. Όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3, μέρη του ΕΤΑ μπορούν να υλοποιούνται μέσω του πλαισίου πολυκρατικών έργων που θεσπίζεται σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2022/2481, συμπεριλαμβανομένων ιδίως εκείνων που υλοποιούνται μέσω των κοινοπραξιών ευρωπαϊκής ψηφιακής υποδομής.
12. Επιπλέον των λόγων που καθορίζονται στο άρθρο 132 του δημοσιονομικού κανονισμού, στις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής και στις προκύπτουσες νομικές δεσμεύσεις προβλέπεται η δυνατότητα λύσης μιας νομικής δέσμευσης όταν δεν είναι καθόλου πιθανό να επιτευχθούν οι στόχοι της δράσης ή να επιτευχθούν εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων ή όταν η δράση έχει καταστεί άνευ σημασίας σε επίπεδο πολιτικής.

Άρθρο 13

Προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ

1. Η Επιτροπή προστατεύει τις διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ (ΔΠΕΕ) σύμφωνα με τους κανόνες ασφάλειας της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής⁴².
2. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι προσφέρει βαθμό προστασίας των ΔΠΕΕ ισοδύναμο με εκείνον που προβλέπουν οι κανόνες ασφάλειας που ορίζονται στην απόφαση 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου⁴³.
- 2α. Ανταλλαγή ΔΠΕΕ μπορεί να πραγματοποιείται μόνο με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς που έχουν συνάψει συμφωνία με την Ένωση σχετικά με την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών, η οποία είναι εν ισχύ και εφαρμόζεται.
- 2β. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2α, σε φυσικό πρόσωπο που διαμένει σε τρίτη χώρα ή σε νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα μπορεί να παρέχεται πρόσβαση σε ΔΠΕΕ όταν κρίνεται αναγκαίο κατά περίπτωση, ανάλογα με τη φύση και το περιεχόμενο των σχετικών πληροφοριών, την ανάγκη γνώσης του αποδέκτη και τον βαθμό ωφέλειας για την Ένωση.

⁴² Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

⁴³ Απόφαση του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 274 της 15.10.2013, σ. 1).

- 2γ. Όταν οι συμβάσεις ή οι συμφωνίες επιχορήγησης περιλαμβάνουν, απαιτούν ή περιέχουν ΔΠΕΕ, οι αρμόδιες αρχές ανάθεσης ή επιχορήγησης προσδιορίζουν στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή προσφορών τα μέτρα και τις απαιτήσεις που είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας των εν λόγω πληροφοριών.
- 2δ. Για την προστασία των ΔΠΕΕ, οι αρχές ανάθεσης ή επιχορήγησης διασφαλίζουν ότι οι υποχρεώσεις των αναδόχων ή των δικαιούχων όσον αφορά την προστασία των ΔΠΕΕ που χρησιμοποιούνται ή δημιουργούνται κατά την εκτέλεση συμβάσεων ή συμφωνιών επιχορήγησης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των εν λόγω συμβάσεων ή συμφωνιών επιχορήγησης. Οι ειδικές ανά σύμβαση ή επιχορήγηση απαιτήσεις ασφάλειας περιγράφονται σε έγγραφο θεμάτων ασφαλείας (ΕΘΑ). Κατά περίπτωση, οι ειδικές ανά πρόγραμμα ή έργο απαιτήσεις ασφαλείας περιγράφονται σε εντολές ασφαλείας προγράμματος ή έργου (PSI).
- 2ε. Για να διασφαλιστεί ότι οι ΔΠΕΕ διαβαθμίζονται με συνεπή τρόπο, η Επιτροπή καταρτίζει οδηγούς διαβαθμίσεων ασφαλείας με τη βοήθεια εμπειρογνομόνων ασφαλείας που διορίζονται από τα κράτη μέλη ή από συνδεδεμένες χώρες στο έδαφος των οποίων είναι εγκατεστημένοι οι δικαιούχοι ή οι ανάδοχοι.
3. Τα συστήματα ανταλλαγής που έχουν λάβει διαπίστευση ασφαλείας από αρμόδια αρχή διαπίστευσης ασφαλείας για την προστασία των ΔΠΕΕ στο απαιτούμενο επίπεδο διαβάθμισης ασφαλείας χρησιμοποιούνται για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής ΔΠΕΕ με τα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, με άλλους αποδέκτες, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών αναδόχων και δικαιούχων.
4. Τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης έχουν πρόσβαση σε μη διαβαθμισμένες πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, την εκτέλεση συμβάσεων ή συμφωνιών επιχορήγησης, συμπεριλαμβανομένων της υποβολής εκθέσεων και των πληρωμών, καθώς και για τη διενέργεια ελέγχων, αξιολογήσεων, λογιστικών ελέγχων και ερευνών.
- 4α. Πρόσβαση σε ΔΠΕΕ μπορούν να έχουν μόνο τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης που για τον χειρισμό και την αποθήκευση ΔΠΕΕ έχουν θεσπίσει κανόνες και διαδικασίες ασφαλείας που διασφαλίζουν επίπεδο προστασίας ισοδύναμο με εκείνο που διασφαλίζεται από την Επιτροπή ή το Συμβούλιο, κατά περίπτωση. Η πρόσβαση σε ΔΠΕΕ χορηγείται μόνο με βάση την ανάγκη γνώσης σε άτομο που έχει άδεια πρόσβασης σε ΔΠΕΕ στο αντίστοιχο επίπεδο, κατά περίπτωση.

Άρθρο 13α

Προστασία των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής

1. Σε όλα τα στάδια των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του ΕΤΑ που περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, ο χειρισμός των διοικητικών πληροφοριών οι οποίες είναι μη διαβαθμισμένες και αναγκαίες για την αξιολόγηση, τη χορήγηση ή τον λογιστικό έλεγχο της ενωσιακής στήριξης και οι οποίες περιορίζονται σε νομικές, οικονομικές και διαδικαστικές πληροφορίες, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:
 - α) οι πληροφορίες θεωρείται ότι καλύπτονται από την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου·
 - β) οι πληροφορίες είναι προσβάσιμες μόνο σε αποδέκτες με ανάγκη γνώσης·
 - γ) η ηλεκτρονική διαβίβαση των πληροφοριών κρυπτογραφείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αποστέλλουσας οντότητας·
 - δ) οι χρήστες συστήματος επικοινωνίας και πληροφοριών (CIS) που χειρίζονται τις εν λόγω πληροφορίες ταυτοποιούνται πριν τους χορηγηθεί πρόσβαση σε CIS και επαληθεύεται η ταυτότητά τους με επίπεδο βεβαιότητας κατάλληλο για το επίπεδο του εκτιμώμενου κινδύνου·
 - ε) οι πληροφορίες διατηρούνται υπό τον έλεγχο υπεύθυνου κατόχου.

ΤΜΗΜΑ 3

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 13β

Στρατηγικός συμβουλευτικός ρόλος της γενικής επιτροπής του ΕΤΑ

1. Η γενική επιτροπή του ΕΤΑ που ορίζεται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο α), επιπλέον του ρόλου της ως επιτροπής κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, συμβουλεύει την Επιτροπή και διατυπώνει συστάσεις σχετικά με:
 - α) τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες του ΕΤΑ, λαμβανομένων υπόψη των γενικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού·

- α-α) μακροπρόθεσμες τάσεις ανταγωνιστικότητας, τομείς αδυναμιών της αγοράς και καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων·
 - β) τη στήριξη σε ΜΜΕ, νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής λιγότερο έμπειρων οντοτήτων στο ΕΤΑ·
 - γ) τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών με την αξιοποίηση ευκαιριών που απορρέουν από τους στόχους και τις προτεραιότητες των εθνικών βιομηχανικών πολιτικών τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία και τη διεύρυνση της συμμετοχής σε ολόκληρη την Ένωση·
 - γ-α) την ανάγκη προσαρμογής των προτεραιοτήτων στις εξελισσόμενες οικονομικές συνθήκες·
 - γ-β) την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ της έρευνας, της καινοτομίας και της βιομηχανικής πολιτικής για την επίτευξη ολοκληρωμένης προσέγγισης καθ' όλη την επενδυτική διαδρομή.
2. Η γενική επιτροπή του ΕΤΑ μπορεί επίσης να ανταλλάσσει πληροφορίες για θέματα που σχετίζονται με τον παρόντα κανονισμό.
- 2α. Στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η γενική επιτροπή του ΕΤΑ εξετάζει, μεταξύ άλλων, τον προσανατολισμό που περιλαμβάνεται στις πράξεις που εκδίδονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, την ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα, τις συστάσεις που παρέχει το συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων στο πλαίσιο των θεματικών πλατφορμών.
3. Κατά την πρώτη συνεδρίασή της στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου, βάσει πρότασης της Επιτροπής, η γενική επιτροπή του ΕΤΑ θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό ο οποίος εφαρμόζεται όταν η γενική επιτροπή του ΕΤΑ ενεργεί στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου.

4. Οι συνεδριάσεις της γενικής επιτροπής του ΕΤΑ στο πλαίσιο του στρατηγικού συμβουλευτικού της ρόλου πραγματοποιούνται ως εξής:
- i) Η γενική επιτροπή του ΕΤΑ, στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου, πραγματοποιεί τακτικές συνεδριάσεις τουλάχιστον μία φορά ανά έτος και περισσότερες εάν ζητηθεί από τα κράτη μέλη με απλή πλειοψηφία. Η Επιτροπή συγκαλεί τις συνεδριάσεις και καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, κατόπιν διαβούλευσης με τα μέλη της γενικής επιτροπής του ΕΤΑ, σύμφωνα με τον συμβουλευτικό ρόλο της γενικής επιτροπής του ΕΤΑ δυνάμει του παρόντος κανονισμού και σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού της. Διοργανώνονται κοινές συνεδριάσεις μεταξύ της γενικής επιτροπής του ΕΤΑ στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου και της στρατηγικής σύνθεσης της επιτροπής δυνάμει του άρθρου 17β της [απόφασης του Συμβουλίου – «Ορίζων Ευρώπη» 2025/0544] στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου, για την εξέταση ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με τις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται από τη συνιστώσα «Ανταγωνιστικότητα» του πυλώνα II του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».
 - ii) Εκτός από τις τακτικές συνεδριάσεις που περιγράφονται στο σημείο i), πριν από την προετοιμασία των πρώτων προγραμμάτων εργασίας και τρία έτη μετά την έναρξη του προγράμματος, η γενική επιτροπή του ΕΤΑ πραγματοποιεί στρατηγική συνεδρίαση σε κατάλληλο επίπεδο, προκειμένου να διατυπώσει συστάσεις σχετικά με τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες για την υλοποίηση του ΕΤΑ σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3. Για τα σημεία της ημερήσιας διάταξης που αφορούν ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος σχετικά με τις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται από τη συνιστώσα «Ανταγωνιστικότητα» του πυλώνα II του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», θα πραγματοποιείται κοινή συνεδρίαση με τη στρατηγική σύνθεση της επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 17β της [απόφασης του Συμβουλίου για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» 2025/0544], η οποία θα ενεργεί στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου.

- iii) Για την προετοιμασία των στρατηγικών συνεδριάσεων που αναφέρονται στο σημείο ii), τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν στρατηγική συμβολή σε πρώιμο στάδιο σχετικά με τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση για το ΕΤΑ, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα σχετικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων τάσεων ανταγωνιστικότητας και των τομέων αδυναμίας της αγοράς. Η Επιτροπή καταρτίζει πολυετές στρατηγικό έγγραφο του ΕΤΑ σχετικά με τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες για το ΕΤΑ, το οποίο καλύπτει και τις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται από τη συνιστώσα «Ανταγωνιστικότητα» του πυλώνα II του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, καθώς και τις σχετικές αναλύσεις και τα τεκμηριωμένα στοιχεία που υποβάλλουν άλλοι συμφεροντούχοι, κατά περίπτωση. Το έγγραφο αυτό συζητείται στις στρατηγικές συνεδριάσεις που αναφέρονται στο σημείο ii).
- iv) Οι συστάσεις που προκύπτουν από τη συζήτηση κατά τις στρατηγικές συνεδριάσεις που αναφέρονται στο σημείο ii) λαμβάνονται υπόψη, χωρίς δέσμευση της Επιτροπής, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 14

Συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ

1. Συγκροτείται συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ.
2. Τα μέλη του συμβουλίου συμφεροντούχων του ΕΤΑ διορίζονται από την Επιτροπή, κατόπιν διαφανούς διαδικασίας και ανοιχτής πρόσκλησης υποβολής υποψηφιοτήτων ή εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ανάλογα με το ποιο κρίνει καταλληλότερο η Επιτροπή. Κατά τον διορισμό των μελών του συμβουλίου συμφεροντούχων του ΕΤΑ, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την ανάγκη διασφάλισης τομεακής ισορροπίας, με ιδιαίτερη προσοχή στους στρατηγικούς τομείς, στο είδος του οργανισμού, στη συμπερίληψη ιδιωτών επενδυτών, εκπροσώπων της βιομηχανίας και εμπειρογνομώνων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, π.χ. από την ακαδημαϊκή κοινότητα, καθώς και στο μέγεθος, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων των ΜΜΕ, στην εμπειρογνωσία, στο φύλο, στην ηλικία και στη γεωγραφική κατανομή. Η θητεία των μελών του συμβουλίου περιορίζεται στα τέσσερα έτη και μπορεί να ανανεωθεί άπαξ. Τα μέλη του συμβουλίου ενεργούν με ακεραιότητα και εντιμότητα.

3. Η Επιτροπή θεσπίζει τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την επιλογή και τη δομή, τις αποδοχές, τον εσωτερικό κανονισμό, τις συγκρούσεις συμφερόντων και την εμπιστευτικότητα όσον αφορά το συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ. Τα μέλη του συμβουλίου συμφεροντούχων του ΕΤΑ δεσμεύονται από τους κανόνες αυτούς.
4. Το συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ, το οποίο ενημερώνεται από παρατηρητήριο για τις αναδυόμενες τεχνολογίες, παρέχει συμβουλές σχετικά με τη γενική κατεύθυνση για το ΕΤΑ, όσον αφορά:
 - α) τις μακροπρόθεσμες τάσεις της ανταγωνιστικότητας, και τους τομείς των αδυναμιών της αγοράς και καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν κατά την υλοποίηση του ΕΤΑ·
 - β) τον προσδιορισμό στρατηγικών χαρτοφυλακίων έργων εντός και μεταξύ των δραστηριοτήτων του ΕΤΑ.

Για τους σκοπούς της παροχής συμβουλών σύμφωνα με το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, το συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ μπορεί να απαρτίζεται από διάφορες συνθέσεις με γνώμονα την πολιτική.

- 4α. Οι συμβουλές που παρέχονται από το συμβούλιο συμφεροντούχων του ΕΤΑ κοινοποιούνται στη γενική επιτροπή του ΕΤΑ που αναφέρεται στο άρθρο 13β.

Άρθρο 14α

Θεματικές πλατφόρμες

Η Επιτροπή διαθέτει συνεργατικές θεματικές πλατφόρμες για να διασφαλίσει τη διαβούλευση με συμφεροντούχους κατά την ανάπτυξη των πολυετών προγραμμάτων εργασίας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει διαθεματικές διαβουλεύσεις για τη διασφάλιση της συνοχής μεταξύ των προγραμμάτων εργασίας σε θέματα οριζόντιου χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά τις ΜΜΕ.

Επιτροπή επενδύσεων στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ

5. Συγκροτείται πλήρως ανεξάρτητη επιτροπή επενδύσεων στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ (στο εξής: επιτροπή επενδύσεων).
6. Η επιτροπή επενδύσεων συνεδριάζει υπό διαφορετικές συνθήσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στα σκέλη πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2. Η δομή κάθε σύνθεσης διασφαλίζει την εκπροσώπηση ευρείας εμπειρογνωσίας στους οικονομικούς και τεχνολογικούς τομείς τους οποίους αφορά το συγκεκριμένο σκέλος πολιτικής, καθώς και στις γεωγραφικές αγορές της Ένωσης και στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Η δομή της επιτροπής χαρακτηρίζεται από ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων.
 - 6α. Η επιτροπή επενδύσεων εκτελεί τα καθήκοντά της με αμεροληψία και προς το αποκλειστικό συμφέρον του ΕΤΑ. Τα μέλη της επιτροπής επενδύσεων δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν οδηγίες από τους εταίρους υλοποίησης, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τα κράτη μέλη ή οποιονδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα.
7. Η επιτροπή επενδύσεων εξετάζει τις προτάσεις για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις, οι οποίες μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων-πλαίσιων, που υποβάλλονται από εταίρους υλοποίησης για κάλυψη στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ και επαληθεύει τη συμμόρφωσή τους με τους ισχύοντες κανόνες στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ και με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, άρθρο 212 παράγραφος 2 στοιχείο α), λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση σε υψηλότερα επίπεδα κινδύνων που είναι σε θέση ή πρόθυμοι να αποδεχθούν οι ιδιωτικοί οικονομικοί φορείς, και στοιχεία β), δ) και η). Κατά την εξέτασή της, η επιτροπή επενδύσεων λαμβάνει υπόψη τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 και τις επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές. Η επιτροπή επενδύσεων, αφού ολοκληρώσει την εξέτασή της, αποφασίζει σχετικά με την έγκριση των προτεινόμενων χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων για κάλυψη στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ.

- 7α. Η Επιτροπή θεσπίζει τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την επιλογή και τη δομή, τις αποδοχές, τον εσωτερικό κανονισμό, τις συγκρούσεις συμφερόντων και την εμπιστευτικότητα για την επιτροπή επενδύσεων.

Άρθρο 14γ

Συμβουλευτική επιτροπή στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ

- 7α-α. Συγκροτείται συμβουλευτική επιτροπή στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ (στο εξής: συμβουλευτική επιτροπή).
8. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε εταίρο υλοποίησης και έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος. Η συμβουλευτική επιτροπή επανεξετάζει τις επιδόσεις και τον αντίκτυπο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, συμπεριλαμβανομένων των συνεισφορών των κρατών μελών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, και άλλων προγραμμάτων της ΕΕ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 2, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που παρέχει η Επιτροπή σε ετήσια βάση σχετικά με την εφαρμογή του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, μεταξύ άλλων την επιτευχθείσα μόχλευση, το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων και την αξιολόγηση της επάρκειας του συντελεστή προβλέψεων δημοσιονομικής εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού και σχετικά με τη συμβουλευτική έργων, με σκοπό τη συνολική συνοχή του ΕΤΑ. Η συμβουλευτική επιτροπή παρέχει συμβουλές σχετικά με τον σχεδιασμό χρηματοπιστωτικών προϊόντων, την αξιοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης για τη στήριξη των προτεραιοτήτων και πρωτοβουλιών της ΕΕ σε επίπεδο πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού επέκτασης που αναφέρεται στο άρθρο 22, και σχετικά με τη στρατηγική και επιχειρησιακή κατεύθυνση στον τομέα αρμοδιότητάς της, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τις επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες της Ένωσης για τη βιομηχανία και την ανταγωνιστικότητα. Παρέχει επίσης συμβουλές σχετικά με τον συντονισμό με το ΕΣΚ για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας με άλλη ενωσιακή χρηματοδότηση ή ιδιωτικές επενδύσεις. Της συμβουλευτικής επιτροπής προεδρεύει εκπρόσωπος της Επιτροπής. Αντιπρόεδρος είναι ο εκπρόσωπος του Ομίλου ΕΤΕπ.

9. Η Επιτροπή θεσπίζει τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη δομή, τον εσωτερικό κανονισμό, τις συγκρούσεις συμφερόντων και την εμπιστευτικότητα για το συμβούλιο στρατηγικών ενδιαφερόμενων μερών του ΕΤΑ.
10. Η Επιτροπή καθιερώνει τακτικούς διαλόγους επανεξέτασης των πολιτικών με κάθε εταίρο υλοποίησης για να συζητά την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και των χρηματοδοτικών ρυθμίσεων και να συμμετέχει στις σχετικές εξελίξεις πολιτικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΤΑ

ΤΜΗΜΑ 1

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 15

Προγράμματα εργασίας

1. Τα προγράμματα εργασίας του άρθρου 12 καθορίζουν:
 - α) δράσεις και σχετικό προϋπολογισμό από το ΕΤΑ, καθώς και δράσεις που καθορίζονται στο ειδικό μέρος των προγραμμάτων εργασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 2·
 - β) μέσα και μορφές χρηματοδότησης·
 - γ) κριτήρια επιλεξιμότητας και, κατά περίπτωση, κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής·
 - δ) ενιαίο ποσοστό συγχρηματοδότησης ανά δράση για επιχορηγήσεις πραγματικών δαπανών·
 - ε) δράσεις στις οποίες εφαρμόζεται ο μηχανισμός αλληλασφάλισης δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»]·
 - στ) κανόνες που εφαρμόζονται σε δράσεις που αφορούν περισσότερους του ενός ειδικούς στόχους·

- ζ) δράσεις στις οποίες εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες, ιδίως όσον αφορά την κυριότητα, την εκμετάλλευση και τη διάδοση, τη μεταβίβαση και την αδειοδότηση, καθώς και τα δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματα·
 - η) δράσεις που επωφελούνται από τους μηχανισμούς που ορίζονται στο άρθρο 20· και τους λόγους που δικαιολογούν την εφαρμογή των εν λόγω μηχανισμών·
 - η-α) κατά περίπτωση, τη δυνατότητα απονομής σφραγίδας ανταγωνιστικότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 8, και τυχόν πρόσθετους όρους για την εν λόγω απονομή, εάν υπάρχουν·
 - η-β) κατά περίπτωση, τη χρήση εργαλείων συντονισμού των βιομηχανικών πολιτικών, όπως αναφέρεται στα άρθρα 16 έως 19 του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων κανόνων για τη χρήση των εν λόγω εργαλείων στις συγκεκριμένες περιπτώσεις·
 - η-γ) κατά περίπτωση, τις ειδικές εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ).
- 1α. Η Επιτροπή εγκρίνει, με εκτελεστικές πράξεις, τα προγράμματα εργασίας για την υλοποίηση των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και τις οριζόντιες δραστηριότητες που αναφέρονται στο κεφάλαιο III. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
2. Τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1α ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος τις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 του [προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»], καθώς και τον ειδικό προϋπολογισμό τους.
- 2α. Τα προγράμματα εργασίας περιγράφουν σε ειδικό μέρος τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να στηρίξουν τις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 29 και τα ειδικά προσαρμοσμένα σε αυτό μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συμμετοχής των ΜΜΕ.
6. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης που αφορούν την άμεση αντίδραση σε κρίση ή άλλες παρόμοιες εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει πρόγραμμα εργασίας με εκτελεστικές πράξεις άμεσης εφαρμογής σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 83 παράγραφος 4.

Άρθρο 16

Δημιουργία αξιακών αλυσίδων της ενιαίας αγοράς

1. Προκειμένου να προωθηθεί η ανθεκτικότητα των αξιακών αλυσίδων της Ένωσης και να ενισχυθεί η ενιαία αγορά, τα προγράμματα εργασίας μπορούν, για στρατηγικούς τομείς, να περιλαμβάνουν ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για την κλιμάκωση αξιακών αλυσίδων στους συγκεκριμένους τομείς, οι οποίες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανθεκτικότητα και την οικονομική ασφάλεια της Ένωσης, καθώς ενισχύονται και διαφυλάσσονται κρίσιμες αξιακές αλυσίδες της Ένωσης και διαφοροποιούνται οι πηγές εφοδιασμού, μεταξύ άλλων από ολοκληρωμένες αξιακές αλυσίδες της Ένωσης.
 - 1α. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στηρίζουν τόσο την προετοιμασία έργων όσο και την προσέλκυση πρόσθετων δημόσιων και, ιδίως, ιδιωτικών κεφαλαίων για την ένταξη προμηθευτών, κατασκευαστών και φορέων καινοτομίας από διαφορετικά κράτη μέλη και τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού.
 - 1β. Το πρόγραμμα εργασίας μπορεί να προβλέπει ειδικές προσκλήσεις που απευθύνονται σε ΜΜΕ ή να περιλαμβάνει ειδικά μέτρα για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ στις κοινοπραξίες, με σκοπό την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας και τη διεύρυνση της συμμετοχής σε ολόκληρη την Ένωση. Οι προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο των εν λόγω προσκλήσεων αξιολογούνται με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 9α παράγραφος 1.

Άρθρο 17

Πρωτοπόροι της ΕΕ στον τομέα της τεχνολογίας

1. Τα προγράμματα εργασίας μπορούν να περιλαμβάνουν ειδικές διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής δύο σταδίων, με προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, για τον εντοπισμό και τη στήριξη των πρωτοπόρων της ΕΕ στον τομέα της τεχνολογίας μέσω κοινοπραξιών με βιομηχανικό προσανατολισμό οι οποίες θα αξιοποιούν τον ρόλο των εν λόγω πρωτοπόρων ως κινητήριων δυνάμεων καινοτομίας και εξαγωγών, και για την ενίσχυση της θέσης τους ως προς τον ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και της θέσης των Ευρωπαίων εταίρων και προμηθευτών τους που είναι ΜΜΕ, με επενδύσεις σε νέες λύσεις και με τον εντοπισμό των σχετικών εταίρων. Μπορεί να υποστηριχτεί η προετοιμασία των έργων, καθώς και η προσέλκυση πρόσθετων δημόσιων και ιδίως, ιδιωτικών κεφαλαίων.

2. Στο πρώτο στάδιο των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, μπορεί να δημοσιεύεται ανοικτή, ανταγωνιστική και διαφανής πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προϊόντα, έργα ή υπηρεσίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης εν γένει, ή σε συγκεκριμένο τομέα, χωρίς να προσδιορίζεται το είδος των δραστηριοτήτων ή το μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί.
3. Στο δεύτερο στάδιο των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που αναφέρονται στην παράγραφο 2, υποστηρίζεται η ανάλυση και η προσέλκυση πρόσθετων δημόσιων και, ιδίως, ιδιωτικών κεφαλαίων.
4. Οι προτάσεις και οι προσφορές που υποβάλλονται στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αξιολογούνται και κατατάσσονται βάσει κριτηρίων ανάθεσης/χορήγησης/απονομής σύμφωνα με το άρθρο 9α.
5. Η επιτροπή αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 153 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζει το καταλληλότερο μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού και προτείνει το μέγιστο ποσό και τη μορφή της συνεισφοράς της Ένωσης.

Άρθρο 18

Δράσεις εντατικοποίησης της παραγωγής

1. Σύμφωνα με το άρθρο 196 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι χρηματοδοτικές συνεισφορές μπορούν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν απαιτείται για την υλοποίηση κατασκευαστικών έργων αναγκαίων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ένωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β), ή των δραστηριοτήτων που απαιτούνται για τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της ανθεκτικότητας ή της συνέχειας των υπηρεσιών για τη στήριξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ), να χορηγούνται σε δράσεις που ξεκίνησαν ως και 9 μήνες πριν από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης για τις εν λόγω δράσεις.
2. Τα προγράμματα εργασίας ή τα έγγραφα που σχετίζονται με τις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής καθορίζουν πρόσθετους όρους, ώστε να διασφαλιστεί ότι η στήριξη είναι αναγκαία και αναλογική, εξασφαλίζει ότι η προσθετικότητα της χρηματοδότησης δεν επιτρέπει την υπεραντιστάθμιση και τη διπλή χρηματοδότηση, είναι προσωρινή, μειώνεται με την πάροδο του χρόνου και ακολουθεί ανταγωνιστικές και προσανατολισμένες στον αντίκτυπο διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής.

Άρθρο 19

[Συμπληρωματικές ενισχύσεις για ΣΕΚΕΕ]

1. [Το ΕΤΑ μπορεί να στηρίζει:
 - α) έργα που συμμετέχουν άμεσα σε ΣΕΚΕΕ εγκεκριμένο από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ·
 - β) τα έργα επακολούθησης που βασίζονται στα αποτελέσματα των ΣΕΚΕΕ, υπό την προϋπόθεση της πραγματοποίησης σημαντικών ιδιωτικών επενδύσεων.
2. Κάθε στήριξη του ΕΤΑ για ΣΕΚΕΕ της παραγράφου 1 υπόκειται στην προϋπόθεση της εθνικής συγχρηματοδότησης.]

Άρθρο 20

Ταχείες και στοχευμένες δράσεις για την ανταγωνιστικότητα

1. Προκειμένου να δημιουργηθεί ή να διευκολυνθεί η δυνατότητα ενωσιακής στήριξης σε δράσεις επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος ή που είναι ευαίσθητες από άποψη χρόνου, οι οποίες διαφορετικά δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες που εφαρμόζονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης ή στις τομεακές πολιτικές, τα προγράμματα εργασίας μπορούν να προσδιορίζουν ορισμένες διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, οι οποίες μπορούν να επωφεληθούν από ορισμένες προσθήκες, εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις από την εφαρμοστέα νομοθεσία, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής ή της υλοποίησης των υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων, υπό όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) η δράση είναι αναγκαία και κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων της δράσης σύμφωνα με τους γενικούς ή ειδικούς στόχους του προγράμματος·
 - β) η δράση δικαιολογείται δεόντως από επιτακτικό δημόσιο συμφέρον και/ή είναι ευαίσθητη από άποψη χρόνου, ή και τα δύο·
 - γ) η δράση δεν μπορεί άλλως να υλοποιηθεί αποτελεσματικά σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες που εφαρμόζονται στις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής.]

2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα μπορούν να εφαρμοστούν σε διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής:
- α) για τις επιχορηγήσεις, με την επιφύλαξη της χρήσης ανταγωνιστικών διαδικασιών, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 192 παράγραφος 1 και επιπλέον του άρθρου 198 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα προγράμματα εργασίας μπορούν σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις να ορίζουν ότι η διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής λαμβάνει τη μορφή στοχευμένης παρέμβασης με σκοπό:
- 1) να καθοριστεί το ανώτατο ποσό για το οποίο μπορούν να προσδιοριστούν και να απευθυνθεί πρόσκληση σε προτάσεις στις οποίες έχει απονεμηθεί η σφραγίδα ανταγωνιστικότητας του άρθρου 8 του παρόντος κανονισμού, αλλά οι οποίες δεν έχουν λάβει ενωσιακή χρηματοδότηση λόγω έλλειψης προϋπολογισμού. Οι αιτούντες μπορεί να κληθούν να υποβάλουν εκ νέου την πρότασή τους χωρίς πρόσκληση. Όταν η πρόταση υποβάλλεται εκ νέου χωρίς να έχει τροποποιηθεί ουσιωδώς, η χορηγούσα αρχή μπορεί να αποφασίσει να βασιστεί πλήρως στην προηγούμενη θετική αξιολόγηση και σε τυχόν ελέγχους που διενεργήθηκαν και δικαιολογητικά έγγραφα που υποβλήθηκαν σε προγενέστερο χρόνο. Οι λόγοι για την ανάθεση της επιμέρους δράσης τεκμηριώνονται δεόντως στην απόφαση ανάθεσης και ο κατάλογος των ανατεθεισών δράσεων δημοσιεύεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού· ή
 - 2) να προσδιοριστούν δράση και δικαιούχοι, ή τομέας πολιτικής και κατηγορίες δικαιούχων, και να καθοριστεί το ανώτατο ποσό για το οποίο μπορεί να ζητηθεί η υποβολή προτάσεων για επέκταση δράσεων στο πλαίσιο του ΕΤΑ ή άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, με σκοπό να συνεχιστούν ή να προστεθούν δραστηριότητες ή οντότητες ή να αναπτυχθούν αποτελέσματα περαιτέρω. Όταν οι δράσεις και οι δικαιούχοι δεν προσδιορίζονται μεμονωμένα στο πρόγραμμα εργασίας, οι λόγοι για την ανάθεση της επιμέρους δράσης τεκμηριώνονται δεόντως στην απόφαση ανάθεσης και ο κατάλογος των δράσεων που ανατίθενται δημοσιεύεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού. Η ανάθεση μπορεί να λάβει τη μορφή τροποποίησης της αρχικής δράσης με την προσθήκη νέων δραστηριοτήτων και την αύξηση της μέγιστης συνεισφοράς της Ένωσης· ή

- 3) να προσδιορίζει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου καμία από τις άλλες δράσεις που προβλέπονται στα σημεία 1) και 2) δεν θα μπορούσε να επιτύχει τον στόχο της δράσης, δράση δικαιολογημένου επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος για την Ένωση και τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες δικαιούχων που ενδέχεται να κληθούν να υποβάλουν πρόταση χωρίς πρόσκληση. Οι λόγοι για την ανάθεση της επιμέρους δράσης τεκμηριώνονται δεόντως στην απόφαση ανάθεσης και ο κατάλογος των δράσεων που ανατίθενται δημοσιεύεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- β) κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 199, 201 και 203 του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τις επιχορηγήσεις ή από το άρθρο 170 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) και παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού σχετικά με τις προμήθειες, τα προγράμματα εργασίας μπορούν σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις να ορίζουν ότι μια διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής λαμβάνει τη μορφή ταχύρρυθμης παρέμβασης με σκοπό:
- 1) να περιοριστούν οι απαιτήσεις για την απόφαση ανάθεσης και την υπογραφή των νομικών δεσμεύσεων σε προκαταρκτική αξιολόγηση των κριτηρίων ανάθεσης και αποκλεισμού. Σε αυτή την περίπτωση, η απόφαση ανάθεσης λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει υπεύθυνης δήλωσης των αιτούντων και των προσφερόντων σχετικά με τα κριτήρια επιλογής και επιλεξιμότητας χωρίς να ζητείται η προσκόμιση αντίστοιχων δικαιολογητικών κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής αξιολόγησης· η τελική αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και επιλεξιμότητας, καθώς και τα αιτήματα για τυχόν σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα ολοκληρώνονται εντός τριών μηνών από την υπογραφή της νομικής δέσμευσης· και
- 2) να απαιτηθεί η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της προκαταρκτικής αξιολόγησης στους αιτούντες ή προσφέροντες εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προτάσεων ή των προσφορών. Η απόφαση ανάθεσης λαμβάνεται εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων ή προσφορών και εξαιρείται, κατά περίπτωση, από τις διαδικασίες του άρθρου 83. Καμία προχρηματοδότηση δεν καταβάλλεται μέχρι την ολοκλήρωση της τελικής αξιολόγησης·

- γ) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού, τα προγράμματα εργασίας μπορούν σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις να ορίζουν ότι διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής λαμβάνει τη μορφή κινητροδοτικής παρέμβασης ώστε να επιτραπεί η προσωρινή και υπό όρους απαλλαγή από τη συμμόρφωση με συγκεκριμένο μέρος των κριτηρίων επιλεξιμότητας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής και μέρη της υλοποίησης της δράσης, ιδίως όσον αφορά τον τόπο εγκατάστασης. Αντ' αυτού, η συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας από τα οποία έχει επιτραπεί η προσωρινή απαλλαγή επιτυγχάνεται και αξιολογείται κατά την υλοποίηση της δράσης εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται στη νομική δέσμευση. Εάν τα κριτήρια επιλεξιμότητας από τα οποία έχει επιτραπεί η προσωρινή απαλλαγή δεν πληρούνται κατά την καθορισμένη ημερομηνία, η δράση θεωρείται μη επιλέξιμη στο σύνολό της και κάθε ενωσιακή χρηματοδότηση ανακτάται πλήρως. Για κινητροδοτικές παρεμβάσεις δεν καταβάλλεται προχρηματοδότηση.
- δ) τα προγράμματα εργασίας μπορούν να προβλέπουν ειδικές διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής δύο σταδίων, με προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:
- 1) κατά το πρώτο στάδιο, μπορεί να προκηρυχθεί πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος χωρίς προσδιορισμό του είδους των δραστηριοτήτων ή του μέσου εκτέλεσης του προϋπολογισμού που θα χρησιμοποιηθεί, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους αιτούντες, στους προσφέροντες και στις αξιολογούμενες κατά πυλώνες οντότητες να υποβάλουν προτάσεις έργων ή προσφορές για προϊόντα, έργα ή υπηρεσίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης εν γένει ή σε συγκεκριμένο τομέα.
 - 2) οι προτάσεις και οι προσφορές αξιολογούνται και κατατάσσονται βάσει κοινών κριτηρίων ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού. Η επιτροπή αξιολόγησης του άρθρου 153 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζει το καταλληλότερο μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ιδίως επιχορηγήσεις, προμήθειες, μη χρηματοοικονομικές δωρεές, συμφωνίες συνεισφοράς ή άλλη στήριξη, και προτείνει το μέγιστο ποσό και τη μορφή της συνεισφοράς της Ένωσης.

3) στο δεύτερο στάδιο, στο πλαίσιο του διαθέσιμου προϋπολογισμού, τα έργα ή προσφορές που αξιολογήθηκαν θετικά καλούνται να προσαρμόσουν και να συμπληρώσουν την πρόταση ή την προσφορά τους σύμφωνα με τα συμπεράσματα της επιτροπής αξιολόγησης του άρθρου 153 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού. Διαφορετικά, η διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής διεξάγεται σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου 12 του παρόντος κανονισμού, όπως αυτοί εφαρμόζονται στο αντίστοιχο μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

2α. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που διεξάγονται δυνάμει του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να αποτελούν εξαίρεση, αποφεύγουν την αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού και δεν αντιπροσωπεύουν το κυρίαρχο μερίδιο του προϋπολογισμού που διατίθεται στο πλαίσιο δεδομένου προγράμματος εργασίας. Οι εν λόγω διαδικασίες εφαρμόζονται μόνον όταν αυτό δικαιολογείται σύμφωνα με τον ορισμό που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 8 και όταν η δράση δεν μπορεί άλλως να υλοποιηθεί αποτελεσματικά, όπως επισημαίνεται στην παράγραφο 1, μετά από σαφώς προσδιορισμένη αδυναμία της αγοράς ή κατάσταση μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων ή ευαίσθητη κατάσταση από άποψη χρόνου, και υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται δίκαιη, ανοικτή και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση για όλους τους επιλέξιμους συμμετέχοντες στην αγορά.

3. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, για δράσεις που απαιτούν τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία εγκαταστάσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, τα προγράμματα εργασίας μπορούν να ορίζουν ότι, ανάλογα με τον χαρακτήρα της δράσης, είναι δημόσιου συμφέροντος και μπορεί να συνιστά επιτακτικό λόγο σημαντικού δημόσιου συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴⁴ και του άρθρου 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁵, λόγο άμυνας κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁶, και λόγο δημόσιας υγείας και ασφάλειας κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁷, σύμφωνα με και υπό τους όρους που καθορίζονται στις εφαρμοστέες ενωσιακές νομικές πράξεις, όπως ο κανονισμός για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών, ο κανονισμός για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, η οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή η δέσμη για την αμυντική ετοιμότητα [COM(2022)349] υπό τον όρο ότι πληρούνται οι άλλες προϋποθέσεις που ορίζονται στις εν λόγω διατάξεις.

⁴⁴ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁴⁵ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>).

⁴⁷ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

ΤΜΗΜΑ 2

ΜΕΣΟ INVESTEU ΤΟΥ ΕΤΑ

Άρθρο 21

Γενικό πλαίσιο

1. Ως οριζόντιο εργαλείο υλοποίησης για τις εσωτερικές πολιτικές της Ένωσης, το μέσο InvestEU του ΕΤΑ περιλαμβάνει τη δημοσιονομική εγγύηση και τα χρηματοδοτικά μέσα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημεία 9) και 30) αντίστοιχα του δημοσιονομικού κανονισμού, μεταξύ άλλων όταν συνδυάζονται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστική πράξη, με σκοπό τη συμβολή στους γενικούς και ειδικούς στόχους του άρθρου 3. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ μπορεί να υλοποιείται σε συνέργεια με άλλες ενωσιακές ή εθνικές δραστηριότητες, μεταξύ άλλων μέσω συνιστωσών κράτους μέλους.
2. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ αντιμετωπίζει αδυναμίες της αγοράς ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ μπορεί ιδίως να παρέχει στήριξη μέσω εταιρών υλοποίησης με δάνεια, εγγυήσεις, αντεγγυήσεις, μέσα κεφαλαιαγοράς, τυχόν άλλες μορφές χρηματοδότησης ή πιστωτικής ενίσχυσης, συμμετοχές, συμπεριλαμβανομένων δανείων μειωμένης εξασφάλισης, επενδύσεις μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ταμείων, επενδυτικών πλατφορμών ή άλλων μηχανισμών και διοχετεύονται στους τελικούς αποδέκτες.
3. [Το μέγιστο ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης στο πλαίσιο της συνιστώσας ΕΕ του μέσου InvestEU του ΕΤΑ ανέρχεται σε 70 000 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.] Ο αντίστοιχος συντελεστής προβλέψεων ανέρχεται σε ποσοστό 50 %.
- 3α. Το [X] % της εγγύησης της ΕΕ δυνάμει της συνιστώσας ΕΕ του μέσου InvestEU του ΕΤΑ χορηγείται στον Όμιλο ΕΤΕπ.

4. Η στήριξη διά του μέσου InvestEU του ΕΤΑ αποτελεί προτιμώμενο μέσο υλοποίησης στο πλαίσιο του ΕΤΑ. [Το ελάχιστο ποσό της ενωσιακής στήριξης από το ΕΤΑ που παρέχεται διά του μέσου InvestEU του ΕΤΑ ανέρχεται σε 17 000 000 000 EUR, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη των γενικών και ειδικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3.] Το ελάχιστο ποσό της ενωσιακής στήριξης από το ΕΤΑ που παρέχεται διά του μέσου InvestEU του ΕΤΑ προσαυξάνεται με μέρος των συνεισφορών από τα ενδεικτικά ποσά για τα τέσσερα σκέλη πολιτικής που θεσπίζονται στο άρθρο 4 μέσω των προγραμμάτων εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 15 και άλλων ενωσιακών προγραμμάτων. Οι συνεισφορές αυτές ανέρχονται κατ' ελάχιστον στο [Y] % των ποσών που κατανέμονται συνδυαστικά στα σκέλη πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχεία β) έως ε) και χρησιμοποιούνται για τους σχετικούς ειδικούς στόχους των αντίστοιχων σκελών πολιτικής που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2. Οι συνεισφορές χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση προβλέψεων όσον αφορά τη δημοσιονομική εγγύηση ή τη χρηματοδότηση χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του μηχανισμού επέκτασης που αναφέρεται στο άρθρο 22.
5. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές ως κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 84, οι οποίες θα συμπληρώνουν τον παρόντα κανονισμό ορίζοντας λεπτομερέστερα το πεδίο παρέμβασης για τη στήριξη των γενικών και ειδικών στόχων του άρθρου 3. Οι επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές καταρτίζονται σε στενό διάλογο με τον Όμιλο ΕΤΕπ και άλλους δυνητικούς εταίρους υλοποίησης. Οι επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν κίνητρα στους εταίρους υλοποίησης ώστε να αναλαμβάνουν μεγαλύτερο ρίσκο.
6. Οι ακόλουθοι κανόνες εφαρμόζονται στις προβλέψεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3:
- α) ο συντελεστής προβλέψεων αξιολογείται κάθε έτος, λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου χαρτοφυλακίου, και σύμφωνα με την αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, με επακριβή αξιολόγηση της επάρκειας του συντελεστή προβλέψεων σε σχέση με τον πραγματικό κίνδυνο των χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων που καλύπτονται από το μέσο InvestEU του ΕΤΑ·

- β) για τους σκοπούς της στήριξης στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 2, οι προβλέψεις πραγματοποιούνται από το εν λόγω άλλο πρόγραμμα της Ένωσης·
 - γ) οι προβλέψεις δεσμεύονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2034 και λαμβάνουν υπόψη την πρόοδο όσον αφορά τη χορήγηση της δημοσιονομικής εγγύησης στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ·
 - δ) σύμφωνα με το άρθρο 214 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι προβλέψεις συστήνονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2037 και λαμβάνουν υπόψη την πρόοδο όσον αφορά την έγκριση και την υπογραφή των χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων.
7. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 84 για την τροποποίηση της παραγράφου 3 με σκοπό την προσαρμογή του συντελεστή προβλέψεων και την προσαρμογή του μέγιστου ποσού της δημοσιονομικής εγγύησης έως 20 % του εν λόγω ποσού αναλόγως των οικονομικών και δημοσιονομικών περιστάσεων.

Άρθρο 22

Μηχανισμός επέκτασης

2. Η Επιτροπή αναπτύσσει μηχανισμό επέκτασης σε συνεργασία με τον Όμιλο ΕΤΕπ, άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες. Ο μηχανισμός υλοποιείται από εταίρους υλοποίησης.
- 2α. Ο μηχανισμός επέκτασης διασφαλίζει ότι οι ευρωπαϊκές επεκτεινόμενες εταιρείες υψηλού δυναμικού που αναπτύσσουν ή εφαρμόζουν καινοτόμες λύσεις είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση στα κεφάλαια και τους πόρους που χρειάζονται για να αναπτυχθούν στην Ένωση, έτσι ώστε να ενισχύεται η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς και η Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων.

- 2β. Ο μηχανισμός επέκτασης παρέχει, με συντονισμένο και συνεπή τρόπο, ένα ολοκληρωμένο σύνολο χρηματοδοτικών εργαλείων προσαρμοσμένων στις μοναδικές ανάγκες των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων έμμεσων και άμεσων συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο και σε οιονεί μετοχικό κεφάλαιο, χρηματοδότησης επιχειρηματικού χρέους, δανείων, εγγυήσεων και συνδυαστικών πράξεων, με σκοπό την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών για τη στήριξη της χρηματοδότησης επέκτασης και τη διευκόλυνση των επιλογών εξόδου, και δίνει προτεραιότητα σε επενδύσεις που καθιστούν δυνατή τη βιομηχανική επέκταση και την απλοποίηση της πρόσβασης των ΜΜΕ και των μικρών εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης.
3. Ο μηχανισμός επέκτασης παρεμβαίνει όταν οι επενδυτές της αγοράς δεν είναι σε θέση να παράσχουν επαρκή χρηματοδότηση σε ευρωπαϊκές επεκτεινόμενες εταιρείες, μεταξύ άλλων, εάν απαιτείται, για την προστασία των στρατηγικών περιουσιακών στοιχείων, των συμφερόντων, της αυτονομίας ή της οικονομικής ασφάλειας της Ένωσης.
4. Ο μηχανισμός επέκτασης μοχλεύει δημόσιες επενδύσεις για να επιφέρει ως καταλύτης σημαντικές ιδιωτικές και θεσμικές ροές κεφαλαίων, όπως από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία, ασφαλιστικές εταιρείες και άλλους μακροπρόθεσμους επενδυτές, με σκοπό την εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών της Ευρώπης και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των επεκτεινόμενων εταιρειών.

Άρθρο 23

Ρήτρα αποκλειστικότητας

1. Κατά την περίοδο 2028-2034 του ΠΔΠ, οι δημοσιονομικές εγγυήσεις, τα χρηματοδοτικά μέσα ή τα χρηματοδοτικά μέσα που εκτελούνται άμεσα από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 219 του δημοσιονομικού κανονισμού για τη στήριξη των στόχων πολιτικής στο έδαφος της Ένωσης θεσπίζονται αποκλειστικά δυνάμει του παρόντος τμήματος.
2. [Η δημοσιονομική εγγύηση, εντός του μέγιστου ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3, και τα χρηματοδοτικά μέσα, μεταξύ άλλων όταν συνδυάζονται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστική πράξη, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παροχή στήριξης στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Καινοτομίας του ΣΕΔΕ της ΕΕ και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης που χρηματοδοτούνται από πηγές εκτός του προϋπολογισμού της Ένωσης, σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στα εν λόγω προγράμματα.]

Άρθρο 24

Συνιστώσα της ΕΕ και συνιστώσα κράτους μέλους

1. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ αποτελείται από συνιστώσα της ΕΕ και συνιστώσα κράτους μέλους. Κατά περίπτωση, οι εν λόγω συνιστώσες μπορούν να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο συμπληρωματικό, μεταξύ άλλων μέσω συνδυασμού πόρων σε πολυεπίπεδη διάρθρωση για καλύτερη κάλυψη κινδύνου και διασφάλιση αποδοτικότερης χρήσης των ενωσιακών και εθνικών πόρων. Στην πολυεπίπεδη διάρθρωση του μέσου InvestEU του ΕΤΑ, οι πόροι από τη συνιστώσα κράτους μέλους εξαρτώνται από τους πόρους από τη συνιστώσα της ΕΕ.
2. Ειδικές συνεισφορές στο μέσο InvestEU του ΕΤΑ δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1 μπορούν να καταβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 211 παράγραφος 2 και το άρθρο 221 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι ειδικές συνεισφορές στη δημοσιονομική εγγύηση στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ συνεπάγονται πρόσθετο ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3.
- 2α. Η συνιστώσα κράτους μέλους καλύπτει την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αδυναμιών της αγοράς ή καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων σε μία ή περισσότερες περιφέρειες ή σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.

Άρθρο 24α

Συνδυασμοί

1. Η στήριξη από την εγγύηση της ΕΕ δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η ενωσιακή στήριξη που παρέχεται διά των χρηματοδοτικών μέσων που θεσπίζονται από τα προγράμματα της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού και η ενωσιακή στήριξη από την εγγύηση της ΕΕ που θεσπίζεται με τον κανονισμό 2015/1017 και με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 μπορούν να συνδυάζονται για τη στήριξη χρηματοπιστωτικών προϊόντων που υλοποιούνται ή πρόκειται να υλοποιηθούν από τους εταίρους υλοποίησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
2. Η εγγύηση της ΕΕ μπορεί να χορηγείται για την κάλυψη χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων που είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος κανονισμού για σκοπούς συνδυασμών και μπορεί να καλύπτει ζημίες σε σχέση με χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις που καλύπτονται από τη συνδυασμένη στήριξη.

Άρθρο 25

Κοινότητα εταίρων υλοποίησης

1. Το μέσο InvestEU του ΕΤΑ υλοποιείται από εταίρους υλοποίησης στο πλαίσιο μοντέλου ανοικτής αρχιτεκτονικής, συμπεριλαμβανομένων διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και ιδρυμάτων, ενώ παράλληλα αναγνωρίζεται ο ιδιαίτερος ρόλος του Ομίλου ΕΤΕπ. Η υλοποίηση του μέσου InvestEU του ΕΤΑ βασίζεται τόσο σε νέους εταίρους υλοποίησης που αξιολογούνται κατά πυλώνες όσο και στην υφιστάμενη κοινότητα των εταίρων υλοποίησης του προγράμματος InvestEU που αξιολογούνται κατά πυλώνες και, στο μέτρο του δυνατού, βασίζεται σε υφιστάμενες συμβατικές ρυθμίσεις, συναφή χρηματοπιστωτικά προϊόντα, συμβάσεις εγγύησης, υποδείγματα νομικών και συμβατικών ρυθμίσεων, καθώς και καθιερωμένα εργαλεία παρακολούθησης και υποβολής στοιχείων.
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 211 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, και με την επιφύλαξη του άρθρου 12 του παρόντος κανονισμού, η εκτέλεση δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικού μέσου, μεταξύ άλλων όταν συνδυάζεται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστική πράξη, μπορεί να ανατεθεί σε οποιαδήποτε οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Κεφάλαιο III

Οριζόντιες δραστηριότητες

Άρθρο 26

Συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ

1. Η συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ διατίθεται για επιστρεπτέα και μη επιστρεπτέα μέσα. Οι δράσεις και οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου του άρθρου 3 παράγραφος 1 και υποστηρίζουν και συμπληρώνουν, κατά περίπτωση, δραστηριότητες που προβλέπονται στα κεφάλαια IV, V, VI και VII.

2. Παρέχεται κεντρική πρόσβαση σε εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιχειρηματικής επιτάχυνσης. Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν:
- α) συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα των επενδύσεων, μεταξύ άλλων δραστηριότητες ανάπτυξης της αγοράς σε στρατηγικούς τομείς και συμβουλευτική υποστήριξη για τον προσδιορισμό, την προετοιμασία, την ανάπτυξη, τη διάρθρωση, την προμήθεια και την υλοποίηση επενδυτικών έργων·
 - α-α) ενίσχυση της ικανότητας των φορέων υλοποίησης έργων και των ενδιαμέσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών να εκτελούν χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις και να βελτιώνουν την κατανόηση και τη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων ώστε να αξιοποιείται πλήρως το δυναμικό τους. Η εν λόγω στήριξη μπορεί να καλύπτει όλα τα στάδια του κύκλου ζωής ενός έργου ή της χρηματοδότησης μιας οντότητας που λαμβάνει ενίσχυση·
 - β) εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιχειρηματικής επιτάχυνσης που απευθύνονται σε φορείς υλοποίησης έργων και εταιρείες σε στρατηγικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ και μικρών εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης, νεοφυών και επεκτεινόμενων εταιρειών, ιδίως όσων αναπτύσσουν ή εφαρμόζουν καινοτόμες λύσεις, οι οποίοι στηρίζουν και διευκολύνουν την πρόσβασή τους σε χρηματοδότηση από το ΕΤΑ, προωθούν συνέργειες με άλλες πηγές χρηματοδότησης, διευκολύνουν τη δημιουργία επαφών με ιδιώτες επενδυτές και προωθούν την κατανόηση των ευκαιριών που προσφέρει η χρηματοδότηση από τις κεφαλαιαγορές·
 - β-α) στήριξη της δημιουργίας δεξαμενών έργων και την προετοιμασία δυνητικών επενδυτικών έργων στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ και διευκόλυνση της επακόλουθης ανάπτυξής τους.
3. Η συμβουλευτική έργων του ΕΤΑ συνεργάζεται, κατά περίπτωση, με βιομηχανικές συμμαχίες και ευρωπαϊκούς συνεργατικούς σχηματισμούς ή άλλους σχετικούς ευρωπαϊκούς ομίλους και δίκτυα. Διατίθεται στο πλαίσιο κάθε σκέλους πολιτικής, καλύπτει όλους τους σχετικούς τομείς και μπορεί επίσης να παρέχει στήριξη σε οριζόντιες δράσεις και γενικούς στόχους.

4. Η Επιτροπή μπορεί να συνάπτει συμβουλευτικές συμφωνίες με συμβουλευτικούς εταίρους και παρόχους υπηρεσιών σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε σκέλους πολιτικής. Η Επιτροπή και οι συμβουλευτικοί εταίροι, και ειδικότερα ο Όμιλος ΕΤΕπ, άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και ιδρύματα, συνεργάζονται στενά με στόχο τη διασφάλιση αποτελεσματικότητας, συνεργειών και αποτελεσματικής γεωγραφικής κάλυψης σε ολόκληρη την Ένωση, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις υφιστάμενες δομές και εργασίες.
5. Ανεξάρτητα από το μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού για την απόκτηση ή την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, οι πάροχοι και οι αποδέκτες των υπηρεσιών επιλέγονται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων των αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων.
6. Κατά την υλοποίηση της συμβουλευτικής έργων του ΕΤΑ, η Επιτροπή, οι συμβουλευτικοί εταίροι και άλλοι πάροχοι υπηρεσιών συνεργάζονται, κατά περίπτωση, με άλλους ενωσιακούς ή εθνικούς δημόσιους ή ιδιωτικούς παρόχους συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του δικτύου «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις».

Άρθρο 27

Δίκτυο «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις»

1. Συστήνεται το δίκτυο «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις».
- 1α. Στόχος του δικτύου «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις» είναι να βοηθάει τις επιχειρήσεις της Ένωσης να καθίστανται πιο ανταγωνιστικές και να καινοτομούν, να αναπτύσσονται και να επεκτείνονται στην ενιαία αγορά και πέραν αυτής, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ, τις νεοφυείς επιχειρήσεις, τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και τις μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

- 1β. Η κάλυψη του δικτύου «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις» εκτείνεται σε όλη την Ένωση και είναι γεωγραφικά ισορροπημένη, ενώ λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες όλων των κρατών μελών και των τύπων περιφερειών στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών, των περιφερειών μετάβασης, των νησιωτικών περιοχών και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών της Ένωσης.
- 1γ. Οι δραστηριότητες του δικτύου «Η ΕΕ για τις επιχειρήσεις» μπορούν να περιλαμβάνουν μέτρα επιχειρηματικής στήριξης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 28.

Άρθρο 28

Επιχειρηματική στήριξη

1. Το ΕΤΑ διεξάγει διατομεακές δραστηριότητες εστιασμένες στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και στην επίτευξη προσθετικότητας σε επίπεδο Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη υφιστάμενες ή νέες δομές και εργασίες σε όλα τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με τα ακόλουθα μέτρα:
- α) παροχή ολοκληρωμένων επιχειρηματικών συμβουλών και υποστήριξης σε εταιρείες, μεταξύ άλλων μέσω χρηματοδοτικής στήριξης σε τρίτους·
 - β) παροχή ευκαιριών σύμπραξης και ανάπτυξης ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ικανοτήτων των εθνικών σημείων επαφής και διευκόλυνση της δικτύωσής τους με στόχο να καταστεί πιο αποτελεσματική η συμμετοχή στο ΕΤΑ, μεταξύ άλλων και για οντότητες με μικρότερη εμπειρία στο πλαίσιο του ΕΤΑ·
 - γ) στήριξη και βοήθεια για την πρόσβαση σε τεχνολογίες, τεχνολογικές υποδομές και εγκαταστάσεις, στήριξη της διείσδυσης της καινοτομίας στην αγορά και στήριξη επιχειρηματικών οργανώσεων, ΜΜΕ και μικρών εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων, ώστε να συμμετέχουν σε συνεργατικές πλατφόρμες και τομείς·

- δ) προώθηση της κατανόησης των πολιτικών της Ένωσης από τις επιχειρήσεις, καθώς και λήψη ανατροφοδότησης σχετικά με την αποτελεσματικότητά τους·
- ε) αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της διαθεσιμότητας χρηματοδότησης, ιδίως και κατά προτεραιότητα για τις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων επίσης της μικροχρηματοδότησης και της στήριξης των κοινωνικών επιχειρήσεων, καθώς και για τις μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης·
- στ) διευκόλυνση της πρόσβασης στις αγορές, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης της διεθνοποίησης των ΜΜΕ και της παροχής πληροφοριών για την αγορά, μεταξύ άλλων στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, τις περιφέρειες μετάβασης, τις νησιώτικες περιοχές και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·
- ζ) βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ και προώθηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών για τις ΜΜΕ μέσω της στήριξης, μεταξύ άλλων, της αξιοποίησης της διανοητικής ιδιοκτησίας, του καθορισμού προτύπων και των δημόσιων συμβάσεων·
- η) προώθηση της επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας των γυναικών και των νέων και της απόκτησης επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Άρθρο 29

Ειδικές δράσεις για τις ΜΜΕ με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των ΜΜΕ

Κάθε σκέλος πολιτικής του ΕΤΑ στηρίζει ειδικές δράσεις για τις ΜΜΕ που στοχεύουν σε ΜΜΕ, νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ουσιαστική συμμετοχή των ΜΜΕ σε προγράμματα εργασίας, ιδίως μέσω:

- α) ειδικά προσαρμοσμένων μέτρων για την ενίσχυση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε προσκλήσεις, με τα οποία διασφαλίζεται ότι τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας έχουν σχεδιαστεί με σκοπό τη μείωση των φραγμών εισόδου και την αύξηση της συμμετοχής ΜΜΕ·

- β) δράσεων αποκλειστικά για ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας, της επιχειρηματικής επιτάχυνσης, της εμπορευματοποίησης και της επέκτασης·
- γ) δράσεων στο πλαίσιο των εργαλείων συντονισμού της βιομηχανικής πολιτικής του ΕΤΑ, με πρόσθετα μέτρα στήριξης των ΜΜΕ για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και ουσιαστικής συμμετοχής τους, ιδίως βάσει των άρθρων 16, 17 και 19·
- δ) συνεισφορών του σκέλους πολιτικής στη δημοσιονομική εγγύηση και/ή σε χρηματοδοτικά μέσα για ΜΜΕ στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ΕΤΑ που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 4, ειδικά για χρηματοδότηση ΜΜΕ, σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους του συνεισφέροντος σκέλους πολιτικής.

Άρθρο 30

Στήριξη για ανάπτυξη δεξιοτήτων

Το ΕΤΑ χρηματοδοτεί δραστηριότητες για τη στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων, ιδίως στους στρατηγικούς τομείς, δημιουργώντας ισχυρούς δεσμούς μεταξύ των παρόχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της εφαρμοσμένης έρευνας και των επιχειρήσεων για μια ευέλικτη, καινοτόμο και ανταγωνιστική οικονομία. Η στήριξη για την ανάπτυξη δεξιοτήτων περιλαμβάνει στήριξη της ευρωπαϊκής εγγύησης δεξιοτήτων για τη στήριξη των μεταβάσεων των αξιακών αλυσίδων προς όφελος τομέων ή επαγγελμάτων στρατηγικής ανάπτυξης σε ολόκληρη την αγορά εργασίας μέσω πληροφόρησης για τις δεξιότητες, αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και επανειδίκευσής του, και συμπράξεων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ και των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, και τη σύνδεσή τους με περιφερειακά βιομηχανικά οικοσυστήματα.

Άρθρο 31

Πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση

1. [Σύμφωνα με το άρθρο 150 του δημοσιονομικού κανονισμού, το ΕΤΑ συμβάλλει στη διατήρηση και την επέκταση του ενιαίου χώρου ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων για τους συμμετέχοντες, ώστε να διασφαλίζεται η απλουστευμένη πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση. Η εν λόγω συμβολή είναι ανεξάρτητη από τον τρόπο ή το μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού και περιλαμβάνει συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιχειρηματικής επιτάχυνσης, καθώς και υποστήριξη για ενιαία πύλη πρόσβασης στην ενωσιακή στήριξη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] [κανονισμός για τις επιδόσεις].]
2. Το ΕΤΑ μπορεί να στηρίζει τυχόν πρόσθετες δραστηριότητες που αποσκοπούν στη διευκόλυνση και την επιτάχυνση της πρόσβασης σε ενωσιακά και άλλα κονδύλια, σε χρηματοδότηση και επενδύσεις, και να διασφαλίζει την αξιοποίηση και τον ενστερνισμό αποτελεσμάτων μέσω εργαλείων και μέσων, όπως εξακρίβωση της δυνατότητας υλοποίησης, αναπτυξιακές επιχορηγήσεις, συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιχειρηματικής υποστήριξης, καθώς και μέσω ειδικών προς τούτο πλατφορμών.

Κεφάλαιο IV

Στήριξη για καθαρή μετάβαση και απανθρακοποίηση της βιομηχανίας

Άρθρο 32

Ειδικές διατάξεις για τη στήριξη των πολιτικών καθαρής μετάβασης και απανθρακοποίησης της βιομηχανίας

1. Οι δράσεις που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 1 και των ειδικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α).
2. Η στήριξη δράσεων στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) και από τυχόν πρόσθετες συνεισφορές που χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 5.

Ειδικές δραστηριότητες για τη στήριξη των πολιτικών καθαρής μετάβασης και απανθρακοποίησης της βιομηχανίας

1. Η στήριξη για το σκέλος της καθαρής μετάβασης και της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας υλοποιείται ιδίως μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων:
 - α) «δραστηριότητες LIFE»: παροχή στήριξης σε έργα με προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή και σε όλους τους σχετικούς συμφεροντούχους για την επίδειξη, τη δοκιμή και τη διείσδυση στην αγορά καινοτόμων λύσεων και για την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών με στόχο την καθαρή μετάβαση και την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων της κυκλικής οικονομίας, της φύσης και της βιοποικιλότητας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν και της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, καθώς και για την ευαισθητοποίηση σε όλα τα σχετικά επίπεδα διακυβέρνησης και όλων των συμφεροντούχων σχετικά με το κλίμα και το περιβάλλον·
 - β) ενεργειακή απόδοση, λύσεις ευελιξίας που περιλαμβάνουν την αποθήκευση ενέργειας και την ανταπόκριση στη ζήτηση, εγχώρια δίκτυα μεταφοράς και διανομής, ψηφιοποίηση των ενεργειακών συστημάτων, ενοποιημένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακές ανακαινίσεις, ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση θερμότητας, καθώς και λύσεις, συστήματα και υπηρεσίες θέρμανσης και ψύξης·
 - γ) λύσεις καθαρής και ανανεώσιμης ενέργειας και απανθρακοποίησης στη βιομηχανία, στις οποίες περιλαμβάνονται ο εξηλεκτρισμός των ενεργοβόρων βιομηχανιών, τα ανανεώσιμα καύσιμα και τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, η δέσμευση, αποθήκευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα (CCUS), όπως η δέσμευση βιογενών εκπομπών με αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (BioCCS) και η δέσμευση απευθείας από την ατμόσφαιρα με αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (DACCS), σε τομείς στους οποίους είναι δύσκολο να μειωθούν οι εκπομπές και σε συναφείς υποδομές, καθώς και σε πόλεις και αγροτικές περιοχές, μεταξύ άλλων για την ενέργεια, τις μεταφορές και τα κτίρια·
 - δ) προμήθεια, παραγωγή, αποθήκευση, διανομή και αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και εξηλεκτρισμός, προς διευκόλυνση της απανθρακοποίησης των μεταφορών και της κινητικότητας·
 - ε) καθαρές, πολυτροπικές, διαλειτουργικές, ψηφιοποιημένες, ασφαλείς και προσβάσιμες λύσεις μεταφοράς και κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των κινητών περιουσιακών στοιχείων και των υποδομών, των συστημάτων και των λειτουργιών, καθώς και ένταξή τους στη βιομηχανική παραγωγή και την αλυσίδα εφοδιασμού·

- στ) στήριξη της ανάπτυξης και της εγκατάστασης έξυπνης κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των κινητών περιουσιακών στοιχείων, των υποδομών, των λύσεων συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας, των έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της κυκλοφορίας και των συναφών υπηρεσιών·
- ζ) παραγωγή καθαρής τεχνολογίας και αλυσίδα εφοδιασμού της, όπως κλιμάκωση της παραγωγικής ικανότητας των τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των αλυσίδων εφοδιασμού τους, και με την εντατικοποίηση της παραγωγής με τις υφιστάμενες γραμμές παραγωγής, μεταξύ άλλων μέσω χρηματοδοτικής στήριξης στρατηγικών έργων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735·
- η) ενίσχυση της ικανότητας της Ένωσης στους τομείς της καινοτομίας και της βιομηχανικής ανάπτυξης προηγμένης μεταποίησης, προηγμένων υλικών και τεχνολογιών που υποκαθιστούν ή μειώνουν τη χρήση πρώτων υλών·
- θ) κυκλική οικονομία, στο πλαίσιο της οποίας πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, επισκευή, ανακατασκευή, ανακύκλωση και ανάκτηση υλικών και προϊόντων, και διαφοροποίηση του εφοδιασμού·
- θ-α) βιώσιμες λύσεις για τη δράση για το κλίμα στις αλυσίδες εφοδιασμού στον αγροδιατροφικό και στον δασοκομικό τομέα·
- ι) ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και ανθεκτικότητα των υδάτων, αποδοτική χρήση των υδάτων και υγεία των ωκεανών·
- ια) πρόληψη, έλεγχος και αποκατάσταση της ρύπανσης, καθώς και βασιζόμενες στη φύση και άλλες λύσεις για την προστασία, την αποκατάσταση και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της ατμόσφαιρας, των υδάτων, της θάλασσας και του εδάφους, και για την ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας και την αντιμετώπιση της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων·
- ιβ) επενδύσεις, καινοτομία και εκσυγχρονισμός σε τομείς βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας, όπως η ναυπηγική και η ναυτιλία, η υπεράκτια ενέργεια, οι τεχνολογίες παρατήρησης των ωκεανών, η γαλάζια τεχνολογία και η διατήρηση των οικοσυστημάτων·
- ιγ) βιωσιμότητα και καθαρή μετάβαση των ΜΜΕ·

- ιδ) διείσδυση στην αγορά, ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων για την καθαρή μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και των δραστηριοτήτων στον τομέα της ζήτησης ενέργειας (για παράδειγμα, ακαδημίες της βιομηχανίας των μηδενικών καθαρών εκπομπών), καθώς και της μετάβασης προς βιώσιμη και ασφαλή μεταφορά και κινητικότητα και βιώσιμο τουρισμό στις πόλεις, τις αγροτικές και τις παράκτιες περιοχές, τις κοινότητες και τα κτίρια·
- ιε) στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή των σχετικών ενωσιακών νομικών πράξεων και πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό στηρίζονται τα σχετικά θεσμικά όργανα, η συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και με τους συμφεροντούχους, η ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ικανοτήτων των εθνικών σημείων επαφής, η διεξαγωγή μελετών, και η ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένων υποδομών και εργαλείων ΤΠ·
- ιε-α) στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων μέτρησης, υλικών αναφοράς και υπηρεσιών βαθμονόμησης, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που προάγουν την ιχνηλασιμότητα, την τυποποίηση και τη βιομηχανική ανάπτυξη, άμεσα συνδεδεμένων με τις προαναφερθείσες δραστηριότητες που περιγράφονται στα στοιχεία α) έως ιε).
2. Η στήριξη που παρέχεται μέσω των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να παρέχεται με οποιαδήποτε μορφή, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία] και προσδιορίζονται σε ειδικό μέρος του προγράμματος εργασίας.

Άρθρο 34

Συμπληρωματικοί κανόνες

1. Για δραστηριότητες που υποστηρίζουν δράσεις συντονισμού και στήριξης στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το [100] % των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 184 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, για δραστηριότητες που υποστηρίζουν δράσεις συντονισμού και στήριξης στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και δραστηριότητες LIFE που αναφέρονται στο άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιτρέπει ή να επιβάλλει, με τη μορφή ενιαίου συντελεστή, τη χρηματοδότηση των έμμεσων δαπανών του δικαιούχου με ανώτατο όριο το 25 % των συνολικών επιλέξιμων άμεσων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβία, της χρηματοδοτικής στήριξης σε τρίτους και τυχόν μοναδιαίων δαπανών ή κατ' αποκοπή ποσών που περιλαμβάνουν έμμεσες δαπάνες.
3. Τα προγράμματα εργασίας διασφαλίζουν τη συνοχή με τα είδη δράσεων που προγραμματίζονται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 10α παράγραφος 8 της οδηγίας 2003/87/EK⁴⁸, καθώς και τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα με τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] [μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»].
4. Τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού δυνάμει του παρόντος τμήματος ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος [δραστηριότητες «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαisiού έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» του κανονισμού (ΕΕ) [XXX]] και διασφαλίζουν τη συνοχή με αυτές.

⁴⁸ Οδηγία 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/EK του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

Άρθρο 35

Ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών

1. Οι διαδικασίες ανάθεσης βάσει του παρόντος κεφαλαίου μπορούν να λάβουν τη μορφή ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών. Κατά τις ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών είναι δυνατή η ανάθεση συμβάσεων επί διαφοράς, συμβάσεων επί διαφοράς για τον άνθρακα ή συμβάσεων σταθερής πριμοδότησης για τη στήριξη επενδύσεων απανθρακοποίησης, με την προϋπόθεση ότι προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και το άνοιγμα του προϋπολογισμού συνεχίζει να υπόκειται σε περιορισμό ως προς τη μέγιστη συνεισφορά.
- 1α. Οι ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να εφαρμόζονται μέσω οποιουδήποτε από τα μέσα εκτέλεσης του προϋπολογισμού που ορίζονται στο άρθρο 12 και σε συμφωνία μ' αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

**ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ, ΤΗ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ, ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

Άρθρο 36

**Ειδικές διατάξεις για τη στήριξη των πολιτικών στους τομείς της υγείας, της βιοτεχνολογίας,
της γεωργίας και της βιοοικονομίας**

1. Οι δράσεις που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 1 και των ειδικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).
2. Η στήριξη για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και από τυχόν πρόσθετες συνεισφορές που χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 5.

Ειδικές δραστηριότητες

1. Η στήριξη της πολιτικής για την υγεία, τη βιοτεχνολογία, τη γεωργία και τη βιοοικονομία υλοποιείται ιδίως με τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) τη βελτίωση και την προστασία της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της διασυννοριακής υγείας, με την απόδοση προτεραιότητας στην προώθηση της υγείας και την πρόληψη των νόσων διά βίου, την προώθηση της πρόωξης ανίχνευσης, διάγνωσης και θεραπείας, την ενίσχυση της καινοτομίας, και μέσω των προσεγγίσεων «Υγεία σε όλες τις πολιτικές» και «Μία υγεία», με ιδιαίτερη έμφαση στις μεταδοτικές και μη μεταδοτικές ασθένειες, συμπεριλαμβανομένων της ψυχικής υγείας, των εκφυλιστικών νόσων, των καρδιαγγειακών παθήσεων, των σπάνιων νόσων, του καρκίνου και άλλων ασθενειών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τη ρύπανση και την κλιματική αλλαγή, τη μικροβιακή αντοχή, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, καθώς και την ενίσχυση των διεθνών πρωτοβουλιών και της συνεργασίας στον τομέα της υγείας·
 - β) την ενίσχυση της αποδοτικότητας, της προσβασιμότητας, της βιωσιμότητας, της καινοτομίας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας με την ενίσχυση της πρόσβασης, της κοινοχρησίας, της χρήσης και της επαναχρησιμοποίησης δεδομένων υγείας και ψηφιακών εργαλείων, υποδομών και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων για τη στήριξη του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για την υγεία, την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης και ψηφιακών λύσεων ή λύσεων ρομποτικής και άλλων καινοτόμων προσεγγίσεων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης· την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της υγειονομικής περίθαλψης· τη βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης που θέτουν στο επίκεντρο τον ασθενή και βασίζονται σε αποτελέσματα και της ποιότητας των εν λόγω υπηρεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημόσια υγεία και το εργατικό δυναμικό στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης· την προώθηση της λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων (μεταξύ άλλων με τη στήριξη της αξιολόγησης των τεχνολογιών υγείας)· την υποστήριξη κλινικών δοκιμών, συμπεριλαμβανομένων πολυεθνικών κλινικών δοκιμών· την ενοποίηση του έργου των ευρωπαϊκών δικτύων αναφοράς (ΕΔΑ)· την παροχή ψηφιακών λύσεων για την παρακολούθηση και τον συντονισμό· την ενθάρρυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ενοποίησης των εργασιών των επιμέρους εθνικών συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, δράσεων και δικτύων μεταξύ των αρμόδιων υγειονομικών αρχών, με στόχο τη διασφάλιση της συνοχής και της αποδοτικότητας σε ολόκληρη την Ένωση·

- γ) την προώθηση της ανάπτυξης, της παραγωγικής ικανότητας, της μεταποίησης και της βιομηχανικής αξιοποίησης τεχνολογιών υγείας, με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της υγείας, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης προηγμένων θεραπειών όπως τα φάρμακα προηγμένης θεραπείας (ΦΠΘ) και στρατηγικών έργων που προσδιορίζονται στην ενωσιακή νομοθεσία, και τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας ενωσιακών φαρμάκων, ιατροτεχνολογικών προϊόντων, in vitro διαγνωστικών ιατροτεχνολογικών προϊόντων, φαρμάκων κρίσιμης σημασίας, ψηφιακών λύσεων και ιατρικών αντιμέτρων που είναι σημαντικά για την ετοιμότητα έναντι διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας και την αντιμετώπισή τους, καθώς και της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας του τομέα της υγείας, με το να διασφαλίζεται ότι τα εν λόγω προϊόντα είναι καινοτόμα, ασφαλή, προσβάσιμα, διαθέσιμα και οικονομικά προσιτά, ώστε να προάγεται η ισότιμη πρόσβαση σε ολόκληρη την Ένωση·
- ε) την προστασία των πολιτών μέσω της στήριξης της ανάπτυξης, της εφαρμογής και της παρακολούθησης των πολιτικών υγειονομικής ασφάλειας για την καταπολέμηση σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας, σε συνεργασία με τις αρχές των κρατών μελών και τους συμφεροντούχους, καθώς και μέσω του συντονισμού των ενωσιακών και εθνικών σχεδίων πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης·
- ε-α) τη στήριξη της ανακάλυψης, της ανάπτυξης, της ελαχιστοποίησης των κινδύνων, της επίδειξης, της πιλοτικής εφαρμογής και χρήσης και της επέκτασης των βιοτεχνολογικών καινοτομιών, την επιτάχυνση της εισαγωγής και της διείσδυσης λύσεων βιοτεχνολογίας στην αγορά, την ενίσχυση των αναδυόμενων αξιακών αλυσίδων και την παροχή πρόσβασης σε χρηματοδότηση και άλλη στήριξη, μεταξύ άλλων για τις ΜΜΕ, τις νεοφυείς επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς, τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης, τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και τους φορείς καινοτομίας·

- στ) την προώθηση ενός καινοτόμου, βιώσιμου και ανταγωνιστικού τομέα της βιοοικονομίας στην Ένωση, μεταξύ άλλων στους τομείς της υγείας, της βιοτεχνολογίας, των υλικών και προϊόντων βιολογικής προέλευσης, την αξιοποίηση των καταλοίπων γεωργίας και δασοκομίας και των αποβλήτων τροφίμων, των προϊόντων με αρνητικές εκπομπές άνθρακα, της βιοπαραγωγής και των χημικών προϊόντων βιολογικής προέλευσης, ιδίως με τη στήριξη της ανακάλυψης, της ανάπτυξης, της ελαχιστοποίησης των κινδύνων, της επίδειξης, της πιλοτικής εφαρμογής, της μεταποίησης και της επέκτασης των καινοτομιών στη βιοοικονομία· με την επιτάχυνση της εισαγωγής και της διείσδυσης υλικών βιολογικής προέλευσης στην αγορά από τη γεωργία και τη δασοκομία, και θαλάσσιων πόρων και με την επιτάχυνση λύσεων βιοοικονομίας· με την ενίσχυση των αναδυόμενων αξιακών αλυσίδων· με τη δημιουργία ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, με την παροχή πρόσβασης σε χρηματοδότηση και άλλη στήριξη για τις ΜΜΕ, τις νεοφυείς επιχειρήσεις, τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και τους φορείς καινοτομίας·
- ζ) την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας, της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και των ισότιμων συνθηκών στους τομείς της γεωργίας, της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της δασοκομίας, των συστημάτων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης τροφίμων, και των αγροτικών και παράκτιων περιοχών. Σε αυτό περιλαμβάνεται ο ρόλος τους στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη, ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, έξυπνη ως προς τη διαχείριση των υδάτων και θετική για τη φύση οικονομία, στην προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων, στη συμβολή στη μακροπρόθεσμη ποιότητα των υδάτων και την ασφάλεια της επισιτιστικής παραγωγής και στη μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση, καθώς και στη διασφάλιση της υγείας των ζώων και των φυτών·
- η) τη στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας και των σχετικών ενωσιακών πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό στηρίζονται τα σχετικά θεσμικά όργανα, η συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και με τους συμφεροντούχους, η ανάπτυξη ικανοτήτων, μεταξύ άλλων η ανάπτυξη ικανοτήτων των εθνικών σημείων επαφής, η διεξαγωγή μελετών, η ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένων υποδομών και εργαλείων ΤΠ.

2. Τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος [δραστηριότητες «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» του κανονισμού (ΕΕ) [XXX]] και διασφαλίζουν τη συνοχή με αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΡΩΤΟΚΑΘΕΔΡΙΑΣ

Άρθρο 38

Ειδικές διατάξεις για τη στήριξη της πολιτικής για ψηφιακή πρωτοκαθεδρία

1. Οι δράσεις που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 1 και των ειδικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ).
2. Η στήριξη για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο δ) και από τυχόν πρόσθετες συνεισφορές που χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 5.

Άρθρο 39

Ειδικές δραστηριότητες για τη στήριξη της πολιτικής για ψηφιακή πρωτοκαθεδρία

2. Η στήριξη της ψηφιακής πρωτοκαθεδρίας υλοποιείται ιδίως με τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) ανάπτυξη και διαμόρφωση βιώσιμων βασικών ψηφιακών τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών που αντικατοπτρίζουν τις αξίες της Ένωσης, μεταξύ άλλων μέσω της έρευνας και της καινοτομίας, της εφαρμοσμένης έρευνας, της μεταφοράς τεχνολογίας, της βιομηχανικής ανάπτυξης και της διείσδυσης στην αγορά.

- β) οικοδόμηση ελκυστικών, ανταγωνιστικών, ασφαλών και ανθεκτικών ψηφιακών οικοσυστημάτων, μεταξύ άλλων για ανατρεπτικές καινοτόμες εταιρείες, ΜΜΕ, νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, καθώς και αναδυόμενους ηγέτες του κλάδου στον ψηφιακό τομέα, ώστε να παραμείνουν, να αναπτυχθούν και να ακμάσουν εντός της Ένωσης, στήριξή τους στην κλιμάκωση και την επέκταση των αγορών τους, μεταξύ άλλων μέσω δημόσιων συμβάσεων και τυποποίησης, καθώς και ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού με προηγμένες ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες μέσω της στήριξης των αναγκαίων ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγικής ικανότητας, και προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων·
- γ) ανάπτυξη προηγμένων, ασφαλών και βιώσιμων ψηφιακών εφαρμογών, υποδομών και υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ένωση, με ενσωματωμένες αρχές κυβερνοασφάλειας εκ σχεδιασμού και κυβερνοασφάλειας εξ ορισμού καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων για την έρευνα και την καινοτομία, την ανάπτυξη, την παραγωγή, τη μεταποίηση, την κατασκευή, τον εκσυγχρονισμό, τη συμπλήρωση ή την εγκατάσταση προηγμένων ψηφιακών υποδομών, διευρωπαϊκών ψηφιακών δικτύων και ασφαλών και διαλειτουργικών ψηφιακών δημόσιων υποδομών σε κλίμακα και σε διασυνοριακό επίπεδο, οι οποίες λειτουργούν ως βασικοί παράγοντες διευκόλυνσης του ψηφιακού μετασχηματισμού που στηρίζουν την ανθεκτικότητα και την ετοιμότητα της κοινωνίας, προσφέροντας σαφή προστιθέμενη αξία στις επιχειρήσεις, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους πολίτες. Κατά περίπτωση, οι δράσεις αυτές συντονίζονται με εθνικές επενδύσεις και αξιοποιούν το ανεκμετάλλευτο δυναμικό για τη δημιουργία εγχώριας αγοράς προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών σύμφωνα με το άρθρο 10·
- δ) στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της διασυνοριακής διαλειτουργικότητας και ενοποίησης υπηρεσιών και της στήριξης της ανάπτυξης και της κυκλοφορίας προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων που περιλαμβάνουν δεξιότητες κυβερνοασφάλειας, παροχή της αναγκαίας στήριξης για την επιτάχυνση και την εμπάθυνση του ενστερνισμού και της εφαρμογής ψηφιακών λύσεων σε ολόκληρο τον ιδιωτικό τομέα, με εστίαση στις σύνθετες τεχνολογίες, και για την ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης συνεκτικών διαλειτουργικών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών σε επίπεδο Ένωσης που μεγιστοποιεί την αποδοτικότητα για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες·

- ε) στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας και πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό στηρίζονται τα σχετικά θεσμικά όργανα, ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και με τους συμφεροντούχους, η ανάπτυξη ικανοτήτων, στο πλαίσιο της οποίας και η ανάπτυξη ικανοτήτων των εθνικών σημείων επαφής, η διεξαγωγή μελετών, η ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένων υποδομών και εργαλείων ΤΠ.
3. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου στηρίζουν την ανάπτυξη, την καινοτομία, την αξιοποίηση και την προμήθεια προηγμένων ικανοτήτων, υποδομών, προϊόντων, υπηρεσιών, τεχνολογιών και δυνατοτήτων κυβερνοασφάλειας, με σκοπό να ενισχυθεί το ευρωπαϊκό οικοσύστημα κυβερνοασφάλειας και να διαφυλαχτεί η ανθεκτικότητα και η ασφάλεια των κρίσιμων υποδομών και των ψηφιακών αλυσίδων εφοδιασμού, καθώς και να ενισχυθεί περαιτέρω η ετοιμότητα της Ένωσης σε επίπεδο κυβερνοασφάλειας και η ενωσιακή επίγνωση της κατάστασης όσον αφορά τις απειλές, καθώς και να βελτιωθούν οι ικανότητες ανίχνευσης και οι δυνατότητες αντιμετώπισης περιστατικών. Οι δραστηριότητες αυτές στηρίζουν επίσης την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανικής βάσης της Ένωσης για την κυβερνοασφάλεια και την ανάπτυξη δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας, και βελτιώνουν την ωριμότητα της κυβερνοασφάλειας της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης, μεταξύ άλλων και στις ΜΜΕ.
4. Τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος δραστηριότητες «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» που υποστηρίζονται στο πλαίσιο [του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»] του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] και διασφαλίζουν τη συνοχή με αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

Άρθρο 40

Ειδικές δραστηριότητες για τη στήριξη της ανθεκτικότητας, της ασφάλειας, της αμυντικής βιομηχανίας και του διαστήματος

1. Οι δράσεις που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 1 και των ειδικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ).
2. Η στήριξη για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο ε), και από τυχόν πρόσθετες συνεισφορές που χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 5.

Άρθρο 41

Συνέργειες στον τομέα του διαστήματος και της άμυνας

1. Συστήνεται συμβουλευτική επιτροπή για το διάστημα και την άμυνα.
 - 1α. Η συμβουλευτική επιτροπή για το διάστημα και την άμυνα μπορεί να συμβουλευεί την Επιτροπή σχετικά με τον συντονισμό, τη συνεκτικότητα και τη συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων στον τομέα του διαστήματος και των δραστηριοτήτων στην αμυντική βιομηχανία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημεία 2) και 3), σχετικά με τις προτεραιότητες και σχετικά με συναφείς μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης για την αύξηση της αποδοτικότητας των επενδύσεων και της τελεσφορίας των αποτελεσμάτων.
 - 1β. Τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής για το διάστημα και την άμυνα διορίζονται από τα κράτη μέλη, ενώ η ίδια η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της. Είναι επίσης δυνατό να προσκληθούν να παραστούν ως παρατηρητές εκπρόσωποι της EΥΕΔ και των σχετικών οργανισμών της Ένωσης, όπως ο ΕΟΑ.

ΤΜΗΜΑ 1

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ ΑΞΙΑΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

Άρθρο 42

Ειδικές δραστηριότητες προς στήριξη των πολιτικών για ανθεκτικές αξιακές αλυσίδες κρίσιμων πρώτων υλών

1. Η στήριξη των πολιτικών για ανθεκτικές αξιακές αλυσίδες κρίσιμων πρώτων υλών υλοποιείται ιδίως με τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) στήριξη για την ενίσχυση της ενωσιακής ικανότητας όσον αφορά την έρευνα, την εξόρυξη, την επεξεργασία, την ανάκτηση, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών·
 - β) αγορά κρίσιμων πρώτων υλών, σύμφωνα με τις ανάγκες οικονομικής ασφάλειας και τους στόχους της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος διαταραχών του εφοδιασμού για τις εταιρείες στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένων της δημιουργίας και της διαχείρισης αποθεμάτων κρίσιμων πρώτων υλών σε συντονισμό με τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία·
 - γ) παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε στρατηγικά έργα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πράξης για τις κρίσιμες πρώτες ύλες·
 - γ-α) στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας και των σχετικών ενωσιακών πολιτικών, μεταξύ άλλων για την ανάπτυξη ικανοτήτων των εθνικών σημείων επαφής.
2. Η στήριξη που υλοποιείται μέσω των δραστηριοτήτων της παραγράφου 1 μπορεί να λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που ορίζονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία [παραπομπή] και προσδιορίζονται σε ειδικό μέρος του προγράμματος εργασίας.

3. Τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού δυνάμει του παρόντος τμήματος ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος δραστηριότητες «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» που υποστηρίζονται στο πλαίσιο [του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»] του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] και διασφαλίζουν τη συνοχή με αυτές.

ΤΜΗΜΑ 2

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Άρθρο 44

Ειδικές δραστηριότητες προς στήριξη της πολιτικής για την αμυντική βιομηχανία

1. Η στήριξη της πολιτικής για την αμυντική βιομηχανία υλοποιείται ιδίως με τις ακόλουθες δραστηριότητες:
- α) στήριξη της ανάπτυξης ευρωπαϊκών αμυντικών έργων κοινού ενδιαφέροντος, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 45·
 - β) στήριξη της έρευνας και της ανάπτυξης, της καινοτομίας και της τεχνολογικής υπεροχής στον τομέα της άμυνας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 46·
 - γ) στήριξη της αμυντικής βιομηχανικής ανταποκρισιμότητας, της επέκτασης και της ανθεκτικότητας της βιομηχανίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 47·
 - γ-α) στήριξη των παραγόντων διευκόλυνσης που σχετίζονται με την αγορά αμυντικού εξοπλισμού σε επίπεδο Ένωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 47α·
 - δ) στήριξη της συνεργασίας στον τομέα της κοινής προμήθειας, συντήρησης και διαθεσιμότητας αμυντικών προϊόντων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 48·
 - ε) στήριξη των στρατιωτικών μεταφορών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 49·
 - ε-α) στήριξη καινοτόμων και κλιμακούμενων δραστηριοτήτων για όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 49α.

3. Η ενωσιακή στήριξη που υλοποιείται μέσω των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να παρέχεται με οποιαδήποτε μορφή προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Μπορεί να καλύπτει τη στήριξη μεμονωμένων οντοτήτων για δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας.
- 3α. Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 γίνεται με έμφαση στη συνοχή με τις στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τους στόχους της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα, το θεματολόγιο αμυντικής ετοιμότητας και με τις προτεραιότητες δυνατοτήτων που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, συμπεριλαμβανομένων του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων (CDP) και των ευκαιριών συνεργασίας που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της συντονισμένης ετήσιας επανεξέτασης στον τομέα της άμυνας (CARD). Το ΕΤΑ λαμβάνει δεόντως υπόψη τη συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO), τις πρωτοβουλίες και τα έργα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EOA), καθώς και τις σχετικές δραστηριότητες που διεξάγονται από τον Οργανισμό Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO), όπως η διαδικασία αμυντικού σχεδιασμού του NATO.

Άρθρο 45

Ευρωπαϊκά αμυντικά έργα κοινού ενδιαφέροντος

1. Τα ευρωπαϊκά αμυντικά έργα κοινού ενδιαφέροντος (EDPCI) συνίστανται σε συνεργατικά βιομηχανικά έργα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΒΤΒΑ σε ολόκληρη την Ένωση, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στην ανάπτυξη στρατιωτικών δυνατοτήτων των κρατών μελών που είναι κρίσιμες για τα συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας, συμπεριλαμβανομένων δυνατοτήτων που εξασφαλίζουν πρόσβαση σε όλους τους επιχειρησιακούς τομείς, και συγκεκριμένα στην ξηρά, τη θάλασσα, τον αέρα, το διάστημα και τον κυβερνοχώρο.
2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για την επικαιροποίηση ή τον προσδιορισμό των EDPCI με ειδική πλειοψηφία. Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την πρόταση της Επιτροπής αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία.

- 2α. Τα κράτη μέλη συντονίζονται για την εκπόνηση προτάσεων έργων για ενδεχόμενα EDPCI κατά τρόπο συμπεριληπτικό, με τη στήριξη του ΕΟΑ, όταν είναι αναγκαίο.
- 2β. Προτού υποβάλει τις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή επαληθεύει τη συμμόρφωση των προτάσεων έργων που αναφέρονται στην παράγραφο 2α με όλα τα κριτήρια που απαριθμούνται στην παράγραφο 4 και:
- α) διαβουλεύεται με τα κράτη μέλη κατά τρόπο συμπεριληπτικό και λαμβάνει υπόψη τις απόψεις και τις προτάσεις έργων τους για ενδεχόμενα EDPCI·
 - β) καλεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (στο εξής: Ύπατος Εκπρόσωπος) και τον ΕΟΑ να παράσχουν την εμπειρογνωσία τους με σκοπό να διασφαλιστεί συνοχή με τις προτεραιότητες και τους στόχους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχείο β), ιδίως με τις προτεραιότητες που αφορούν τις αμυντικές δυνατότητες οι οποίες έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, ειδικότερα όπως εκφράζονται από κοινού στο πλαίσιο του CDP, προκειμένου να συμπληρωθούν οι πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη σχετικά με τις προτάσεις έργων· και
 - γ) επαληθεύει ότι όλα τα κράτη μέλη και όλες οι συνδεδεμένες χώρες ενημερώθηκαν για τη σύσταση ενός έργου και τους δόθηκε η δυνατότητα συμμετοχής.
3. Στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, το Συμβούλιο:
- α) καθορίζει τους στόχους και τα χαρακτηριστικά του EDPCI σε σχέση με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 4·
 - β) εκτιμά το συνολικό οικονομικό μέγεθος του EDPCI· και
 - γ) καταρτίζει τον κατάλογο των χωρών που συμμετέχουν στο EDPCI κατά την ημερομηνία έκδοσης της εκτελεστικής πράξης.

4. Ένα EDPCI πληροί όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) το έργο ενισχύει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα, την αποδοτικότητα και την ικανότητα καινοτομίας της EBTBA, ιδίως συμβάλλοντας στη δημιουργία νέας διασυνοριακής συνεργασίας ή στη διεύρυνση της υφιστάμενης, μεταξύ άλλων με ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, δημιουργώντας θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά, συμβάλλοντας σημαντικά στην ολοκλήρωση της αγοράς και στη μείωση του κατακερματισμού της, βελτιώνοντας τη διαλειτουργικότητα και την εναλλαξιμότητα των αμυντικών προϊόντων, και στοχεύοντας παράλληλα στη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων, μεταξύ άλλων μέσω της διαφοροποίησης του εφοδιασμού, και στην αύξηση των ικανοτήτων·
- α) στο έργο συμμετέχουν τουλάχιστον τέσσερα κράτη μέλη και δίνεται σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλες τις συνδεδεμένες χώρες πραγματική ευκαιρία συμμετοχής στο EDPCI·
- β) το έργο συμβάλλει στην ανάπτυξη των στρατιωτικών δυνατοτήτων των κρατών μελών που είναι κρίσιμης σημασίας για τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και συνάδει με τους στόχους της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα, με τις προτεραιότητες που αφορούν τις αμυντικές δυνατότητες οι οποίες έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, ιδίως στο πλαίσιο του CDP, και με τις ευκαιρίες συνεργασίας που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της CARD· λαμβάνει υπόψη τη συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο της PESCO και των πρωτοβουλιών και των έργων του ΕΟΑ· λαμβάνει υπόψη τις σχετικές δραστηριότητες που διενεργεί το ΝΑΤΟ, όπως τη διαδικασία αμυντικής σχεδίασης του ΝΑΤΟ, εφόσον οι δραστηριότητες αυτές εξυπηρετούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης·
- γ) τα οφέλη του έργου επεκτείνονται σε ευρύτερο τμήμα της Ένωσης·
- δ) τα έργα είτε είναι ιδιαίτερα σημαντικά σε μέγεθος ή πεδίο εφαρμογής είτε αποσκοπούν στον μετριασμό τεχνολογικού ή χρηματοοικονομικού κινδύνου σε σημαντικό βαθμό, είτε και τα δύο·
- ε) τα δυνητικά συνολικά οφέλη του έργου υπερτερούν του κόστους του, μεταξύ άλλων και μακροπρόθεσμα.

- 4α. Η ανάπτυξη ενός EDPCI που είναι επιλέξιμο για ενωσιακή χρηματοδότηση συνιστάται σε μία ή περισσότερες δραστηριότητες που σχετίζονται με:
- α) την κοινή προμήθεια αμυντικών προϊόντων·
 - β) την επιτάχυνση της προσαρμογής της ικανότητας παραγωγής αμυντικών προϊόντων, καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών δραστηριοτήτων, σε διαρθρωτικές αλλαγές·
 - γ) την έρευνα ή την ανάπτυξη νέων ή την αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων·
 - δ) την ανάπτυξη και προμήθεια αναγκαίων υποδομών.
- 4β. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε EDPCI διασφαλίζουν ότι στις συμβάσεις που αφορούν δραστηριότητες EDPCI υποστηριζόμενες από χρηματοδότηση της Ένωσης εφαρμόζονται κριτήρια ισοδύναμα με εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 51, ανάλογα με το είδος των δραστηριοτήτων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4α.
- 4γ. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε EDPCI διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες του EDPCI, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν υποστηρίζονται από ενωσιακή χρηματοδότηση, συμμορφώνονται με τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 2) και στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και δεν επηρεάζουν τη συμμόρφωση του EDPCI με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.
5. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε EDPCI μπορούν να αποφασίσουν τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ύπατου Εκπροσώπου ή του ΕΟΑ ως παρατηρητών σε EDPCI, κατά περίπτωση.
6. Ένα EDPCI, καθώς και ειδικές δραστηριότητες στο πλαίσió του, μπορεί να συσταθεί στο πλαίσιο δομών για ευρωπαϊκά προγράμματα εξοπλισμών (SEAP) που θεσπίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2025/2643.
- 6α. Μόνο τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες, καθώς και οι SEAP που απαρτίζονται από κράτη μέλη ή από κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες, είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο δραστηριοτήτων EDPCI.

7. Τα κράτη μέλη μπορούν, με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ, να εφαρμόζουν καθεστώτα στήριξης και να παρέχουν διοικητική στήριξη σε EDPCI.
8. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής που σχετίζονται με EDPCI μπορούν να θεωρηθούν επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημόσιου συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου και του άρθρου 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προς το συμφέρον της άμυνας κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και προς το συμφέρον της υγείας και της δημόσιας ασφάλειας κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που ορίζονται στις εν λόγω διατάξεις.
- 8α. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε EDPCI υποβάλλουν στην Επιτροπή, σε ετήσια βάση, κοινή έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των δραστηριοτήτων EDPCI, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 4γ.
- 8β. Κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιεί τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 2, μεταξύ άλλων αφαιρώντας έργο από τα EDPCI ή αποτυπώνοντας μεταβολές στα στοιχεία που καθορίζονται στην παράγραφο 3.
- 8γ. Όλα τα κράτη μέλη και όλες οι συνδεδεμένες χώρες έχουν τη δυνατότητα να προσχωρήσουν σε EDPCI μετά τη σύστασή του, με την επιφύλαξη της σύμφωνης γνώμης όλων των κρατών μελών που συμμετέχουν στο EDPCI.

Έρευνα και ανάπτυξη, καινοτομία και τεχνολογική υπεροχή στον τομέα της άμυνας

Οι δραστηριότητες για τη στήριξη της έρευνας και της ανάπτυξης, της καινοτομίας και της τεχνολογικής υπεροχής στον τομέα της άμυνας μπορούν να καλύπτουν, ιδίως:

- α) δράσεις συνεργατικής έρευνας για σκοπούς άμυνας, από βασική έως εφαρμοσμένη έρευνα, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 3α, τις οποίες μπορούν να τροφοδοτήσουν με στοιχεία τα αποτελέσματα των ομάδων τεχνολογίας δυνατοτήτων (CapTechs) του ΕΟΑ·
- β) δράσεις συνεργατικής ανάπτυξης νέων ή αναβαθμισμένων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων της ανάπτυξης πρωτοτύπων συστημάτων, της εκτέλεσης δοκιμών, της έγκρισης ή της πιστοποίησης και της ανάπτυξης τεχνολογιών ή περιουσιακών στοιχείων που αυξάνουν την αποδοτικότητα καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών·
- γ) δράσεις στήριξης ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα·
- δ) δράσεις για τη στήριξη ταχύτερων κύκλων καινοτομίας και τεχνολογικής ολοκλήρωσης στον τομέα της άμυνας, συμπεριλαμβανομένων της συνεχούς έρευνας και ανάπτυξης και των τεχνολογικών προκλήσεων·
- ε) δράσεις εισροής τεχνολογίας για την προσαρμογή μη στρατιωτικών τεχνολογιών στον τομέα της άμυνας.

Αμυντική βιομηχανική ανταποκρισιμότητα, επέκταση και ανθεκτικότητα

1. Οι δραστηριότητες στήριξης της ενίσχυσης της ανταποκρισιμότητας, της επέκτασης και της ανθεκτικότητας της EBTBA σε σχέση με την προσαρμογή της ικανότητας παραγωγής αμυντικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευαστικών στοιχείων τους και των αντίστοιχων πρώτων υλών τους, εφόσον προορίζονται ή χρησιμοποιούνται εξ ολοκλήρου για την παραγωγή αμυντικών προϊόντων, μπορούν να καλύπτουν ιδίως:
- α) τη βελτιστοποίηση, την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένου του αυτοματισμού, την αναβάθμιση ή τον επαναπροσδιορισμό της χρήσης της υφιστάμενης ικανότητας παραγωγής αμυντικών προϊόντων, κατασκευαστικών στοιχείων και πρώτων υλών ή τη δημιουργία νέας, ιδίως με σκοπό την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή τη μείωση του χρόνου διεκπεραίωσης και του χρόνου παράδοσης, μεταξύ άλλων βάσει της προμήθειας ή της αγοράς των απαιτούμενων εργαλειομηχανών και κάθε άλλης απαραίτητης εισροής·
 - β) τη δημιουργία διασυνοριακών βιομηχανικών συμπράξεων, μεταξύ άλλων μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ή άλλων μορφών βιομηχανικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, στο πλαίσιο κοινής βιομηχανικής προσπάθειας, όπως διασυνοριακές κοινοπραξίες, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στον συντονισμό της προμήθειας ή της δέσμευσης και δημιουργίας αποθεμάτων αμυντικών προϊόντων, κατασκευαστικών στοιχείων και αντίστοιχων πρώτων υλών, καθώς και στον συντονισμό των παραγωγικών ικανοτήτων και των σχεδίων παραγωγής·
 - γ) τη δημιουργία και τη διάθεση δεσμευμένων παραγωγικών ικανοτήτων ταχείας κινητοποίησης όσον αφορά τα αμυντικά προϊόντα, τα κατασκευαστικά στοιχεία τους και τις αντίστοιχες πρώτες ύλες τους, σύμφωνα με τους παραγγελλθέντες ή τους προγραμματισμένους όγκους παραγωγής·
 - δ) την προώθηση της εκβιομηχάνισης και της εμπορίας αμυντικών προϊόντων που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο δράσεων χρηματοδοτούμενων από την Ένωση ή άλλων δραστηριοτήτων συνεργασίας που διεξάγονται με τη στήριξη τουλάχιστον δύο κρατών μελών, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας διασυνοριακών βιομηχανικών συμπράξεων, συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ή άλλων μορφών βιομηχανικής συνεργασίας και μέσω της εντατικοποίησης της αρχικής παραγωγής και της αδειοδότησης της παραγωγής, κατά περίπτωση·

- ε) τη δοκιμή, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαίας υποδομής, και, κατά περίπτωση, την πιστοποίηση επισκευής αμυντικών προϊόντων με σκοπό να αντιμετωπιστεί η τεχνολογική απαξίωσή τους και να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους τελικούς χρήστες·
 - στ) τη μείωση των βιομηχανικών στρατηγικών εξαρτήσεων, μεταξύ άλλων με στόχο την αντικατάσταση κατασκευαστικών στοιχείων που υπόκεινται σε περιορισμούς από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή την ανάπτυξη της ικανότητας υποκατάστασης ή αφαίρεσης των εν λόγω κατασκευαστικών στοιχείων.
- 1α. Για δράσεις που υποστηρίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή μπορεί να παρέχει, κατόπιν αιτήματος, στα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες τη σχετική τεκμηρίωση της δράσης προκειμένου να αποφευχθεί η διπλή χρηματοδότηση των ίδιων δαπανών.

Άρθρο 47α

Στήριξη των παραγόντων διευκόλυνσης που σχετίζονται με την αγορά αμυντικού εξοπλισμού σε επίπεδο Ένωσης

1. Δραστηριότητες που στηρίζουν παράγοντες διευκόλυνσης που σχετίζονται με την αγορά αμυντικού εξοπλισμού σε επίπεδο Ένωσης, μπορούν να καλύπτουν ιδίως:
- α) στήριξη του ευρωπαϊκού μηχανισμού στρατιωτικών πωλήσεων (MSM) με στόχο την διασφάλιση της έγκαιρης και επαρκούς από άποψη όγκου διαθεσιμότητας αμυντικών προϊόντων, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα της EBTBA [καθώς και, κατά περίπτωση, της ουκρανικής BTBA], ιδίως:
 - i) στήριξη για τη δημιουργία, τη διαχείριση και τη συντήρηση δεξαμενών αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας, καθώς και για τη συνέχιση των εν λόγω δεξαμενών που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2025/2643·
 - ii) κατάρτιση και διατήρηση ενιαίου, κεντρικού, καταλόγου αμυντικών προϊόντων (στο εξής: ευρωπαϊκός κατάλογος στρατιωτικών προϊόντων) που έχει καταρτιστεί από την EBTBA· [και την ουκρανική BTBA]·

- β) στήριξη για τη δημιουργία και τη λειτουργία δομών για ευρωπαϊκά προγράμματα εξοπλισμών, που θεσπίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2025/2643·
- γ) ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων που σχετίζονται με τη δημόσια προμήθεια αμυντικών προϊόντων και των μέτρων που συμβάλλουν στη διευκόλυνση των διαδικασιών για την κοινή προμήθεια αμυντικών προϊόντων.
3. Τα κράτη μέλη, οι συνδεδεμένες χώρες και οι SEAP που συγκροτούν δεξαμενή αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας παρέχουν σε όλα τα κράτη μέλη, τις συνδεδεμένες χώρες και την Ουκρανία άμεση και προτιμησιακή επιλογή αγοράς, χρήσης ή μίσθωσης για τα αμυντικά προϊόντα που αποτελούν μέρος της εν λόγω δεξαμενής. Προκειμένου τα κράτη μέλη ή, κατά περίπτωση, οι συνδεδεμένες χώρες να προβαίνουν σε αγορές από τη δεξαμενή αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας που έχει συσταθεί από SEAP, τελεί υπό τη διαχείριση SEAP και συντηρείται από SEAP, η προμήθεια θεωρείται σύμβαση που ανατίθεται από μια κυβέρνηση σε άλλη κυβέρνηση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 13 στοιχείο στ) της οδηγίας 2009/81/ΕΚ.
4. Η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με τον ΕΟΑ, επικαιροποιεί τον ευρωπαϊκό κατάλογο στρατιωτικών προϊόντων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) σημείο ii), όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2025/2643. Τα κράτη μέλη [, η Ουκρανία] και οι οικονομικοί φορείς καλούνται να συμπληρώνουν τον εν λόγω κατάλογο σε εθελοντική βάση, σύμφωνα με τους ισχύοντες εθνικούς νόμους και κανονισμούς.

Κοινή προμήθεια, συντήρηση και διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων

1. Οι δραστηριότητες που υποστηρίζουν την κοινή προμήθεια, συντήρηση και διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων μπορούν να καλύπτουν ιδίως τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών στους ακόλουθους τομείς:
 - α) την κοινή πιστοποίηση αμυντικών προϊόντων·
 - β) την ανάπτυξη κοινών απαιτήσεων για τα αμυντικά προϊόντα·
 - γ) την προμήθεια αμυντικών προϊόντων·
 - δ) τη συντήρηση αμυντικών προϊόντων·
 - ε) τη δυναμική διαχείριση της διαθεσιμότητας αμυντικών προϊόντων.

Οι δραστηριότητες που στηρίζουν την κοινή προμήθεια, συντήρηση και διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων αποσκοπούν στη μείωση του κατακερματισμού και στην ενίσχυση της διαλειτουργικότητας, με αποτέλεσμα την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, τη διασφάλιση ταχύτερης πρόσβασης στον αναγκαίο εξοπλισμό και την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας της Ένωσης και των κρατών μελών.

- 1α. Μόνον οι ακόλουθες νομικές οντότητες είναι επιλέξιμες για δράσεις που σχετίζονται με την κοινή προμήθεια, συντήρηση και διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων:
 - α) αναθέτουσες αρχές κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών·
 - β) διεθνείς οργανισμοί·
 - γ) SEAP·
 - δ) ο ΕΟΑ.

2. Τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες που υλοποιούν δράση σχετική με κοινή προμήθεια, συντήρηση και διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων ορίζουν με ομοφωνία επιλέξιμη νομική οντότητα ως φορέα προμηθειών που θα ενεργεί για λογαριασμό τους για τους σκοπούς της εν λόγω δράσης. Ο φορέας προμηθειών διεξάγει ιδίως τις διαδικασίες προμήθειας και συνάπτει τις προκύπτουσες συμβάσεις με αναδόχους για λογαριασμό των συμμετεχουσών χωρών. Ο φορέας προμηθειών μπορεί να συμμετέχει στη δράση ως δικαιούχος και να ενεργεί ως συντονιστής της κοινοπραξίας. Μπορεί δε να διαχειρίζεται και να συνδυάζει κεφάλαια από το Ταμείο και κεφάλαια από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τις συμμετέχουσες συνδεδεμένες χώρες.
3. Ο φορέας προμηθειών εφαρμόζει ισοδύναμα κριτήρια με εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 51 στις οικείες διαδικασίες προμηθειών και τις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτει με αναδόχους, και απαιτεί να εφαρμόζονται τα κριτήρια αυτά στους υπεργολάβους.
4. Ο φορέας προμηθειών κοινοποιεί στην Επιτροπή τις εγγυήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 51 παράγραφος 3. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω εγγυήσεις και τα μέτρα μετριασμού τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής κατόπιν αιτήματος. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο ε) για κάθε κοινοποίηση που υποβάλλεται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.
- 4α. Όταν η Ένωση στηρίζει την κοινή προμήθεια αμυντικών προϊόντων, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών, κατόπιν αιτήματος, σχετικό σύνολο πληροφοριών για την προμήθεια, όπως κύρια χαρακτηριστικά, επιδόσεις, μοναδιαίο κόστος και χρόνους παράδοσης, ώστε να μπορέσουν να συμμετάσχουν στην κοινή προμήθεια αμυντικών προϊόντων σε μεταγενέστερο στάδιο υπό δίκαιους και εύλογους όρους.
- 4β. Οι εν λόγω πληροφορίες σχετικά με την προμήθεια που αναφέρονται στην παράγραφο 4α μπορούν να κοινοποιούνται από τα αιτούντα κράτη μέλη ή τις αιτούσες συνδεδεμένες χώρες σε νομικές οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες χώρες, οι οποίες ενεργούν για λογαριασμό τους, αποκλειστικά για τους σκοπούς της διευκόλυνσης της συμμετοχής στην κοινή προμήθεια αμυντικών προϊόντων και εφόσον οι πληροφορίες αυτές τυγχάνουν προστασίας με κατάλληλο τρόπο.

5. Κάθε σύμβαση που προκύπτει από δράση που σχετίζεται με κοινή προμήθεια, συντήρηση και διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την αγορά πρόσθετων ποσοτήτων αμυντικών προϊόντων για άλλα κράτη μέλη, συνδεδεμένες χώρες ή την Ουκρανία.
6. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «φορέας προμηθειών» νοείται μια αναθέτουσα αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ⁴⁹ και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ⁵⁰, η οποία είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, ο ΕΟΑ, μια SEAP που έχει συσταθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2025/2643 ή ένας διεθνής οργανισμός που έχει οριστεί από κράτη μέλη, συνδεδεμένες χώρες ή από την Ουκρανία για τη διεξαγωγή κοινής προμήθειας για λογαριασμό τους.

Άρθρο 49

Στήριξη των στρατιωτικών μεταφορών⁵¹

1. Οι δραστηριότητες για τη στήριξη των στρατιωτικών μεταφορών στην Ένωση μπορούν να καλύπτουν:
 - α) τη στήριξη για την προμήθεια, από τα κράτη μέλη, μεταφορικών και υλικοτεχνικών δυνατοτήτων διπλής χρήσης·
 - β) την παροχή μεταφορικών και υλικοτεχνικών δυνατοτήτων διπλής χρήσης, μέσω συμβάσεων υπηρεσιών με εμπορικούς φορείς·
 - β-α) τη στήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας της δεξαμενής αλληλεγγύης, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών πλατφορμών της·

⁴⁹ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/2024-01-01>

⁵⁰ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>

⁵¹ Το άρθρο αυτό και οι σχετικές διατάξεις θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν με την έκβαση των διαπραγματεύσεων σχετικά με τον κανονισμό για τις στρατιωτικές μεταφορές.

- γ) τη στήριξη της ψηφιοποίησης των διαδικασιών που σχετίζονται με τις στρατιωτικές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένων των αδειών στρατιωτικών μεταφορών και των τελωνειακών διαδικασιών και διατυπώσεων·
- δ) την ενίσχυση, τον εκσυγχρονισμό, την επέκταση και την αναπροσαρμογή της χρήσης των βιομηχανικών ικανοτήτων για την παραγωγή και τη συντήρηση μεταφορικών και υλικοτεχνικών δυνατοτήτων που συμβάλλουν άμεσα και βελτιώνουν τις στρατιωτικές μεταφορές στην Ένωση·
- ε) την κατάρτιση, την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού για την ενίσχυση της διαθεσιμότητας ειδικευμένου προσωπικού για τον ασφαλή χειρισμό και την ασφαλή μεταφορά αμυντικών προϊόντων, κατασκευαστικών στοιχείων και προμηθειών, ιδίως για την ασφαλή και αποτελεσματική μετακίνηση υπερμεγεθών, υπέρβαρων και επικίνδυνων προϊόντων·
- στ) την ενίσχυση της προστασίας και της ανθεκτικότητας των υποδομών διπλής χρήσης που είναι στρατηγικής σημασίας για τις στρατιωτικές μεταφορές, καθώς και την ανάπτυξη συστημάτων αποθήκευσης καυσίμων και συνοδευτικών συστημάτων·
- ζ) στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή των σχετικών ενωσιακών νομικών πράξεων και πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό στηρίζονται τα σχετικά θεσμικά όργανα, η συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και με τους συμφεροντούχους, η διεξαγωγή μελετών, η ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένων υποδομών και εργαλείων ΤΠ.

2. Οι δραστηριότητες για τη στήριξη των στρατιωτικών μεταφορών στην Ένωση υλοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [κανονισμός για τις στρατιωτικές μεταφορές] και συμπληρωματικά προς τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] [ΜΣΕ].

Άρθρο 49α

Στήριξη καινοτόμων και κλιμακούμενων δραστηριοτήτων για όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων (ενωσιακό πρόγραμμα καινοτομίας στον τομέα της άμυνας)

1. Η στήριξη καινοτόμων και κλιμακούμενων δραστηριοτήτων για όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων, μεταξύ άλλων προς στήριξη ανατρεπτικών τεχνολογιών και μεμονωμένων οντοτήτων (π.χ. νεοεισερχόμενων, καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων, ΜΜΕ και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων) μπορεί να καλύπτει ιδίως:
 - α) εκδηλώσεις δημιουργίας επαφών, επιχειρηματική επιτάχυνση και καθοδήγηση των φορέων καινοτομίας·
 - β) ευέλικτους μηχανισμούς χρηματοδότησης·
 - γ) προκλήσεις και μαραθωνίους ανάπτυξης εφαρμογών (hackathons)·
 - δ) στήριξη καινοτόμων προμηθειών και επαναληπτικής αναβάθμισης των μοντέλων δημόσιων συμβάσεων για ταχέως εξελισσόμενα συστήματα·
 - ε) οποιεσδήποτε άλλες δράσεις για συντομότερους κύκλους καινοτομίας και για την ολοκλήρωση, την επικύρωση, τον πειραματισμό και την διείσδυση αμυντικών προϊόντων στην αγορά· και
 - στ) στήριξη δράσεων που διευκολύνουν την υλοποίηση των δραστηριοτήτων βάσει της παρούσας παραγράφου.

2. Η στήριξη καινοτόμων και κλιμακούμενων δραστηριοτήτων για όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων μπορεί να παρέχεται μέσω των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 45 έως 49 ή σε συνδυασμό με αυτές.

Άρθρο 50

(Συμπληρωματικοί κανόνες για τη σύνδεση τρίτων χωρών)

(...)

Συμπληρωματικά κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Εκτός από την εκπλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού, οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης βάσει του παρόντος τμήματος πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 15α του παρόντος άρθρου.
2. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης βάσει του παρόντος τμήματος είναι εγκατεστημένοι και έχουν τις δομές εκτελεστικής διαχείρισής τους στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα.
- 2α. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης βάσει του παρόντος τμήματος δεν υπόκεινται σε έλεγχο από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, νομική οντότητα εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη τρίτη χώρα η οποία τελεί υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας είναι επιλέξιμη ως αποδέκτρια ενωσιακής χρηματοδότησης βάσει του παρόντος τμήματος, εφόσον διατίθενται στην Επιτροπή εγγυήσεις που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες του κράτους μέλους ή της συνδεδεμένης χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένη, όπως κατάλληλα μέτρα βάσει ελέγχων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 3) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452⁵².
Ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων, το πρόγραμμα εργασίας μπορεί να προβλέπει ότι η παρέκκλιση αυτή δεν ισχύει για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 49α.

⁵² Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (ΕΕ L 79I της 21.3.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

Οι εν λόγω εγγυήσεις παρέχουν διαβεβαιώσεις ότι η συμμετοχή νομικής οντότητας σε δράση δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών, όπως αυτά ορίζονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, σύμφωνα με τον Τίτλο V της ΣΕΕ.

Οι εν λόγω εγγυήσεις τεκμηριώνουν συγκεκριμένα ότι, για τους σκοπούς της δράσης, έχουν θεσπιστεί μέτρα που διασφαλίζουν ότι:

- α) ο έλεγχος επί της νομικής οντότητας δεν ασκείται με τρόπο που εμποδίζει ή περιορίζει την ικανότητά της να εκτελέσει τη δράση και να επιτύχει αποτελέσματα, με τρόπο που επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τις υποδομές της, τις εγκαταστάσεις της, τα περιουσιακά της στοιχεία, τους πόρους της, τη διανοητική της ιδιοκτησία ή την τεχνογνωσία της τα οποία απαιτούνται για τους σκοπούς της δράσης, ή με τρόπο που υπονομεύει τις δυνατότητες και τα πρότυπά της τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση της δράσης·
- β) αποτρέπεται η πρόσβαση μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας σε διαβαθμισμένες πληροφορίες ή σε μη διαβαθμισμένες πληροφορίες που προστατεύονται από υποχρέωση επαγγελματικού απορρήτου και οι οποίες είναι προσβάσιμες βάσει της ανάγκης για γνώση και σχετίζονται με τη δράση·
- β-α) οι υπάλληλοι ή τα άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη δράση διαθέτουν εθνική εξουσιοδότηση ασφαλείας από κράτος μέλος ή από συνδεδεμένη χώρα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο·
- γ) τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που απορρέουν από τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία β) και ε-α) και τα αποτελέσματα αυτών παραμένουν στην κυριότητα του αποδέκτη κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της δράσης, δεν υπόκεινται σε έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας και δεν εξάγονται εκτός της Ένωσης ή εκτός των συνδεδεμένων χωρών, ούτε είναι προσπελάσιμα έξω από την Ένωση ή τις συνδεδεμένες χώρες χωρίς την έγκριση του κράτους μέλους ή της συνδεδεμένης χώρας όπου είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα και σύμφωνα με τους στόχους του άρθρου 3.

Εάν θεωρηθεί σκόπιμο από το κράτος μέλος ή τη συνδεδεμένη χώρα όπου είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα, μπορούν να παρέχονται πρόσθετες εγγυήσεις.

Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 83 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σχετικά με οποιαδήποτε νομική οντότητα θεωρηθεί επιλέξιμη ως αποδέκτρια ενωσιακής χρηματοδότησης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

3α. Οι παράγραφοι 2α και 3 δεν εφαρμόζονται σε:

- α) αναθέτουσες αρχές κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών·
- β) διεθνείς οργανισμούς·
- γ) SEAP·
- δ) στον ΕΟΑ.

8. Με την εξαίρεση ορισμένων δεόντως αιτιολογημένων, εξαιρετικών περιπτώσεων που οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης δεν διαθέτουν άμεσα διαθέσιμες εναλλακτικές, οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των αποδεκτών ενωσιακής χρηματοδότησης που συμμετέχουν σε δράση και χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της εν λόγω δράσης βρίσκονται στην επικράτεια κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης.

9. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία β), ε) και ε-α), εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 8 στους υπεργολάβους που συμμετέχουν στη δράση. Για τον σκοπό της παρούσας παραγράφου, ως «υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση» νοούνται οι υπεργολάβοι που έχουν άμεση συμβατική σχέση με αποδέκτη, άλλοι υπεργολάβοι στους οποίους έχει κατανεμηθεί τουλάχιστον το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δράσης και υπεργολάβοι οι οποίοι ενδέχεται να χρειαστούν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες προκειμένου να εκτελέσουν τη δράση. Οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση δεν είναι μέλη της κοινοπραξίας.

10. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο δ), εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 8 στους υπεργολάβους που συμμετέχουν στη δράση ή στην κοινή προμήθεια. Για τον σκοπό της παρούσας παραγράφου, ως «υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια» νοούνται οι νομικές οντότητες που παρέχουν κρίσιμης σημασίας εισροές οι οποίες διαθέτουν μοναδικά χαρακτηριστικά απαραίτητα για τη λειτουργία ενός προϊόντος, στις οποίες ανατίθεται τουλάχιστον το 15 % της αξίας της σύμβασης και οι οποίες χρειάζονται πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες για την εκτέλεση της σύμβασης.
11. Τα αποτελέσματα των δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφο 1 στοιχεία β) και ε-α), καθώς και τα προϊόντα ή οι τεχνολογίες που προκύπτουν από τις εν λόγω δράσεις, δεν υπόκεινται σε κανέναν έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, μεταξύ άλλων και ως προς τη μεταφορά τεχνολογίας.
12. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ), το κόστος των κατασκευαστικών στοιχείων καταγωγής εκτός της Ένωσης και των συνδεδεμένων χωρών δεν είναι υψηλότερο από το 35 % του εκτιμώμενου κόστους των κατασκευαστικών στοιχείων του τελικού προϊόντος ή του προϊόντος του οποίου η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας υποστηρίζεται από ενωσιακή χρηματοδότηση. Κανένα κατασκευαστικό στοιχείο δεν προέρχεται από τρίτες χώρες που αντιστρατεύονται τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού της αρχής των σχέσεων καλής γειτονίας.
13. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ), οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης ή, κατά περίπτωση, οι ανάδοχοι έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις, χωρίς περιορισμούς επιβαλλόμενους από τρίτες χώρες ή από οντότητες τρίτων χωρών, για τον ορισμό, την προσαρμογή και την εξέλιξη του σχεδιασμού του σχετικού αμυντικού προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της νόμιμης εξουσίας υποκατάστασης ή αφαίρεσης κατασκευαστικών στοιχείων που υπόκεινται σε περιορισμούς επιβαλλόμενους από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών.

14. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ), το πρόγραμμα εργασίας μπορεί να προβλέπει ότι οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ορίζονται στις παραγράφους 12 και 13 του παρόντος άρθρου αξιολογούνται το αργότερο στο τέλος της δράσης.
15. Με εξαίρεση τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και ε-α), στο άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και στο άρθρο 47α παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ii), ενωσιακή στήριξη χορηγείται μόνο σε δράσεις που υλοποιούνται από νομικές οντότητες που συνεργάζονται στο πλαίσιο κοινοπραξίας τουλάχιστον τριών επιλέξιμων νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη ή τρεις διαφορετικές συνδεδεμένες χώρες. Τουλάχιστον τρεις από τις εν λόγω επιλέξιμες νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη ή δύο διαφορετικές συνδεδεμένες χώρες δεν τελούν, καθ' όλη την περίοδο της υλοποίησης της δράσης, υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο της ίδιας νομικής οντότητας και δεν αλληλοελέγχονται.
- 15α. Με εξαίρεση τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία β) και ε-α), ενωσιακή στήριξη μπορεί επίσης να χορηγείται σε δράσεις που υλοποιούνται από SEAP που έχει συσταθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2025/2643.
18. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 201 του δημοσιονομικού κανονισμού, επαληθεύεται μόνον η χρηματοδοτική ικανότητα του συντονιστή.
19. Σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να επικουρείται από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες που διαθέτουν έγκυρη ατομική εξουσιοδότηση ασφάλειας, εφόσον απαιτείται από το πρόγραμμα εργασίας. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 242 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο κατάλογος ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων δεν δημοσιοποιείται.

- 19α. Οι ακόλουθες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση:
- α) δράσεις για την ανάπτυξη προϊόντων και τεχνολογιών των οποίων η χρήση, η ανάπτυξη ή η παραγωγή απαγορεύεται από το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο·
 - β) δράσεις που σχετίζονται με φονικά αυτόνομα συστήματα τα οποία λειτουργούν εκτός υπεύθυνης αλυσίδας ανθρώπινης διοίκησης και ελέγχου ή τα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο·
 - γ) δράσεις που σχετίζονται με πυρομαχικά διασποράς.

Άρθρο 52

Ποσοστά χρηματοδότησης

1. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο α), η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
2. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο β), οι οποίες στηρίζουν την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της άμυνας, η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
3. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο β), οι οποίες στηρίζουν την ανάπτυξη αμυντικών τεχνολογιών και δυνατοτήτων, η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το 50 % των επιλέξιμων δαπανών ή, για την προμήθεια υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης, έως και το 50 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.
4. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο γ), η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
5. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο δ), η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το 25 % της εκτιμώμενης αξίας της κοινής προμήθειας.

6. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο ε), η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει:
- α) όταν η δράση υποστηρίζει προμήθεια που πραγματοποιείται από κράτη μέλη, έως και το 25 % της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας·
 - β) όταν οι δράσεις έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αποκτήσουν πρόσβαση σε μεταφορικούς και υλικοτεχνικούς πόρους, έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
7. Προκειμένου να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση του οικείου στρατηγικού εταίρου, η ενωσιακή στήριξη μπορεί να καλύπτει έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο ε-α).
8. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 184 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο β), ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιτρέπει ή να επιβάλλει, με τη μορφή ενιαίων συντελεστών, τη χρηματοδότηση των έμμεσων δαπανών του δικαιούχου με ανώτατο όριο το 25 % των συνολικών επιλέξιμων άμεσων δαπανών της δράσης, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβία, της χρηματοδοτικής στήριξης σε τρίτους και τυχόν μοναδιαίων δαπανών ή κατ' αποκοπή ποσών που περιλαμβάνουν έμμεσες δαπάνες.

Άρθρο 53

Κριτήρια ανάθεσης

1. Οι προτάσεις για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος συμβάλλουν στην αμυντική ετοιμότητα σε ολόκληρη την Ένωση και αξιολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας:
- α) την ποιότητα και την αποδοτικότητα όσον αφορά την υλοποίηση της δράσης.

- β) τους στόχους, τις προτεραιότητες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα που καθορίζονται για τη σχετική δράση, ιδίως μέσω της αξιολόγησης ενός ή περισσοτέρων από τα ακόλουθα κριτήρια, ανάλογα και με τη φύση της δράσης και κατά περίπτωση ανάλογα με: i) τη συμβολή στην αριστεία στον τομέα της άμυνας, ii) τη δυνατότητα καινοτομίας, iii) τη διασυνοριακή συνεργασία, iii-α) τη συνεργασία με ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης που προσφέρουν σημαντική προστιθέμενη αξία στη δράση, iv) την ανταγωνιστικότητα, v) την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας και της διαθεσιμότητας, vi) τη μείωση του χρόνου διεκπεραίωσης και παράδοσης, vii) την αύξηση της διαλειτουργικότητας, viii) την αύξηση της εναλλαξιμότητας, ix) την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ολόκληρη την Ένωση για την αντιμετώπιση εντοπισμένων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της υψηλής έκθεσης στον κίνδυνο υλοποίησης συμβατικών στρατιωτικών απειλών, και x) τη σχέση κόστους-αποδοτικότητας και την αποτελεσματικότητα.

Άρθρο 53α

Διαδικασία επιλογής και χορήγησης

Η Επιτροπή χορηγεί τη χρηματοδότηση βάσει του παρόντος τμήματος, μέσω εκτελεστικών πράξεων. Με εξαίρεση τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχεία α) και δ), οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 3.

Άρθρο 54

Δικαιώματα πρόσβασης και κυριότητα αποτελεσμάτων

1. Όταν η ενωσιακή στήριξη δυνάμει του άρθρου 44 παράγραφος 1 στοιχείο β) παρέχεται με τη μορφή επιχορήγησης, τα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης, καθώς και οι χορηγούσες αρχές απολαύουν, κατόπιν αιτήματος, δικαιωμάτων πρόσβασης άνευ ανταλλάγματος σε αποτελέσματα έχοντας ως δεόντως αιτιολογημένο σκοπό την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση υφιστάμενων πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης στους τομείς της αρμοδιότητάς της για μη εμπορικούς σκοπούς.

- 1α. Όταν η στήριξη της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 44 παράγραφος 1 στοιχείο β) παρέχεται με τη μορφή σύναψης προεμπορικών συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή έχει το δικαίωμα να χορηγεί ή να απαιτεί από τους αποδέκτες να χορηγούν μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων υπό δίκαιους και εύλογους όρους που πρέπει να καθορίζονται στις συμβατικές σχέσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών χωρίς δικαίωμα περαιτέρω χορήγησης άδειας, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία επιχορήγησης.
2. Με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων ελέγχου των εξαγωγών στο πλαίσιο της ευθύνης των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών:
- α) οι εθνικές αρχές των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών απολαύουν δικαιωμάτων πρόσβασης στις ειδικές εκθέσεις δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται δυνάμει του άρθρου 44 παράγραφος 1 στοιχείο β). Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης χορηγούνται ατελώς και μεταβιβάζονται από την Επιτροπή στα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, αφότου η Επιτροπή διασφαλίσει ότι ισχύουν κατάλληλες υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας·
- β) οι εθνικές αρχές των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών χρησιμοποιούν την ειδική έκθεση που αναφέρεται στο στοιχείο α) αποκλειστικά για σκοπούς σχετικούς με τη χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις ή τις δυνάμεις ασφάλειας ή τις υπηρεσίες πληροφοριών τους ή για λογαριασμό τους, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των προγραμμάτων συνεργασίας τους. Η εν λόγω χρήση περιλαμβάνει τη μελέτη, την αξιολόγηση, την εκτίμηση, την έρευνα, τον σχεδιασμό και την αποδοχή και πιστοποίηση προϊόντων, τη λειτουργία, την κατάρτιση και τη διάθεση, καθώς και την αξιολόγηση και τη σύνταξη τεχνικών απαιτήσεων για τις προμήθειες·

- γ) όταν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, πολυμερώς ή στο πλαίσιο της Ένωσης, έχουν από κοινού συνάψει μία ή περισσότερες συμβάσεις με έναν ή περισσότερους αποδέκτες για να αναπτύξουν περαιτέρω από κοινού αποτελέσματα δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 1 στοιχείο β), απολαύουν δικαιωμάτων πρόσβασης στα εν λόγω αποτελέσματα εφόσον ανήκουν σ' αυτούς τους αποδέκτες και είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης χορηγούνται ατελώς και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς της σύμβασης ή των συμβάσεων και ότι ισχύουν οι δέουσες υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας·
- δ) για δράσεις που υποστηρίζουν την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 1 στοιχείο β), χορηγούνται δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματα των δράσεων ανάπτυξης στις εθνικές αρχές που συγχρηματοδοτούν τη δράση υπό δίκαιους και εύλογους όρους που θα συμφωνηθούν με τους αποδέκτες που παράγουν τα εν λόγω αποτελέσματα. Οι όροι και οι προϋποθέσεις άσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων πρόσβασης καθορίζονται στη συμβατική σχέση μεταξύ των αποδεκτών και των εθνικών αρχών που συγχρηματοδοτούν τη δράση·
3. Με την επιφύλαξη της διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών όσον αφορά την πολιτική τους για την εξαγωγή αμυντικών προϊόντων, κάθε μεταβίβαση της κυριότητας αποτελεσμάτων ή η χορήγηση αποκλειστικών αδειών σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή σε οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας για αποτελέσματα που παρήχθησαν με στήριξη δυνάμει του άρθρου 44 παράγραφος 1 στοιχείο β), η οποία πραγματοποιείται εντός 3 ετών από την τελική πληρωμή της δράσης, υπόκειται σε προηγούμενη κοινοποίηση προς την Επιτροπή και σε έγκριση από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους ή της συνδεδεμένης χώρας, υπό όρους που διασφαλίζουν την προστασία των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης. Εάν η εν λόγω μεταβίβαση κυριότητας αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών ή στους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3, η ενωσιακή χρηματοδοτική στήριξη που χορηγήθηκε δυνάμει του παρόντος κανονισμού επιστρέφεται.

Συμπληρωματικοί κανόνες για τις διαβαθμισμένες πληροφορίες

5. Το πλαίσιο ασφάλειας για τη διασφάλιση της κατάλληλης προστασίας των διαβαθμισμένων νέων πληροφοριών που παράγονται κατά την εκτέλεση δραστηριοτήτων κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 44 παράγραφος 1 θεσπίζεται σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες σε θέματα ασφάλειας που διορίζονται από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες στην επικράτεια των οποίων είναι εγκατεστημένοι οι δικαιούχοι.
- 5α. Τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων είναι εγκατεστημένοι οι δικαιούχοι μπορούν να αποφασίζουν επί συγκεκριμένου πλαισίου ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων της άσκησης των δικαιωμάτων και των αρμοδιοτήτων του φορέα προέλευσης, για την προστασία και τον χειρισμό διαβαθμισμένων νέων πληροφοριών σχετικών με δραστηριότητες του άρθρου 44 παράγραφος 1, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από τις εθνικές αρχές των κρατών μελών ή από οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη δραστηριότητα. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την απόφαση.
- Το ειδικό πλαίσιο ασφάλειας εξασφαλίζει ισοδύναμο επίπεδο προστασίας με εκείνο που εξασφαλίζει η συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, όσον αφορά την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών οι οποίες ανταλλάσσονται προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵³.
- 5β. Ο χειρισμός και η προστασία διαβαθμισμένων προϋπαρχουσών πληροφοριών που φέρουν εθνική σήμανση διαβάθμισης ή σήμανση διαβάθμισης διεθνούς οργανισμού και παρέχονται σε δικαιούχους ή υπεργολάβους ή ανταλλάσσονται μεταξύ δικαιούχων ή υπεργολάβων σε σχέση με τη δράση υπόκεινται σε χειρισμό και προστασία, αντίστοιχα, σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις ή με τους κανόνες και τους κανονισμούς που ισχύουν για τον διεθνή οργανισμό υπό την εξουσία του οποίου έχουν παραχθεί οι διαβαθμισμένες προϋπάρχουσες πληροφορίες, σύμφωνα με τις ισχύουσες και εφαρμοστέες συμφωνίες για την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών.

⁵³ ΕΕ C 202 της 8.7.2011, σ. 13.

Όταν προϋπάρχουσες πληροφορίες που φέρουν εθνική σήμανση διαβάθμισης και αφορούν συγκεκριμένη δράση ενδέχεται να επηρεάσουν το περιεχόμενο νέων πληροφοριών που έχουν διαβαθμιστεί ως ΔΠΕΕ, ζητείται η γνώμη του φορέα προέλευσης των εν λόγω διαβαθμισμένων προϋπαρχουσών πληροφοριών και λαμβάνεται εκ των προτέρων η γραπτή συγκατάθεσή του.

- 5γ. Το ειδικό πλαίσιο ασφάλειας που αναφέρεται στην παράγραφο 5α θεσπίζεται από τα κράτη μέλη στην επικράτεια των οποίων είναι εγκατεστημένοι οι δικαιούχοι το αργότερο πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης. Το πλαίσιο ασφάλειας δεν εμποδίζει τη δυνατότητα πρόσβασης της Επιτροπής σε διαβαθμισμένες νέες πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης.

ΤΜΗΜΑ 3

ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 57

Ειδικές διατάξεις

1. Οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος τμήματος συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 και των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 3.
2. Η στήριξη για δραστηριότητες στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο ε) και από τυχόν πρόσθετες συνεισφορές που χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 5.

Συνιστώσες

1. Τα διαστημικά συστήματα και η διαστημική πολιτική υλοποιούνται μέσω των ακόλουθων συνιστωσών:
 - α) εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού (PNT), που αποτελείται από τις υποσυνιστώσες του Galileo και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υπέρθεσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση (EGNOS)·
 - β) γεωσκόπησης, που αποτελείται από τις υποσυνιστώσες του Copernicus και της κυβερνητικής υπηρεσίας γεωσκόπησης (EOGS)·
 - γ) ασφαλούς συνδεσιμότητας, που αποτελείται από την υποσυνιστώσα των κυβερνητικών δορυφορικών επικοινωνιών (GOVSATCOM) και την υποσυνιστώσα των υποδομών ανθεκτικότητας, διασυνδεσιμότητας και ασφάλειας μέσω δορυφόρου (IRIS²)·
 - δ) επίγνωσης της κατάστασης του διαστήματος (SSA), που αποτελείται από τις υποσυνιστώσες της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος (SST), των ηλιακών γεγονότων (SWE) και των γεωπλήσιων αντικειμένων (NEO)·
 - ε) πρόσβασης στο διάστημα·
 - στ) εμπορικής εκμετάλλευσης του διαστήματος και διαστημικής οικονομίας·
 - ζ) τεχνολογικής κυριαρχίας, έρευνας και καινοτομίας για διαστημικές δραστηριότητες.
- 1α. Τα προγράμματα εργασίας για την υλοποίηση των συνιστωσών ή υποσυνιστωσών στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας και τον ειδικό προϋπολογισμό τους. Το εν λόγω ειδικό μέρος διασφαλίζει τη συνοχή με τις δραστηριότητες «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» που υποστηρίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη»] και λαμβάνει υπόψη τους ειδικούς κανόνες που προβλέπονται στο παρόν τμήμα.

Εντοπισμός θέσης, πλοήγηση και χρονισμός (PNT)

1. Η συνιστώσα εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού (η «συνιστώσα PNT»), με τις υποσυνιστώσες Galileo και EGNOS) παρέχει μακροπρόθεσμες, προηγμένες, αξιόπιστες και ασφαλείς υπηρεσίες εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού, χωρίς διακοπή, στις οικείες καθορισμένες περιοχές εξυπηρέτησης, μεταξύ άλλων υπό αντίξοες συνθήκες, και είναι σε θέση να υποστηρίζει τις προτεραιότητες πολιτικής της Ένωσης.
 - 1α. Το «Galileo» είναι ένα αυτόνομο παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης (GNSS) για μη στρατιωτικούς σκοπούς υπό μη στρατιωτικό έλεγχο, το οποίο αποτελείται από μια συστοιχία δορυφόρων και κέντρων και ένα παγκόσμιο δίκτυο επίγειων σταθμών και προσφέρει υπηρεσίες εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού, λαμβάνοντας υπόψη ανάγκες και απαιτήσεις ασφάλειας. Το EGNOS είναι ένα μη στρατιωτικό περιφερειακό σύστημα δορυφορικής πλοήγησης υπό μη στρατιωτικό έλεγχο, το οποίο αποτελείται από επίγεια κέντρα και σταθμούς και αρκετούς πομποδέκτες εγκατεστημένους σε γεωσύγχρονους δορυφόρους και το οποίο αυξάνει και διορθώνει τα ανοικτά σήματα που εκπέμπονται από το GNSS.
2. Οι δραστηριότητες της συνιστώσας PNT περιλαμβάνουν:
 - α) τη διαχείριση, τη λειτουργία, τη συντήρηση, τη συνεχή βελτίωση και την προστασία των διαστημικών και επίγειων υποδομών και υπηρεσιών που παρέχονται·
 - β) την εξέλιξη των υπηρεσιών PNT και την ανάπτυξη και εγκατάσταση μελλοντικών γενεών των υφιστάμενων συστημάτων, καθώς και πρόσθετες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων δορυφόρων σε χαμηλές γήινες τροχιές (LEO-PNT), λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των χρηστών·
 - γ) τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης για τη στήριξη του εκσυγχρονισμού της υποδομής (ανάπτυξη έρευνας και ανάπτυξη) και την ανάπτυξη εφαρμογών, τεχνολογίας χρηστών, μεταξύ άλλων για κυβερνητική χρήση, τυποποίησης και πιστοποίησης (κατάνη έρευνας και ανάπτυξης)·

- δ) τη συνεργασία με άλλα περιφερειακά ή παγκόσμια συστήματα δορυφορικής πλοήγησης, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη διευκόλυνση της συμβατότητας και της διαλειτουργικότητας, προωθώντας, κατά συνέπεια, τον ρόλο της Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα στον τομέα του διαστήματος, την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας και τη στήριξη της ευρωπαϊκής διαστημικής διπλωματίας.
3. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τη συνιστώσα PNT καλύπτουν ιδίως:
- α) ανοικτή υπηρεσία (OS) για δωρεάν χρήση από οποιονδήποτε χρήστη·
 - β) υπηρεσία υψηλής ακρίβειας (HAS) για χρήστες που απαιτούν υψηλότερες επιδόσεις από την ανοικτή υπηρεσία·
 - γ) υπηρεσίες επαλήθευσης ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένων της επαλήθευσης ταυτότητας μηνυμάτων πλοήγησης ανοικτής υπηρεσίας Galileo (OSNMA), της υπηρεσίας ταυτοποίησης του σήματος Galileo (SAS) και άλλων ικανοτήτων επαλήθευσης θέσης ανοικτής υπηρεσίας (OS-RA)·
 - δ) κυβερνητική υπηρεσία (PRS) που περιορίζεται σε χρήστες εξουσιοδοτημένους από την κυβέρνηση·
 - ε) δορυφορική υπηρεσία προειδοποίησης έκτακτης ανάγκης πολλαπλών κινδύνων (EWSS)·
 - στ) υπηρεσία χρονισμού (TS)·
 - ζ) διαστημικό χώρο υπηρεσιών (space service volume - SSV) για χρήση από φορείς εκμετάλλευσης διαστημικών περιουσιακών στοιχείων·
 - η) νέες παγκόσμιες αυτόνομες υπηρεσίες έρευνας και διάσωσης (SAR) προστιθέμενης αξίας, μεταξύ άλλων δυνητικά για εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, και παγκόσμιες υπηρεσίες SAR που συμβάλλουν στο διεθνές σύστημα Cospas-Sarsat, για τον εντοπισμό σημάτων κινδύνου και την ενσωμάτωση δυνατοτήτων επικοινωνίας επιστροφής για την υποστήριξη επιχειρήσεων διάσωσης·
 - θ) υπηρεσίες ασφάλειας της ανθρώπινης ζωής (SoL) για χρήστες για τους οποίους η ασφάλεια είναι ζωτικής σημασίας, συμπεριλαμβανομένων της πολιτικής αεροπορίας, της ναυτιλίας και άλλων εφαρμογών στον τομέα των μεταφορών·
 - ι) υπηρεσίες διάδοσης δεδομένων (DDS)·

- ια) υπηρεσία προειδοποίησης για παρεμβολές ραδιοσυχνοτήτων, προσβάσιμη σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες και κοινότητες χρηστών που καλύπτονται από τις πολιτικές πρόσβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 5, η οποία περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από όλες τις συνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 και, μεταξύ άλλων, τις πληροφορίες τις οποίες διαθέτουν τα κράτη μέλη σε εθελοντική βάση·
- ιβ) συμβολή σε συμπληρωματικές υπηρεσίες PNT, συμπεριλαμβανομένων των επίγειων, που επικεντρώνεται αρχικά σε συμπληρωματικές υπηρεσίες χρονοισμού και, κατά περίπτωση, σε άλλες υπηρεσίες, οι οποίες αυξάνουν την ανθεκτικότητα σε περίπτωση διαταραχών στις υπηρεσίες που παρέχονται από τη συνιστώσα PNT.
4. Οι υπηρεσίες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 είναι δωρεάν για τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, την ΕΥΕΔ και, κατά περίπτωση, για τους δεόντως εξουσιοδοτημένους οργανισμούς της Ένωσης. Σε άλλους χρήστες μπορεί να εφαρμόζεται πολιτική τιμολόγησης, εφόσον αυτό προβλέπεται στις πολιτικές τιμολόγησης που αναφέρονται στην παράγραφο 5.
- 4β. Οι υπηρεσίες της υποσυνιστώσας EGNOS παρέχονται κατά προτεραιότητα στις γεωγραφικά ευρισκόμενες στην Ευρώπη επικράτειες όλων των κρατών μελών και τρίτων χωρών που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα EGNOS.
5. Η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει, με εκτελεστικές πράξεις, τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχονται από τη συνιστώσα PNT, καθώς και πολιτικές πρόσβασης για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών τιμολόγησης, κατά περίπτωση. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.

Γεωσκόπηση

1. Η συνιστώσα γεωσκόπησης αποτελείται από τις υποσυνιστώσες του Copernicus και της EOGS.
- 1α. Το Copernicus είναι ένα λειτουργικό, αυτόνομο, επικεντρωμένο στον χρήστη, μη στρατιωτικό σύστημα γεωσκόπησης υπό μη στρατιωτικό έλεγχο, που επωφελείται από τις υπάρχουσες εθνικές και ευρωπαϊκές ικανότητες και βασίζεται σε ειδικές διαστημικές υποδομές και λειτουργικές υπηρεσίες. Προσφέρει δεδομένα και υπηρεσίες γεωπληροφόρησης με βάση πολιτική για δωρεάν, πλήρη και ανοικτά δεδομένα που υπόκειται σε περιορισμούς, ιδίως για την προστασία των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης ή των κρατών μελών, σύμφωνα με την παράγραφο 6. Βασίζεται σε διαστημικές και επίγειες υποδομές, μεταξύ άλλων, εγκαταστάσεις επεξεργασίας δεδομένων και πληροφοριών και υποδομές διανομής.
2. Το Copernicus υποστηρίζει τη διαμόρφωση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών, ιδίως στους τομείς του περιβάλλοντος, της κλιματικής αλλαγής, της θάλασσας, της ναυτιλίας, της ατμόσφαιρας, της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, της πολιτικής προστασίας, της παρακολούθησης των υποδομών, της ασφάλειας και της προστασίας, καθώς και της ψηφιακής οικονομίας, στο πλαίσιο του σκέλους «ψηφιακή πρωτοκαθεδρία», το οποίο ευθυγραμμίζεται με τους στόχους του Copernicus.
3. Το Copernicus προάγει τον διεθνή συντονισμό των συστημάτων γεωσκόπησης και τις συναφείς ανταλλαγές δεδομένων, ώστε να ενισχύει την παγκόσμια διάσταση και συμπληρωματικότητά του, λαμβανομένων υπόψη των διεθνών συμφωνιών και συντονιστικών διαδικασιών.
4. Οι «βασικοί χρήστες του Copernicus» είναι τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης, καθώς και οι ευρωπαϊκοί, εθνικοί ή περιφερειακοί δημόσιοι φορείς στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες τρίτες χώρες, στους οποίους έχει ανατεθεί αποστολή δημόσιας υπηρεσίας για τον καθορισμό, την εφαρμογή, την επιβολή ή την παρακολούθηση μη στρατιωτικών δημόσιων πολιτικών, όπως πολιτικών που αφορούν το περιβάλλον, την πολιτική προστασία, την προστασία, περιλαμβανομένης της προστασίας των υποδομών, ή τις πολιτικές ασφάλειας, και οι οποίοι επωφελούνται από τα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus και έχουν επιπλέον τον ρόλο καθορισμού της εξέλιξης του Copernicus.

- 4α. Συγκροτείται φόρουμ χρηστών του Copernicus για την παροχή συμβουλών σε ειδική επιμέρους σύνθεση που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) σχετικά με τις ανάγκες των χρηστών του Copernicus, την εξέλιξη των υπηρεσιών και την αξιοποίηση από τους χρήστες.
5. Για να διασφαλιστούν η συνέχεια και η εξέλιξή του και να καλυφθούν οι μεταβαλλόμενες ανάγκες των χρηστών, ιδίως των βασικών χρηστών του Copernicus, το Copernicus αποτελείται ιδίως από:
- α) υποδομές Copernicus, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης, εγκατάστασης και λειτουργίας των Sentinel του Copernicus, αποστολές Sentinel επόμενης γενιάς και επέκτασης, πρόσβαση σε διαστημικά δεδομένα γεωσκόπησης τρίτων και διαρκή πρόσβαση σε επιτόπια και άλλα βοηθητικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων εναρμονισμένων πανευρωπαϊκών γεωχωρικών δεδομένων αναφοράς και πιθανών συνεισφορών από και προς διεθνή επιτόπια δίκτυα·
 - β) υπηρεσίες Copernicus, μεταξύ των οποίων:
 - i) υπηρεσίες περιβαλλοντικής παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων, επαλήθευσης και διασφάλισης της συμμόρφωσης, από παγκόσμιο έως τοπικό επίπεδο, οι οποίες καλύπτουν την παρακολούθηση της ατμόσφαιρας, του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της ξηράς και της γεωργίας και της κλιματικής αλλαγής·
 - ii) υπηρεσία διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που υποστηρίζει τις επιχειρήσεις πολιτικής προστασίας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και την πρόληψη καταστροφών και την ετοιμότητα·
 - iii) υπηρεσία ασφαλείας για την υποστήριξη της επιτήρησης εντός της Ένωσης και στα εξωτερικά της σύνορα, της θαλάσσιας επιτήρησης και της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας·

- γ) πρόσβαση και διανομή δεδομένων του Copernicus, συμπεριλαμβανομένων επαρκών υποδομών και υπηρεσιών για τη διασφάλιση της ανακάλυψης, της επισκόπησης, της πρόσβασης, της ιχνηλασιμότητας, της διανομής και της εκμετάλλευσης και της μακροπρόθεσμης διατήρησης των δεδομένων και των πληροφοριών του Copernicus, με διασφάλιση ότι οι πλατφόρμες πρόσβασης σε δεδομένα προσαρμόζονται στις ανάγκες των βασικών χρηστών του Copernicus, καθώς και των ερευνητικών ιδρυμάτων και των εταιρειών, ιδίως των ΜΜΕ, με φιλικές προς τον χρήστη διεπαφές, ιδίως σε συνέργεια με άλλες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τα δεδομένα, όπως ο χώρος δεδομένων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ή τα ψηφιακά δίδυμα·
- γ-α) αξιοποίηση του Copernicus από τους βασικούς χρήστες του, συμπεριλαμβανομένων της συλλογής και ανάλυσης των αναγκών των χρηστών του Copernicus και της ανάπτυξης ικανοτήτων μέσω των υπηρεσιών Copernicus, ιδίως με οριζόντιες δραστηριότητες που υποστηρίζουν την ανάπτυξη ικανοτήτων εντός των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, με διασυνοριακές και διυπηρεσιακές δραστηριότητες· ανάπτυξη της αγοράς, ιδίως μέσω της προώθησης των δεδομένων και των υπηρεσιών του Copernicus, και ανάπτυξη κατόντη εφαρμογών για τη μεγιστοποίηση των κοινωνικοοικονομικών οφελών.
- 5α. Η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει, με εκτελεστικές πράξεις, τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές που αφορούν τις υπηρεσίες της παραγράφου 5 στοιχείο β). Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
6. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 84 για τη συμπλήρωση πολιτικής για τα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus ως προς τους περιορισμούς ασφάλειας, καθώς και να εγκρίνει τις προδιαγραφές, τους όρους και τις διαδικασίες για την πρόσβαση και τη χρήση των δεδομένων και των πληροφοριών του Copernicus.

7. Η EOGS είναι ένα λειτουργικό, αυτόνομο, με επίκεντρο τον χρήστη σύστημα γεωσκόπησης διπλής χρήσης υπό μη στρατιωτικό και κυβερνητικό έλεγχο, το οποίο παρέχει ενισχυμένη επίγνωση της κατάστασης προς υποστήριξη των πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας. Η EOGS αναπτύσσεται με σταδιακή και βαθμιαία προσέγγιση που βασίζεται στις ανάγκες των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών χρηστών υψηλού επιπέδου, οι οποίες καθορίζονται στις ανάγκες των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών χρηστών υψηλού επιπέδου για την EOGS. Αξιοποιεί και ενισχύει τις υφιστάμενες δυνατότητες που παρέχονται μέσω του Δορυφορικού Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (SatCen) και περιλαμβάνει μηχανισμό συγκέντρωσης και κοινής χρήσης των δυνατοτήτων γεωσκόπησης από τα κράτη μέλη και από ιδιωτικές οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής που αναφέρονται στο άρθρο 69, ο οποίος συμπληρώνεται από ειδικούς δορυφόρους, επίγειες υποδομές, εγκαταστάσεις επεξεργασίας δεδομένων και πληροφοριών και υποδομές διανομής, με την επιφύλαξη ανάλυσης των ελλείψεων. Παρέχει ασφαλή, αξιόπιστα, έγκαιρα, επίκαιρα και στοχευμένα διαστημικά δεδομένα, προϊόντα και πληροφορίες γεωσκόπησης, ενισχύοντας τις υφιστάμενες και τις προγραμματισμένες δυνατότητες. Η EOGS μπορεί επίσης να παρέχει συμπληρωματικά δεδομένα στις υπηρεσίες Copernicus, ιδίως όσον αφορά την πολιτική προστασία και την ασφάλεια.
8. Η EOGS αποτελείται ιδίως από:
- α) τις υποδομές EOGS, σχεδιασμένες για υπηρεσίες σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, οι οποίες περιλαμβάνουν:
 - i) μηχανισμό συγκέντρωσης και κοινής χρήσης κυβερνητικών και εμπορικών δυνατοτήτων μέσω ενός επιπέδου ομοσπονδίας·
 - ii) με την επιφύλαξη ανάλυσης ελλείψεων δυνατοτήτων και εκτελεστικής πράξης του Συμβουλίου που εκδίδεται βάσει της εν λόγω ανάλυσης, την επακόλουθη ανάπτυξη και λειτουργία νέων αποστολών γεωσκόπησης, συμπεριλαμβανομένων επίγειων και διαστημικών υποδομών, οι οποίες συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3· και
 - iii) την πρόσβαση σε επιτόπια και άλλα βοηθητικά δεδομένα.

- β) υπηρεσίες EOGS σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες:
- i) δραστηριότητες για τη δημιουργία, προμήθεια, παραγωγή πληροφοριών και προϊόντων γεωχωρικών εικόνων για εφαρμογές επίγνωσης της κατάστασης στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας· και
 - ii) τη διαχείριση, την ανωνυμοποίηση και την ιεράρχηση των αιτημάτων παροχής υπηρεσιών.
- γ) δεδομένα EOGS: πρόσβαση, συντονισμό και διανομή δεδομένων της EOGS, συμπεριλαμβανομένων υποδομών και υπηρεσιών για τη διασφάλιση της πρόσβασης, της διανομής, της εκμετάλλευσης και της μακροπρόθεσμης διατήρησης των δεδομένων και πληροφοριών της EOGS, συμπεριλαμβανομένων των διαβαθμισμένων πληροφοριών, με ασφαλή τρόπο.
- 8α. Η απόφαση για την ανάπτυξη και τη λειτουργία νέων αποστολών γεωσκόπησης και συναφών υποδομών που αναφέρονται στην παράγραφο 8 στοιχείο α) σημείο ii) του παρόντος άρθρου λαμβάνεται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής.
9. Λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών χρηστών υψηλού επιπέδου που αναφέρονται στην παράγραφο 7, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει, με εκτελεστικές πράξεις, τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές σχετικά με τις υποδομές EOGS που αναφέρονται στην παράγραφο 8 στοιχείο α), με την επιφύλαξη των καθηκόντων που ανατίθενται στο SatCen σύμφωνα με το άρθρο 75 παράγραφος 8α. Στον βαθμό που ενδέχεται να επηρεάσουν τις δραστηριότητες του SatCen, οι εκτελεστικές πράξεις λαμβάνουν υπόψη τη συμβολή του SatCen και της EYED. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
- 9α. Τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και η EYED συμμετέχουν στην EOGS, στον βαθμό που εξουσιοδοτούν χρήστες ή παρέχουν δορυφορικές ικανότητες ή τοποθεσίες επίγειου τμήματος ή μέρος των εγκαταστάσεων του επίγειου τμήματος, που συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3. Με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών στον τομέα της εθνικής ασφάλειας και άμυνας, η Επιτροπή μπορεί επίσης να συμμετέχει στην EOGS.

- 9β. Οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να συμμετέχουν στην EOGS, μόνο στον βαθμό που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες, οι οποίοι θεσπίζονται στη διοικητική συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ του οικείου οργανισμού και του θεσμικού οργάνου της Ένωσης που τον εποπτεύει.
- 9γ. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 9β, οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να έχουν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 4α.
10. Οι συμμετέχοντες που αναφέρονται στις παραγράφους 9α και 9β του παρόντος άρθρου μπορούν να εξουσιοδοτούν τους χρήστες EOGS. Η εξουσιοδότηση αυτή χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο 76. Οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3. Η EOGS παρέχεται δωρεάν στις ακόλουθες οντότητες, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν λάβει άδεια ως χρήστες της EOGS:
- α) δημόσια αρχή ή φορέας της Ένωσης ή κράτους μέλους που έχει επιφορτιστεί με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας·
 - β) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο ενεργεί για λογαριασμό και υπό τον έλεγχο δημόσιας αρχής ή φορέα που αναφέρεται στο στοιχείο α).
- 10α. Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν στην EOGS με την επιφύλαξη ειδικής διεθνούς συμφωνίας που συνάπτεται σύμφωνα με το άρθρο 218 της ΣΛΕΕ και βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού.
13. Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης υποστηρίζουν την εξέλιξη του Copernicus και της EOGS, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών τους, καθώς και την κατάντη έρευνα και ανάπτυξη για εφαρμογές και τεχνολογία χρηστών για τη χρήση των υπηρεσιών γεωσκόπησης.

Ασφαλής συνδεσιμότητα

1. Η συνιστώσα ασφαλούς συνδεσιμότητας αποτελείται από:
 - α) την υποσυνιστώσα GOVSATCOM, μια υπηρεσία δορυφορικών επικοινωνιών υπό κυβερνητικό και μη στρατιωτικό έλεγχο που επιτρέπει την παροχή ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες της Ένωσης και των κρατών μελών, μέσω μηχανισμού συγκέντρωσης και κοινής χρήσης·
 - β) την υποσυνιστώσα IRIS², μια συστοιχία δορυφόρων πολλαπλών τροχιών που παρέχει στους εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, μέσω του κόμβου του GOVSATCOM, ασφαλή και ανθεκτική συνδεσιμότητα παγκοσμίως.
- 1α. Για τον σκοπό του παρόντος άρθρου, ο κόμβος του GOVSATCOM είναι επιχειρησιακό κέντρο που έχει ως κύρια λειτουργία να συνδέει με ασφαλή τρόπο τους εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες με τους παρόχους ικανότητας και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του IRIS² και, συνεπώς, να βελτιστοποιεί την προσφορά και τη ζήτηση ανά πάσα στιγμή.
- 1β. Η συνιστώσα ασφαλούς συνδεσιμότητας αποσκοπεί στην παροχή υπηρεσιών με βάση τις ανάγκες των χρηστών και:
 - α) διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα αξιόπιστων, ασφαλών και οικονομικά αποδοτικών υπηρεσιών GOVSATCOM σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες·
 - α) διασφαλίζει την παροχή και τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα αξιόπιστων, ασφαλών και οικονομικά αποδοτικών κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² και την αδιάλειπτη πρόσβαση σε αυτές σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες βάσει κυβερνητικών υποδομών·
 - α-α) καθιστά δυνατή την παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες με βάση τις εμπορικές υποδομές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο α) σημείο ii) μέσω του κόμβου του GOVSATCOM·

- β) καθιστά δυνατή την παροχή εμπορικών υπηρεσιών IRIS² στο πλαίσιο των συμβάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 17 με βάση τις εμπορικές υποδομές οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο α) σημείο ii)·
- γ) μέσω της υποσυνιστώσας IRIS², διασφαλίζει την ανάπτυξη και την παροχή πρόσθετων κυβερνητικών υπηρεσιών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένης της απευθείας σύνδεσης με συσκευή, και καθιστά δυνατή, όπου είναι δυνατόν, την παροχή άλλων υπηρεσιών εμπορικών επικοινωνιών ή υπηρεσιών μη επικοινωνιακού χαρακτήρα, ιδίως με τη βελτίωση των δραστηριοτήτων και τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58.
- δ) βελτιώνει την ασφαλή συνδεσιμότητα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χαμηλή λανθάνουσα καθυστέρηση, σε γεωγραφικές περιοχές στρατηγικής σημασίας, όπως η Αφρική και η Αρκτική, καθώς και στη Βαλτική Θάλασσα, στον Εύξεινο Πόντο, σε περιοχές της Μεσογείου και στον Ατλαντικό.

2. Οι υποσυνιστώσες GOVSATCOM και IRIS² περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) την προμήθεια ικανοτήτων, υπηρεσιών και εξοπλισμού χρήστη κρατικών και εμπορικών δορυφορικών επικοινωνιών που απαιτούνται για τη συγκέντρωση και την κοινή χρήση καθώς και την παροχή υπηρεσιών GOVSATCOM από:
 - i) τους συμμετέχοντες στο GOVSATCOM που αναφέρονται στις παραγράφους 11, 12 και 13· ή
 - ii) νομικά πρόσωπα, τα οποία υποβλήθηκαν σε διαδικασία διαπίστευσης για την παροχή ικανοτήτων ή υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών σύμφωνα με τις γενικές αρχές της διαπίστευσης ασφάλειας που προβλέπονται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) xx/xx* [EUSPA], βάσει των γενικών απαιτήσεων ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού.

* ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στον φάκελο 2026/0084(COD)

- α) τον ορισμό, τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την επικύρωση και τις συναφείς δραστηριότητες εγκατάστασης των απαραίτητων διαστημικών και επίγειων υποδομών που απαιτούνται για την παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² και για τις επίγειες υποδομές που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών GOVSATCOM·
- β) τις δραστηριότητες εκμετάλλευσης που παρέχουν οι κυβερνητικές υπηρεσίες IRIS², μεταξύ των οποίων η λειτουργία, η συντήρηση, η συνεχής βελτίωση και η προστασία των διαστημικών και επίγειων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων του ανεφοδιασμού και της διαχείρισης της απαρχαίωσης και της παρακολούθησης της ασφάλειας·
- γ) την ενσωμάτωση, στο σύστημα IRIS², της ευρωπαϊκής υποδομής κβαντικής επικοινωνίας (EuroQCI), μόλις τεθεί σε λειτουργία και διαπιστευθεί σύμφωνα με τις γενικές αρχές διαπίστευσης ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) xx/xx* [EUSPA] και τον συντονισμό με τις σχετικές δραστηριότητες δυνάμει του κεφαλαίου VI του παρόντος κανονισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η εν λόγω ενσωμάτωση·
- ε-α) δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης για τις μελλοντικές γενιές διαστημικών και επίγειων υποδομών, για την εξέλιξη των υπηρεσιών GOVSATCOM και των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών, για την τεχνολογική ανάπτυξη, προκειμένου να διασφαλιστεί η τεχνολογική κυριαρχία της Ένωσης και για τη χρήση υπηρεσιών ασφαλούς συνδεσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την κατασκευή τερματικών χρηστών·
- ε-β) την αγορά υπηρεσιών σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες με βάση τις εμπορικές υποδομές, υπό τους όρους της αγοράς, προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή αυτών των υπηρεσιών στους εν λόγω χρήστες.

* ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στον φάκελο 2026/0084(COD)

3. Οι υποδομές GOVSATCOM και IRIS² τηρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:
- α) στις υποδομές GOVSATCOM περιλαμβάνονται οι υποδομές που είναι αναγκαίες για την παροχή υπηρεσιών GOVSATCOM, ιδίως ο κόμβος του GOVSATCOM.
 - α) οι υποδομές IRIS² είναι σπονδυλωτές και αποτελούνται από κρατικές και εμπορικές υποδομές, ως εξής:
 - i) οι κυβερνητικές υποδομές IRIS² περιλαμβάνουν όλα τα σχετικά επίγεια τμήματα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κέντρων ελέγχου και των διαστημικών τμημάτων που απαιτούνται για την παροχή των κυβερνητικών υπηρεσιών. Οι κυβερνητικές υποδομές IRIS² συμπληρώνουν και αξιοποιούν την υποσυνιστώσα GOVSATCOM, ιδίως τον κόμβο του GOVSATCOM.
 - ii) στις εμπορικές υποδομές IRIS² περιλαμβάνονται όλα τα διαστημικά και επίγεια περιουσιακά στοιχεία, με εξαίρεση όσα αποτελούν μέρος των κυβερνητικών υποδομών. Οι εμπορικές υποδομές IRIS² δεν θίγουν τις επιδόσεις ή την ασφάλεια των κυβερνητικών υποδομών IRIS². Οι ανάδοχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 15 χρηματοδοτούν εξ ολοκλήρου τις εμπορικές υποδομές και επωμίζονται κάθε σχετικό κίνδυνο.
 - γ) οι κυβερνητικές υποδομές IRIS² μπορούν να φιλοξενούν πρόσθετα δορυφορικά υποσυστήματα, ιδίως ωφέλιμα φορτία, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέρος των διαστημικών υποδομών των άλλων συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58, καθώς και δορυφορικά υποσυστήματα που χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών ή ικανοτήτων μη επικοινωνιακού χαρακτήρα στα κράτη μέλη. Οι κυβερνητικές υποδομές IRIS² μπορούν να περιλαμβάνουν διασυνδέσεις με κράτη μέλη ή άλλους δορυφόρους τρίτων μερών, υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3 και τις επιχειρησιακές απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 7.

- ε) τα επίγεια και διαστημικά τμήματα που αναφέρονται στο στοιχείο α) σημείο ι) της παρούσας παραγράφου και οι επιχειρήσεις τους συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3.
4. Η παροχή υπηρεσιών ασφαλούς συνδεσιμότητας διασφαλίζεται σύμφωνα με χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών που αναφέρεται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου και με τις επιχειρησιακές απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου, καθώς και με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3. Η παροχή των υπηρεσιών GOVSATCOM και των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² ακολουθεί τους κανόνες κοινής χρήσης και ιεράρχησης που αναφέρονται στην παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου. Όπου είναι δυνατόν, για τον σκοπό της συνέχειας των υπηρεσιών IRIS², τα κράτη μέλη έχουν ως στόχο τη διασφάλιση της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των σχετικών δραστηριοτήτων τους και της διαλειτουργικότητας των ικανοτήτων τους με δραστηριότητες στο πλαίσιο της υποσυνιστώσας IRIS².
5. Η πρόσβαση στις υπηρεσίες GOVSATCOM και στις κυβερνητικές υπηρεσίες IRIS² είναι δωρεάν για τους θεσμικούς και εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, εκτός εάν η Επιτροπή καθορίσει πολιτική τιμολογήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 9.
6. Η Επιτροπή θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών για:
- α) υπηρεσίες GOVSATCOM με τη μορφή καταλόγου κατηγοριών ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών και των χαρακτηριστικών τους· και
 - β) τις κυβερνητικές υπηρεσίες IRIS² που περιλαμβάνουν τις τεχνικές προδιαγραφές για κάθε κατηγορία υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών προς εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες με βάση τις εμπορικές υποδομές IRIS². Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.

7. Η Επιτροπή θεσπίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τις επιχειρησιακές απαιτήσεις για υπηρεσίες GOVSATCOM και τις κυβερνητικές υπηρεσίες IRIS², ιδίως για τη διευκόλυνση της χρήσης των εν λόγω υπηρεσιών για τη διαχείριση κρίσεων, την επίγνωση της κατάστασης και τη διαχείριση βασικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων επικοινωνίας σχετικά με τη διπλωματία και την άμυνα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
8. Σύμφωνα με τους κανόνες σχετικά με την κοινή χρήση και την ιεράρχηση των υπηρεσιών GOVSATCOM και των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² δίνεται προτεραιότητα στους χρήστες ανάλογα με τη συνάφεια και την κρισιμότητά τους. Η Επιτροπή θεσπίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τους λεπτομερείς κανόνες για:
- α) την κοινή χρήση και την ιεράρχηση των ικανοτήτων, των υπηρεσιών και του εξοπλισμού χρηστών GOVSATCOM·
 - β) την παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS².

Κατά τη σύνταξη των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την αναμενόμενη ζήτηση για τις διάφορες περιπτώσεις χρήσης, την ανάλυση των κινδύνων ασφάλειας για τις εν λόγω περιπτώσεις χρήσης και, κατά περίπτωση, την οικονομική αποδοτικότητα και τις ανάγκες των διαφορετικών περιβαλλόντων λειτουργίας των τελικών χρηστών. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.

9. Όταν από την εκτίμηση της αναμενόμενης ζήτησης που διενεργείται από τους συμμετέχοντες των GOVSATCOM και IRIS² και την ανάλυση των κινδύνων της αγοράς που διεξάγεται από την Επιτροπή συνάγεται το συμπέρασμα ότι υπάρχει έλλειψη ικανοτήτων ή όταν η ζήτηση υπερβαίνει την ικανότητα πρόσβασης στις υπηρεσίες GOVSATCOM ή στις κυβερνητικές υπηρεσίες IRIS², γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε στρέβλωση της αγοράς, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει, με εκτελεστικές πράξεις, πολιτική τιμολογήσεων για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Κατά τη σύνταξη των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η παροχή των υπηρεσιών GOVSATCOM και των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² δεν προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού, ότι δεν υφίσταται έλλειψη των εν λόγω υπηρεσιών και ότι η καθορισθείσα τιμή δεν έχει ως αποτέλεσμα την υπερβολική αμοιβή για τις συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 15. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
11. Τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η EYED συμμετέχουν στο GOVSATCOM ή στο IRIS² στον βαθμό που εξουσιοδοτούν χρήστες σύμφωνα με το άρθρο 76 ή παρέχουν ικανότητες δορυφορικών επικοινωνιών, τοποθεσίες επίγειου τμήματος ή μέρος των εγκαταστάσεων του επίγειου τμήματος.
12. Οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να συμμετέχουν στο GOVSATCOM ή στο IRIS² μόνο στον βαθμό που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες που θεσπίζονται στη διοικητική συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ του οικείου οργανισμού και του θεσμικού οργάνου της Ένωσης που τον εποπτεύει.
- 12α. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 12, οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να έχουν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ (ΔΠΕΕ), εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 4α.
13. Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν στο GOVSATCOM ή στο IRIS² με την επιφύλαξη ειδικής διεθνούς συμφωνίας που συνάπτεται σύμφωνα με το άρθρο 218 της ΣΛΕΕ και βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού.

14. Οι συμμετέχοντες που αναφέρονται στις παραγράφους 11, 12 και 13 του παρόντος άρθρου εξουσιοδοτούν τους χρήστες των υπηρεσιών GOVSATCOM και των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² σύμφωνα με το άρθρο 76. Οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3. Ως χρήστες των υπηρεσιών GOVSATCOM ή των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² μπορούν να εξουσιοδοτηθούν οι ακόλουθες οντότητες:
- α) δημόσια αρχή ή φορέας της Ένωσης ή κράτους μέλους που έχει επιφορτιστεί με την άσκηση δημόσιας εξουσίας·
 - β) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο ενεργεί για λογαριασμό και υπό τον έλεγχο δημόσιας αρχής ή φορέα που αναφέρεται στο στοιχείο α).
15. Το IRIS² υλοποιείται, ειδικότερα, μέσω σύμβασης παραχώρησης, η οποία προβλέπει την κατανομή του κινδύνου μεταξύ της Ένωσης και των αναδόχων. Άλλες συμβάσεις για την περαιτέρω υλοποίηση του IRIS² μπορούν να λάβουν τη μορφή συμβάσεων παραχώρησης, προμήθειας, υπηρεσιών ή έργων. Εάν η σύμβαση παραχώρησης IRIS² αποτύχει, η Επιτροπή διασφαλίζει τη βέλτιστη υλοποίηση των στόχων που προβλέπονται στην παράγραφο 1β στοιχεία α) και δ) με τη σύναψη, κατά περίπτωση, σύμβασης προμήθειας, υπηρεσιών ή έργων ή μεικτής σύμβασης.
16. Εάν οι ανάδοχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 15 αδυνατούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, η Επιτροπή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τη συνέχεια των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS².

17. Οι συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 15 διασφαλίζουν ιδίως ότι η παροχή υπηρεσιών που βασίζονται σε εμπορικές υποδομές IRIS² διαφυλάσσει τα ουσιώδη συμφέροντα της Ένωσης και τους στόχους της υποσυνιστώσας IRIS². Οι εν λόγω συμβάσεις προβλέπουν επαρκείς διασφαλίσεις για την αποφυγή τυχόν υπερβολικής αμοιβής των αναδόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 15, στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, συγκρούσεων συμφερόντων, αδικαιολόγητων διακρίσεων ή κάθε άλλου άδηλου έμμεσου πλεονεκτήματος. Οι εν λόγω διασφαλίσεις μπορούν να περιλαμβάνουν την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού μεταξύ της παροχής κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² και της παροχής εμπορικών υπηρεσιών IRIS², συμπεριλαμβανομένης της σύστασης οντότητας δομικά και νομικά χωριστής από τον κάθετα ολοκληρωμένο φορέα εκμετάλλευσης, για την παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών, και της παροχής ανοικτής, δίκαιης και εύλογης πρόσβασης χωρίς διακρίσεις στις υποδομές που απαιτούνται για την παροχή εμπορικών υπηρεσιών. Καθ' όλη τη διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων εξασφαλίζεται επίσης η τήρηση των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 69. Η Επιτροπή απαιτεί, μέσω της σύμβασης παραχώρησης που αναφέρεται στην παράγραφο 15, από τις νεοφυείς επιχειρήσεις, τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, τις ΜΜΕ και τις μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης από ολόκληρη την Ένωση να μπορούν να παρέχουν τις δικές τους υπηρεσίες στους τελικούς χρήστες.
18. Όταν οι κυβερνητικές και εμπορικές υπηρεσίες IRIS² βασίζονται σε κοινά υποσυστήματα ή διεπαφές για τη διασφάλιση συνεργειών, οι συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 15 καθορίζουν ποια από τα εν λόγω κοινά υποσυστήματα και ποιες από τις εν λόγω διεπαφές αποτελούν μέρος των κυβερνητικών υποδομών, προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών.
19. Οι ανάδοχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 15 χρηματοδοτούν εξολοκλήρου τις εμπορικές υποδομές IRIS² που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο α) σημείο ii), προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος που αναφέρεται στην παράγραφο 1β στοιχείο β).

Επιτήρηση και παρακολούθηση του διαστήματος (SST)

1. Η υποσυνιστώσα επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος (στο εξής: υποσυνιστώσα SST) της συνιστώσας SSA περιλαμβάνει ιδίως:
 - α) τη δημιουργία, την ανάπτυξη, την εγκατάσταση και τη λειτουργία δικτύου επίγειων και διαστημικών αισθητήρων SST των κρατών μελών, όπως ραντάρ, λέιζερ ή τηλεσκοπίων, το οποίο θα επιλεγεί βάσει μελετών αρχιτεκτονικής και αξιολόγησης επιδόσεων για την επιτήρηση και την παρακολούθηση, συμπεριλαμβανομένων αισθητήρων που αναπτύσσονται μέσω του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ΕΟΔ), βάσει του εμπορικού τομέα της Ένωσης, και ενδεχομένως διαστημικών αισθητήρων που ανήκουν στην Ένωση που αποσκοπούν στην επιτήρηση και την παρακολούθηση διαστημικών αντικειμένων και τη δημιουργία αυτόνομου ευρωπαϊκού καταλόγου διαστημικών αντικειμένων·
 - β) την επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων SST με σκοπό την παραγωγή πληροφοριών SST και υπηρεσιών SST που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6·
 - γ) την παροχή των υπηρεσιών SST που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στους χρήστες SST που αναφέρονται στην παράγραφο 9 στοιχεία α) και β)·
 - δ) την αναζήτηση, την προώθηση και τη στήριξη συνεργειών με πρωτοβουλίες για την προώθηση της ανάπτυξης και της εφαρμογής τεχνολογιών ή υπηρεσιών για τη διάθεση διαστημικών σκαφών στο τέλος της επιχειρησιακής ζωής τους και τεχνολογικών συστημάτων ή υπηρεσιών για την πρόληψη συγκρούσεων διαστημικών αντικειμένων και, ενδεχομένως, την εξάλειψη διαστημικών υπολειμμάτων·
 - δ-α) την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στην παράγραφο 6 στους κυβερνητικούς χρήστες SST που αναφέρονται στην παράγραφο 9 στοιχείο γ)·

- ε) τη συνεργασία, μεταξύ άλλων, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, με διεθνείς πρωτοβουλίες στον τομέα του συντονισμού της διαστημικής κυκλοφορίας·
- στ) τις δραστηριότητες που είναι αναγκαίες για την υποστήριξη της ασφαλούς και βιώσιμης χρήσης του διαστήματος·
- στ-α) τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τον μετριασμό των διαστημικών υπολειμμάτων προκειμένου να μειωθεί η παραγωγή τους, την αποκατάσταση των διαστημικών υπολειμμάτων, την παρακολούθηση της εκτόξευσης μετά την εισαγωγή στην τροχιά, ειδικές υπηρεσίες για συστοιχίες, τη δημιουργία αγοράς για δεδομένα, πληροφορίες και υπηρεσίες SST, την προετοιμασία του συστήματος SST για τις προσελήνιες επιχειρήσεις, τη στήριξη των επιχειρήσεων και υπηρεσιών εντός του διαστήματος (ISOS), καθώς και τις πρωτοβουλίες «σκοτεινός και ήσυχος ουρανός»·
- ζ) τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης που υποστηρίζουν την εξέλιξη της υποσυνιστώσας SST, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών της και της επεξεργασίας δεδομένων, καθώς και των εμπορικών δυνατοτήτων της.

3. Η εταιρική σχέση SST που δρομολογήθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 παραμένει σε ισχύ δυνάμει του παρόντος κανονισμού και στηρίζει την εξέλιξη των δραστηριοτήτων με βάση τις ανάγκες των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων διαφανών μηχανισμών για την αξιολόγηση και την ενσωμάτωση εμπορικών δυνατοτήτων SST, και συμβάλλει στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως στ-α) και ζ), μεταξύ άλλων μέσω της παροχής τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης, εμπειρογνωσίας, μελετών ή σχετικών δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει, με εκτελεστικές πράξεις, κανόνες για τη συμμετοχή των κρατών μελών στην εν λόγω εταιρική σχέση, για το οργανωτικό πλαίσιο της εν λόγω συμμετοχής και για τη συμπερίληψη σε μεταγενέστερο στάδιο άλλων κρατών μελών. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
4. Προκειμένου να ενισχυθεί η συμβολή στην υλοποίηση της SST, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 84 για τη συμπλήρωση της παραγράφου 3 με τον λεπτομερή κατάλογο των καθηκόντων, τα οποία πρέπει να εκτελούνται από την εταιρική σχέση SST που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

5. Οι υπηρεσίες SST που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) παρέχονται δωρεάν, είναι διαθέσιμες χωρίς διακοπή και προσαρμόζονται στις ανάγκες των χρηστών SST που αναφέρονται στην παράγραφο 9 και περιλαμβάνουν:
- α) την εκτίμηση κινδύνου σύγκρουσης μεταξύ διαστημικών σκαφών ή μεταξύ διαστημικών σκαφών και διαστημικών υπολειμμάτων και, όταν απαιτείται, την έκδοση προειδοποιήσεων αποφυγής σύγκρουσης και συστάσεων για ελιγμούς κατά το στάδιο εκτόξευσης, κατά το αρχικό στάδιο θέσης σε τροχιά, κατά το στάδιο ανύψωσης της τροχιάς, κατά τις λειτουργίες σε τροχιά και κατά το στάδιο θέσης εκτός λειτουργίας των αποστολών διαστημικών σκαφών·
 - β) τον εντοπισμό και τον χαρακτηρισμό θραύσεων, αποκολλήσεων ή συγκρούσεων σε τροχιά·
 - γ) την εκτίμηση κινδύνων σχετικά με την ανεξέλεγκτη επανείσοδο διαστημικών αντικειμένων, συμπεριλαμβανομένων των διαστημικών υπολειμμάτων στην ατμόσφαιρα της Γης και την παραγωγή των σχετικών πληροφοριών, περιλαμβανομένης της εκτίμησης του χρονικού πλαισίου και της πιθανής θέσης ενδεχόμενης σύγκρουσης.
6. Οι υπηρεσίες SST προς εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες SST που αναφέρονται στην παράγραφο 9 στοιχείο γ) παρέχονται δωρεάν, είναι διαθέσιμες χωρίς διακοπή και προσαρμόζονται στις ανάγκες τους και μπορούν να περιλαμβάνουν συσχέτιση, φιλτράρισμα και αποθήκευση όλων των δεδομένων SST τα οποία προέρχονται από το δίκτυο αισθητήρων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) και διάδοση δεδομένων SST σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες SST, με βάση τον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α).
9. Στους χρήστες SST περιλαμβάνονται:
- α) βασικοί χρήστες SST, οι οποίοι έχουν πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες SST που αναφέρονται στην παράγραφο 5: τα κράτη μέλη, η ΕΥΕΔ, η Επιτροπή, ο Οργανισμός, καθώς και οι δημόσιοι και ιδιωτικοί ιδιοκτήτες και φορείς εκμετάλλευσης διαστημικών σκαφών που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση·
 - β) μη βασικοί χρήστες SST, οι οποίοι έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχεία α) και γ): άλλες δημόσιες και ιδιωτικές οντότητες και διεθνείς οργανισμοί·
 - γ) εξουσιοδοτημένοι κυβερνητικοί χρήστες SST, οι οποίοι έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 6: τα κράτη μέλη και η ΕΥΕΔ.

- 9α. Προκειμένου να προωθηθεί η χρήση των υπηρεσιών SST που αναφέρονται στην παράγραφο 5 ή να προστατευθούν τα συμφέροντα ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για την τροποποίηση του καταλόγου των μη βασικών χρηστών ή τη συμπλήρωση του καταλόγου των υπηρεσιών στις οποίες μπορούν να έχουν πρόσβαση.
10. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει, με εκτελεστικές πράξεις, πολιτικές πρόσβασης που αφορούν τις υπηρεσίες SST που αναφέρονται στην παράγραφο 5. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
- 10α. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, πολιτικές πρόσβασης, προδιαγραφές παροχής υπηρεσιών SST καθώς και τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές για τις υπηρεσίες SST κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 6. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
11. Η υποσυνιστώσα SST δεν είναι ανοικτή στη συμμετοχή τρίτων χωρών. Ωστόσο, είναι ανοικτή στη Νορβηγία, με την επιφύλαξη της σύναψης χωριστής ειδικής συμφωνίας δυνάμει του άρθρου 218 της ΣΛΕΕ και σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 4.

Άρθρο 63

Γεωπλήσια αντικείμενα (NEO)

1. Στόχος της υποσυνιστώσας για τα γεωπλήσια αντικείμενα (στο εξής: υποσυνιστώσα NEO) της συνιστώσας SSA είναι η παρακολούθηση του κινδύνου φυσικών αντικειμένων στο ηλιακό σύστημα, τα οποία προσεγγίζουν τη Γη.
2. Η υποσυνιστώσα NEO περιλαμβάνει δραστηριότητες για την επίτευξη του στόχου που ορίζεται στην παράγραφο 1. Περιλαμβάνει υποστηρικτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη συντήρηση και τις καταχωρίσεις δεδομένων του ενωσιακού καταλόγου φυσικών ιδιοτήτων των γεωπλήσιων αντικειμένων και μπορεί να περιλαμβάνει εκτίμηση κινδύνου επιπτώσεων.
3. Η υποσυνιστώσα NEO περιλαμβάνει δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης που υποστηρίζουν την εξέλιξή της και την κατάντη έρευνα και ανάπτυξη για εφαρμογές και τεχνολογία χρηστών.

Ηλιακά γεγονότα (SWE)

1. Στόχος της υποσυνιστώσας ηλιακών γεγονότων (στο εξής: υποσυνιστώσα SWE) της συνιστώσας SSA είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των φυσικών αλλαγών που οφείλονται στην ηλιακή μεταβλητή δραστηριότητα και σχετίζονται με ηλιακά γεγονότα, όπως η ηλιακός άνεμος και οι ηλιακές εκρήξεις, καθώς και των επιπτώσεών τους σε κρίσιμα συστήματα και υποδομές που καλύπτονται από τις τεχνικές απαιτήσεις των υπηρεσιών, οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 4.
2. Η υποσυνιστώσα SWE περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών ηλιακών γεγονότων, συμπεριλαμβανομένων της αγοράς δεδομένων από εμπορικές πηγές και των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης που υποστηρίζουν την εξέλιξη της υποσυνιστώσας SWE, καθώς και των υπηρεσιών της και της κατάντη έρευνας και ανάπτυξης για εφαρμογές και τεχνολογία χρηστών με σκοπό τη χρήση των υπηρεσιών SWE.
3. Οι υπηρεσίες SWE έχουν ως στόχο να είναι διαθέσιμες χωρίς διακοπή και να παρέχονται δωρεάν. Οι υπηρεσίες SWE περιλαμβάνουν, ειδικότερα, τον διαστημικό τομέα και μπορούν να επεκταθούν σταδιακά σε άλλους τομείς ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών.
4. Η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει, με εκτελεστικές πράξεις, τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές που αφορούν τις υπηρεσίες SWE, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των χρηστών. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.

Πρόσβαση στο διάστημα

1. Η πρόσβαση στο διάστημα είναι η ικανότητα εκτόξευσης και μεταφοράς διαστημικών σκαφών προς, από το διάστημα και στο διάστημα, με τη χρήση συστημάτων εκτόξευσης.
2. Στόχος της συνιστώσας «πρόσβαση στο διάστημα» είναι να προωθεί την αυτόνομη, ανθεκτική και σταθερή πρόσβαση στο διάστημα, στηρίζοντας την αξιοπιστία, την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική αποδοτικότητα των ευρωπαϊκών υπηρεσιών εκτόξευσης, σε συνδυασμό με μια συνεκτική και συνεργατική ευρωπαϊκή προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών.
3. Σε συνέργεια με άλλα προγράμματα και μηχανισμούς χρηματοδότησης της Ένωσης, και με την επιφύλαξη των δραστηριοτήτων του ΕΟΔ, οι δραστηριότητες της συνιστώσας «πρόσβαση στο διάστημα» περιλαμβάνουν:
 - α) την προμήθεια ή την από κοινού προμήθεια, τη συγκέντρωση ευρωπαϊκών υπηρεσιών εκτόξευσης για τις ανάγκες της Ένωσης ή την παροχή σχετικών κινήτρων και, κατόπιν αιτήματός τους, για τις ανάγκες των κρατών μελών και διεθνών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών των δραστηριοτήτων επίδειξης εντός τροχιάς και επικύρωσης εντός τροχιάς, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 66 παράγραφος 2 στοιχείο ε) και στο άρθρο 67 παράγραφος 2·
 - β) την πρόσβαση στη διαστημική έρευνα και καινοτομία, συμπεριλαμβανομένων της αναβάθμισης και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών, συστημάτων και υπηρεσιών·
 - γ) την ανάπτυξη, την προσαρμογή, την κατασκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία κρίσιμων επίγειων υποδομών με βάση την Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τη δοκιμή, την εκτόξευση και την ανάκτηση της πρόσβασης σε διαστημικές τεχνολογίες και δυνατότητες υπηρεσιών.

4. Η Επιτροπή συγκροτεί φόρουμ για τον συντονισμό της πρόσβασης στο διάστημα, το οποίο περιλαμβάνει τα κράτη μέλη, τον Οργανισμό, αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, ιδίως τον ΕΟΔ, και άλλες ευρωπαϊκές δημόσιες οντότητες για τον συντονισμό των ευρωπαϊκών θεσμικών δραστηριοτήτων όσον αφορά την πρόσβαση στο διάστημα και της ευρωπαϊκής προσέγγισης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2.
5. (...)

Άρθρο 66

Εμπορική εκμετάλλευση του διαστήματος και διαστημική οικονομία

1. Η συνιστώσα της εμπορικής εκμετάλλευσης του διαστήματος και της διαστημικής οικονομίας περιλαμβάνει δραστηριότητες CASSINI και αξιοποίησης από τους χρήστες. Η CASSINI αποτελεί την πρωτοβουλία της Ένωσης για την επιχειρηματικότητα στον τομέα του διαστήματος. Η CASSINI αναλαμβάνει δράσεις για τη στήριξη της εμπορικής εκμετάλλευσης των προϊόντων και υπηρεσιών της διαστημικής βιομηχανίας της Ένωσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην επιχειρηματικότητα, και για τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων, με σκοπό τη στήριξη των επιχειρηματιών ώστε να αναπτυχθούν και να επεκταθούν στην εσωτερική αγορά και διεθνώς. Οι δραστηριότητες εμπορικής εκμετάλλευσης του διαστήματος μπορούν να διεξάγονται σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους αρμόδιους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένου του ΕΟΔ.
2. Η συνιστώσα αυτή περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) δημιουργία επενδυτικών διευκολύνσεων της Ένωσης για ιδιωτικές επενδύσεις σε αρχικό στάδιο, στάδιο πρώιμης ανάπτυξης και στάδιο ανάπτυξης, καθώς και διευκόλυνση εξόδων για τους ιδρυτές και τους επενδυτές·
 - β) δημιουργία μηχανισμού βιομηχανικής αναβάθμισης τη Ένωσης, ώστε να καταστούν δυνατές περισσότερες ιδιωτικές επενδύσεις σε νέες και υφιστάμενες εγκαταστάσεις παραγωγής και να ενισχυθούν οι αλυσίδες εφοδιασμού που εδρεύουν στην Ένωση·
 - γ) στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων εντός της Ένωσης με στόχο τον διαστημικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τις δεξιότητες, της ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών, της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, της επανειδίκευσης, της κινητικότητας και των προγραμμάτων ανταλλαγών για το διάστημα·

- δ) ενίσχυση των τοπικών διαστημικών οικοσυστημάτων, σε συντονισμό με εθνικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες, που φέρνουν σε επαφή διάφορους παράγοντες για την προώθηση της διαστημικής καινοτομίας και την παροχή στήριξης, εγκαταστάσεων και υπηρεσιών στους πολίτες και τις εταιρείες, με σκοπό την προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως μέσω της μεταφοράς τεχνολογίας, των υπηρεσιών επιχειρηματικής επιτάχυνσης, της δημιουργίας επαφών και της δικτύωσης των επενδυτών και μέσω της διευκόλυνσης της βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά και των διεθνών επιχειρηματικών δικτύων·
- ε) συστήματα για την επιτάχυνση της ετοιμότητας της αγοράς και της εμπορικής ανάπτυξης μέσω της χρήσης συμβάσεων με βασικούς πελάτες και συστημάτων για την προσέλκυση πελατών στις αγορές τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, με τη συμμετοχή διαστημικών συνιστωσών και υποδομών, καθώς και προϊόντων που χρησιμοποιούν διαστημικά δεδομένα και υπηρεσίες·
- στ) δράσεις που απαιτούνται για τη στήριξη της διαστημικής οικονομίας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της αξιοποίησης από τους χρήστες και της ανάπτυξης της κατάντη αγοράς, καθώς και της εσωτερικής αγοράς για διαστημικές δραστηριότητες.

Άρθρο 67

Τεχνολογική κυριαρχία, έρευνα και καινοτομία

1. Η συνιστώσα της τεχνολογικής κυριαρχίας και έρευνας και καινοτομίας επιτρέπει στην Ένωση να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό, αυτόνομο και καινοτόμο διαστημικό βιομηχανικό οικοσύστημα, με στόχο την ενίσχυση της τεχνολογικής κυριαρχίας, της μη εξάρτησης και της αυτάρκειας της Ένωσης στον διαστημικό τομέα. Προωθεί την ανάπτυξη και την υιοθέτηση πρωτοποριακών διαστημικών τεχνολογιών. Δίνει προτεραιότητα στη μείωση των κρίσιμων εξαρτήσεων από μη ενωσιακές τεχνολογίες, δημιουργεί συνέργειες με άλλους τομείς, προωθεί την ωρίμανση κρίσιμων τεχνολογιών από την έρευνα έως την εκβιομηχάνιση και ενισχύει τεχνολογίες διπλής χρήσης που μπορούν να ωφελήσουν τόσο μη στρατιωτικές όσο και αμυντικές εφαρμογές.

2. Η συνιστώσα τεχνολογικής κυριαρχίας και έρευνας και καινοτομίας περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες:
- α) δραστηριότητες που σχετίζονται με την τεχνολογική κυριαρχία της Ένωσης, όπως η καινοτομία, η ανάπτυξη, η εκβιομηχάνιση και ο ενστερνισμός κρίσιμων διαστημικών τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν άμεσα το παρατηρητήριο της ΕΕ για τις κρίσιμες τεχνολογίες (OCT), καθώς και η εφαρμογή των χαρτών πορείας του OCT, που μειώνουν τις εξαρτήσεις της Ένωσης κατά μήκος των αλυσίδων εφοδιασμού και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα του διαστημικού οικοσυστήματος της Ένωσης·
 - β) δραστηριότητες με σκοπό τη βελτίωση της έγκαιρης διαθεσιμότητας κρίσιμων πρώτων υλών και προηγμένων υλικών, κατασκευαστικών στοιχείων και τεχνολογιών για τον τομέα του διαστήματος, μεταξύ άλλων με τη μείωση του χρόνου παράδοσης, τη δέσμευση χρονοθυρίδων κατασκευής ή τη δημιουργία αποθεμάτων προϊόντων, ενδιάμεσων προϊόντων ή κρίσιμων πρώτων υλών·
 - β-α) έρευνα, ανάπτυξη, ωρίμανση και επικύρωση αναδυόμενων και νέων διαστημικών δυνατοτήτων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων ανατρεπτικών τεχνολογιών, όπως είναι η κβαντική ανίχνευση και άλλες συναφείς τεχνολογίες·
 - γ) ανάπτυξη νέων διαστημικών δυνατοτήτων της Ένωσης που προωθούν μια νέα ενδοδιαστημική οικονομία, ιδίως μέσω της ωρίμανσης, της επίδειξης και της επιχειρησιακής αξιοποίησης των ISOS·
 - δ) ενίσχυση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της Ένωσης στις παγκόσμιες εμπορικές αγορές, μεταξύ άλλων μέσω αποστολών επίδειξης που προωθούν τον βαθμό ψηφιοποίησης των διατεματικών διαστημικών συστημάτων·
 - ε) διερεύνηση και αξιοποίηση συνεργειών με συμπληρωματικούς τομείς, όπως η ασφάλεια και άμυνα και άλλοι σχετικοί τομείς για βασικά πεδία όπως η ρομποτική, η τεχνητή νοημοσύνη και η κυβερνοασφάλεια·

- στ) υποστήριξη δραστηριοτήτων τυποποίησης και πιστοποίησης που σχετίζονται με τον διαστημικό τομέα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης εναρμονισμένης προσέγγισης σε επίπεδο Ένωσης όσον αφορά τα έτοιμα προς χρήση συστατικά στοιχεία (COTS)·
- ζ) διευκόλυνση της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε εγκαταστάσεις δοκιμών και επεξεργασίας δεδομένων για διαστημικές τεχνολογίες.

Άρθρο 68

Πρόσβαση τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών σε υπηρεσίες

1. Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες GOVSATCOM, κυβερνητικές υπηρεσίες IRIS², υπηρεσίες για τις θραύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 5 στοιχείο β) και στις υπηρεσίες EOGS με την επιφύλαξη συμφωνίας που συνάπτεται βάσει του άρθρου 218 της ΣΛΕΕ και του άρθρου 11 παράγραφος 4, με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πρόσβασης στις υπηρεσίες αυτές, και εφόσον οι εν λόγω χώρες και οργανισμοί συμμορφώνονται με το άρθρο 13.
3. Η πρόσβαση τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών στην κυβερνητική υπηρεσία που αναφέρεται στο άρθρο 59 παράγραφος 1 στοιχείο δ) διέπεται από το άρθρο 3 παράγραφος 5 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁴.
4. Δεν απαιτείται η σύναψη συμφωνίας βάσει του άρθρου 218 της ΣΛΕΕ για την πρόσβαση σε υπηρεσίες SST, οι οποίες σχετίζονται με την αποφυγή συγκρούσεων που αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 5 στοιχείο α) και την επανείσοδο που αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 5 στοιχείο γ).
- 4α. Οι υπηρεσίες SST που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 6 δεν είναι προσβάσιμες σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, εκτός εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στη συμφωνία, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 11.

⁵⁴ Απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τις μεθόδους πρόσβασης στην κυβερνητική υπηρεσία η οποία προσφέρεται από το παγκόσμιο σύστημα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης που υλοποιήθηκε από το πρόγραμμα Galileo (ΕΕ L 287 της 4.11.2011, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1104/oj>).

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής για τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της ανθεκτικότητας των επιχειρησιακών διαστημικών συστημάτων της Ένωσης

1. Η Επιτροπή εφαρμόζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής που ορίζονται στην παράγραφο 3 στις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής βάσει του παρόντος τμήματος, εάν κρίνει ότι είναι απαραίτητο και σκόπιμο για τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της ανθεκτικότητας των επιχειρησιακών διαστημικών συστημάτων της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τον στόχο της προώθησης της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την τεχνολογία σε όλες τις βασικές τεχνολογίες και αξιακές αλυσίδες, διατηρώντας παράλληλα μια ανοικτή οικονομία.
2. Πριν από την εφαρμογή των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής σύμφωνα με την παράγραφο 1, η Επιτροπή ενημερώνει την αρμόδια σύνθεση της επιτροπής του άρθρου 83 παράγραφος 1 στοιχείο η-α) και λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τις απόψεις των κρατών μελών σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και την αιτιολόγηση της εφαρμογής των εν λόγω προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής.
3. Οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής που προβλέπονται στο άρθρο 1 είναι οι ακόλουθες:
 - α) η επιλέξιμη νομική οντότητα είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος, και οι δομές της εκτελεστικής της διαχείρισης είναι εγκατεστημένες στο εν λόγω κράτος μέλος·
 - β) η επιλέξιμη νομική οντότητα δεσμεύεται να εκτελεί όλες τις σχετικές δραστηριότητες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη· και
 - γ) η επιλέξιμη νομική οντότητα δεν υπόκειται στον έλεγχο τρίτης χώρας ή οντότητας τρίτης χώρας.

4. Η Επιτροπή μπορεί να καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τα κριτήρια που καθορίζουν την αποφασιστική επιρροή σε νομική οντότητα, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων που μπορεί να έχει αντίκτυπο στην ασφάλεια, την ακεραιότητα και την ανθεκτικότητα των επιχειρησιακών διαστημικών συστημάτων της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τον στόχο της προώθησης της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την τεχνολογία σε βασικές τεχνολογίες και αξιακές αλυσίδες.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.

5. Η Επιτροπή μπορεί να άρει τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 στοιχεία α) και β) ή, όσον αφορά συγκεκριμένη νομική οντότητα, κατόπιν αξιολόγησης που βασίζεται στα ακόλουθα σωρευτικά κριτήρια:
- α) δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα υποκατάστατα συγκεκριμένων τεχνολογιών, προϊόντων ή υπηρεσιών που απαιτούνται για τις δραστηριότητες της παραγράφου 1 στα κράτη μέλη·
 - β) η νομική οντότητα είναι εγκατεστημένη σε χώρα που είναι μέλος του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ και η οποία έχει συνάψει με την Ένωση διεθνή συμφωνία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 και οι δομές της εκτελεστικής της διαχείρισης είναι επίσης εγκατεστημένες στην εν λόγω χώρα και οι δραστηριότητες που συνδέονται με την προμήθεια, την επιχορήγηση ή το βραβείο εκτελούνται στην εν λόγω χώρα ή σε μία ή περισσότερες τέτοιες χώρες· και
 - γ) η προστασία των ΔΠΕΕ διασφαλίζεται σύμφωνα με το άρθρο 13 και εφαρμόζονται μέτρα για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58, της λειτουργίας τους και των υπηρεσιών τους.
6. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 5 στοιχείο β), η Επιτροπή δύναται να άρει τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 στοιχείο α) ή β) για μια νομική οντότητα εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα που δεν είναι μέλος του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ, εφόσον δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα υποκατάστατα στις χώρες που είναι μέλη του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ και πληρούνται τα κριτήρια της παραγράφου 5 στοιχεία α) και γ).

7. Η Επιτροπή μπορεί να παρεκκλίνει από την προϋπόθεση της παραγράφου 3 στοιχείο γ), εάν η νομική οντότητα που είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος παρέχει τις ακόλουθες εγγυήσεις:
- α) ο έλεγχος της νομικής οντότητας δεν ασκείται κατά τρόπο που να περιορίζει ή παρακωλύει την ικανότητά της:
 - 1) να διενεργεί την προμήθεια, την επιχορήγηση ή το βραβείο· και
 - 2) να παράγει αποτελέσματα, ιδίως μέσω των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων·
 - β) η ελέγχουσα τρίτη χώρα ή οντότητα τρίτης χώρας δεσμεύεται να μην ασκεί δικαιώματα ελέγχου ή να μην επιβάλλει υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων στη νομική οντότητα σε σχέση με την προμήθεια, την επιχορήγηση ή το βραβείο· και
 - γ) η νομική οντότητα συμμορφώνεται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3.
8. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα αξιολογούν αν η νομική οντότητα συμμορφώνεται με τα κριτήρια της παραγράφου 5 στοιχείο γ) για τις παρεκκλίσεις σχετικά με την προϋπόθεση της παραγράφου 3 στοιχείο β), και τις εγγυήσεις της παραγράφου 7. Η Επιτροπή συμμορφώνεται με την εν λόγω αξιολόγηση.
9. Η Επιτροπή παρέχει στην αρμόδια σύνθεση της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο η-α) τα ακόλουθα:
- α) το πεδίο εφαρμογής των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου·
 - β) λεπτομέρειες και αιτιολογήσεις σχετικά με τις παρεκκλίσεις που χορηγούνται βάσει των παραγράφων 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου· και
 - γ) την αξιολόγηση που αποτέλεσε τη βάση για την παρέκκλιση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 έως 7 του παρόντος άρθρου, χωρίς γνωστοποίηση εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

10. Οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3, τα κριτήρια των παραγράφων 4, 5 και 6, καθώς και οι εγγυήσεις της παραγράφου 7 περιλαμβάνονται στα έγγραφα της προμήθειας, της επιχορήγησης ή του βραβείου, κατά περίπτωση και, στην περίπτωση προμήθειας, εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής της προκύπτουσας σύμβασης.
11. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ και την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση της Επιτροπής της 15ης Σεπτεμβρίου 2015, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/452, την απόφαση 2013/488/ΕΕ και την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444, εφαρμόζεται δε με επιφύλαξη του ελέγχου ασφάλειας που διενεργούν τα κράτη μέλη όσον αφορά νομικές οντότητες που συμμετέχουν σε δραστηριότητες που απαιτούν πρόσβαση σε ΔΠΕΕ βάσει των εφαρμοστέων εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων.
12. Εάν διαβαθμιστούν οι συμβάσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής που εφαρμόζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν θίγουν την αρμοδιότητα των εθνικών αρχών ασφάλειας.
13. Το παρόν άρθρο δεν παρεμβαίνει, δεν τροποποιεί και δεν αντιβαίνει σε οποιαδήποτε διαδικασία εξουσιοδότησης ασφάλειας φορέα και εξουσιοδότησης ασφάλειας προσωπικού που υφίσταται σε κράτος μέλος.

Άρθρο 70

Κυριότητα των διαστημικών περιουσιακών στοιχείων της Ένωσης, πρόσβαση στα αποτελέσματα και χρήση των περιουσιακών στοιχείων

1. Η Ένωση έχει την κυριότητα όλων των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων που δημιουργούνται, αναπτύσσονται ή αγοράζονται υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση κατά την υλοποίηση δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος τμήματος. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι σχετικές συμβάσεις, συμφωνίες και λοιπές ρυθμίσεις σχετικά με τις δραστηριότητες που μπορούν να έχουν ως συνέπεια τη δημιουργία ή την ανάπτυξη των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβάνουν διατάξεις που εξασφαλίζουν την κυριότητα της Ένωσης.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στα υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται ή αναπτύσσονται υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση κατά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος τμήματος, όταν:
- α) η στήριξη της Ένωσης παρέχεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, βραβείων ή προεμπορικών συμβάσεων ή
 - β) οι δραστηριότητες δεν χρηματοδοτούνται πλήρως από την Ένωση, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά ή
 - γ) οι δραστηριότητες αφορούν δέκτες PRS που αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη.
- 2α. Η παράγραφος 2 στοιχείο β) δεν εφαρμόζεται στις κυβερνητικές υποδομές που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της υποσυνιστώσας IRIS².
3. Όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 2, τα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης δεν αποκτούν την κυριότητα αλλά απολαύουν ατελώς δικαιωμάτων πρόσβασης στα αποτελέσματα για ίδια χρήση, καθώς και του δικαιώματος να παραχωρούν, ή να απαιτούν από τους αποδέκτες να παραχωρήσουν, μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους, συμπεριλαμβανομένων κρατών μελών, με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων υπό θεμιτές και εύλογες προϋποθέσεις, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω χορήγησης άδειας.
4. Η Ένωση δύναται να συνάπτει τις σχετικές συμφωνίες προκειμένου να αποκτήσει την κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων που αναπτύσσονται από τρίτους, όταν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία είναι αναγκαία για την υλοποίηση των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58.

5. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η Ένωση διαθέτει τα ακόλουθα δικαιώματα:
- α) το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τις συχνότητες που απαιτούνται για τη μετάδοση των σημάτων που παράγονται από τις κυβερνητικές υποδομές του IRIS², τη συνιστώσα PNT, τη συνιστώσα γεωσκόπησης και, όπου απαιτείται, τις συνιστώσες SST ή «πρόσβαση στο διάστημα», σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και τις συναφείς συμφωνίες αδειοδότησης, η οποία καθίσταται δυνατή από τις σχετικές αιτήσεις εκχώρησης συχνοτήτων που παρέχονται από τα κράτη μέλη, ενώ οι εν λόγω συχνότητες παραμένουν υπό την ευθύνη των κρατών μελών· και
 - β) το δικαίωμα απόδοσης προτεραιότητας στην παροχή των κυβερνητικών υπηρεσιών IRIS² έναντι των εμπορικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθοριστούν στις συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 61 και λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των εξουσιοδοτημένων κυβερνητικών χρηστών.

Άρθρο 71

Επιδόσεις των υπηρεσιών, εγγύηση και ευθύνη

- 1. Η Επιτροπή ή, κατά περίπτωση, ο Οργανισμός καταρτίζει έγγραφο ορισμού υπηρεσίας για κάθε υπηρεσία που παρέχεται από τις συνιστώσες ή υποσυνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58, στο οποίο περιγράφονται τα χαρακτηριστικά και οι αναμενόμενες επιδόσεις των εν λόγω υπηρεσιών. Το έγγραφο ορισμού υπηρεσίας δημοσιοποιείται ή, για υπηρεσίες σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες ή χρήστες κυβερνητικής υπηρεσίας, διαβιβάζεται στις κατάλληλες αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 76. Για την υποσυνιστώσα SST, η εταιρική σχέση SST που αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 3 συμβάλλει στην κατάρτιση του εγγράφου ορισμού υπηρεσίας.
- 1. Οι αναμενόμενες επιδόσεις που αναφέρονται στην παράγραφο -1, καθώς και τα δεδομένα και οι πληροφορίες που παρέχονται από τις συνιστώσες και τις υποσυνιστώσες οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 58 γνωστοποιούνται χωρίς ρητή ή σιωπηρή εγγύηση ως προς την ποιότητα, την ακρίβεια, τη διαθεσιμότητα, την αξιοπιστία, την ταχύτητα και την καταλληλότητά τους για οποιονδήποτε σκοπό. Η Επιτροπή, ο Οργανισμός και κάθε συμμετέχουσα κρατική αρχή δεν φέρουν καμία ευθύνη εν προκειμένω.

- 1α. Όταν μια υπηρεσία δεν πληροί τις παραμέτρους, οι οποίες δηλώνονται στο έγγραφο ορισμού υπηρεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο -1 λόγω προγραμματισμένου ή απρόβλεπτου συμβάντος, οι χρήστες ενημερώνονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο σχετικό έγγραφο ορισμού υπηρεσίας.
- 1β. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 για υπηρεσίες σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, για κυβερνητική υπηρεσία και για υπηρεσίες ασφάλειας της ζωής που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 3 στοιχείο θ), το έγγραφο ορισμού υπηρεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο -1 συνοδεύεται από συγκεκριμένες δεσμεύσεις όσον αφορά τις αναμενόμενες επιδόσεις, οι οποίες μπορεί να υπόκεινται σε συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις χρήσης.
- 1γ. Τα σημεία επαφής που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 1 στοιχείο ζ-α) ενημερώνουν την Επιτροπή ή, κατά περίπτωση, τον Οργανισμό, όταν προγραμματισμένο συμβάν που αναφέρεται στην παράγραφο 1β σχετικά με υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες ή χρήστες κυβερνητικής υπηρεσίας ενδέχεται να επηρεάσει τις δραστηριότητές τους.
2. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα SST δεν υπέχουν ευθύνη για ζημιές που προκύπτουν από τη μη παροχή ή τη διακοπή της παροχής υπηρεσιών SST, για καθυστέρηση στην παροχή υπηρεσιών SST, από ανακριβείς πληροφορίες που παρέχονται μέσω των υπηρεσιών SST ή από οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες που πραγματοποιούνται σε ανταπόκριση στην παροχή υπηρεσιών SST. Για τον σκοπό της παραγράφου 1β, τα εν λόγω κράτη μέλη γνωστοποιούν κάθε απόκλιση από τις αναμενόμενες επιδόσεις στην Επιτροπή και στον Οργανισμό χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Άρθρο 72

Συμπληρωματικοί κανόνες προμήθειας

1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από τον προσφέροντα να αναθέσει υπεργολαβικά μέρος της σύμβασης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών στα κατάλληλα επίπεδα υπεργολαβίας σε εταιρείες άλλες από εκείνες που ανήκουν στον όμιλο του προσφέροντος. Για συμβάσεις άνω των 10 εκατ. EUR, η αναθέτουσα αρχή επιδιώκει να εξασφαλίσει ότι τουλάχιστον το 30 % της αξίας της σύμβασης ανατίθεται υπεργολαβικά, με ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών σε διάφορα επίπεδα υπεργολαβίας, σε εταιρείες εκτός του ομίλου του κύριου προσφέροντος, ιδίως προκειμένου να καταστεί δυνατή η διασυννοριακή συμμετοχή MME στο διαστημικό οικοσύστημα. Ο προσφέρων εξηγεί τους λόγους για τους οποίους δεν συμμορφώθηκε με αίτημα που υποβλήθηκε για υπεργολαβία ή τους λόγους για την απόκλιση από τον στόχο του 30 %. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συμπεριλάβει ειδικές απαιτήσεις στα έγγραφα της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι κύριοι ανάδοχοι τηρούν τις αρχές της προμήθειας που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο κατά την εκτέλεση της σύμβασης.
- 1α. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) σχετικά με την επίτευξη του στόχου που προβλέπεται στην παράγραφο 1.
2. Η σύμβαση προμήθειας που αφορά τη συνέχεια των υπηρεσιών ή την κυβερνητική υπηρεσία ή υπηρεσίες σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες θεωρείται ότι πληροί την προϋπόθεση της κατεπείγουσας ανάγκης που προβλέπεται στο παράρτημα I τμήμα II σημείο 11.1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 73

Συμπληρωματικοί κανόνες επιχορήγησης

1. [Η Ένωση μπορεί να καλύπτει έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.]
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 184 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, όταν εφαρμόζονται ενιαίοι συντελεστές, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιτρέπει ή να επιβάλλει τη χρηματοδότηση των έμμεσων δαπανών του δικαιούχου με μέγιστο όριο το 25 % επί του συνόλου των επιλέξιμων άμεσων δαπανών της δράσης.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 207 του δημοσιονομικού κανονισμού, το μέγιστο ποσό χρηματοδοτικής στήριξης που μπορεί να καταβληθεί σε τρίτο δεν υπερβαίνει τα 200 000 EUR.
4. Η εταιρική σχέση SST που αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 3 δικαιούται να λάβει επιχορήγηση βάσει του άρθρου 198 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 74

Συμπληρωματικοί κανόνες έμμεσης διαχείρισης

1. Συνάπτεται τριμερής χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης, σύμφωνα με το άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού, τόσο με τον Οργανισμό όσο και με τον ΕΟΔ, βάσει της οποίας είναι δυνατόν να ανατεθούν στον Οργανισμό και στον ΕΟΔ καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού.
2. Όταν ο Οργανισμός ή ο ΕΟΔ συγκροτεί επιτροπή αξιολόγησης προσφορών για προμήθεια που εκτελείται στο πλαίσιο της τριμερούς συμφωνίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εμπειρογνώμονες από την Επιτροπή και, κατά περίπτωση, από την άλλη εντεταλμένη οντότητα μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη στις συνεδριάσεις της επιτροπής αξιολόγησης των προσφορών, να έχουν πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα που παράγει η εν λόγω επιτροπή και να παρίστανται στις συνεδριάσεις επανεξέτασης. Η εν λόγω συμμετοχή δεν θίγει την τεχνική ανεξαρτησία της επιτροπής αξιολόγησης των προσφορών.
3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 62 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού και εφόσον η Επιτροπή αξιολογήσει θετικά την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης, τα καθήκοντα που ανατίθενται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης στον Οργανισμό ή στους διαδόχους του μπορούν να ανατεθούν περαιτέρω από τον Οργανισμό σε φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού υπό τις προϋποθέσεις της έμμεσης διαχείρισης που ισχύουν για την Επιτροπή.
4. Όταν οι δραστηριότητες προμηθειών ή επιχορηγήσεων υλοποιούνται μέσω έμμεσης διαχείρισης από εντεταλμένες οντότητες, οι δραστηριότητες επικοινωνίας, οι δραστηριότητες διάδοσης και κάθε υποδομή, εξοπλισμός, όχημα, προμήθεια ή σημαντικό αποτέλεσμα που χρηματοδοτείται από την προμήθεια ή την επιχορήγηση αναφέρουν τη στήριξη της Ένωσης και προβάλλουν τη σημαία της Ένωσης (έμβλημα) και τη δήλωση χρηματοδότησης (μεταφρασμένη στις τοπικές γλώσσες, κατά περίπτωση) σύμφωνα με τους τυποποιημένους κανόνες επικοινωνίας της Επιτροπής.

Ρόλοι

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να συμμετέχουν στις συνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στις εν λόγω συνιστώσες συμβάλλουν με την τεχνική τους επάρκεια, τεχνογνωσία και βοήθεια, ιδίως στον τομέα της ασφάλειας και της προστασίας. Η συμβολή αυτή περιλαμβάνει, όταν είναι εφικτό και σκόπιμο, τη διάθεση στην Ένωση δεδομένων, πληροφοριών, υπηρεσιών και υποδομών που βρίσκονται στην κατοχή των κρατών μελών ή στην επικράτειά τους και που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία των δράσεων. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν την ομαλή λειτουργία των δράσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής και της προστασίας των συχνοτήτων.
2. Η Επιτροπή φέρει τη γενική ευθύνη για την υλοποίηση των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58, μεταξύ άλλων στον τομέα της ασφάλειας, χωρίς να θίγονται τα προνόμια των κρατών μελών στο πεδίο της εθνικής ασφάλειας. Η Επιτροπή επιβλέπει επίσης την υλοποίηση εν λόγω συνιστωσών, με την επιφύλαξη άλλων πολιτικών της Ένωσης.
3. Η Επιτροπή:
 - α) διαχειρίζεται όλες τις συνιστώσες ή υποσυνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58 και δεν έχουν ανατεθεί σε άλλη οντότητα·
 - β) καθορίζει τις προτεραιότητες των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58 στα προγράμματα εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 15 και τη μακροπρόθεσμη εξέλιξή τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις των χρηστών, και επιβλέπει την υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων εργασίας·

- β-α) με την επιφύλαξη των καθηκόντων του Οργανισμού ή άλλων εντεταλμένων οντοτήτων, διασφαλίζει ότι η υιοθέτηση και η χρήση των δεδομένων και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58 προωθείται και μεγιστοποιείται στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη της κατάλληλης ανάπτυξης των εν λόγω υπηρεσιών και φιλικών προς τον χρήστη διεπαφών, με την προώθηση σταθερού μακροπρόθεσμου περιβάλλοντος, με την ανάπτυξη κατάλληλων συνεργειών μεταξύ των εφαρμογών των διαφόρων συνιστωσών και με τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας, της συνέπειας, των συνεργειών και των δεσμών μεταξύ των συνιστωσών του παρόντος τμήματος και άλλων δράσεων και προγραμμάτων της Ένωσης·
- β-β) προωθεί τη συνοχή μεταξύ των δραστηριοτήτων του παρόντος τμήματος και των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στον διαστημικό τομέα σε ενωσιακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο·
- γ) καθορίζει και συντονίζει τη διεθνή διάσταση των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή με τις πολιτικές της Ένωσης για την εξωτερική δράση και μια συνεπής προσέγγισή τους εντός του πεδίου αρμοδιότητάς της.
4. Όταν είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58 και της απρόσκοπτης παροχής των υπηρεσιών που προσφέρουν, η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τις τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την εφαρμογή και την εξέλιξη των εν λόγω συνιστωσών και υποσυνιστωσών και των υπηρεσιών που παρέχουν, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με τους χρήστες και άλλους συμφεροντούχους. Κατά τον καθορισμό αυτών των τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών, η Επιτροπή αποφεύγει τη μείωση του γενικού επιπέδου ασφάλειας και ικανοποιεί τις απαιτήσεις αναδρομικής συμβατότητας. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.

5. Εφόσον απαιτείται, η Επιτροπή θεσπίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τα μέτρα που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της τοποθεσίας των επίγειων υποδομών, με βάση τις απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3, ακολουθώντας ανοικτή και διαφανή διαδικασία και διασφαλίζοντας τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3.
6. Ο Οργανισμός έχει τα δικά του καθήκοντα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) xx/xx* [EUSPA], και μπορεί να του ανατεθούν από την Επιτροπή άλλα καθήκοντα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3 και 5 του εν λόγω κανονισμού και σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.
7. Υπό την προϋπόθεση ότι προστατεύονται τα συμφέροντα της Ένωσης, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος μπορεί να επιφορτιστεί με τα ακόλουθα καθήκοντα:
- α) όσον αφορά τη συνιστώσα PNT: εξέλιξη μειζόνων συστημάτων και σχεδιασμός και ανάπτυξη μερών του επίγειου τμήματος και δορυφόρων, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμής και της επικύρωσης·
 - β) όσον αφορά την υποσυνιστώσα Copernicus:
 - i) συντονισμός και υλοποίηση της διαστημικής συνιστώσας και της εξέλιξής της·
 - ii) σχεδιασμός, ανάπτυξη και κατασκευή των διαστημικών υποδομών και τμημάτων του σχετικού επίγειου τμήματος, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργιών των εν λόγω υποδομών και των σχετικών προμηθειών, εκτός εάν οι εν λόγω λειτουργίες εκτελούνται από άλλες οντότητες, όπως η Ευρωπαϊκή Οργάνωση για την Εκμετάλλευση Μετεωρολογικών Δορυφόρων (EUMETSAT)·
 - iii) κατά περίπτωση, παροχή πρόσβασης σε δεδομένα τρίτων·

* ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στον φάκελο 2026/0084(COD)

- γ) όσον αφορά την υποσυνιστώσα EOGS: σχεδιασμός και ανάπτυξη νέων διαστημικών αποστολών γεωσκόπησης και μερών του σχετικού επίγειου τμήματος·
- δ) όσον αφορά την υποσυνιστώσα IRIS²:
- i) εποπτεία της ανάπτυξης, της επικύρωσης και των σχετικών δραστηριοτήτων εγκατάστασης που σχετίζονται με τις φάσεις ανάπτυξης, επικύρωσης και εγκατάστασης για τις κυβερνητικές υπηρεσίες καθώς και της ανάπτυξης και της εξέλιξης που απαιτούνται για την παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών, οι οποίες αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των συμβάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 15 και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των συμφωνιών συνεισφοράς βάσει της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαisiού εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 1, διασφαλίζοντας τον συντονισμό μεταξύ των καθηκόντων και του προϋπολογισμού που ανατίθενται στον ΕΟΔ και την πιθανή συνεισφορά του ΕΟΔ·
 - ii) παροχή τεχνικής εμπειρογνωσίας, μεταξύ άλλων κατά την υλοποίηση·
- δ-α) όσον αφορά τις υποσυνιστώσες NEO και SWE: ανάντη δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης.
8. Με βάση αξιολόγηση της Επιτροπής, ο ΕΟΔ μπορεί να επιφορτιστεί με άλλα καθήκοντα, βάσει των αναγκών των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω καθήκοντα δεν επικαλύπτουν τις δραστηριότητες που εκτελούνται από άλλες εντεταλμένες οντότητες και ότι έχουν ως στόχο να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης των εν λόγω συνιστωσών.

- 8α. Με την επιφύλαξη της έγκρισης του διοικητικού συμβουλίου του SatCen σύμφωνα με το άρθρο 18 της απόφασης 2014/401/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, στο SatCen ανατίθεται η παροχή υπηρεσιών EOGS και δεδομένων EOGS που αναφέρονται στο άρθρο 60 παράγραφος 8 στοιχεία β) και γ) σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες και η λειτουργία του επιπέδου ομοσπονδίας των υποδομών EOGS που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 8 στοιχείο α) σημείο ι). Η εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο SatCen δυνάμει της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού πολιτικών, περιορισμών και ιεράρχησης όσον αφορά την πρόσβαση για την παροχή υπηρεσιών EOGS σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, σέβεται τα συμφέροντα της Ένωσης στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, σύμφωνα με την απόφαση 2014/401/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, και τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας των κρατών μελών.
9. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 8α και υπό την προϋπόθεση ότι προστατεύονται τα συμφέροντα της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να αναθέσει, εν όλω ή εν μέρει, καθήκοντα για την υλοποίηση των συνιστωσών που αναφέρονται στο άρθρο 58 σε αρμόδιες οντότητες, όπως η EUMETSAT, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα, το SatCen, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και η Mercator Ocean International.

Άρθρο 76

Αρμόδιες αρχές

1. Όταν είναι αναγκαίο για τις υποσυνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες σε εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες, κάθε συμμετέχων ορίζει αρμόδια αρχή. Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι:
- α) η χρήση των σχετικών υπηρεσιών συνάδει με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3·
 - β) τα δικαιώματα πρόσβασης στις αρμόδιες υπηρεσίες καθορίζονται και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης·

- γ) ο εξοπλισμός χρήστη που είναι αναγκαίος για τη χρήση των αρμόδιων υπηρεσιών και οι συναφείς συνδέσεις και πληροφορίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών χρησιμοποιούνται και υπόκεινται σε διαχείριση σύμφωνα με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3·
 - δ) δημιουργείται κεντρικό σημείο επαφής για την παροχή βοήθειας, αν χρειαστεί, κατά την αναφορά των κινδύνων και απειλών στον τομέα της ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά την ανίχνευση δυνητικά επιβλαβών ηλεκτρομαγνητικών παρεμβολών που επηρεάζουν τις υπηρεσίες, οι οποίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο των συνιστώσων που αναφέρονται στο άρθρο 58.
2. Οι δράσεις, τα καθήκοντα και η λειτουργία των αρμόδιων αρχών της κυβερνητικής υπηρεσίας προβλέπονται στο άρθρο 5 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ.

Άρθρο 77

Αρχές διακυβέρνησης και ασφάλειας

1. Οι αρχές διακυβέρνησης για τις συνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58 και τις συγκεκριμένες δραστηριότητες βασίζονται στα ακόλουθα:
- α) συνέχεια και αξιοπιστία της υπηρεσίας και συνέχεια των αναγκαίων υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από σημαντικές απειλές·
 - α) σαφή κατανομή καθηκόντων και αρμοδιοτήτων μεταξύ των οντοτήτων που συμμετέχουν στην υλοποίηση, με βάση τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και έτσι ώστε να αποφεύγονται τυχόν αλληλεπικαλύψεις ή επαναλήψεις καθηκόντων και αρμοδιοτήτων και, ως εκ τούτου, να διασφαλίζεται η σαφής λογοδοσία·
 - β) καταλληλότητα της δομής διακυβέρνησης για τις ειδικές ανάγκες κάθε συνιστώσας ή υποσυνιστώσας που αναφέρεται στο άρθρο 58, κατά περίπτωση·
 - γ) αυστηρό έλεγχο των συνιστώσων που αναφέρονται στο άρθρο 58 και των δραστηριοτήτων τους, μεταξύ άλλων με την αυστηρή τήρηση των δαπανών, του χρονοδιαγράμματος και των επιδόσεων από όλες τις οντότητες, στο πλαίσιο των αντίστοιχων ρόλων και καθηκόντων τους·

- δ) διαφανή και οικονομικά αποδοτική διαχείριση·
 - στ) συστηματική και διαρθρωμένη συνεκτίμηση των αναγκών των χρηστών των δεδομένων, των πληροφοριών και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58, καθώς και των σχετικών επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων·
 - ζ) συνεχείς προσπάθειες για τον έλεγχο και τη μείωση των κινδύνων·
 - ζ-α) για υπηρεσίες προς εξουσιοδοτημένους κυβερνητικούς χρήστες και για κυβερνητική υπηρεσία, συντονισμό των σχετικών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων με τις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 76 και με τα σημεία επαφής που ορίζουν τα κράτη μέλη για την εκπροσώπηση των αρμόδιων χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών.
- 1α. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφάλειας που συστήνεται βάσει του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΕ) xx/xx* [EUSPA] είναι η αρχή διαπίστευσης ασφάλειας για τις συνιστώσες και υποσυνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58 του παρόντος κανονισμού. Η διαπίστευση αυτή διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 16 του εν λόγω κανονισμού.
2. Οι αρχές ασφάλειας των συνιστωσών βάσει του παρόντος τμήματος, συμπεριλαμβανομένων των επίγειων και διαστημικών υποδομών τους, βασίζονται στα ακόλουθα:
- α) συνεκτίμηση της πείρας που έχουν αποκομίσει τα κράτη μέλη στον τομέα της ασφάλειας και αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών τους·
 - β) διασφάλιση της προστασίας των επίγειων υποδομών, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος συνιστώσας που αναφέρεται στο άρθρο 58 και βρίσκονται στις επικράτειες των κρατών μελών, με τη λήψη μέτρων τουλάχιστον ισοδύναμων με τα απαιτούμενα για την προστασία των ευρωπαϊκών κρίσιμων υποδομών κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Συμβουλίου·

* ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στον φάκελο 2026/0084(COD)

- γ) εφαρμογή της απόφασης 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου όσον αφορά τα κράτη μέλη και της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής όσον αφορά την Επιτροπή, οι οποίες προβλέπουν, μεταξύ άλλων, διαχωρισμό μεταξύ επιχειρησιακών λειτουργιών και λειτουργιών που συνδέονται με τη διαπίστευση·
- δ) αντίληψη της Επιτροπής ως φορέα προέλευσης όλων των διαβαθμισμένων πληροφοριών που δημιουργούνται από εντεταλμένες οντότητες, όπως αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 1·
- ε) εξασφάλιση ότι το συμβούλιο διαπίστευσης ασφάλειας που συστήνεται βάσει του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΕ) xx/xx* [EUSPA] εκτελεί τα καθήκοντά του με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής ή των εν λόγω εντεταλμένων οντοτήτων και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαπίστευση ασφάλειας·

3. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι διατηρείται και επικαιροποιείται ανάλυση κινδύνων και απειλών για τις υφιστάμενες συνιστώσες ή υποσυνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι διενεργείται ανάλυση κινδύνων και απειλών για κάθε μελλοντική συνιστώσα ή υποσυνιστώσα. Με βάση την ανάλυση αυτή, η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας για κάθε συνιστώσα ή υποσυνιστώσα. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο των εν λόγω απαιτήσεων στην ομαλή λειτουργία της συγκεκριμένης συνιστώσας ή υποσυνιστώσας, ιδίως όσον αφορά το κόστος, τη διαχείριση κινδύνων και το χρονοδιάγραμμα. Η Επιτροπή διασφαλίζει επίσης ότι δεν μειώνεται το γενικό επίπεδο ασφάλειας και δεν υπονομεύεται η λειτουργία του υφιστάμενου εξοπλισμού που βασίζεται στην εν λόγω συνιστώσα ή υποσυνιστώσα και λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους κυβερνοασφάλειας. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 83 παράγραφος 3. Οι οντότητες που συμμετέχουν στην υλοποίηση δραστηριοτήτων στον τομέα του διαστήματος στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα των ζητημάτων που προσδιορίζονται στην ανάλυση κινδύνων και απειλών, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ασφάλεια των συνιστωσών στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος.

* ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στον φάκελο 2026/0084(COD)

4. Όταν η λειτουργία των συστημάτων μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια της Ένωσης ή των κρατών μελών της, εφαρμόζονται οι διαδικασίες που προβλέπονται στην απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/698⁵⁵.

ΤΜΗΜΑ 4

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο 79

Ειδικές διατάξεις για τη στήριξη της πολιτικής για τη βιομηχανία της μη στρατιωτικής ασφάλειας

Οι δράσεις που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος τμήματος συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου του άρθρου 3 παράγραφος 1 και των ειδικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 4.

Άρθρο 80

Ειδικές δραστηριότητες για τη στήριξη της πολιτικής για τη βιομηχανία της μη στρατιωτικής ασφάλειας

1. Η στήριξη της πολιτικής για τη βιομηχανία της μη στρατιωτικής ασφάλειας καλύπτει ιδίως τους ακόλουθους τομείς εφαρμογής:
 - α) την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών και των υποδομών διπλής χρήσης, καθώς και των κρίσιμων οντοτήτων, έναντι κάθε είδους απειλών κατά της ασφάλειας·
 - β) τις τεχνολογίες, τις ικανότητες και τις λύσεις, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που ενισχύουν την τυποποίηση, την πιστοποίηση και τη διαλειτουργικότητα των τεχνολογιών ασφάλειας, που αφορούν την πρόληψη και την καταπολέμηση του εγκλήματος, ιδίως της τρομοκρατίας, του βίαιου εξτρεμισμού, του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και του εγκλήματος που διευκολύνεται από τον κυβερνοχώρο·

⁵⁵ Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 του Συμβουλίου, της 30ής Απριλίου 2021, σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται, λειτουργούν και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος και ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια της Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 178, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/698/oj>).

- γ) τις τεχνολογίες, τις ικανότητες και τις λύσεις για τον έλεγχο εμπορευμάτων και προσώπων στα σύνορα, την προστασία των συνόρων και των κόμβων εφοδιαστικής, την ασφάλεια και την επιτήρηση στη θάλασσα, καθώς και την τελωνειακή ασφάλεια· και
 - δ) τις δυνατότητες πολιτικής ετοιμότητας, πρόληψης και αντιμετώπισης απειλών κατά της ασφάλειας, είτε πρόκειται για φυσικές είτε για ανθρωπογενείς, τυχαίες ή εκ προθέσεως απειλές.
2. Η στήριξη της πολιτικής για τη βιομηχανία της μη στρατιωτικής ασφάλειας υλοποιείται ιδίως μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων:
- α) έρευνα και καινοτομία, επέκταση, στήριξη των ΜΜΕ, ανάπτυξη δεξιοτήτων και δράσεις μεταποίησης·
 - β) δοκιμή και επικύρωση τεχνολογιών και λύσεων·
 - γ) ανάπτυξη και διείσδυση τεχνολογιών και λύσεων στην αγορά, μεταξύ άλλων, από επαγγελματίες του τομέα της ασφάλειας·
 - δ) στήριξη δράσεων για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή των σχετικών ενωσιακών νομοθετικών πράξεων και πολιτικών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ικανοτήτων για τα εθνικά σημεία επαφής.
3. Η στήριξη που παρέχεται μέσω των τομέων ή δραστηριοτήτων εφαρμογής που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 μπορεί να παρέχεται με οποιαδήποτε μορφή, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία] και προσδιορίζονται σε ειδικό μέρος του προγράμματος εργασίας.
4. Τα προγράμματα εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού δυνάμει του παρόντος τμήματος ενσωματώνουν σε ειδικό μέρος τις δραστηριότητες «Ανταγωνιστικότητα και κοινωνία» που υποστηρίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) [XXX] [πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»] και διασφαλίζουν τη συνοχή με αυτές.

Άρθρο 81

Κυριότητα αποτελεσμάτων

1. Όταν η ενωσιακή στήριξη παρέχεται με τη μορφή προμηθειών, η Ένωση έχει την κυριότητα των αποτελεσμάτων.
2. Όταν η ενωσιακή στήριξη παρέχεται με τη μορφή επιχορήγησης, τα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης απολαμβάνουν ατελώς, κατόπιν αιτήματος, δικαιωμάτων πρόσβασης σε αποτελέσματα με σκοπό την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση υφιστάμενων πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης στους τομείς της αρμοδιότητάς της, καθώς και του δικαιώματος να χορηγούν ή να απαιτούν από τους αποδέκτες να χορηγούν μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων υπό δίκαιους και εύλογους όρους χωρίς δικαίωμα περαιτέρω χορήγησης άδειας, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία επιχορήγησης.
3. Κάθε μεταβίβαση της κυριότητας των αποτελεσμάτων ή η χορήγηση αποκλειστικών αδειών για αποτελέσματα που παράγονται με τη στήριξη νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή σε οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών υπόκειται σε προηγούμενη κοινοποίηση και έγκριση από την Επιτροπή, η οποία πραγματοποιείται εντός 3 ετών από την τελική πληρωμή της δράσης, υπό όρους που διασφαλίζουν την προστασία των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης.

Άρθρο 82

Συμπληρωματικοί κανόνες επιχορήγησης

1. Για δραστηριότητες που υποστηρίζουν δράσεις συντονισμού και στήριξης στον τομέα της βιομηχανίας της μη στρατιωτικής ασφάλειας, η Ένωση μπορεί να καλύπτει έως και το [100]% των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 184 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, όταν εφαρμόζονται ενιαίοι συντελεστές, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιτρέπει ή να επιβάλλει τη χρηματοδότηση των έμμεσων δαπανών του δικαιούχου με ανώτατο όριο το 25 % των συνολικών επιλέξιμων άμεσων δαπανών της δράσης, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβία, της χρηματοδοτικής στήριξης σε τρίτους και τυχόν μοναδιαίων δαπανών ή κατ' αποκοπή ποσών που περιλαμβάνουν έμμεσες δαπάνες.

Κεφάλαιο VIII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 83

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή συνιστά επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και μπορεί να συνεδριάζει με τις ακόλουθες συνθέσεις:
 - α) γενική επιτροπή του ΕΤΑ, για τη στρατηγική επισκόπηση της υλοποίησης του ΕΤΑ, θέματα που αφορούν τους γενικούς στόχους ή θέματα που αφορούν περισσότερους από έναν από τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2·
 - β) επιτροπή καθαρής μετάβασης για θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
 - γ) επιτροπή υγείας, βιοτεχνολογίας, γεωργίας και βιοοικονομίας για θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β)·
 - δ) ψηφιακή επιτροπή για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ)·
 - ε) επιτροπή αμυντικής βιομηχανίας για θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 2, η οποία μπορεί να συνέρχεται σε διαφορετικές επιμέρους συνθέσεις ευθυγραμμισμένες με τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 1·
 - στ) επιτροπή ανθεκτικότητας για θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 1·

- ζ) επιτροπή διαστήματος για θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 3, η οποία μπορεί να συνέρχεται σε διαφορετικές επιμέρους συνθέσεις ευθυγραμμισμένες με τις συνιστώσες ή τις υποσυνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1·
- η) επιτροπή βιομηχανίας της μη στρατιωτικής ασφάλειας για θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο 4·
- η-α) επιτροπή ασφάλειας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ και τις σχετικές πτυχές ασφάλειας που προκύπτουν σε σχέση με θέματα, τα οποία αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ), με αρμοδιότητα που είναι διακριτή από τις αρμοδιότητες των άλλων συνθέσεων και δεν αλληλεπικαλύπτεται με αυτές.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και ζητείται η γνώμη της επιτροπής υπό τη σύνθεση την οποία αφορά περισσότερο το θέμα.
3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και ζητείται η γνώμη της επιτροπής υπό τη σύνθεση την οποία αφορά περισσότερο το θέμα.
4. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5.
- 4α. Εάν οι επιτροπές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία ε), στ), ζ), η) ή η-α) δεν διατυπώσουν γνώμη, η Επιτροπή δεν εγκρίνει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
5. Αν η γνώμη της επιτροπής πρέπει να ληφθεί με γραπτή διαδικασία, η εν λόγω διαδικασία περατώνεται χωρίς αποτέλεσμα, εάν, εντός της προθεσμίας για την έκδοση γνώμης, το αποφασίσει ο πρόεδρος της επιτροπής ή το ζητήσουν τα μέλη της επιτροπής με απλή πλειοψηφία.

6. Οι επιτροπές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) έως η) μπορούν να συνέρχονται σε διαφορετικές ομάδες εργασίας ευθυγραμμισμένες με τις συγκεκριμένες συνιστώσες των σκελών πολιτικής, και η επιτροπή του στοιχείου η-α) μπορεί να συνέρχεται σε ομάδες εργασίας για την ασφάλεια, ώστε να ασχολείται με την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ και τις σχετικές πτυχές ασφάλειας, οι οποίες προκύπτουν σε σχέση με θέματα που αφορούν τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ).
- 6α. Κατά τη σύγκληση για την εξέταση του ειδικού μέρους που αφορά τις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2, με εξαίρεση τα προγράμματα εργασίας για τις δραστηριότητες που ορίζονται στο κεφάλαιο VII τμήμα 2, οι ημερήσιες διατάξεις των σχετικών συνθέσεων της επιτροπής περιλαμβάνουν ειδικά θέματα για το μέρος των προγραμμάτων εργασίας που αφορά τις δραστηριότητες συνεργατικής έρευνας και καινοτομίας. Στις συνεδριάσεις προσκαλούνται δύο εκπρόσωποι από κάθε κράτος μέλος.
7. Εκπρόσωποι τρίτων χωρών, διεθνών οργανισμών ή άλλων θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης μπορούν να προσκαλούνται να παρίστανται στις συνεδριάσεις των συνθέσεων της επιτροπής υπό τους όρους που καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της, λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων της Ένωσης σε θέματα ασφάλειας και δημόσιας τάξης. Δεν παρίστανται ούτε συμμετέχουν στις ψηφοφορίες της επιτροπής. Εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών δεν παρίστανται σε συζητήσεις για θέματα που σχετίζονται με την επιλεξιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των συζητήσεων που σχετίζονται με τα άρθρα 9 και 10 του παρόντος κανονισμού.
8. Η ΕΥΕΔ και ο ΕΟΑ καλούνται να παρίστανται στις συνεδριάσεις της επιτροπής αμυντικής βιομηχανίας ως παρατηρητές και να παρέχουν τις απόψεις και την εμπειρογνωμοσύνη τους στις εργασίες της επιτροπής.

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό ανατίθεται στην Επιτροπή για την περίοδο από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού έως τις 31 Δεκεμβρίου 2035.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού τίθεται σε ισχύ μόνο αν δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα κοινοποίησης της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.
- 6α. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό αριθ. 1159/2013 της Επιτροπής, ο οποίος παραμένει σε ισχύ, κατά περίπτωση, έως ότου τροποποιηθεί βάσει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 85

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696

Οι τίτλοι I, II και III, τα άρθρα 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 43, οι τίτλοι VI, VII, VIII και X του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 διαγράφονται από την 1η Ιανουαρίου 2028.

Άρθρο 86

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2023/588

Τα κεφάλαια I, II, III, IV, τα άρθρα 24, 25, 26, 28 και 29, οι τίτλοι VII, VIII, IX και X του κανονισμού (ΕΕ) 2023/588 διαγράφονται από την 1η Ιανουαρίου 2028.

Άρθρο 87

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2025/2643

Τα κεφάλαια II και IV του κανονισμού (ΕΕ) 2025/2643 διαγράφονται.

Άρθρο 88

Κατάργηση

Από την 1η Ιανουαρίου 2028, καταργούνται οι ακόλουθοι κανονισμοί:

- α) κανονισμός (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας [Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)] για την περίοδο 2021-2027 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2014·
- β) κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240·
- γ) κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092·
- δ) κανονισμός (ΕΕ) 2021/783 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα (LIFE) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1293/2013.

Άρθρο 89

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση δράσεων που έχουν αρχίσει δυνάμει των βασικών πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 85, οι οποίες συνεχίζουν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους.
2. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/588. Οι πράξεις αυτές παραμένουν σε ισχύ, κατά περίπτωση, έως ότου τροποποιηθούν βάσει του παρόντος κανονισμού και με εξαίρεση τις αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/588.

- 2α. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΕ) 2025/2643. Οι εν λόγω πράξεις παραμένουν σε ισχύ, κατά περίπτωση. Κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιεί τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΕ) 2025/2643.
3. Το χρηματοδοτικό κονδύλι που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 μπορεί επίσης να καλύπτει τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής που είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η μετάβαση μεταξύ του ΕΤΑ και των μέτρων που θεσπίζονται δυνάμει των βασικών πράξεων που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο.

Άρθρο 90

Έναρξη ισχύος

1. Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2028.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος/Η Πρόεδρος